

AFDELING KNIP & PLAK
(met groot gemak).

VIETNAM

Dossier V

Map 4

*Vietnam, Laos, Cambodja,
Thailand, Birma en Maleisië*

31 juli 1970-31 december 1970

www.MinisterieVanPropaganda.org

Een generaal van het Amerikaanse Korps Mariniers beschrijft wat mogelijk het meest omstreden militaire treffen uit de oorlog in Vietnam is geweest

404 70
B&E

Wat de slag om Khesanh heeft betekend

GENERAAL LEWIS W. WALT

ondercommandant van het Amerikaanse Korps Mariniers

IN DE middag van 20 januari 1968 stuitte de India Compagnie van het 3de Bataljon, 26ste Regiment Mariniers, onder bevel van de kapitein der mariniers William H. Dabney, op een sterke Noordvietnamese troepenmacht; dit gebeurde in het bergland, 8 kilometer ten westen van de stellingen en het hoofdkwartier te Khesanh. In de bergen had de vijand de afgelopen maanden geduchte versterkingen aangevoerd; onder dekking van de moessonbewolking had hij de berghellingen doorploegd met loopgraven, overal versterkingen gebouwd en enorme hoeveelheden levensmiddelen, wapens en munitie aangevoerd. Onze inlichtingendienst schatte dat er op zijn minst twee divi-

sies van de NVA — het Noordvietnamese leger — met in totaal 20.000 man hier in de noordwestelijke hoek van Zuid-Vietnam in stelling lagen en toen Dabney het geratel van vier Russische 12,7-mm-mitrailleurs vrij ver voor zich uit in het hoge olifantsgras hoorde, begreep hij onmiddellijk met méér dan zo maar een vijandelijke patrouille te doen te hebben. Want als er wapens van een dergelijk kaliber werden gebruikt, moest er iets ernstigers aan de hand zijn.

Dabney had gelijk. De India Compagnie had zojuist contact met de vijand gemaakt voor wat het grootste, wellicht meest beslissende, en stellig meest omstreden op zichzelf staande treffen uit deze oorlog zou worden.

Snel vroeg Dabney het stafkwartier van zijn regiment te Khesanh artilleriesteun om de vijandelijke stellingen stormrijp te maken. Na een spervuur dat de grond deed schudden liet hij zijn voorste sectie tegen de dicht met hoog gras begroeide hellingen oprukken om de Noordvietnamese stellingen aan te vallen. Over haar gehele frontbreedte maakte de India Compagnie nu vuurcontact met de vijand. Amerikaanse artillerie, vliegtuigen en met raketten uitgeruste helikopters bestookten de vijandelijke stellingen in de bergen en weldra nam de strijd een gunstig verloop. Maar plotseling kreeg Dabney van het stafkwartier te Khesanh orders het contact met de vijand onmiddellijk te verbreken en zijn troepen terug te trekken op heuvel 881 Zuid, een voorpost van Khesanh, vanwaar de India Compagnie nog diezelfde ochtend in vijandelijk gebied was opgerukt.

Er waren gegronde redenen voor die order. Twee uur eerder had een jong Noordvietnamees officier zich aan de buitenrand van het verdedigingsstelsel rond Khesanh gemeld met in de ene hand een geweer en in de andere een witte vlag. Snel werd hij door de uitgelegde prikkeldraadversperringen geholpen en naar de bunker van de inlichtingendienst gebracht. Daar vertelde de deserteur dat nog diezelfde avond een offensief tegen Khesanh zou beginnen en wel met aanvallen op de heuvels 881 Zuid en 861. Kolonel David E. Lownds, regimentscommandant van het 26ste, hoorde de man aan en gaf toen de order: roep de India Compagnie terug en bereid alles voor op een vijandelijke aanval.

Die aanval begon kort na middernacht met zwaar artillerievuur op heuvel 861, gevolgd door stormlopen van infanteristen, die zich met behulp van lichte springladingen een weg door de versperringen baanden. In het donker bevochten de mariniers de schreeuwende Noordvietnamezen man tegen man, terwijl Dabney's India Compagnie op heuvel 881 Zuid de vijandelijke opmars door mortiervuur probeerde te vertragen.

Twee uur lang hield de radiotelegrafist op heuvel 861 de rest van het 26ste Regiment op de hoogte van het verloop van de strijd in de zwarte duisternis rondom zijn radiopost. Pas toen de Noordvietnamezen waren teruggeworpen, met achterlating van 47 doden en gewonden, werd bekend dat de radiotelegrafist aan beide ogen door brandend kruit was gekwetst, waardoor hij niets meer kon zien en alleen mondeling binnengekomen informatie kon doorgeven.

De opzet van de vijand was nu wel duidelijk. Hij had zijn — overigens reeds lang verwachte — aanval ingezet met de bedoeling zich van de in zijn flank priemende doorn Khesanh te ontdoen.

De strijd, die 77 dagen zou duren, kreeg de volle aandacht van televisie en pers. Als militaire operatie werd het treffen beoordeeld en veroordeeld als "een Amerikaans Dien Bien Phu" (de slag uit 1954 waarin de Fransen beslissend door de Vietnamh werden verslagen) en nog steeds is deze opgewonden discussie aan de gang. Zelf ben ik twee jaar lang bevelvoerend generaal over alle Amerikaanse strijdkrachten in de vijf noordelijke provin-

cies van Zuid-Vietnam geweest en ik heb na de strijd verscheidene keren een bezoek aan het gebied gebracht. Volgens mij zijn de resultaten van deze strijd vandaag de dag duidelijk merkbaar. Het wordt dan ook hoog tijd te vertellen wat er destijds is gebeurd en waarom.

Een harde dreun. Twee jaar voor de bewuste strijd waren generaal William Westmoreland — commandant van alle Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam — en ik naar het Khesanh-plateau gevlogen om dat gebied te voet te verkennen. We vonden er een kleine defensieve voorpost en een landingsbaan van kale aarde, alles bemand door ongeveer 200 Vietnamese militairen en hun Amerikaanse adviseurs. Deze voorpost dekte een weg — Hoofdweg 9 — die uit Laos kwam en in oostelijke richting naar de kust liep. Acht kilometer naar het westen rezen dicht beboste bergen steil omhoog. Van deze bergen uit drongen de Noordvietnamezen 's nachts ons gebied binnen en wilden we niet door een massale invasie worden verrast, dan dienden we dit gebied scherp in de gaten te houden. Daarom besloten we de versterkingen van Khesanh aanzienlijk uit te breiden en er mariniers te detacheren.

Daarbij gingen we uit van de redenering dat bommen en granaten goedkoper zijn dan bloed. De infiltrerende vijand had het gemunt op de dichtbevolkte gebieden langs de kust. Slaagde hij erin vaste voet te krijgen in deze gebieden, dan konden wij onze enorme vuurkracht niet gebruiken, want er kon geen sprake van zijn dat wij geconcentreerde lucht- en artille-

riebombardementen zouden ondernemen op steden vol burgers. Hier in de bergen echter konden wij een harde dreun uitdelen.

Gezien onze beperkte mankracht konden we destijds niet meer dan één (versterkte) compagnie mariniers met artilleriesteun beschikbaar stellen. De Zuidvietnamese troepen en hun adviseurs werden verplaatst naar Langvei, ongeveer acht kilometer naar het westen, en fungeerden daar als extra verdediging. Voor het geval onze patrouilles bemerkten dat de vijand versterkingen aanvoerde, konden wij snel door de lucht troepen naar Khesanh brengen.

Tot begin 1967 was er maar weinig militaire activiteit in de omgeving van Khesanh. Maar tegen het einde van de natte moesson wezen buitgemaakte documenten en andere gegevens op een naderend offensief: de vijand was voornemens de bezetting van Khesanh uit te roeien, vervolgens door te stoten, de oude hoofdstad Hue — 80 kilometer naar het oosten — te bezetten en daar zijn eigen communistische regering van Zuid-Vietnam te vestigen. De bestorming van Khesanh zou worden gecoördineerd met een aanval in zuidelijke richting langs de kust.

Een NVA-regiment had zich, onder dekking van een zware mist, ingegraven op de hellingen van de drie heuvels ten noorden en westen van de landingsbaan van Khesanh. Onmiddellijk liet ik het 3de Regiment Mariniers deze stellingen aanvallen. Drie bataljons namen de ene berg na de andere. Nu we een aanval op Khesanh hadden weten te voorkomen, waren er meer mariniers beschikbaar om de NVA-divisie

tot staan te brengen die langs de kust oprukte. Deze divisie werd op weg naar Hue tegengehouden en toen teruggeslagen tot in de gedemilitariseerde zone. De vijand liet daarbij 1300 doden achter.

Er brak toen voor Khesanh een periode van rust aan, maar in november, met de komst van de natte moesson, nam de activiteit van de vijand plotseling sterk toe. Verkenningstrupouilles meldden dat er verse troepen in het gebied waren aangekomen en onze inlichtingendienst ontdekte onderdelen van de divisies 325-C en 304, de uitgelezen Hanoi-Garde, die nog in de Slag om Dien Bien Phu had gevochten. De 320ste Divisie lag een paar mijl noordelijker — nog in de gedemilitariseerde zone — als parate reserve achter de hand.

Maar feitelijk was de eigenlijke reden tot bezorgdheid het onverwacht verschijnen van zware artillerie in dit gebied. In grotten en goed gecamoufleerde stellingen op de berg Co Roc en langs de berghellingen aan de Laotiaanse grens had de NVA v r dragend geschut opgesteld. Dit nieuwe offensieve potentieel stelde generaal Westmoreland en luitenant-generaal Robert E. Cushman jr. (die mij in juni als commandant van dat gebied had afge-
lost) voor de vraag: moeten we Khesanh verdedigen of ontruimen?

Alles wees op een nieuw voorjaars-offensief van de vijand. Daarbij was Hoofdweg 9 een vitaal onderdeel van zijn strategische opzet: hij had deze weg nodig als belangrijkste aanvoerlijn in geval van een aanval op divisie-sterkte in het kustgebied. Zolang wij Hoofdweg 9 in handen hielden, moest

hij in de bergen blijven en eerst om het bezit van de grote weg vechten.

Onmiddellijk werd begonnen met de aanvoer van versterkingen. Eind januari 1968 werden vier bataljons Amerikaanse mariniers en het 37ste Regiment Vietnamese Grensjagers — alles bijeen 6000 man — in en rond de basis Khesanh neergelegd. Zij hadden de steun van artillerieafdelingen en van een radarsectie.

De grote strijd begint. Om 5 uur 30 onderging Khesanh de vuurdoop, daags nadat de India Compagnie (als eerder gemeld) in de bergen op vijand was gestuit. Terwijl de mariniers naar hun loopgraven snelden, werd bij een der eerste vijandelijke salvo's het grootste munitiedepot getroffen. Er volgde een serie claverende explosies. Mortiergranaten, raketten en zware granaten sloegen overal in. Helikopters werden vernietigd, vrachtwagens doorzeefd en gebouwen met de grond gelijk gemaakt.

Kort na het aanbreken van de dag eindigde de beschieting. Maar de verwachte golven Vietnamese infanteristen, die gillend de prikkeldraadversper-
ringen aanvielen, bleven vreemd genoeg uit. Rondom Khesanh zag men, zo ver het oog reikte, enkel door de moesson doorweekte bergen, welker toppen in de natte wolken schuilgingen.

Onveranderlijk ging het zo de volgende weken door: gefluit van naderende granaten, de inslagen, het zich geestelijk voorbereiden op een stormaanval en dan . . . niets. Onder dergelijke omstandigheden werd het wachten een nachtmerrie. De bemodderde, uitgeputte infanteristen maakten dag

en nacht hun geweren schoon, speelden een beetje gitaar en hoopten vurig dat de vijand zou aanvallen, opdat er maar een einde aan dit afschuwelijk afwachten kwam. Dag in dag uit landden de grote transportvliegtuigen van de typen C-123 en C-130 door een hagel van luchtdoelgranaten, losten hun ladingen "munitie, mik en medicamenten", waggelden tussen mortieraanvallen door naar het begin van de startbaan en stegen weer op. Van bases achter het front stegen helikopters op, speurden naar vooruitgeschoven posten in de bergen, wierpen daar voorraden af en hesen gewonde en dode mariniers aan boord.

Vroeg in de ochtend van 30 januari kwam de vijand voor de dag met een verrassing, die de oorlog een totaal andere wending heeft gegeven. Dit was het Tet-offensief van 1968, een uitstekend gecoördineerde reeks operaties over de gehele breedte van het land, uitgevoerd door zo'n 70.000 gefiltreerde Noordvietnamezen. Bij dit offensief legde de vijand niet de zwaarste druk op militaire installaties en troepen, maar op wel honderd hoofdsteden van provincies en districten, anders gezegd: op de bevolking van Zuid-Vietnam. Blijkbaar dachten de communisten dat wanneer ze lieten zien dat ze met grote overmacht direct tot in het hart van de steden konden aanvallen, de bevolking in opstand zou komen en zich met hen zou verenigen om de regering omver te werpen.

Dagenlang schokten de berichten over de Tet-aanvallen heel de wereld, maar voor waarnemers ter plaatse was binnen enkele uren de rampzalige mis-

rekening van Hanoi duidelijk. Want in geen enkele stad of dorp, van welke grootte ook, vonden de infiltranten het welkom en de steun die hun waren voorspeld. In plaats daarvan werden ze aangevallen door regeringstroepen, die zij aan zij met de Amerikaanse soldaten en met de bevolking zelf vochten. Doordat zij geen orders hadden zich in bepaalde situaties terug te trekken, werden de verwarde en teleurgestelde communisten in de meeste streken snel in de pan gehakt. Binnen tien dagen was het aantal doden van NVA en Vietcong de 30.000 genaderd.

In Hue infiltrerden Noordvietnamezen en Vietcongeenheden in oude versterkingen langs de rivier en beheersten van daaruit vier weken lang de stad, terwijl Amerikaanse en Zuidvietnamese troepen hard vochten om hen te verdrijven. Ongeveer 30.000 van de 140.000 inwoners van Hue waren erin geslaagd de belegerde stad te ontvluchten. Voordat men Hue kon ontzetten, waren 3000 inwoners vermoord; bij honderden waren ze tegen de muur gezet en doodgeschoten of levend begraven.

Twee dingen werden onmiddellijk duidelijk: hadden de twee NVA-divisies die voor Khesanh lagen, toestemming gekregen aan de strijd om Hue deel te nemen, dan was het moorden en het brandschatten nog veel verschrikkelijker geweest en de bevrijding van de stad had nog meer bloed en tijd geverg'd.

Als brandhout op elkaar gestapeld. In de loop van februari werd het weer in de hooglanden van Annam slechter en onder dekking van regenwolken, die het bergland in een dichte nevel huldten, trachtten de Noordvietnamezen andermaal heuvel 861 te nemen. In mist en duisternis baanden ze zich een weg door de buitenste prikkeldraadversperringen en bezetten ze de meest noordelijke loopgraaf. Luitenant der mariniers Donald E. Shanley ondernam met zijn sectie een tegenaanval en de Amerikanen vochten met messen, bajonetten, geweerkolven en met de blote vuist. In de woeste mêlée die toen volgde, sneuvelden zeven mariniers. Andermaal werden de Noordvietnamezen van de heuvel gesmeten.

De vijandelijke artillerie was bijzonder actief. Op 23 februari kwamen er in acht uur tijd niet minder dan 1307 granaten op Khesanh neer, een record voor de oorlog in Vietnam. Luchtverkenning wees uit dat de drukte op de infiltratieroutes uit Laos sterk afnam. Blijkbaar was de vijand nu gereed met de aanvoer van versterkingen en voorraden en bereidde hij zich voor op een groot offensief. Het ging er dus om hem te beletten zijn uitgangstellingen te betrekken; overal waar aanwijzingen van troepenconcentraties waren, werd hij onmiddellijk zwaar gebombardeerd.

Tijdens de aanvallen van de B-52's met hun bommen van zwaar kaliber zag men vaak NVA-soldaten als poppen door de lucht vliegen; na dergelijke bombardementen werden dikwijls mannen gevonden bij wie ten gevolge van de schokwerking het bloed uit neus, oren en mond liep, en die als ver dwaasd rondstropelden. Deze aanvallen waren van een vernietigende nauwkeurigheid. Krijgsgevangenen vertelden dat hun onderdelen waren gedecimeerd en dat vele officieren waren gevlucht.

Niettemin gingen de Noordvietnamezen verder met het delven van hun zich als tentakels door het terrein slingerende loopgraven, die met de dag de basis dichter naderden. En toen, in de avond van 29 februari, ontketende de NVA het reeds lang verwachte grootscheepse offensief. Het begon met een inleidende beschieting door zware artillerie van Laos uit. De infanterie viel de basis uit het zuiden en oosten aan en wel langs Hoofdweg 9, waarop al verscheidene dagen grote vijandelijke activiteit was gesignaleerd. De vijand viel in drie golven aan, telkens met een onderbreking van verscheidene uren. Zodra zijn soldaten in open terrein kwamen, werden ze begroet met een ontzaglijk spervuur, waarin alle ergernis van wekenlang afwachten leek samengeballd. Niet één aanvaller bereikte de buitenste verdedigingslinies, want sappeurs en infanterie werden door vliegtuigen en brisantgranaten neergemaaid zodra ze hun loopgraven verlieten.

De ganse nacht onderhielden de mariniers dit afweervuur, stikten hun lichtspoorpatronen rode naden door de

duisternis en deden hun granaatslagen de bergen schokken. De slachting was onvoorstelbaar. De volgende morgen vonden mannen van het 37ste Regiment Rangers (stoottroepen der mariniers) 78 dode vijanden die hun loopgraven zelfs niet hadden kunnen verlaten. Artillerie en bommenwerpers hadden hun dodelijk vuur tot ver achter de linies en op alle kruispunten van Hoofdweg 9 gelegd. Later vertelden bergbewoners hoe de lijken van NVA-soldaten als brandhout langs wegen en paden lagen opgestapeld. Er was die nacht een heel NVA-regiment vernietigd.

Sindsdien is de vijand niet meer bij machte geweest een aanval met infanterie tegen Khesanh te ondernemen. Wel beschoot hij de basis zo nu en dan, maar doordat het weer met de dag beter werd, konden onze luchtverkenners zijn mondingsvuur gemakkelijker lokaliseren, terwijl vijandelijke troepenverplaatsingen op grote schaal niet meer mogelijk waren. Medio maart 1968 waren er aanwijzingen dat de vijand bezig was het gebied te ontruimen op dezelfde manier waarop hij het was binnengetrokken: bij stukjes en beetjes. Begin april werd de strijd om Khesanh als geëindigd beschouwd.

In 77 dagen hadden wij meer dan 100.000 ton bommen en 150.000 granaten op de vijand doen neerkomen

en daarbij naar schatting 12.000 NVA-soldaten gedood. De mariniers verloren 205 man. Voor de bevelhebbers en ook voor de infanteristen en vliegers moet Khesanh een grote overwinning worden genoemd.

Begeerte naar vrijheid. Wat heeft Khesanh nu opgeleverd? Het wordt steeds duidelijker dat het Tet-offensief 1968 van de NVA het keerpunt in de oorlog om Vietnam is geweest. Door op een heilige feestdag het staakt-hetvuren te schenden, burgers te doden en hun huizen te vernietigen, verloren de communisten het Zuidvietnamese volk — en tot deze ommekeer heeft Khesanh in zeer belangrijke mate bijgedragen.

Tegenwoordig vindt men bij de Zuidvietnamezen een nieuw gevoel van zelfstandigheid en een krachtige begeerte naar vrijheid. In toenemende mate nemen de Zuidvietnamese troepen de strijd over. Het Volksleger voor Zelfverdediging — een soort burgerwacht, die onmiddellijk na Tet '68 werd opgericht — heeft een verbluffende groei te zien gegeven. Dit Volksleger omvat nu meer dan 3 miljoen boeren, middenstanders en studenten, allen vastbesloten hun steden en dorpen te beschermen. Door op het beslissende moment stand te houden, heeft Khesanh deze ontwikkeling mogelijk gemaakt.

Krijgsroem

Bij EEN bespreking op hoog niveau in oorlogstijd vroeg Harold Macmillan de generaals Alexander en Eisenhower eens om hun handtekening. "U kunt de waarde van de krijgsroem precies uitrekenen," zei hij, "als ik u vertel dat mijn kleindochter erom heeft gevraagd. Ze kan ze ruilen voor een handtekening van Rita Hayworth."

Zuid-Vietnam verwerpt een bestand

President Thieu van Zuid-Vietnam heeft vrijdag tijdens een voor radio en televisie uitgezonden toespraak in Saigon verklaard dat hij het idee van een bestand in de Vietnamese oorlog verwerpt, „tenzij het bijdraagt tot beëindiging van het conflict”. Zo'n bestand zou dan „door een effectief controlichaam” moeten worden geregeld.

Thieu sprak opnieuw zijn veto uit over een coalitieregering en verklaarde dat verkiezingen volgens het beginsel „één man één stem” nog steeds de sleutel vormen tot zijn vredesvoorstellen.

„Indien de communisten werkelijk tachtig procent van de Zuidvietnamese bevolking achter zich hebben, wat zij zeggen, waarom nemen zij dan niet deel aan een verkiezing waarbij zij niet alleen stemmen, maar ook deelnemen aan het tellen van de stemmen?” zo vroeg Thieu zich af.

De president geloofde niet dat de Noordvietnamezen en de Vietcong serieuze onderhandelingen zouden gaan beginnen op de vredesonderhandelingen te Parijs.

Kort voordat Thieu zijn toe-

praak hield hadden ongeveer 150 jonge Zuidvietnamezen voor het Indiase consulaat-generaal te Saigon een pop verbrand, die de premier van India, mevrouw Gandhi, moest voorstellen. Verder verspreidden de jongelieden pamfletten waarin niet nader aangeduide acties tegen Indiërs in Zuid-Vietnam werden aangekondigd.

De betrekkingen tussen India en Saigon zijn de laatste tijd gespannen naar aanleiding van het bezoek aan New Delhi van mevrouw Nguyen Thi Binh, minister van buitenlandse zaken in de „voorlopige revolutionaire regering”.

In Vientiane is vrijdag een speciale afgezant van de pro-communistische Pathet Lao aangekomen. Hij zal weer een poging doen om onderhandelingen op gang te brengen tussen de twee elkaar bestrijdende partijen in Laos.

Na zijn aankomst zei de afgezant, Tiao Souk Vongsak, dat hij een brief bij zich had van de leider van de Pathet Lao, prins Souphanouvong, gericht tot premier Soevanna Phoema van Laos. Hij hoopte concrete problemen te kunnen bespreken die leiden tot onderhandelingen.

(Reuter)

Oorlog Cambodja laait weer op

PNOMPENH, 3 aug. (AP, Reuter) — In het weekeinde is de oorlog in Cambodja fel opgeblaaid. De troepen van Noord-Vietnam en de Vietcong concentreren hun aanvallen op de stad Kompong Thom ten noorden van de hoofdstad Pnompenh. Zij worden door de Amerikaanse luchtmacht hevig bestookt, maar ondanks dat blijven communistische versterkingen aanvloeien, zo heeft het Cambodjaanse opperbevel bekendgemaakt.

De Vietcong en de Noordvietnamezen hebben zich reeds verschanst in

een wijk van Kompong Thom. De stad wordt verdedigd door drie Cambodjaanse brigades die het zwaar hebben te verduren. Waarnemers in Pnompenh spreken van het begin van een lang verwacht communistisch offensief, dat is bedoeld om de bolwerken van de regeringstroepen ten noorden van de hoofdstad te vernietigen.

De regeringstroepen in Kompong Thom zijn geheel omsingeld. De strijdkracht van Noord-Vietnam en de Vietcong wordt geschat op duizend tot tweeduizend man. Het huidige offensief wordt het krachtigste en omvangrijkste van de oorlog genoemd en vormt de grootste bedreiging van het Cambodjaanse leger, sinds twee maanden geleden Pnompenh werd bedreigd.

De val van de hoofdstad werd toevallig voorkomen door het ingrijpen van het Zuidvietnamese leger. Of Saigon zich ook ditmaal in de strijd zal mengen (misschien is dat reeds het geval) is niet bekend.

Zuid-Vietnam

SAIGON — In Zuid-Vietnam werd zaterdag aan de fronten de rustigste dag sinds een maand gesignaleerd. Er was één kort gevecht in het noorden, waarbij vier Noordvietnamezen om het leven kwamen, en twee Amerikanen werden gewond. Ook het aantal Amerikaanse bombardementen is sterk afgenomen.

David Bruce en zijn assistenten

De nieuwe Amerikaanse delegatieleider bij de vredesonderhandelingen in Parijs, de 72-jarige David Bruce, heeft geen enkele ervaring met de ingewikkelde situatie in Indo-China, aldus commentator Joseph Kraft in de International Herald Tribune. Hij weet praktisch niets over de lange geschiedenis van dit gebied. In Washington is hij drie dagen lang inge-

David Bruce

licht, daarna even naar Zuid-Vietnam en toen door naar Parijs. Bruce mag dan grote ervaring hebben als ambassadeur en diplomaat, maar onderhandelen met Vietnamezen vereist veel meer. Bruce zal wegens gebrek aan kennis over de materie veel moeten steunen op de mensen die hem terzijde staan. Wie zijn die assistenten? De man die geschikt zou zijn als tweede man, Philippe Habib, gaat weg. De mannen waar Bruce het nu van moet hebben staan allemaal bekend als echte haviken. Samuel Berger en Martin Hertz zijn allebei tot voor zeer kort assistenten geweest van ambassadeur Elsworth Bunker en Saigon. En Bunkers reputatie als havik is wel bekend. Bruces militaire rechterhand is luitenant-generaal Julian Ewell. Hij heeft in Vietnam gediend als commandant van de 10de divisie en verwierf daar de bijnaam 'slachter van de (Mekong) Delta'. Zijn streven was om altijd zoveel mogelijk tegenstanders te doden of mensen die daarvoor moesten doorgaan.

VS betalen Vietnamese foltergevangenen

Opnieuw is de internationale pers de laatste weken opgeschrokken van berichten over oorlogsmisdaden in Vietnam. Ditmaal betrof het de onthullingen van twee Amerikaanse senatoren over foltergevangenen in Zuid-Vietnam, waar gevangengenomen sympa-

tisanten van het Nationale Bevrijdings Front „heropgevoed" worden. Zij waren door derden ingelicht over het bestaan van deze instellingen, maar konden slechts met grote moeite tot de met opzet geïsoleerde „speciale afdelingen" doordringen.

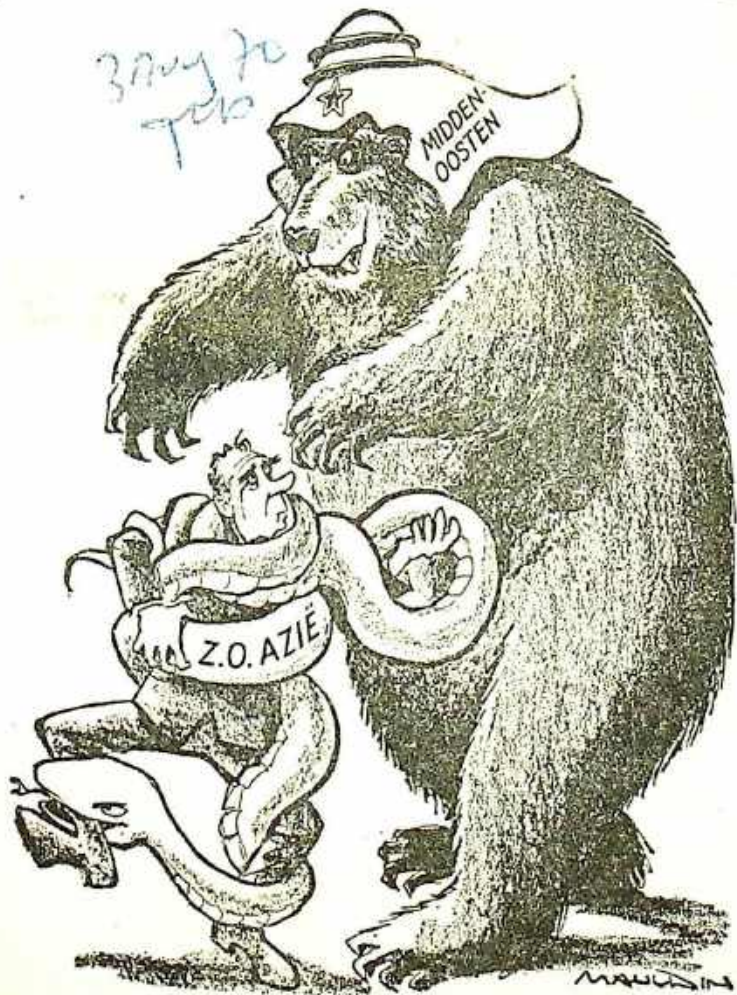
Uit hun bekendmaking bleek dat de gevangenen die in de zogenaamde „tijgerkooien" werden vastgehouden, langzaam werden doodgefolterd omdat zij weigerden de vlag van de regering-Ky te groeten. De Amerikaanse regering wees onmiddellijk iedere verantwoordelijkheid hiervoor van de hand, en dwong vervolgens het bewind in Saigon in te grijpen. De huichelachtigheid van deze houding is eenvoudig aantoonbaar: het Zuidvietnamese gevangeniswezen staat, evenals de politie, sterk onder Amerikaanse controle.

Het Franse dagblad Le Monde gaf daarover op 19 en 20 juli de volgende niet eerder gepubliceerde gegevens.

In de afgelopen 2 jaar zijn met Amerikaanse hulp 24 van de 41 centra vernieuwd, er is nu plaats voor bijna 2 maal zoveel gevangenen. Dit jaar betaalt de Amerikaanse regering ruim 'n half miljoen gulden rechtstreeks voor de Zuidvietnamese gevangenen, de rest is indirecte hulp. Er zijn 2 Amerikaanse gevangenispecialisten die als adviseur voor het gevangeniswezen optreden, eentiental Zuidvietnamese functionarissen wordt op dit moment in de Verenigde Staten opgeleid. De directie van de „heropvoedingscentra" wil dit jaar meer dan 4000 nieuwe plaatsen creëren om aan een „mogelijke toename" van het aantal politieke gevangenen het hoofd te kunnen bieden. Verder wil men 800 nieuwe plaatsen in „gewone" gevangenisken kenneijk vanwege een te verwachten toename in criminaliteit. Ditzelfde jaar wil Washington ongeveer 35 miljoen gulden uitgeven aan de versterking en uitbreiding van het Zuidvietnamese politie-apparaat, en ongeveer 10 miljoen gulden aan de verbetering van de radioverbindingen van de politie.

Er moeten, volgens dezelfde bronnen, meer dan 100.000 politieambtenaren worden opgeleid om de „infra-structuur van de Vietcong te kunnen neutraliseren." Hiervoor moeten 1849 dorps-politieposten en 47.282 radio-posten worden ingericht. Verder wordt op topniveau een 12-tal Amerikaanse adviseurs aan het politie-apparaat toegevoegd.

De auteur van het artikel, Jean Decornoy, wijst er ten overvloede op dat de Amerikaanse regering ook al door getuigenverklaringen van het Vietnamese tribunaal in Stockholm en door verontruste vertrouwelijke rapporten van het Rode Kruis op de hoogte had kunnen zijn van de toestanden in de Zuidvietnamese gevangenis. De stappen van Washington zijn dan ook meer bedoeld om de publieke opinie van deze nieuwe „onaangename" onthullingen af te leiden, dan feitelijk iets aan deze situatie te wijzigen.

Kan ik iets voor u doen?

„Yankee go home”

Van onze correspondent in Hongkong

BANGKOK, augustus — De flirtation tussen Thailand en Amerika is voorbij. Dat is wel gebleken bij de zeer harde onderhandelingen die beide landen hebben gevoerd toen Bangkok bij zijn rijke kostganger aanklopte voor honorering van Thailands genereuze aanbod om troepen naar het bedreigde Cambodja te sturen.

De financiële eisen die de Thailandse leiders aan Washington — dat wel Bangkoks divisie in Zuid-Vietnam en de troepen in Laos financiert — stelden in ruil voor militaire hulp aan Phnom Penh bleken echter van een dergelijk niveau dat zelfs het Pentagon niet de verantwoording tegenover de steeds kritischer blikken van het Congres op zich durfde te nemen daaraan te voldoen.

Met als gevolg dat Thailands aanvankelijke enthousiasme voor een Cambodjaanse operatie plotseling bekoelde en aan de herhaalde Cambodjaanse verzoeken om militaire hulp met mate en vooral onder voorbehoud tegemoet gekomen zal worden.

Sinds de regering van Thailand weet dat de Amerikanen hun militaire engagement in Zuidoost-Azië (en daar niet alleen) stap voor stap willen afbreken, zijn de betrekkingen tussen de twee landen merkbaar afgekoeld. De Nixon-doctrine, die bepaalt dat in de toekomst de Aziaten hun defensie grotendeel zelf moeten verzorgen en elkaar moeten helpen, heeft in Bangkok, zoals ook elders, niet veel weerklank gevonden.

Men is er bevreesd, dat in de loop van de tijd ook de dollarstroom zal uitdrogen waaraan Thailand voornamelijk zijn economische vlucht heeft te danken. De laatste tijd heeft de regering een aantal maatregelen genomen die als een regelrecht affront tegen de Verenigde Staten kunnen worden aangemerkt.

Wrevel

Thailand heeft de 45 jaar oude visa-overeenkomst met de VS, waardoor de Amerikanen tot dusver zonder visum Thailand binnen konden komen en er wisten, opgezegd, zodat nu ook de Amerikanen onderworpen zijn aan een strenge visadwang, een maatregel die voor vele in Thailand wonende Amerikanen een onangename verrassing vormde.

En toen guerrillastrijders kort geleden de Amerikaanse lucht-

machtbasis in Ubol aanvielen, raakten de berichten daarover, in tegenstelling tot wat tot nu toe gebruikelijk was, niet meer via de Amerikaanse ambassade in Bangkok openbaar, maar via het Thailands opperbevel. Ten slotte, boven de Amerikaanse bases in Thailand wapperen niet meer de „Stars en Stripes”, maar de Thailands vlag.

De Amerikaanse luchtvaartmaatschappij Trans World Airlines werd enige tijd geleden meegedeeld dat zij in de toekomst geen personen tussen Bangkok en Hongkong en Fosmosa mag vervoeren, waarmee de Thailandse maatschappij die op deze route vliegt een betere positie verkrijgt.

Yankee go home

Het anti-Amerikanisme is de laatste maanden in Thailand toegenomen. Voor het eerst is het „Yankee go home” in Bangkok op straat te horen. De groeiende anti-Amerikaanse stemming onder de bevolking is zeker ook een reactie op de aanwezigheid van de Amerikaanse troepen in het land en op de schadelijke invloed die de krachtige Westerse presentie op de Thailandse cultuur heeft gehad.

Van Thailandse zijde wordt ook het amusementsbedrijf aangevallen dat in Bangkok, en bij de Amerikaans bases ten bate van de GI's uit de grond is gestampt. De Thailandse regering is nu van plan alle dancings, bars, massagesalons en meer van dat soort zondige instellingen die

er praktisch alleen voor de Amerikaanse soldaten zijn, te sluiten.

In Thailand zijn bijna 50.000 Amerikaanse soldaten gestationeerd en elke maand komt een even groot aantal uit Zuid-Vietnam naar Bangkok met verlof. Dat brengt 60 miljoen dollar per jaar op.

Toen president Nixon de geleidelijke vermindering van de Amerikaanse troepensterkte in Vietnam aankondigde, raakte in Bangkok de tot dusver gelijkmatige polsslag van de politieke machinerie dan ook danig van streek.

Huren en grondprijzen daalden met 20 procent. Ondernemingen die voorheen dreeven op de aanwezigheid van de Amerikanen in Vietnam moesten inkrimpen. Een exodus van zakenmensen die de oorlog in Vietnam naar Bangkok had gebracht, begon.

Oorlogswinst

De oorlog in Vietnam is voor Thailand steeds een winstgevende zaak geweest. Voor hun reusachtige oorlogsmachinerie bouwden de Amerikanen in Thailand wegen, vliegvelden en havens die uiteindelijk mede tot de ontwikkeling van het land hebben bijgedragen.

Sommige van de vliegvelden zullen echter weer door het oerwoud in bezit worden genomen wanneer de Amerikanen eenmaal definitief het land verlaten hebben. Een volledig Amerikaanse aftocht zal echter een

verlammend effect hebben op het leven in Thailand.

Alles, van opvoeding tot industrialisering, was met de aanwezigheid van de Amerikanen verweven. Dat Thailand, zoals het in Bangkok graag genoemd wordt „in de laatste tien jaar een vooruitgang van vijftig jaar heeft geboekt” is voor het grootste deel te danken aan de Amerikaanse hulp.

Alleen al voor de Thailandse divisie die in Zuid-Vietnam vecht betalen de VS 300 miljoen dollar per jaar. Daar staat echter tegenover dat door de manifestatie van de „American way of life” de traditionele sociale structuren in Thailand vergaand zijn ondermijnd, en daartegen richt zich de anti-Amerikaanse stemming dan ook in het bijzonder.

De entree van Cambodja in het Indochinese conflict heeft in Bangkok nog eenmaal de hoop doen herleven dat de Amerikanen voorlopig nog niet hun militaire engagement in Zuidoost-Azië zullen opgeven en vooral dat de dollarstroom nog zal aanhouden.

Bangkok weifelt

Maar Bangkok heeft nog geen definitief besluit genomen over het standpunt dat tegenover de nieuwe situatie in Cambodja moet worden ingenomen. In regeringskringen bestaat daarover geen overeenstemming. Er zijn voorstanders van sterke militaire steun voor de regering van Lon Nol, tot wie vooral de vicepremier en minister van defen-

sie, Praphas Charusathien, behoort.

Andere kringen in regering en leger (voorzover die zijn te scheiden), en daaronder ook de minister van buitenlandse zaken, Thanat Khoman, geven de voorkeur aan een voorzichtig diplomatiek optreden en proberen te verhinderen dat Thailand te nauw verbonden wordt met een Cambodjaanse regering wier dagen klaarblijkelijk zijn geteld.

Men houdt er daarom in Bangkok al ernstig rekening mee dat Thailand in Cambodja eens een communistische buurstaat zal hebben. Op die situatie moet men zich nu al gaan instellen. De beslissing om eind deze maand een aantal bataljons vrijwilligers naar Cambodja te sturen is uiteindelijk na veel aarzeling genomen.

Er zijn ook politici in Thailand, onder wie vooral Seni Pramroj, die vinden dat Thailand zich in het verleden te dicht tegen Amerika heeft gehouden en dat nu de tijd is om zich opnieuw

In de Thais politiek, die ter is, spekt belangen en vraagstukke

Toenader

Door ha Thailand e lonie te wo zonder kle schijn te men uitera naar de eens de v andere ho dan zal Th onbekomm ter linkso die omme basis gele

Nadat B kok uitg heeft afg natief alle De ambas unie in de is tegenw landse p gebouw.

Bij een afgesloten zich berei landbouw die op weinig schepen zullen ook vaker de Thailandse havens aandoen waardoor eindelijk de lang gezocht goedkopere vrachttarieven voor Bangkok werkelijkheid zijn geworden. Tot slot heeft Aeroflot landingsrechten voor Bangkok verworven.

Kenmerkend vooral voor de veranderde houding van de Thailandse leiders is dat het inderdij door Breznevew gene voorstel voor een veiligheidsverdrag voor Azië (waarvoor kortgeleden nog bespreken zijn gevoerd tussen het Kremlin en een delegatie van de Japane socialistische partij in Bangkok in goede aarde is gevallen

Winkelwijk aan het water in Bangkok

Overeenkomst tussen Thailand en Cambodja

Thailand en Cambodja zijn „mondeling officieus” overeengekomen dat de Thailandse strijdkrachten Cambodjaans grondgebied kunnen betreden „wanneer strijdkrachten van de Vietcong en Noord-Vietnam de veiligheid van Thailand rechtstreeks in gevaar brengen”, zo heeft de vice-premier, generaal Praphac Charusathien, maandag meegedeeld.

Dit is een resultaat van de besprekingen in Bangkok tussen premier Lon Nol van Cambodja en zijn Thailandse ambtgenoot, maarschalk Thanom Kittikatsjorn.

Thailand zal zich rechtstreeks bedreigd achten wanneer de communisten oprukken naar zijn grenzen of wanneer er sterke „vijandelijke activiteit” heerst in de grensprovincies, zoals Battambang.

DOOR VIETCONG?

Burgers vermoord in Cambodja

PNOMPENH, 5 aug. (AP) — Cambodjaanse troepen hebben de stoffelijke overschotten van elf burgers gevonden, die waarschijnlijk door de Vietcong zijn neergeschoten op hoofdweg 4, ten zuidwesten van Phnompenh.

Vier lijken werden naast de weg aangetroffen. Zeven andere, die reeds in staat van ontbinding verkeerden, werden gevonden in drie taxi's op de weg. Er stonden nog meer voertuigen op de weg. De aanvallers hebben waarschijnlijk van dichtbij door de open ramen of deuren geschoten.

Een van de lijken was groter en lichter van huidskleur dan de andere. Waarschijnlijk gaat het hier om het stoffelijk overschot van een Europeaan.

Kennedy wilde Amerika terugtrekken uit Vietnam

„In 1965 zal ik overal worden vervloekt”

door ARIE KUIPER

EEN KORT, maar fascinerend bericht in de krant van maandag: Kenneth O'Donnell onthult dat president Kennedy in 1963, enkele maanden voordat hij werd vermoord, had besloten alle Amerikaanse strijdkrachten terug te trekken uit Zuid-Vietnam. Dat zou gebeuren in 1965, na de presidentsverkiezingen van november 1964, die Kennedy ongetwijfeld een grote overwinning zouden hebben opgeleverd. De president wist dat het besluit hem erg impopulair zou maken. „In 1965”, zei hij tegen O'Donnell, „zal ik overal vervloekt worden als een communistenvriendje. Maar dat kan mij niet schelen”.

Kenneth O'Donnell is ongetwijfeld een betrouwbare bron. Samen met Theodore Sorensen, Robert Kennedy en Lawrence O'Brien behoorde hij tot de „inner circle” in het Witte Huis, de kleinste kring van Kennedy's belangrijkste adviseurs. Deze vier mannen waren het ook, die Kennedy's briljante verkiezingscampagne hadden georganiseerd.

Toch zou men kunnen denken dat O'Donnell met zijn onthullingen (in het weekblad „Life”) zeven jaar na dato pogingen doet zijn vermoorde chef mooier voor te stellen dan hij was. Wie maar even denkt aan alle ellende, die de Vietnamese oorlog over het Amerikaanse volk heeft gebracht, om over het Vietnamese volk maar te zwijgen, begrijpt dat Kennedy's adviseurs er behoefte aan hebben de handen van „hun” president (en hun eigen handen) grondig schoon te wassen.

O'Donnells onthullingen zijn echter volledig bevestigd door niemand minder dan Mike Mansfield, de leider van de Democratische fractie in de Senaat. Dat is belangrijk, want Mansfield speelde een hoofdrol in het Vietnamdrama van die dagen. Hij was toen al een fervent tegenstander van elke

PRESIDENT KENNEDY
...geschokt...

MIKE MANSFIELD
...bevestiging...

ter-insurgency” organiseren door de sociale structuur van het land zodanig te veranderen, dat het arme volk aan zijn trekken komt. Op die manier, en op die manier alléén, onttrekken wij hen aan de invloed van de communisten.

Kernpunt

De kern van deze theorie was, dat de Amerikanen de regering in Saigon wel konden helpen met wapens en door het organiseren van een „tegenopstand”, maar dat het uiteindelijk de taak van de Zuidvietnamezen zelf was zich de opstand van het lijf te houden.

Uit de onthullingen van O'Donnell blijkt nu, dat Kennedy bereid was de uiterste consequentie van zijn theorie te trekken door uit Vietnam te verdwijnen, nu het steeds duidelijker werd dat de „opstand” machtiger was dan de „tegenopstand”. De International Herald Tribune, het enige Amerikaanse dagblad dat in Europa nog te

kaanse militairen, die optraden als adviseurs van het Zuidvietnamese leger en niet als zelfstandige eenheden deelnamen aan de strijd tegen de Vietcong.

Kennedy was niet erg ingenomen met Mansfields rapport. Hij zei tegen O'Donnell:

„Ik werd kwaad op Mike omdat hij het zo volledig oneens was met onze politiek en ik werd kwaad op mijzelf, omdat ik tot de ontdekking kwam dat ik het met hem eens was”. Een prachtige zin die zó typerend is voor het relativiseringsvermogen en het anti-ideologische pragmatisme van president Kennedy, dat het de moeite waard is de letterlijke Engelse tekst door te geven aan de lezers van dit blad: „I got angry with Mike for disagreeing with our policy so completely and I got angry with myself because I found myself agreeing with him”.

Senator Mansfield, deze week geconfronteerd met het artikel van O'Donnell, zei:

was met de opvatting van de senator, dat een volledige militaire terugtrekking uit Zuid-Vietnam noodzakelijk was. Hij wilde echter wachten tot na de verkiezingen, omdat hij verwachtte dat er anders een „wild conservatief geschreeuw tegen zijn herverkiezing als president” zou ontstaan.

Toen Mansfield was weggegaan, zei de president tegen Kenneth O'Donnell:

„In 1965 zal ik overal worden vervloekt als een communistenvriendje. Maar dat kan mij niet schelen. Als ik op dit moment zou proberen volledig (uit Zuid-Vietnam) te verdwijnen, zouden we te maken krijgen met een nieuwe communistenvrees à la Joe McCarthy, maar ik kan het doen als ik ben herkozen. We kunnen er dus maar beter voor zorgen dat mijn herverkiezing verdomd zeker (damned sure) is”.

Vertrouwelijk

Natuurlijk werd deze week aan senator Mansfield gevraagd waarom hij a die jaren zijn mond heeft gehouden over deze zaak. De senator antwoordde, dat hij zijn besprekingen met presidenten als vertrouwelijk beschouwt en zich niet bevoegd acht daarover mededelingen te doen, zelfs niet na de dood van zijn gesprekspartner. Mansfield zei dat hij er ook nu over gezwegen zou hebben, als O'Donnell de zaak niet in zijn artikel had aangesneden.

O'Donnell vertelt in zijn Life-artikel (een uittreksel uit een door hem te publiceren boek) ook nog, dat president Kennedy, tot zijn eigen verbazing een „warme bewondering” ontwikkelde voor generaal Douglas MacArthur de held van de Koreaanse oorlog.

De president en de door Truman ontslagen generaal ontmoetten elkaar in 1961 tijdens een drie uur durende lunch in het Witte Huis. MacArthur smeekte de president een Amerikaanse militaire inzet in Vietnam of elders op het Aziatische vasteland te vermijden omdat naar zijn mening „de domino theorie in het nucleaire tijdperk belachelijk is”. (De domino-theorie, ontwikkeld door Eisenhower, houdt in dat als één land in Zuidoost-Azië communistisch wordt, de andere spoedig zullen volgen).

Voortzetting?

Sinds Kennedy's dood en Johnsons massale interventie in Zuid-Vietnam is er een hele literatuur ontstaan over de vraag of Kennedy in 1964 hetzelfde zou hebben gedaan wat Johnson deed. Het antwoord op deze vraag is niet onbelangrijk, omdat de presidenten Johnson en Nixon regelmatig hebben gezegd, dat hun Vietnamese politiek een rechtstreekse voortzetting was (en is) van het beleid van hun voorgangers, de presidenten Eisenhower en Kennedy. Aan die bewering is, door het artikel van O'Donnell, nu elke basis ontnomen.

In zekere zin was die bewering altijd al onzin. Eisenhower steunde de Zuidvietnamese president Ngo Dinh Diem met geld en wapens, maar dat is heel iets anders dan het sturen van een half miljoen soldaten. Eisenhower was niet bereid Amerikaanse troepen in te zetten. Dat was al zo in 1954, toen de Fransen hun definitieve nederlaag leden bij Dien Bien Phoe. Op Eisenhower werd toen grote druk uitgeoefend (o.a. door zijn vice-president Richard Nixon) het Amerikaanse leger te sturen om de Fransen te helpen. Er werd zelfs gesproken over het gebruik van atoomwapens.

Ridgway

Eisenhower weigerde resoluut, vooral op advies van zijn stafchef, generaal Matthew B. Ridgway, die later in zijn memoires schreef:

"Al heb ik verder niets waardevols gedaan in mijn leven: als ik mij moet verantwoorden tegenover mijn Schepper en Hij vraagt mij wat ik op aarde voor nuttigs heb gedaan, dan zal ik Hem er trots op kunnen wijzen dat ik heb voorkomen, dat het Amerikaanse leger werd betrokken in een grote oorlog op het vasteland van Azië".

Ridgway oordeelde als militair. Hij zag in dat het voeren van een conventionele oorlog op het vasteland van Azië een uitzichtloze zaak is, en mening die (dit terzijde) wordt gedeeld door een man als generaal Montgomery. Deze zei in juli 1968 in een interview met The New York Times:

"De hele wereld is het met de Amerikanen oneens. Jullie worden een impopulaire natie en dat vind ik een tragedie. De Verenigde Staten hebben regel 2 van het oorlogvoeren overschreden. Die regel luidt: Ga nooit met infanterie vechten op het vasteland van Azië. Regel 1 luidt: "Ga niet over land naar Moskou". En met zijn bekende bescheidenheid voegde Montgomery hier nog aan toe: "Deze twee regels heb ik zelf opgesteld".

Contra-opstand

Wat Kennedy betreft, hij ontwikkelde de theorie van de zogenaamde "counter-insurgency" (contra-opstand). In Zuid-Vietnam, zo luidt deze theorie, probeert een minderheid, geleid door communisten, aan de macht te komen door de sociale wantoestanden in het land zoveel mogelijk uit te buiten. Het kost die minderheid weinig moeite een groot deel van het volk op haar hand te krijgen, want het volk (vooral de boeren) worden door de regering en de landeigenaars uitgezogen, zijn straatarm en hebben niets te verliezen.

Wat moeten wij dus doen, aldus de theorie, als wij niet willen dat Zuid-Vietnam communistisch wordt? Wij moeten dan enerzijds de regering in Saigon helpen met geld en wapens maar anderzijds moeten wij een "coun-

bracht maandag een uitgebreide samenvatting van O'Donnells artikel. De zaak heeft zich als volgt toegedragen.

Pessimisme

In het najaar van 1962 stuurde President Kennedy de door hem zeer gewaardeerde senator Mansfield naar Zuid-Vietnam om de militaire en politieke situatie daar te beoordelen. Mansfield stelde een zeer pessimistisch rapport op, dat hij op 24 dec. tijdens een tripje op het presidentiële jacht persoonlijk aan de president overhandigde.

Mansfields conclusie was dat de Verenigde Staten geen troepen meer naar Vietnam moesten sturen en dat de troepen, die er reeds waren, onmiddellijk moesten worden teruggetrokken. Er waren op dat moment in Zuid-Vietnam ongeveer 10.000 Ameri-

GRONINGEN — GVAV heeft risteravond in Groningen een vriendschapsdelftje wedstrijd tegen Wolverhampton Wanderers met 1-0 gewonnen. Koefman scoorde in de 28e minuut uit een strafschop. Er waren 9000 toeschouwers. Scheidsrechter was Lau van Ra-

ABERDEEN — ADO heeft een vriendschappelijke wedstrijd tegen Aberdeen gelijk gespeeld: 1-1. De ruststand was 1-0 voor de Britten. Van de Buch en Mansveld nog goede treffend afbronde. In de slotfase kregen ton Lex Schoonmaker een pass doel-30e minuut aan de gelijkmaker kwam. Mitskend aanvallend ADO, dat in de helft zagen de 19.000 toeschouwers een hard toelooien van Harper. In de tweede ruststand was 1-0 voor de Britten. Aberdeen gelijk gespeeld: 1-1. De vriendschappelijke wedstrijd tegen

ABERDEEN — ADO heeft een vriendschappelijke wedstrijd tegen Aberdeen gelijk gespeeld: 1-1. De ruststand was 1-0 voor de Britten. Van de Buch en Mansveld nog goede treffend afbronde. In de slotfase kregen ton Lex Schoonmaker een pass doel-30e minuut aan de gelijkmaker kwam. Mitskend aanvallend ADO, dat in de helft zagen de 19.000 toeschouwers een hard toelooien van Harper. In de tweede ruststand was 1-0 voor de Britten. Aberdeen gelijk gespeeld: 1-1. De vriendschappelijke wedstrijd tegen

TELEURSTELLEND DUET MET HONVED niet imponeren Feijenoord kan

andere manier werd geschokt. Hij las het rapport en ik kon zien dat hij van kleur verschoot. Ik keek naar de uitdrukking op zijn gezicht en het was duidelijk, dat hij in verwarring was. Hij zei: Wel, Mike, dat is niet erg bemoedigend. Ik zei: Nee sir, maar zo zie ik het. Hij zei: Wel, laten we gaan eten en er later verder over praten. Ik bleef die nacht bij hem thuis overnachten en we hebben er nog veel over gepraat".

Overtuigd

In de maanden die volgden raakte Kennedy ervan overtuigd dat Mansfield gelijk had. In het voorjaar van 1963 zei hij tegen de senator, in een gesprek dat door O'Donnell werd bijgewoond, dat hij veel over het rapport had nagedacht en dat hij het nu eens

AMSTERDAM, 5 aug. — Met ingang van het nieuwe seizoen is de verdeling van de prijzen in de sportlotto gewijzigd. Het percentage van de eerste prijs van de tweede wordt verhoogd tot 35, de tweede wordt verhoogd tot 25 procent. De verhogingen gaan ten koste van de extra-prijs, die teruggebracht wordt van twintig tot vijf procent. Bovendien zullen de formuliëren worden aangepast omdat zij machinaal zullen worden verwerkt. Het formulier zal slechts uit twee in plaats van uit drie delen bestaan. De doorslag voor de verdeling komt dus te vervallen.

TOTO-PRIJZEN GEWIJZIGD

Van onze verslaggever ROTTERDAM, 5 aug. — Feijenoord heeft gisteravond in zijn derde oefenwedstrijd niet kunnen imponeren. De Hongaarse bekerhouder Honved werd gisteravond met 3-2 terugge-toeschouwers met 3-2 teruggeterrond weliswaar voor 45.000 wezen, maar die overwinning stond in lijnrechte tegenspraak met de verhoudingen.

Vooral de lachoniek leidende Frans Ders had een belangrijk aandeel in de derde oefenwedstrijd. In de derde oefenwedstrijd met de verhoudingen. Vooral de lachoniek leidende Frans Ders had een belangrijk aandeel in de derde oefenwedstrijd. In de derde oefenwedstrijd met de verhoudingen.

ROTTERDAM, 5 aug. — Feijenoord heeft gisteravond in zijn derde oefenwedstrijd niet kunnen imponeren. De Hongaarse bekerhouder Honved werd gisteravond met 3-2 teruggeterrond weliswaar voor 45.000 wezen, maar die overwinning stond in lijnrechte tegenspraak met de verhoudingen.

Behalve Ridgway en Montgomery was derhalve ook McArthur een tegenstander van Johnsons optreden in Vietnam. Johnson verspeelde daardoor zijn populariteit en werd gedwongen af te treden. Hoe ironisch is het te bedenken, dat Kennedy vreesde zijn populariteit te verliezen door precies het tegenovergestelde te doen!

Maar zonder meer afschuwelijk is het te bedenken, hoeveel leed en onrust de wereld bespaard zouden zijn gebleven, als niet op 22 november 1963 de onbekende Amerikaan Lee Harvey Oswald (of wie dan ook) zijn geweer had gericht op president John Fitzgerald Kennedy.

Bandenprikkers

Bandenprikkers worden... de diëtaal is de grootste kunstid-... tal in Frankrijk sinds 1961 toen bij... twee geleiden schijfden werden... stelen die een gezamenlijke waarde... raden van 1,5 miljoen dollar. Al deze... chijfden zijn op den duur terugge-... vonden.

Commisaris Roger Letalmonter, die... het politieonderzoek leidt, heeft ver-... daard: "Deze schijfden kunnen niet... worden verkocht. Elke expert, elke... galerie en elke particuliere verzame-... achijnlijk zullen de dieven proberen de... chijfden terug te kopen aan een... nieuw Charade of misschien doen... de werken voor een tiende van hun... verameelaars in Noord- of Zuid-Ame-... te herkomst van de doeken."

IN PARIS

Rotterdam Communicatie 70 Feestelijke ontmoeting van mens en stad

Rotterdam Communicatie 70 Feestelijke ontmoeting van mens en stad

70

Nieuwe fase in Parijs?

OF DE aanwezigheid van David Bruce, vandaag voor het eerst, aan de conferentietafel in Hotel Majestic een nieuwe fase inluidt in het zich nu al meer dan anderhalf jaar voortslepende vredesoverleg over Vietnam, daaraan bestaat gerechtvaardigde twijfel.

Zeker, sinds het vertrek van Cabot Lodge, eind vorig jaar, uit Parijs is er door de andere zijde voortdurend op ge-

DE TOESTAND

hamerd dat Nixon door niet een even „zware” onderhandelaar in Lodge's plaats te benoemen het niveau van het Parijse overleg verlaagde wat, en niet zonder grond, werd opgevat als een gebrek aan belangstelling.

Toen Nixon dan ook begin vorige maand, na het opmaken van de rekening van de Amerikaanse inval in Cambodja, de benoeming van Bruce bekendmaakte, lag het voor de hand te veronderstellen dat Nixons belangstelling voor Parijs was toegenomen.

Dat hing in de eerste plaats daarmee samen dat Nixon er van uitging dat de Amerikaanse onderhandelingspositie door het (vermeende, want zeer tijdelijke) succes van de Cambodjaanse actie dermate is versterkt dat Hanoi en het Bevrijdingsfront tot concessies bereid zullen zijn.

In hoeverre dat het geval is moet echter nog maar worden afgewacht. Naar analogie van Nixons gebaar zal het terugzenden van de respectieve delegatieleiders een eerste „concessie” van de communisten moeten zijn.

De tweede reden die Nixon voor het weer activeren van het overleg had was van binnenlandse aard: door het benoemen van een topdiplomaat, bovendien behorend tot de concurrerende partij, kon de door „Cambodja” weer opgestoken antioorlogstorm tot bedaren worden gebracht.

HET VERMOEDEN dat de benoeming van Bruce in feite een schijnconcessie aan de tegenpartij is wordt bevestigd door Nixons recente uitlatingen met betrekking tot de houding van de Zuidvietnamese leiders.

Daaruit bleek dat de president, niet-tegenstaande aanvankelijke blijken van het tegendeel, toch de Zuidvietnamese eis blijft steunen dat er eerst verkiezingen moeten worden gehouden voordat een coalitieregering gevormd kan worden.

Het Bevrijdingsfront, liever gezegd de Voorlopige revolutionaire regering, wil echter dat eerst een „voorlopige coalitie-

regering” van alle vredesgroeperingen (waartoe Thieu en Ky uitdrukkelijk niet gerekend worden) tot stand komt, opdat „geen van beide partijen zijn politieke regime aan het volk van Zuid-Vietnam kan opleggen.”

M.a.w.: de Vietcong wil voorkomen dat de regering-Thieu door het via massaal militair machtsvertoon uitoefenen van pressie op de bevolking en het manipuleren van het stemmenmateriaal de tachtig procent steun weet te vergaren die zij zegt te hebben.

Aangezien dit punt, naast de eis van de eenzijdige terugtrekking van de Amerikaanse troepen, een van de meest cruciale is van het tien punten omvattende programma van de communisten lijkt de bewegingsvrijheid van de nieuwe onderhandelaar uiterst beperkt en blijft er van de door Nixon beloofde „brede speelruimte” en „grote soepelheid” niet veel meer over.

MISSCHIEN lukt het Bruce de Noordvietnamezen over te halen tot al eerder door Washington voorgesteld bilateraal contact, waardoor in elk geval een wat openhartiger en diepere peiling van de posities mogelijk zal worden.

Om voor de hand liggende redenen is Saigon sterk gekant tegen dit geheime overleg omdat de kans bestaat dat Noordvietnamezen en Amerikanen sneller tot elkaar zouden komen dan de Zuidvietnamese generaals lief is.

Generaals wier positie door Nixons vietnamiseringspolitiek, die het leger steeds sterker maakt, in het Zuidvietnamese volk zo goed als onaantastbaar is geworden.

Van sommige kanten is erop gewezen dat met de komst van Bruce naar Parijs de Verenigde Staten dan wel door een van hun meest ervaren en eerbiedwaardige diplomaten worden vertegenwoordigd, maar dat die ervaring alleen is opgedaan in de meest geavanceerde Europese landen en dat Zuidoost-Azië een geheel andersoortige kennis vereist.

Anderen zien dit juist als een winstpunt en wijzen er op dat Bruce misschien door het ontbreken van een Aziatisch engagement in het verleden het belang van Vietnam voor de Verenigde Staten in redelijker proporties zal beoordelen.

Optimisme ten aanzien van het komende overleg vindt men ook in de redenering dat een man als de 72-jarige Bruce, met een schitterende diplomatieke carrière achter de rug, zich door Nixon niet uit de rustige teruggetrokkenheid van z'n levensavond zou hebben laten lokken als hij niet op enigerlei wijze de (hem door Washington geboden) mogelijkheid zou zien zijn missie tot een goed einde te brengen.

Bruce roept op tot herziening van posities

F. A. J. de P. M.

Bij zijn eerste optreden op een zitting van het vredes-overleg in Parijs heeft de nieuwe Amerikaanse onderhandelaar, David Bruce, gisteren er op aangedrongen dat beide partijen elkaars standpunten opnieuw aan een onderzoek onderwerpen en in een realistische geest, „met oprechtheid en rustige vastberadenheid” te onderhandelen.

Bruce zei in zijn verklaring: „Ik hoop dat wij propagna en scherpe taal kunnen vermijden en ons kunnen bepalen tot een zakelijke discussie.”

In scherp contrast met Bruce's kalme verklaring beschuldigde de vertegenwoordiger van Saigon, Pham Dang Lam, de tegenpartij er van door „arrogante, onredelijke eisen” het overleg onmogelijk te maken.

De eerste reactie van Hanoi en de Vietcong op de verklaring van Bruce was dat de nieuwe Amerikaanse delegatieleider niets nieuws aan de Amerikaanse positie toevoegde. „Hij heeft zich beperkt tot oude thema's.”

Na afloop van de zitting verklaarde Bruce tegenover journalisten dat hij de sfeer „plezierig” had gevonden. In antwoord op

de vraag of de communistische vertegenwoordigers blij waren hem te zien zei Bruce: „Ik zou niet willen zeggen dat zij er in eviase door raakten, maar ze waren absoluut beleefd”.

Op de vraag of de Noordvietnamese delegatie nu tevreden-gesteld was, antwoordde een woordvoerder van Hanoi dat president Nixon alleen maar zijn eigen fout had gecorrigeerd.

Onslag

Tien Democratische leden van het Amerikaanse Huis van afgevaardigden willen dat Bruce onslag neemot, omdat president Nixon zich vorige week op een persconferentie tegen een coalitieregering in Zuid-Vietnam heeft uitgesproken.

De congresleden zijn van mening, dat de verklaring van De congresleden zijn man mening, dat de verklaring van Nixon de deur voor onderhandelingen in Parijs heeft dichtgeslagen.

Zij hebben Bruce een brief gestuurd waarin zij verklaren: „Uw benoeming, die wij aanvankelijk hebben verwelkomd, blijkt nu slechts een simpel gebaar te zijn geweest, een zoethoudertje voor degenen die geleven dat vrede in Vietnam door onderhandelingen bereikt kan worden. Een man van uw aanzien dient daarvoor niet te wor-

den gebruikt.” In het slot van hun brief raden de congresleden Bruce aan onslag te nemen.

De Amerikaanse minister van defensie, Laird, heeft vandaag gezegd dat de Amerikaanse luchtacties in Cambodja bedoeld zijn om de communistische aanvoerlijnen naar Vietnam te ontwrichten, en niet om de Cambodjaanse regeringstroepen te steunen in hun strijd tegen de Noordvietnamezen.

Laird, die de pers te woord stond, gaf toe dat de Cambodjanen ook van de bombardementen profiteren, maar het hoofddoel van de acties blijft de aanvoer van materieel en personeel van de communisten te verhinderen.

De beslissingen over de luchtacties in Cambodja worden volgens de bewindsman genomen door Amerikaanse commandanten te velde.

De communisten concentreren trans hun strijdkrachten en voorraden rond bevolkte gebieden in Cambodja, maar de luchtmacht treft alle maatregelen om te voorkomen dat de burgerbevolking het slachtoffer wordt van de bombardementen, zo verzekerde Laird.

De opmerkingen van Laird volgen op hardnekkige berichten uit Cambodja dat de Amerikaanse luchtmacht rechtstreeks steun verleent aan Cambodjaanse troepen die in gevechten zijn gewikkeld met de guerrillastrijders.

Laird ontkende tijdens de persconferentie ook dat hij, in het openbaar of privé, gewag zou hebben gemaakt van een tijdschema voor een volledige terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam.

De minister reageerde daarmee op persberichten dat Laird tegenover een aantal congresleden zou hebben gezegd dat de VS eind 1972 het peil van de troepen in Vietnam zouden terugbrengen tot slechts 20.000 militaire adviseurs. De minister zei nu zich niet te willen vastleggen op specifieke data voor mogelijke terugtrekking van de Amerikaanse troepen.

Zelfmoordbataljons

Intussen duren de gevechten rond Skoun, 70 km ten noorden van de Cambodjaanse hoofdstad Phnom Penh, nog steeds voort. Door de Amerikanen in Zuid-Vietnam opgeleide Cambodjanen hebben zich in een actie die de gehele nacht heeft geduurd doorgevochten tot op ongeveer een kilometer van de stad.

Een andere Cambodjaanse strijdmacht is van de kant van de Mekong naar Skoun op weg. Volgens de Cambodjaanse legerwoordvoerder hebben de communisten zelfmoordbataljons in de stad achtergelaten die de markten en gebouwen in het westelijke gedeelte in handen moeten houden.

Harde lijn in Vietnam

2 Aug 70 N.Y. Times

Tijdens zijn persconferentie, 30 juli, heeft president Nixon een harder standpunt inzake Vietnam ingenomen dan ooit. Had hij zich vroeger een tegenstander getoond van een „opgelegde“ coalitieregering — wat dat ook zijn moge — ditmaal sprak hij zich uit tegen iedere mogelijke vorm van coalitieregering of deze nu „opgelegd“ of via onderhandelingen bereikt zou worden. Als de Amerikanen weg zouden zijn, zo voegde hij eraan toe, moest het bewind in Saigon maar zien of ze met de communisten wilden onderhandelen of alsnog een militaire overwinning wilden nastreven.

Nixon kan zich deze uitzichtloze harde houding permitteren omdat zijn strategie althans in het binnenland op korte termijn zijn vruchten heeft afgeworpen. Inderdaad waren de Amerikaanse grondtroepen sinds 30 juni, zoals beloofd uit Cambodja verdwenen. In een land waar zoveel beloftes en toezeggingen niet worden nagekomen is dat al heel wat. Dat Cambodja ononderbroken wordt gebombardeerd en dat in alle sectoren van de Cambodjase regering en leger Amerikaanse adviseurs hun intrede hebben gedaan, dringt minder duidelijk tot de publieke opinie door. Nixon's populariteit steeg, aldus Gallup, tot 61 % van het Amerikaanse publiek, dat zich achter Nixon's beleid stelt.

Tegelijkertijd werd een nieuwe delegatieleider van het onderhandelingsteam in Parijs benoemd nadat daarmee zolang was getraineed dat de Vietnamese delegatieleiders ook naar Hanoi en hun junglehoofdkwartier waren teruggekeerd. De nieuwe toponderhandelaar, David Bruce, beschikt over nauwelijks enige kennis van het Vietnamese probleem en is als mede-oprichter van de O.S.S., de voorloper van de CIA, is hij niet bepaald iemand om zijn Vietnamese onderhandelingspartners vertrouwen in te boezemen. De nieuwe man heeft bovendien als assistenten een drietal goed geïnformeerde intimi van de Amerikaanse ambassadeur in Saigon, Thieu-vriend Bunker, meegekregen.

Troepen terug uit Cambodja, een nieuwe delegatieleider, een over tactiek verdeelde en emotioneel uitgebluste campusoppositie: allemaal voorlopige tijdwinst voor Nixon.

Opnieuw sprak hij uit — zou hij het zelf geloven? — dat de kans op onderhandelingsresultaten beter waren omdat de positie van de vijand was verzwakt. Generaal Giap is altijd voorstander van een zo groot mogelijk strijdtoneel geweest om de kracht van de vijand te versplinteren. Dat grote strijdtoneel is het Bevrijdingsfront en de met hen samenwerkende linksen in Cambodja door de afzetting van Sihanouk en de Amerikaanse inval in Cambodja in handen gespeeld. Het verlies van een aantal wapendepots weegt daar niet tegen op.

Maar ook al zou het waar zijn dat de militaire positie van het Bevrijdingsfront inderdaad slechter zou zijn geworden, wordt daarmee de kans op onderhandelingsresultaten — in Nixon's denktrant: door concessies van Vietnamese zijde — groter? Alles wijst er op dat dit een vorm van projectie-

denken is — net zoals de Amerikanen altijd zeggen dat hun tegenstanders alleen gevoelig zijn voor geweld terwijl dat juist — zie Korea, zie het pas beginnen van onderhandelingen na het Tet-offensief — juist in hoge mate voor hen zelf geldt.

De Vietnamezen, en daarom zijn ze voor de Amerikanen zo fundamenteel onbegrijpelijk, denken in andere categoriën. Ze willen tekens van „goede wil“ bij hun tegenpartij, tekenen dat het die tegenpartij ernst is met het een einde maken aan de oorlog.

Die tekens van „goede wil“ zijn namens te bekennen.

Rol VS-luchtmacht in Cambodja onduidelijk

Terwijl het Amerikaanse opperbevel in Saigon volgens het persbureau Associated Press heeft erkend dat de luchtmacht van de VS stelingen van de Noord-vietnamezen en de Vietcong aanvalt wanneer Phnom Penh daarom vraagt, is gisteren in Washington in voorzichtige bewoordingen herhaald dat er aan het Cambodjaanse leger geen luchtsteun wordt gegeven en dat er geen verandering is gekomen in de huidige politiek.

De tegenstrijdige verklaringen volgen op berichten over een Cambodjaanse officier die zegt onthuld dat Phantom-raaljagers van de Amerikaanse luchtmacht maandag op het Kiri-Rom-plateau communistische troepen hebben aangevallen als ondersteuning van een ambodjaanse aanval.

De Cambodjaanse kolonel, die plaatsvervangend commandant van het Kompong Speu-district zei dat het plateau al meer dan een week door de Amerikaanse luchtmacht wordt bestookt.

Ook zijn er berichten dat de stad Skoun, 65 km ten noordoosten van de Cambodjaanse

hoofdstad, (een kruispunt van belangrijke wegen waar sinds vier dagen hevig wordt gevochten) — die op het ogenblik in handen is van de guerrillastrijders, door Amerikaanse jachtvliegtuigen wordt gebombardeerd om het gebied „stormrijp" te maken voor een heroveringspoging door het Cambodjaanse leger.

De woordvoerder van het Witte Huis, Ronald Ziegler, zei was gekomen in de Amerikaandinsdag dat er geen verandering, se bombardementspolitiek sinds president Nixon op 30 juni aankondigde dat de VS alleen bombardementen met een preventief karakter zouden uitvoeren in Cambodja.

Ook het Pentagon liet weten dat de luchtoperaties in Cambodja uitgevoerd worden alleen ter versterking van de aanvoer van communistische troepen en materieel die een bedreiging vormen voor de Amerikanen in Vietnam.

De Vietcong heeft maandag in de buurt van Skoun een correspondent van het Amerikaanse weekblad Time aangehouden na zijn auto te hebben beschoten. De journalist werd ongedeerd door de guerrillastrijders meegevoerd. Het aantal journalisten dat sinds in maart in Cambodja wordt vermist is hiermee gekomen op 24. Vier anderen zijn

gedood, terwijl de communisten tot nu toe drie correspondenten hebben vrijgelaten.

Caambodjane troepen hebben in de buurt van Phnom Penh de lichamen van elf burgers en een soldaat gevonden die het slachtoffer zijn geworden van een hinderlaag van de Vietcong. De Cambodjanen waren vorige week in vier taxis, twee vrachtwagens en twee bussen van de hoofdstad op weg gegaan naar de havenstad Kompong Som. Volgens het opperbevel van het Cambodjaanse leger is deze belangrijke verbinding thans geheel open.

Brief van Vietcong

Een militante boeddhistische secte in Zuid-Vietnam, de An Quang, die sterk tegen de regering in Saigon is gekant, heeft een brief ontvangen van de delegatie van de Vietcong in Parijs waarin wordt opgeroepen tot de vorming van een tijdelijke coalitieregering in het land.

De brief was een antwoord op een beroep dat de secte op alle partijen in Parijs heeft gedaan serieuze onderhandelingen te beginnen om een eind aan de oorlog te maken. In de brief van de Vietcong wordt er op gewezen dat de pogingen die de Vietcong daartoe heeft ondernomen steeds zijn vastgelopen op de koppigheid van de Zuidvietnamese en Amerikaanse delegaties.

De stemming in Phnom Penh

De Cambodjaanse hoofdstad Phnom Penh is sinds enige tijd de hoofdstad van een land in oorlog. In de stad echter merkt men daar weinig van. Wel zijn er talrijke nevenverschijnselen van de oorlog die men ook bijv. in Saigon of Bangkok aantreft. De International Herald-journalist T. D. Aleman beschrijft de stad o.a. als volgt:

Handwritten note: 1st of 70 copies

„Rood rijk nêr zinkt de zon weg achter een stofwolk of een grijze moessonwolk en verandert in een oranje schijf. Dit is het uur dat de hele stad lijkt te gaan babbelen. Europeanen op het dak van Hotel Konorom kijken uit over de vlakke rijstvelden naar heuvels daarachter, terwijl zij zitten te drinken. Er zijn, zo zegt men, communisten achter die heuvels en zelfs nog veel dichterbij (...) Bij La Lane, een drijvende nachtclub op de Mekong-rivier — in eigendom van een broer van een legergeneraal — speelt de band „Moon River“ en giechelende paartjes omhelzen elkaar op het dek. Maar de weerspiegeling op het water is afkomstig van Zuidvietnamese torpedoboten die lichtpijlen over de rivier afschieten. Na het diner en het dansen kan men kiezen: Madame Chum voor het opium, gerookt met vrienden onder blauw licht; of „pot“ op het balkon van het hotel. Eukelen willen, na een dag oorlog, nog sensatie. Op iedere hoek van de straat zitten vrouwen van de nacht te wachten. Ze kunnen je in een hinderlaag laten lopen, in het bijzonder wanneer zij met hun vijven of zessen zijn en de straat in een prikkeldraadversperring eindigt. Als je de verdediging te goed weerstaat zullen de fietsjagers over je roddelen (...) Elke avond cirkelen Amerikaanse verkenningsvliegtuigen hun lage cirkels rond de stad. Het is een F-4D en de Amerikaanse ambassade heeft verzocht er maar niet te veel ophef van maken, maar de Cambodjanen vinden het een veilig idee. Op het vliegveld landen de Amerikaanse piloten om hun Cambodjaanse verkenner op te halen. Amerikaanse vruchtvluchtelingen vliegen napalm aan. (...)

De Vietnamese wijk wordt nu bevoond door Cambodjanen die hun eigendommen hebben ingenomen. Vroeger waren er 250.000 Vietnamezen, 250.000 Chinezen en slechts 150.000 Cambodjanen in Phnom Penh. Nu zijn er nog slechts enkele Vietnamezen, met uitzondering van hen die in gevangen- of interneringskampen zitten.

De Amerikanen komen en gaan overal. Ze hebben kleine kantoor-tjes in de Cambodjaanse ministeries en legerofficieren in burgerkledij lopen door het ministerie van defensie. De treinen vertrekken niet langer van het station van Phnom Penh naar Battambang en Sihanoukville. In het weekend kan je nergens naar toe. De stad ligt geïsoleerd in haar charme en verfijning. (...) De inwoners van Phnom Penh zijn niet die de hardwerkende trotse boeren die het Cambodjaanse volk vormen. Zij zijn levendig, tamelijk lui en onbevredigd. Ze haten Sihanouk om wat hij hen niet kon geven. Zij waren de kern van de steun van het nieuw bewind: rusteloze studenten, laagbetaalde ambtenaren, werklozen in de stad.”

Raciale spanningen in Maleisië

In mei en juni vorig jaar beleefde de federatie Maleisië, hoofdzakelijk op het schiereiland Malaja, de bloedigste botsingen tussen Maleiers en Chinezen sinds haar onafhankelijkheid, nu bijna zeven jaar geleden uitgeroepen. En tot nu toe is de tijdens die botsingen ingestelde noodtoestand nog van kracht.

Ofschoon op dit ogenblik zo af en toe slechts kleine incidenten, meest vechtpartijen zonder dodelijke afloop en zonder het in brand steken van eigendommen, plaatsvinden, heersen er in Maleisië overal, ook in Noord-Borneo, op uitbarsting staande spanningen tussen de drie grootste bevolkingsgroepen, de Maleiers, de Chinezen en de Indiërs. In het Noord-Borneose deel van de federatie, dat bestaat uit de deelstaten Serawak en Sabah, zijn er ook nog spanningen tussen de Maleiers aan de kust en de Dajak-bevolking in het binnenland. En door de een overwegend Maleise politiek voerende regering van premier Tunku Abdul Rahman worden maatregelen genomen die juist bij vooral de Chinezen de opstandige gevoelens vergroten.

Landverhuizers

De botsingen van vorig jaar hadden een stroom van Chinezen uit het binnenland naar de hoofdstad Kuala Lumpur veroorzaakt. Deze landverhuizers, wier aantal ongeveer 150.000 personen moet zijn geweest, gingen rond Kuala Lumpur zonder toestemming van de plaatselijke autoriteiten, houten noodwoningkjes en optrekjes bouwen die hen als tijdelijke verblijfplaats dienden. Sommige families trokken in de nog uit de Japanse bezettingstijd daterende noodbarakken en schuilplaatsen tegen luchtaanvallen van gegolfd plaatijzer. In het begin van dit jaar ondernam de Maleisische regering acties om deze „squatter areas“, die naar haar gevoel zelfs broeknesten van guerrilla-activiteiten waren geworden, op te ruimen. Ze zette daarbij de politie in. Tijdens de meestal hardhandig door de politie uitgevoerde opruimingsacties

werden kort vóór het Chinese nieuwjaarsfeest 1.634 gezinnen uit hun schamele woninkjes gezet. 1.074 Van die armoedige woninkjes, die naar aangenomen werd „illegaal“ waren gebouwd, werden gewoon tegen de vlakte gegooid.

Slechts voor 570 van de uit de „squatter areas“ verdreven families had men nieuwe flatwoningen in gereedheid kunnen brengen. De rest werd gedwongen om bij vrienden en kennissen een onderdak te zoeken of terug te keren naar de plaatsen waar zij vandaan gekomen waren. Maar zegenen die een eigen flatwoning hebben kunnen bemachtigen moeten heel hoge huren betalen, voor velen maken die huren de helft van het inkomen uit. Het plan bestaat om ook voor de andere gezinnen een flatwoning te bouwen, maar het daarvoor op de begroting beschikbaar gestelde bedrag werd onlangs gehalveerd. Het is begrijpelijk dat de door de Chinezen als „Maleis“ beschouwde regering in Kuala Lumpur door hen gehaat wordt.

Een andere door de Chinezen als zeer discriminerend opgevatte maatregel van deze regering is de recentelijk plaatsgehad hebbende invoering van het Maleis als voertaal op alle lagere scholen die het eigendom zijn van de overheid. Tot voor kort was het Engels, naast het Chinees op de het meest door de Chinese jeugd en het Tamil op de het meest door de Indische jeugd bezochte staatsscholen, de omgangstaal en voor de middelbare staatsscholen zelfs de voertaal. De Chinezen willen nu hun kinderen van de gemengde staatsscholen, die juist de plaatsen zijn waar de integratie het meest bevorderd wordt, weghalen en overgaan tot het oprichten van particuliere, typische Chinese scholen. Ook de Indiërs zullen iets dergelijks doen. Hierdoor zal een einde komen aan het multiraciale onderwijssysteem, waarop de Maleisische regering erg trots is. En het wegvallen van dit onderwijssysteem zal dan een ernstige stap terug betekenen in het proces van de éénwording van Maleisië.

de vorming van een Maleisische natie.

Bij het nemen van de maatregelen om het Maleis de Maleisische eenheidstaal te laten worden, stelt men zich Indonesiërs, waar sinds 1945 een eenheidstaal, de *bahasa Indonesia*, wordt gesproken, tot voorbeeld. Maar men vergeet daarbij dat de zuiderburen een man als Soekarno hebben gehad, die juist door op rigoureuze wijze te breken met alles wat ook in cultureel opzicht uit Nederland kwam en zodoende gemakkelijker eenheid kon brengen in de nieuwe Indonesische cultuur die nationaal behoort te zijn.

Indiërs

Verreweg het merendeel van de op de rubberplantages werkende Indische arbeiders is, ofschoon in Maleisië geboren, vreemdeling en geen burger van de federatie. Onder die arbeiders bevindt zich een groot aantal bekwame vaklieden en het zou voor de Maleier ondoenlijk zijn om deze Indiërs uit hun posities te verdrijven. Maar Tunku Abdul Rahman meende dat hij zijn groepsgenoten moest beschermen. Hij vaardigde een regeling uit, die bepaalde dat iedere op de plantages werkende vreemde arbeider in het bezit diende te zijn van een werkvergunning en dat zo'n vergunning alleen voor de tijd van één jaar mocht worden afgegeven. Wanneer nu deze regeling uitgevoerd was geworden, dan zou de Maleisische rubberproductie, die voor de federatie de grootste bron van deviezen is, een ernstige terugslag hebben ondervonden. Slechts een klein deel van de ruim 150.000 Indische rubbertappers had door Maleiers vervangen kunnen worden. Bovendien was op het laatste ogenblik gebleken, dat de meesten onder de in het algemeen grove handenarbeid schuwend Maleiers er heel weinig voor voelden om op de rubberplantages koe-liewerk te verrichten. De door Tunku Abdul Rahman ondoorzacht uitgevaardigde maatregel kon dan ook niet worden uitgevoerd. Maar het ergste is nu dat de Maleisische regering zich door

deze weliswaar niet uitgevoerde regeling toch de haat van ook de Indische bevolking van de federatie op de hals heeft gehaald.

Aansluiting guerrilla

Er doet zich in Maleisië gedurende de laatste maanden een grote spanningen veroorzakende polarisatie voor van politieke machten, enerzijds de Maleiers tegenover anderzijds de Chinezen. De laatsten voelen zich nu niet meer veilig. Tijdens de botsingen van vorig jaar was duidelijk gebleken dat de politie en het leger, die beide voor het merendeel uit Maleiers bestaan, niet onpartijdig zijn. Beide hebben onder de Chinese inwoners verscheidene malen terreur uitgeoefend door onschuldige Chinese burgers uit racistisch sentiment neer te schieten. De Chinezen hebben besloten om maar zelf voor hun veiligheid te zorgen. Dat zij thans door de communistische guerrilla's niet alleen benaderd maar zelfs gesteund worden behoeft niemand te verwonderen. Het is het Maleisische leger tot nu toe nog steeds niet gelukt om, zelfs in samenwerking met het Thaise leger, een einde te maken aan de guerrilla-oorlog die in het grensgebied tussen Maleisië en Thailand wordt voortgezet door Tsjin Peng, destijds de Chinese leider van de Maleise Communistische Partij die thans in Maleisië tot de verboden politieke verenigingen behoort. De mannen van Tsjin Peng infiltreren nu in de streken rond Kuala Lumpur. Als het Tsjin Peng lukt om de Chinese inwoners van Maleisië, wier aantal 40 pct. uitmaakt van de totale bevolking van het schiereiland Malaja, aan zijn zijde te krijgen, en hij ook een samenwerking tot stand kan brengen met de guerrilla in Noord-Borneo, dan zal ook Maleisië tot de omgevallen dominanten behoren. Het is dan ook goed te begrijpen dat de net aan de macht gekomen Britse regering van premier Heath reeds bekend gemaakt heeft dat ze de Britse strijdkrachten voorlopig niet uit Zuidoost-Azië zal terugtrekken.

Bedreiging voor Ne Win

BIJ DAGLICHT, zo wordt in de Chinese radiopropaganda beweerd, beheerst het militaire regime in Rangoon twee derden, maar 's nachts slechts een derde van Birma. Zelf beklagde de leider van dat land, generaal Ne Win, er zich nog kortgeleden over dat er geen ander land te vinden is „met een groter verscheidenheid aan opstandelingen”.

Deze verzuchting houdt de erkenning in dat de sterke man, die vanaf 1962 als voorzitter van de revolutionaire raad en als leider van de (enig toegestane) Bir-

in New Delhi, de eerste keer in januari, en vorige maand nog.

Bij deze gelegenheden is de Birmaanse generaal met mevrouw Gandhi overeengekomen dat de strijdkrachten tot een bepaalde diepte in elkaars grensgebied mogen penetreren bij de bestrijding van het verzet. Verder is afgesproken dat niets zal worden ondernomen dat door de Chinezen opgevat kan worden als een provocatie.

Voordat tijdens de culturele revolutie tot de Chinese minderheidsgroep behorende Birmanen gewapend met Mao's Rode boekje de straat opgingen waren de betrekkingen tussen Rangoon en Peking van vriendschappelijke aard geweest. De felle Birmaanse reacties daarop hebben echter een gespannen verhouding doen ontstaan.

DE TOESTAND

maanse socialistische programpartij het heft van deze verst van het Vietnamese strijdtoneel verwijderde Zuidoostaziatische staat in handen heeft, er evenmin als zijn constitutionele voorganger, premier Noe, in is geslaagd de naar zelfstandigheid strevende minderheidsgroepen en nationaliteiten voor zijn centralistische conceptie van een Birmaanse socialistische eenheidsstaat te winnen.

De laatste maanden moest het Birmaanse leger verscheidene malen in actie komen om in regelrechte veldslagen die tot nu toe al enige honderden slachtoffers hebben geëist de opstandige volken in bedwang te houden. Ondanks het inzetten van de Birmaanse luchtmacht bevinden zich twee plaatsen nog volledig in handen van de guerrillastrijders.

Een factor die de bestrijding van het verzet der nationale minderheden compliceert is de steun die zijn ontvangen van hun rasgenoten aan de Chinese zijde van de grens, zoals bij de Kachin en de val is bij de Kachin en de Chan die in het Chan die in het noorden en noordoosten wonen.

Birmaanse communisten, die aanvankelijk vooral in het zuiden actief waren, hebben zich intussen bij de volken in het noorden aangesloten.

VOLGENS sommige waarnemers past deze ontwikkeling volkomen in de Chinese strategie die, na in Indochina met succes te zijn bekroond, zich nu gaat richten op de opstandige minderheden in Birma en ook India.

Want de bewoners van het Nagagebergte, in het grensgebied tussen India en Birma, ontvangen ook al steun uit Peking.

De voortdurende rebellie in de randprovincies heeft Ne Win er het afgelopen halfjaar al tweemaal toe gedreven contact te zoeken met de centrale regering

DE VOORZICHTIGE houding die de generaal tegenover de Chinezen heeft aangenomen hangt onder meer samen met een ontwikkeling op het gebied van de binnenlandse politiek. Ne Wins rivaal, de vroegere premier Noe, die het slachtoffer was van de militaire staatsgreep van 1962, bevindt zich na jarenlang gevangen te hebben gezeten, sinds vorig jaar in ballingschap in Bangkok.

Noe, die in het openbaar heeft verklaard hulp „van de duivel zelf” te zullen aanvaarden om het huidige regime omver te werpen, zou volgens berichten ook bij Peking steun hebben gevraagd.

Bovendien schijnt de invloed van Noe in Birma zelf te groeien: vorige maand is de oud-premier, die een parlementair systeem met een sterk boeddhistische inslag voorstaat, erin geslaagd onder zijn leiding een verenigd front tot stand te brengen tussen de Karens en de Mons in het oosten van het land door hun een zekere autonomie te beloven.

Bij maatschappelijk achtergestelde Birmaanse groepen tracht Noe eveneens grond onder de voet te krijgen, waarmee hij bij de studenten al enig succes heeft geboekt. Wanneer het hem ook nog gelukt de door socialisatiemaatregelen getroffen ontevreden middenklasse en de door geprivilegieerde militairen en staatsambtenaren uitgebuide massa achter zich te verenigen, dan wordt Noe een ernstige bedreiging voor Ue Win.

Om aan die bedreiging het hoofd te bieden zal Ne Win haast moeten maken met zijn plannen om zijn partij van een kaderpartij, waarvan bijna uitsluitend militairen en staatsdienaren lid zijn, te maken tot een partij die op steun bij het volk kan rekenen.

Communisten infiltreren tot vlak bij Phnom Penh

1000 JH Me

Communistische eenheden die trachten het gebied rond de Cambodjaanse Phnom Penh te infiltreren zijn vannacht op slechts zeven kilometer afstand van de stad op troepen van het Cambodjaanse leger gestoten.

De incidenten bij de hoofdstad volgde op verhoogde activiteit in dit weekeinde van de communistische strijdkrachten in Cambodja, wat vooral tot uiting kwam in nieuwe aanvallen op de buitenste verdedigingslijnen van Phnom Penh.

De zwaarste strijd werd geleverd in Saang, waar de gevechten nog voortduren. Deze plaats 30 km ten zuiden van de hoofdstad, wordt nu al voor de vierde maal sinds het begin van de vijandelijkheden aangevallen.

Bijna 20.000 boeddhistische monniken en nonnen uit de Cambodjaanse provincies Kompong Cham en Prey Veng hebben geprotesteerd tegen de Amerikaanse bombardementen op Cambodja, zo meldde zondagnacht de radio van de Vietcong in een uitzending die in Saigon werd opgevangen.

In juli hadden bombardementen en beschietingen met boordmitrailleurs in Kompong Trabek en omgeving onder de burgerbevolking vierenveertig doden doen vallen. Circa honderd huiszijen waren verwoest, aldus de tekst van de protestboodschap. De boeddhisten roepen de bevolking op, in opstand te komen tegen het bewind van generaal Lon Nol, zo deelde de radio mee.

Volgens de Franse journalist heeft Sihanouk gezegd dat Cambodja geen Tsjechoslowakije zal zijn" en dat „China geen communistische regimes wil opleggen aan volken die dat niet willen”.

Voorstel Pathet Lao

„Ik heb de verzekering ontvangen dat een bevrijd Cambodja zijn monarchie zou behouden evenals Laos. Een communisatie

van deze gebieden zou noch de belangen noch de rone van China dienen”, aldus de prins.

Prins Soevannoevong, de leider van de pro-communistische Pathet Lao, heeft zijn halfbroer, de Laotische premier Soevanna Phoema, voorgesteld om hun speciale afgezanten elkaar te laten ontmoeten voor een bespreking van de toestand in het land.

De laatste weken is er verscheidene keren contact geweest tussen de Laotische regering en een vertegenwoordiger van de Pathet Lao. Maar de voorstellen die deze bij zich had zouden volgens welingelichte kringen in Vientiane niets nieuws bevatten vergeleken met het programma van vijf punten dat de Pathet Lao begin van dit jaar heeft ingediend.

Een van de belangrijkste en voor Vientiane onaanvaardbare eisen is een onmiddellijke en onvoorwaardelijke stopzetting van de Amerikaanse bombardementen op communistische stellingen in het land en op de Ho-Tsji-Minhroute die door het oosten van Laos loopt.

— Wervelstorm op Ceylon.

Meer dan honderd vissers in 25 schepen zijn niet teruggekeerd na een wervelstorm die de westkust van Ceylon in de nacht van vrijdag op zaterdag heeft getroffen. Op het eiland is aanzienlijke schade aangericht. Militaire vliegtuigen, oorlogsschepen en vijftig vissersboten zoeken de zee af naar overlevenden.

— Indiase politicus vermoord.

De leider van de rechtse Swatantra partij in het parlement van de Indiase staat Punjab, Vasant Singh, is in zijn boerderij bij Patiala, 225 kilometer ten noorden van New Delhi, doodgeschoten.

Sihanouk

Prins Norodom Sihanouk, de afgezette leider van Cambodja, die in Peking een regering in ballingschap heeft gevormd, heeft het Amerikaanse weekblad Time een telegram gezonden waarin hij zegt dat de in Cambodja verdwenen journalisten spoedig zullen worden vrijgelaten zodra zij zijn opgespoord.

„In antwoord op uw telegram”, zo zegt Sihanouk, „heb ik de eer u mee te delen dat premier Penn Nouth onze volksstrijdkrachten in Cambodja reeds heeft gevraagd Robert Anson (de vermiste correspondent van Time) evenals de andere vermiste journalisten op te sporen en hen vrij te laten wanneer zij zijn gevonden.”

Volgens het Franse dagblad France Soir heeft de prins verklaard dat hij van de Chinese regering de verzekering heeft gekregen dat de monarchie in een bevrijd Cambodja zou worden behouden.

In een artikel in het blad zijn de Franse journalist François Debré, zoon van de minister van Defensie, dat Sihanouk hem dat heeft gezegd.

Debré heeft tegelijk met de Franse minister Bettencourt een bericht gebracht aan Peking.

Vietcong erkent Ceylon

De regering van Ceylon heeft dinsdag bekend gemaakt dat zij de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam sinds 14 juli erkent. Daarmee is een van de laatste punten van het programma dat premier Bandaranaike voor de heroriëntering van de Ceylonese buitenlandse politiek had aangekondigd vervuld.

Eerder heeft de nieuwe linkse regering al diplomatieke banden aangeknoopt met Noord-Korea en Noord-Vietnam, en zijn de betrekkingen met Israël opgeschort. Ceylon overweegt ook om binnenkort over te gaan tot diplomatieke erkenning van de DDR.

Cambodjaanse ambassade in Praag bezet

PRAAG, 11 aug. (DPA) — De Cambodjaanse ambassade in Praag is door aanhangers van prins Norom Sihanoeek bezet en „officieel” ondergeschikt gemaakt aan het door Sihanoeek geleide „Front voor de Nationale Eenheid van Cambodja”.

De actie werd geleid door een secretaris van de ambassade, Isoup Ghanty, die de steun heeft gekregen van een groep Cambodjaanse studenten. Ghanty zei, dat zijn chef, ambassadeur Measketh Caimeron, niet bevoegd is de huidige regering in Pinom Penh te steunen.

Akkoord bereikt over vooronderhoud in Laos

De Laotische regering van prins Soevanna Phoema en de pro-communistische Pathet Lao zijn overeengekomen in de stad Chang Kai, 185 km ten noordoosten van de Laotische hoofdstad Vientiane, besprekingen te beginnen waarop een regeling zal worden voorbereid voor een toekomstig gesprek tussen de in naam neutralistische Laotische regeringsleider en zijn pro-communistische halfbroer prins Soevannoevong.

Maandag was al bekend geworden dat de Pathet Lao instemde met het idee om een voorbereidend gesprek te houden. Enkele weken geleden was de afgezant van de Pathet-Lao-leider voor de tweede maal dit jaar in Vientiane gearriveerd om „een persoonlijke boodschap” aan prins Soevanna hoema over te brengen.

Het is niet bekend wanneer het vooronderhoud zal plaatshebben maar de Laotische regering is wel al bezig een delegatie samen te stellen.

De plaats Chang Kai, in de door de communisten beheerste Kruikenvlakte, was eerder al door Vientiaane voorgesteld als mogelijk ontmoetingspunt, maar de Pathet Lao verwierp dit voorstel „omdat men niet kan onderhandelen onder een bommenregen”. Het feit dat de Pathet Lao nu wel de plaats accepteert zou er op kunnen wijzen dat de bombardementen in dit gebied zijn verminderd.

Van de zijde van de Amerikaanse ambassade is verklaard dat daar niets bekend is over een verzoek van de Laotische regering om op te houden met bombardementen. Officieel worden bombardementen op andere doelen dan de Ho-Tsji-Minh-route uitgevoerd op verzoek en op aanwijzing van de Laotische regering.

Tweede kaping

Een 20-jarige Amerikaanse mitweede maal in drie weken tijd in Zuid-Vietnam een poging gedaan een vliegtuig te kapen. Ditmaal verwondde hij een lid van de bemanning van een vrachtvliegtuig ernstig, voordat andere militairen hem overmeesterden.

Op 22 juli probeerde George Hardin, afkomstig uit St. Louis, op de luchthaven Tan Son Nhut bij Saigon met een mes de Amerikaanse piloot van een Zuid-vietnamees lijnvliegtuig te dwingen hem naar Hongkong te brengen. Deze wist hem ten slotte te bewegen zich over te geven.

Zondag jl. ontsnapte Hardin uit militaire gevangenschap. Dinsdagavond drong hij op de basis Bien Hoa, op 25 km van Saigon, een Starlifter binnen en eiste van de bemanning dat zij hem naar Danang in het noorden van Zuid-Vietnam zou brengen.

Bij een vechtpartij in het vliegtuig ging zijn geweer af, waardoor een bemanningslid zwaar werd gewond. De dader werd overgebracht naar een gevangenis in Long Binh.

Thieu sterk ondanks minieme populariteit

13 nu 4 to NRC

Van onze correspondent in
Hongkong

SAIGON, aug. — Van het vliegveld Than Son Nhut reed een vriendelijke Vietnamees ons met zijn auto naar het centrum van Saigon. Op deze manier probeerde hij, zoals hij zei, zijn magere inkomen op te vijzelen om z'n gezin te kunnen onderhouden.

De laatste maanden zijn de prijzen weer enorm gestegen, zodat het leven voor de gewone burger steeds moeilijker wordt. Voor een dollar wordt op het ogenblik op de zwarte markt tot 400 piaster betaald, wat tweemaal zoveel is als een jaar geleden. De officiële koers van de dollar is slechts 118 piaster.

Voor zogenaamde luxegoederen zijn de belastingen verhoogd. Een Volkswagen kost nu tegen de officiële koers omgere-

kend 80.000 Duitse mark. Ondanks die hoge prijzen worden echter nog steeds auto's ingevoerd.

Hoewel de ontevredenheid van de grote massa ten gevolge van de constant stijgende kosten van levensonderhoud en de bezuinigingspolitiek van de regering is toegenomen, heeft de inval in Cambodja toch tot een aanmerkelijke verhoging van het Zuidvietnamese zelfvertrouwen en zelfbewustzijn bijgedragen.

Dit heeft in het bijzonder effect gehad op de Zuidvietnamese departementen waar men nu het meest vriendelijker en tegemoetkomender is dan vroeger. Het tegendeel is echter het geval bij de Amerikanen, die hun ontevredenheid niet kunnen verbergen en eigenlijk genoeg hebben van Vietnam.

Natuurlijk neemt ook het Vietnamees chauvinisme, dat in Saigon misschien nog meer dan in Hanoi zijn invloed doet gelden, exorbitante vormen aan. De Zuidvietnamezen hebben na hun succesvolle Cambodjaanse expeditie weer veel praatjes gekregen en zouden het liefst Noord-Vietnam binnenmarcheren.

Vice-president en luchtmacht-

commandant Nguyen Cao Ky, die klaarblijkelijk bevangen is door communistische vervolgingswaan, heeft het over een anti-communistisch eenheidsfront in Indochina, dat de verdrijving van de communisten uit Vietnam, Laos en Cambodja zou moeten bewerkstelligen.

Incapabel en corrupt

Niemand weet hoe in Zuid-Vietnam de dingen verder zullen gaan. De regering-Thieu zit nogal zwak in het zadel. De president heeft weliswaar nog de steun van de meeste officieren, maar onder de bevolking is nauwelijks iemand te vinden die de regering verdedigt.

De president heeft zich omgeven met mensen die incapabel en corrupt zijn, en die alleen hun eigen politieke belangen nastreven. Niemand die over enige deskundigheid beschikt is bereid om een post in de regering te accepteren en daarmee zijn goede reputatie op het spel te zetten. Van economische zaken heeft Thieu niet het minste benul.

Een Vietnamisering van de oorlogsvoering kan de Zuidvietnamese economie onmogelijk

verwerken wanneer de Amerikanen geen geweldige economische hulp garanderen wat nog steeds maar de vraag is. Iedereen weet dat de Amerikanen geen geweldige economische hulp garanderen wat nog steeds maar de vraag is. Iedereen weet dat de Amerikanen de oorlog in Vietnam zo snel als maar mogelijk is willen beëindigen.

In de Zuidvietnamese metropool wordt gefluisterd dat de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, William Rogers, bij zijn recente bezoek aan Saigon heeft getracht druk uit te oefenen op Thieu om een meer tot het compromis neigende houding aan te nemen en het Nationale bevrijdingsfront enkele concessies, zoals deelneming in de verkiezingscomités in het geval van algemene verkiezingen, te doen.

Geen alternatief

Maar de Zuidvietnamese regering is tot nu toe niet bereid geweest politieke compromissen met het Front te sluiten. Voor de Amerikanen is er echter op het ogenblik nauwelijks een alternatief voor Thieu te vinden. De oppositie is versnipperd. Er

bestaan nu al meer dan 40 politieke groeperingen.

Wanneer een Zuid-Vietnamese politicus verschillende groepen tracht te verenigen, dan resulteert daaruit meestal de stichting van weer een nieuwe partij. Om zijn positie te verstevigen wil president Thieu de defensie reorganiseren, hetgeen praktisch neerkomt op een buitenspel zetten van de generaals.

Generaal Ky, die vooral aanhangers onder de katholieke vluchtelingen uit Noord-Vietnam heeft, is erin geslaagd zijn invloed in de strijdkrachten ook buiten de luchtmacht uit te breiden. Naar verluidt zou hij zich bij de volgende presidentsverkiezingen kandidaat willen stellen. Voor de Amerikanen echter zou hij, als het gaat om herstel van de vrede in Zuid-Vietnam, nog minder acceptabel zijn dan Thieu.

Vrede en een staakt-het-vuren wordt geëist door de boeddhistische monniken van de An-Quangpagode, die de meerderheid van de studenten aan hun kant hebben. Thieu heeft echter reeds duidelijk gemaakt dat hij geen agitatie voor de vrede zal tolereren, en wanneer dat nodig mocht zijn zelfs het leger zal in-

zetten.

Er zijn echter ook stemmen die de vrees uitspreken dat de Amerikanen Thieu, zoals inder tijd president Diem, van de ene dag op de andere laten vallen wanneer hij niet op hun voorstellen ingaat. Een staatsgreep kan echter niet ondernomen worden vanuit de An-Quangpagode, maar alleen door het leger.

De kritiek op de Amerikaner is de laatste tijd, echter, ook in de Zuidvietnamese pers, toegenomen. Sommigen voelen zich door de Amerikanen verraden en anderen schuiven hun de schuld voor de economische misère in de schoenen. Vietnamezen die bij de Amerikaner werken klagen er meer en meer over dat zij slechtere „patrons” zijn dan de Fransen.

Veel Vietnamezen echter maken zich alleen maar vrolijk over de Amerikanen, zoals wanneer GI's in een delicatessenzaak in Saigon informeren of het Franse brood en de Franse kaas ook eetbaar zijn. Een goed image zullen de Amerikanen in Vietnam nauwelijks achterlaten. Een image waarvoor wel miljarden dollars uitgegeven werden en waarvoor ontelbaren het leven lieten.

Ongehoorzaam zijn

ISAAC 21 70 712

Ter recensie ontvangen een gruwelijk boek, waarvan de inhoud grotendeels al zó bekend is dat er nauwelijks nog over geschreven hoeft te worden:

„My Lai, verslag van een massamoord” De auteur, de Amerikaanse journalist Seymour M. Hersh, kreeg voor dit boek de Pulitzerprijs, de hoogste onderscheiding die een journalist in de Verenigde Staten kan veroveren.

Veel kan van de Amerikanen worden gezegd, maar niet dat zij bang zijn hun vuile was buiten te hangen. „Zou het denkbaar zijn geweest” schreef Inez van Dullemen in De Volkskrant, „dat een Duitse journalist in de Tweede Wereldoorlog bekroond werd voor zijn rapport over Duitse oorlogsmisdaden aan het Russische front? Of een Russische journalist voor dezelfde merites in Rusland?” Het stellen van de vraag is tegelijk het antwoord

Het is niet mijn bedoeling uitvoerig uit het boek te citeren. Iedereen weet nu wel, dat de Amerikanen op 16 maart 1968 in het Zuidvietnamese dorpje My Lai (Song My Pinkville) zonder pardon iedereen doodschoten, die zij zagen, mannen, vrouwen en kinderen.

De kinderen, dat is altijd het ergste. Een van de getuigen vertelt: „Een boel vrouwen hadden zich boven op de kinderen gegooid om ze te beschermen en die kinderen bleven aanvankelijk in leven. Toen kropen de kinderen, die oud genoeg waren om te lopen, overeind en Calley begon de kinderen dood te schieten. Enkele seconden, nadat de schietpartij ten einde was, kroop een met bloed besmeurd, maar wonderbaarlijk genoeg ongedeerd gebleven jongetje van ongeveer twee jaat huilend de greppel uit. Hij zette het op een lopen in de richting van het dorp. Iemand schreeuwde: Daar gaat een kind. Het bleef even stil. Toen holde Calley terug greep het kind beet, smet het weer in de greppel en schoot het dood”.

HET GAAT in dit artikel niet om luitenant Calley, die deze week voor het eerst na alle publiciteit terugkeerde in zijn geboortedorp en daar als een held werd ontvangen. De dorpingen juichten hem toe en de burgemeester hield een rede, waarin hij zei: „Je bent nu weer thuis. Na alle verdachtmakingen en leugens ben je nu weer onder ons”.

Nee, het gaat niet om luitenant William L. Calley jr. Het gaat ook niet om My Lai of om de Amerikanen in Zuid-Vietnam. Wij weten nu wel, dat zulke dingen gebeuren. De Duitsers in heel Europa, de Russen onder Stalin twintig jaar geleden de geheime politie in Oost-Europa, de Fransen in Algerije, de Nederlanders in Indonesië — en op dit moment de Portugezen in Angola, de Griekse politie in Griekenland, de Braziliaanse politie in Brazilië. Eén lange litanie van afschuwelijke, onverdraaglijke gruwelen. En het is altijd zo geweest. De Europese kolonisten in Noord-Amerika slachtten de Indianen af, de Spaanse en Portugese conquistadores deden hetzelfde in Zuid-Amerika en geen pen kan beschrijven wat is gebeurd met de Afrikaanse negers, die drie eeuwen geleden door Arabische, Britse en Neder-

stein heeft erover geschreven in Vrij Nederland, A. de Kool in de Nieuwe Rotterdamse Courant en H. Drion in het jongste nummer van het Hollands Maandblad. Deze drie artikelen bieden informatie genoeg. Omdat overschrijven in de journalistiek geoorloofd is, mijs met bronvermelding, zal ik even schaamteloos tappen uit andermans vaatjes.

Milgram wilde weten of mensen in een bepaalde gezagsverhouding bereid zijn hun medemensen te folteren. Hij ging in de universiteit van Yale, waaraan hij is verbonden, aan het werk met twee groepen proefpersonen van het mannelijk geslacht in de leeftijd van twintig tot vijftig jaar. Er zat van alles onder: handarbeiders (veertig procent), hoofdarbeiders (veertig procent) en vrije beroepen (twintig procent).

VAN TIJD TOT TIJD

landse slavendrijvers naar de Nieuwe Wereld werden gebracht.

Het is altijd zo geweest en het houdt nooit op. Wij lezen het in de geschiedenisboeken en in de kranten van nu wij staan verbijsterd en wanhopen aan de zin van het leven, wij zijn vervuld van afschuw en wij roepen onophoudelijk tegen elkaar: „Hoe kan het, hoe bestaat het hoe is het mogelijk, zoiets ontzettends zou IK nooit

Die laatste zin vloeit iedereen (ook mij) gemakkelijk uit de mond: „Zoiets zou IK nooit doen!” Vergeet het maar heus, vergeet het maar. Niet wit allemaal, maar wél de meesten van ons, minstens zestig procent, zijn in staat tot het martelen van medemensen. Dit is op overtuigende en wetenschappelijke wijze aangetoond door de Amerikaanse hoogleraar en psycholoog Stanley Milgram.

DE EXPERIMENTEN van professor Milgram zijn fascinerend en weerzinwekkend tegelijk. Ik beschik niet over een exemplaar van zijn rapport, maar Renate Rubin-

Aan de proeven werd ook deelgenomen door een aantal medewerkers van Milgram. De kern was (dit moet men met het oog op het volgende goed in de gaten houden) dat de proefpersonen in de waan werden gebracht, dat ook Milgrams medewerkers proefpersonen waren. Met andere woorden: die medewerkers zaten in het complot, maar dat wisten de anderen niet.

Milgram betaalde zijn proefpersonen 4.50 dollar als beloning voor hun medewerking. Hij verzor een verhaaltje over een onderzoek naar „de invloed van straf op het leren” of iets dergelijks. Hij bond een van zijn medewerkers vast op een „elektrische stoel” die was verbonden met een apparaat in de kamer ernaast. Met dit apparaat kon men de man op de stoel elektrische schokken toedienen. De stoel was niet elektrisch en het apparaat was zergens op aangesloten, maar de proefpersonen dachten dat het allemaal echt was.

De proefpersoon moest bij het apparaat gaan zitten en vragen stellen aan de man op de stoel, die

hij door een matglazen ruit vaag kon zien. De antwoorden bereikten hem door een luidspreker. Als de man op de stoel een verkeerd antwoord gaf, moest de proefpersoon hem een stroomstoot toedienen. De laagste straf was 45 volt, maar steeds werd het voltage hoger, om te eindigen bij 450 volt. Dan was het slachtoffer allang dood of minstens bewusteloos.

DE GRENZEN van de wetenschappelijke ethiek, schrijft De Kool, zijn met deze proef ver overschreden maar daar gaat het nu niet om. Waar het wél om gaat, is dat 66 procent van de proefpersonen bereid bleek de man op de stoel stroomstoten toe te dienen tot 400 volt. Bij 75 volt begon hij te kreunen, bij 150 volt eiste hij te worden losgemaakt, bij 180 volt gilde hij dat hij de pijn niet langer kon verdragen en na 300 volt weigerde hij verder alle antwoorden. Maar de stroomstoten gingen door, tot gemiddeld 400 volt, tot bewusteloosheid of dood.

Bij latere proeven werd de deur tussen de twee kamers opengelaten. Ook toen ging 62,5 procent van de proefpersonen door tot het einde. Pas toen het slachtoffer in dezelfde kamer werd geplaatst (men hoorde hem niet alleen gillen, maar zag hem kronkelen van de pijn) gaf zestig procent het op voor het einde, gemiddeld bij 200 volt. Maar ook een stoot van 200 volt is al een helse marteling.

Ongeoorloofd? Inderdaad, dat is het, maar feiten zijn feiten. In totaal werd het experiment uitgevoerd met duizend proefpersonen dat is ruim genoeg om wetenschappelijk verantwoord te zijn.

De conclusies zijn duidelijk „Geoorloofbaarheid als probleem” zette H. Drion boven zijn artikel in het Hollands Maandblad. Dat is de kern van de zaak. De mensen zijn erg, héél erg gehoorzaam. De autoriteit van Milgram was genoeg, hij zei dat hij verantwoordelijk was en daarmee uit. Voor de proefpersonen stond niets op het spel, zij konden zó weggelopen verspeelden daarmee alleen vier en een halve dollar.

Het gaat dus niet om luitenant William Calley. Het gaat om ons. Wij hebben veel geleerd, beschaving en alles, maar wij hebben nooit geleerd ongehoorzaam te zijn — als het moet.

Proces tegen luit. Calley uitgesteld

FORT BENNING, 15 aug. (DPA) — Het proces tegen de Amerikaanse luitenant William Calley, beschuldigd van het vermoorden van 102 Vietnamese burgers tijdens de slachting in My Lai, is voor onbepaalde tijd uitgesteld.

Een militaire woordvoerder zei, dat Calleys verdedigers de rechter eerst in besloten zitting een reeks documenten over de gebeurtenissen in My Lai zullen voorleggen.

Drie verdwenen journalisten in Cambodja terecht

Drie van de 24 in Cambodje verdwenen buitenlandse journalisten zijn levend teruggevonden. Zij bevinden zich in handen van de „bevrijdingsstrijdkrachten van Cambodja“. Dit is zaterdag in Peking meegedeeld door Ivioun Prasit, minister van coördinatie in de regering van prins Norodom Sihanouk.

Het betreft een op 19 juni bij Siem Reap verdwenen Nederlandse journalist, wiens naam door het Franse persbureau AFP als Duylin wordt opgegeven. „Hij is bij zijn ‚arrestatie‘ gewond geraakt en wordt nu in een van onze ziekenhuizen behandeld“, aldus Prasit.

De beide anderen zijn Xavier Baron van het Franse persbureau AFP en free lance journaliste Lydie Nicaise, die beiden op 8 juli bij de tempel van Angkor voor het laatst waren gezien. Baron wordt wegens een hartaandoening behandeld. Minister Prasit zei dat de drie journalisten „in vrijheid zullen worden gesteld zodra de toestand in Cambodja dat toelaat“. Van de drie leden van de Franse televisieploeg, die ook bij de tempel van Angkor waren verdwenen, is niets bekend en ook niet van de in Cambodja verdwenen Amerikaanse journalisten, aldus Prasit.)AFP(

Gesprek in Laos

17 mg 70 NLL

MARKEERT de aanvaarding door de Laotische prins Soevannoevong van Chang Kai als plaats voor onderhandelingen tussen de elkaar bestrijdende partijen een kentering in de „geheime oorlog” die in Laos woedt en misschien zelfs in de gehele Indochinese oorlog? Vooreerst lijkt een al te groot optimisme over het voorgenomen overleg nog niet gerechtvaardigd.

Het feit dat de Pathet Lao zich nu wel akkoord heeft verklaard met Chang Kai — gelegen in de dit voorjaar door de communisten heroverde Kruikenvlakte,

DE TOESTAND

en voor 1963 hoofdkwartier van de neutralistische strijdkrachten van de huidige premier van Laos, prins Soevanna Phoema — wordt gezien als een bevestiging van het vermoeden dat de Laotische premier zijn pro-communistische halfbroer de belofte heeft gedaan dat de bombardering van stellingen van de Pathet Lao door de Amerikaanse luchtmacht voorlopig stopgezet zal worden.

Of dat inderdaad het geval is wordt echter nog door Vientiane, noch door Washington toegegeven. Maar eerder had de Pathet Lao Chang Kai als mogelijke ontmoetingsplaats verworpen met als argument dat het onmogelijk zou zijn te confereren onder de voortdurende dreiging van Amerikaanse bombardementen.

Voordat het overleg in Chang Kai — dat bedoeld is om een directe ontmoeting tussen Soevannoevong en Soevanna Phoema voor te bereiden — kan beginnen zullen echter nog wel enige moeilijkheden uit de weg moeten worden geruimd.

HET VOORNAAMSTE probleem is hoe de delegatie van Vientiane moet worden samengesteld. Uit de eerste berichten hierover blijkt dat Soevanna Phoema uitgaat van een vertegenwoordiging waarin behalve neutralisten ook rechtse en uitgesproken anti-communistische politici zitting zullen hebben.

De Pathet Lao, die vindt dat de regering in Vientiane sinds de staatsgreep van 1964 (waarna Soevanna Phoema met Amerikaanse steun weer in het zadel werd geholpen) „alle wettige en representatieve geldigheid” heeft verloren, wil dat alleen een persoonlijke vertegenwoordiger van de Laotische premier naar Chang Kai komt.

Er is overigens voor beide partijen vol-

doende aanleiding niet al te lang stil te blijven staan bij procedurekwesties en gebruik te maken van de gunstige atmosfeer die er op het ogenblik heerst.

Soevanna Phoema is er op uit met de communisten tot een vergelijk te komen nu hij na de militaire successen van de Pathet Lao van het laatste half jaar onder toenemende druk van rechts is gekomen om Laos geheel in het Amerikaanse kamp te brengen.

Voorts bieden deze maanden, terwijl in Parijs het Vietnamoverleg op een hoger niveau wordt hervat, een goede gelegenheid om het vredesplan van de Pathet Lao — door de ontwikkelingen in Cambodja op de achtergrond geraakt — weer in het volle licht te halen.

HOEWEL in de huidige vorm onaanvaardbaar houdt zowel het vijf punten omvattende plan van de Pathet Lao, waarvan de lancering in maart was ingeleid door het offensief in de Kruikenvlakte, als het tegenvoorstel van Soevanna Phoema mogelijkheden tot compromissen in: wanneer bij de onderhandelingen alleen de belangen van de twee prinsen een rol zouden spelen dan zou een akkoord zelfs zeer dicht binnen bereik liggen.

Zo schijnt Soevanna Phoema de communistische eis van een volledige stopzetting van de Amerikaanse bombardementen willen aanvaarden met de clausulering „behalve op de Ho-Tsji-Minh-route” wanneer de Pathet Lao ervoor zou zorgen dat de Noordvietnamese infiltratie in Laos alleen tot het gebied van die route zou worden beperkt.

Wanneer men er van uitgaat dat het komende gesprek in Chang Kai niet anders tot stand komt dan met goedkeuring van Washington en Hanoi, dan moet het niet onmogelijk geacht worden dat Amerika en Noord-Vietnam hun beschermelingen tot het doen van dergelijke concessies zullen machtigen.

Dat zou een belangrijke de-escalatie van de strijd in Laos betekenen. Zo'n de-escalatie, gevolgd door regelingen op het politieke vlak, zou een der deelproblemen van de Vietnamese kwestie tot een mogelijke oplossing brengen.

Ondanks alle verschillen die er zijn aan te wijzen wat betreft de situatie in Laos en Zuid-Vietnam zou een regeling in Laos niet nalaten als een soort model te gaan dienen voor een regeling tussen Hanoi en Saigon.

Het is daarom niet ondenkbaar dat de afspraak om in Chang Kai te gaan praten een stap betekent die parallellen kan suggereren voor een uiteindelijke oplossing van het Indochinese conflict.

Marihuana, plaag onder VS-soldaten in Vietnam

WASHINGTON, 19 aug. (Reuter) — De Democratische senator Thomas Dodd heeft voor het congres verklaard, dat gevallen van gebruik van marihuana door Amerikaanse militairen zijn geconstateerd. Vier piloten van de grote kernbommenwerper B-52 hebben volgens hem gevlogen terwijl zij onder invloed van marihuana waren.

Zij waren vorig jaar november met een monteur gearresteerd op de luchtmachtbasis Castle in Californië. In hun gemeenschappelijk woonverblijf werden hoeveelheden marihuana, LSD en barbituraten aangetroffen. De monteur en een van de piloten hadden bekend marihuana verkocht te hebben.

Een verslaggever van een militair blad, Jon Steinberg, verklaarde voor het Congres, dat het gebruik van het middel in Vietnam „een chronisch probleem onder de jonge militairen vormt”. De soldaten hadden hem verteld, dat zij onder invloed van marihuana tijdens gevechten niet zo bang waren, maar zij gaven toe dat zij ook minder doelmatig konden optreden.

Sergeant-majoor Robert Parkinson zei, dat Amerikaanse mariniers in Vietnam hem met een handgranaat hebben willen doden nadat hij het gebruik van marihuana had verboden. De granaat verminkte zijn voet en verwondde inwendige organen.

„Marihuana was er eenvoudig overal”, zei hij. De soldaten van zijn eenheid hadden het middel gerookt totdat zij lichamelijk totaal ongeschikt waren. Van zijn meerderen had hij een groot kaliber pistool gekregen voor persoonlijke bescherming.

Eind september 1968, kort na middernacht, werd volgens Parkinson een handgranaat onder zijn bed geworpen. Ondanks zijn verwondingen had hij willen schieten, maar de dienstdoende officier, die intussen was komen kijken, nam hem het wapen af. Parkinson had zich in augustus 1968 als vrijwilliger voor Vietnam gemeld.

Agnew beschuldigd van McCarthyisme

Agnew's Justice

Leidende critici van de Indochinese oorlog in de Amerikaanse Senaat hebben dinsdag een scherpe aanval gedaan op vice-president Spiro Agnew en hem ervan beschuldigd mee te helpen aan het scheppen van een gevaarlijk en repressief klimaat in de VS, te vergelijken met dat in de tijd van de communistenjager Joe McCarthy.

De senatoren, onder wie de Democraat Fulbright, voorzitter van de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen, kaptelden Agnew voor opmerkingen die hij maandag in Miami heeft gemaakt.

De vice-president zei daar dat een in de Senaat ingediend amendement waarin gevraagd wordt om de terugtrekking van alle Amerikaanse troepen voor 30 juni 1971, „een blauwdruk voor de eerste nederlaag die Amerika ooit zou lijden” is, en „chaos en communisme voor Zuid-Vietnam” zou betekenen. De stemming over dit amendement wordt aan het eind van deze maand verwacht.

Fulbright noemde Agnews standpunt ten aanzien van de oorlog in Indochina nog gevaarlijker dan dat van senator McCarthy tegenover zogenaamde communisten op het eind van de jaren vijftig, omdat het hier gaat om een man die als vice-president en als mogelijke president over uitvoerende macht beschikt.

Een lid van het Amerikaanse Huis van afgevaardigden heeft een dezer dagen in een plaatselijke televisieuitzending onthuld dat de Amerikaanse luchtmacht al in april vorig jaar gebruik heeft gemaakt van zeer schadelijke ontblaringsmiddelen boven de rubberplantages in het oosten van Cambodja.

Het Congreslid zei dat het ging om een middel dat misvormingen veroorzaakt bij ongeboren kinderen.

De bron van zijn informatie wilde hij niet onthullen omdat de man die die had gegeven misschien moeilijkheden zou kunnen krijgen met zijn luchtmachtssuperieuren.

Lon Nol heeft aangekondigd dat begin oktober een ontwerp voor een Republikeinse grondwet gereed zal komen dat op het ogenblik door een speciale commissie wordt voorbereid. De premier noemde in een radioboodschap tot het Cambodjaanse volk de vervanging van de monarchie door de republiek „een sprong van vele eeuwen voorwaarts”.

Op het ogenblik is Cambodja nog een constitutionele monarchie, die echter wel een ander dan de monarch als staatshoofd toelaat. Het Cambodjaanse parlement accepteerde in 1960 prins Sihanouk als eerste staatshoofd.

In een radioboodschap tot de Cambodjaanse intellectuelen heeft de in maart afgezette prins, die zich in Peking aan het hoofd heeft gesteld van een regering in ballingschap, plechtig beloofd „dat de natie mij ongetwijfeld in de naaste toekomst in ons land terug zal zien”.

Dit is vandaag door het persbureau Nieuw China meegedeeld, een dag nadat Peking een overeenkomst had gesloten met de prins, waarbij hem militaire hulp wordt toegezegd.

Sihanouk zegt verder in zijn boodschap: „Ik zal met gheven hoofd naar Cambodja terugkeren als voorzitter van het volksfront van de Khmers, en als overwinnaar van het Amerikaanse imperialisme en zijn lakeien...”

Ambassade in Praag

De bezetting van de Cambodjaanse ambassade in Praag door ambassadesecretaris Isoup Ghanty en een groep Cambodjaanse studenten is „een schending van het recht en de wetten van het gastland”, zo heeft radio-Praag dinsdagavond verklaard.

„De Tsjechoslowaakse autoriteiten hebben de nodige maatregelen getroffen om de openbare orde en de persoonlijke veiligheid van de leden van de Cambodjaanse diplomatieke missie te verzekeren”, aldus de radio.

De bezetters van de ambassade, die negen dagen geleden tot hun daad overgingen, hebben sinds dinsdag geen water, gas, elektriciteit en telefoon meer. Bezoekers worden niet toegelaten.

Ontbladering in Cambodja

De Cambodjaanse premier

verzorgt iedere zondagmiddag voor
Illiversum 3 het programma van de
Spaanse gastarbeiders. Op pag. 26 ver-
teft hij dat de buitenlandse werke-
mers in werkelijkheid de rechteloze
slaven van onze welvaart zijn.

LINO CALLE

5: een afscheid van domineestand,
J. van den Berg sprak met hem, pag.
verder tussen Troust en Schermerhorn.
na 25 jaar 'Kerk en Wereld' gaat nu

DS. J. M. VAN VEEN

tocht der antidemokratische krachten
tegen Heinrich Heine' op pag. 11.

Amerikaanse steun is hiervoor — wellicht
voor altijd — nodig.

Om de regering in Saigon de tijd te gun-
nen zich militair sterk te maken zocht de
Amerikaanse legermacht in Vietnam naar
een mogelijkheid om de weg door Laos en
Cambodja, die voor het Bevrijdings-
front voor Zuid-Vietnam (de Vietcong)
wordt gebruikt om de streken rondom
Saigon binnen te vallen, tijdelijk te slui-
ten. Toen pogingen om het voormalige
staatshoofd van Cambodja, prins *Noro-*
dom Sihanuk, ertoe te bewegen de Viet-
cong te verbieden het Cambodjaanse ge-
bied als doorgangsweg te gebruiken, mis-
lukten, werd door tegenstanders van de
prins en de Amerikaanse CIA een gewa-
pende actie georganiseerd die ten doel
had de prins als staatshoofd van Cam-
bodja af te zetten.

Dit gebeurde in maart van dit jaar. Van
de gelegenheid dat de prins zich om ge-
zondheidsredenen voor een vrij lange pe-
riode buiten z'n land bevond (in Fran-
krijk en de Sowjet Unie) werd gebruik
gemaakt om de pro-Amerikaanse gene-
raal *Lou Nol* de sterkste man in Phnom
Penh te doen worden. Deze nieuwe
machthebber bond de strijd tegen de
Vietcong aan, een groot aantal in Cam-
bodja wonende Vietnamezen werd ver-
moord, maar ten slotte moest ook Lou Nol
de superioriteit van de Vietcong erkennen.
Toen, op 30 april, liet president Nixon
tegen het advies in van velen onder wie
zelfs zijn eigen minister van buitenlandse
zaken *William Rogers*, de Amerikaanse
strijdkrachten een inval in Cambodja
doen. Een golf van verontwaardiging zine
over de gehele wereld. In Amerika kwam
het tot een bloedige botsing tussen stu-
denten en politie-eenheden. Geconfron-
teerd met een politieke crisis en in een
hoek gedrukt door dat binnenlandse front
dat tegen de agressie was, beloofde Nixon
de strijdkrachten véér juli uit Cambodja
te zullen terugtrekken. En dit keer hield
hij z'n woord. Het blijkt nu toch wel dat
Nixon's Cambodja avontuur meer kwaad
dan goed ten gevolge heeft gehad. De
invasie in het Cambodjaanse gebied
bracht wel tijdelijk de stroom van ver-
sterkingen uit Noord-Vietnam tot stil-
stand. De Vietcong verloor haar stra-
tegische invoerhaven *Sihanukville* ten
zuidwesten van Phnom Penh. Daarna
verhinderden de zware regens in juli tot
en met september een snel herstel van de
aanvoerlijn uit Noord-Vietnam. Maar
daartegenover stond dat de Vietcong en
het Bevrijdingsfront van Cambodja het
noordoostelijke deel van Thailand bin-
nenvielen. Thans vormen zij er tezamen
met de Thaise guerilla één aanvalsfrent
tegen de in Thailand gestationeerde Ame-
rikaanse strijdkrachten en de Thaise re-
geringstroepen. De oorlog in Vietnam
werd een oorlog in heel Indo-China plus
Thailand. Tenslotte is de Vietcong gedu-
rende de drie laatste maanden erin ge-
slaagd haar oude sterkte — de sterkte
van vóór de invasie van Nixon in Cam-
bodja — nagenoeg terug te krijgen.
Onderlinge politieke nijd en weerga-
loze corruptie zijn de oorzaken dat de
regeringen in Saigon en Phnom Penh de
tijdwinst, die Nixon hen met zijn invasie
in Cambodja heeft gegeven, niet benut
hebben om hun strijdmachten meer weer-
baar te maken.

Omdat het duidelijk was geworden dat
ook Thailand, tegen de Amerikaanse ver-
wachtingen in, bezig was een omgevallen
dominosteen te worden, besloot de in juni

voorgangster genomen besluit om de Amerikaanse strijdkrachten in het Verre Oosten terug te trekken, te vernietigen. Dit nieuwe besluit werd met vreugde ontvangen door de regeringen in Singapore, Kuala Lumpur, Bangkok, Canberra en Washington. Singapore, dat op dit ogenblik dankzij Japanse en Amerikaanse investeringen van ongekende omvang (aanleg van een geheel nieuwe oceaanhaven in Jurong in het westelijke deel van het eiland, hoogovens, staalindustrie, automobieliindustrie) een enorme economische bloei doormaakt ('het New York van Zuidoost-Azië'), schijnt te zijn voorbestemd om in de komende jaren het bolwerk te worden van de westelijke macht in Z.O.-Azië.

Achter Singapore ligt dan enigszins veilig, voor het westen, Indonesië. De Amerikaanse politiek is voorlopig gericht op het verlenen van voldoende steun aan de militaire regering van generaal *Suharto* in haar pogingen om ook de nu illegaal opererende communisten — in wezen Indonesische vrijheidsbewegingen — geheel te vernietigen. De regering in Djakarta, nagenoeg afhankelijk van buitenlandse hulp (in de drie laatste jaren een nieuwe schuldenlast van ruim 2 miljard Am. dollar), is ijverig bezig op ondemokratische wijze de voor begin-juli geplande algemene verkiezingen voor te bereiden. Deze verkiezingen mogen immers geen veranderingen brengen in de machtspositie van het Indonesische leger.

Thailand is niet alleen een plaats vanwaaruit guerrilla tegen de Amerikaanse bezetters van Indo-China wordt gevoerd, maar dit land biedt sinds kort ook tijdelijke huisvesting aan een onder leiding van de oud-premier van Birma, *U Nu*, staande guerrilla tegen het huidige militaire bewind van generaal *Ne Win* in Rangoon. En in de zuidelijkste punt van Thailand, de landengte van *Kra*, wordt ook nog huisvesting verleend aan een guerrilla tegen de regering in Kuala Lumpur. Deze guerrilla wordt geleid door communistisch georiënteerde Chinezen. Maleisië dreigt ten onder te gaan aan een steeds feller wordende rassenoerlog. Buitengewoon onrustig is het ook in Oost-Maleisië, Noord-Borneo, waar 'n Chinese guerrilla strijd voert met zowel Maleisische als Indonesische legereenheden. Ontevreden Dajakstammen zijn aan de guerrilla gaan meedoen.

De neteligste problemen in Zuidoostazië worden echter aangetroffen in de economie van enkele landen, Zuid-Vietnam, Cambodja, Thailand, Birma en Indonesië. In deze landen is de voedselproductie sterk achteruit gegaan of zij heeft geen gelijke tred gehouden met de toename van de bevolking. Zuid-Vietnam, Cambodja, Thailand en Birma zijn hun destijds zo machtige positie van 'rijstlanden' kwijt. De twee eerst genoemde landen exportereren geen rijst meer, terwijl de tegenwoordige Thaise en Birmese rijstexporten nog maar één-derde van de vroegere bedragen. Indonesië heeft een elk jaar terugkerend rijsttekort van 1½ tot 2 miljoen ton.

Aan de voortdurende strijd van de kleine boeren tegen de traditionele heersers en grondbezitters, die de kleine boeren uitbuiten, dient snel een einde te komen, willen deze landen grote verarming en hun bevolking en binnenlandse chaos nog voorkomen. Het ziet er naar uit dat een zgn. 'rode' revolutie aan de 'groene' vooraf moet gaan. E. U.

ZUID-OOST AZIË

DE DOMINO-STENEN GESTUT

DE politieke situatie in het gehele gebied van Zuidoost-Azië — dat Noord- en Zuid-Vietnam, Laos, Cambodja, Birma, Thailand, Maleisië en Indonesië omvat — heeft in 1970 vrijwel voortdurend in het teken gestaan van de pogingen van de Ver. Staten om zich uit de Vietnam-oorlog terug te trekken zonder dat daarbij gebied aan de invloedssferen van de communistische regeringen in Peking en Hanoi wordt afgestaan. Met andere woorden: Amerika moet zich uit de oorlog kunnen terugtrekken zonder dat de zo gevreesde dominotheorie in praktijk wordt gebracht: het omvallen als domino's van Pekings en Hanoi's buurlanden voor een 'communistische expansie uit het noorden' nadat de Amerikaanse troepen Indo-China zullen hebben verlaten. Washington meent dat dat alleen vervuld kan worden wanneer ten zuiden van Vietnam een ring van militair sterke niet-communistische landen is opgebouwd, die als een dam moet fungeren.

— Maleisië patrouilleboten. Maleisië heeft in Frankrijk een eskader snelle patrouillevaartuigen besteld die met raketten zullen worden uitgerust. Dit is donderdag in Koeala Loempoer meegedeeld.

2: 14: 15: 16: 17: 18: 19: 20: 21: 22: 23: 24: 25: 26: 27: 28: 29: 30: 31: 32: 33: 34: 35: 36: 37: 38: 39: 40: 41: 42: 43: 44: 45: 46: 47: 48: 49: 50: 51: 52: 53: 54: 55: 56: 57: 58: 59: 60: 61: 62: 63: 64: 65: 66: 67: 68: 69: 70: 71: 72: 73: 74: 75: 76: 77: 78: 79: 80: 81: 82: 83: 84: 85: 86: 87: 88: 89: 90: 91: 92: 93: 94: 95: 96: 97: 98: 99: 100: 101: 102: 103: 104: 105: 106: 107: 108: 109: 110: 111: 112: 113: 114: 115: 116: 117: 118: 119: 120: 121: 122: 123: 124: 125: 126: 127: 128: 129: 130: 131: 132: 133: 134: 135: 136: 137: 138: 139: 140: 141: 142: 143: 144: 145: 146: 147: 148: 149: 150: 151: 152: 153: 154: 155: 156: 157: 158: 159: 160: 161: 162: 163: 164: 165: 166: 167: 168: 169: 170: 171: 172: 173: 174: 175: 176: 177: 178: 179: 180: 181: 182: 183: 184: 185: 186: 187: 188: 189: 190: 191: 192: 193: 194: 195: 196: 197: 198: 199: 200: 201: 202: 203: 204: 205: 206: 207: 208: 209: 210: 211: 212: 213: 214: 215: 216: 217: 218: 219: 220: 221: 222: 223: 224: 225: 226: 227: 228: 229: 230: 231: 232: 233: 234: 235: 236: 237: 238: 239: 240: 241: 242: 243: 244: 245: 246: 247: 248: 249: 250: 251: 252: 253: 254: 255: 256: 257: 258: 259: 260: 261: 262: 263: 264: 265: 266: 267: 268: 269: 270: 271: 272: 273: 274: 275: 276: 277: 278: 279: 280: 281: 282: 283: 284: 285: 286: 287: 288: 289: 290: 291: 292: 293: 294: 295: 296: 297: 298: 299: 300: 301: 302: 303: 304: 305: 306: 307: 308: 309: 310: 311: 312: 313: 314: 315: 316: 317: 318: 319: 320: 321: 322: 323: 324: 325: 326: 327: 328: 329: 330: 331: 332: 333: 334: 335: 336: 337: 338: 339: 340: 341: 342: 343: 344: 345: 346: 347: 348: 349: 350: 351: 352: 353: 354: 355: 356: 357: 358: 359: 360: 361: 362: 363: 364: 365: 366: 367: 368: 369: 370: 371: 372: 373: 374: 375: 376: 377: 378: 379: 380: 381: 382: 383: 384: 385: 386: 387: 388: 389: 390: 391: 392: 393: 394: 395: 396: 397: 398: 399: 400: 401: 402: 403: 404: 405: 406: 407: 408: 409: 410: 411: 412: 413: 414: 415: 416: 417: 418: 419: 420: 421: 422: 423: 424: 425: 426: 427: 428: 429: 430: 431: 432: 433: 434: 435: 436: 437: 438: 439: 440: 441: 442: 443: 444: 445: 446: 447: 448: 449: 450: 451: 452: 453: 454: 455: 456: 457: 458: 459: 460: 461: 462: 463: 464: 465: 466: 467: 468: 469: 470: 471: 472: 473: 474: 475: 476: 477: 478: 479: 480: 481: 482: 483: 484: 485: 486: 487: 488: 489: 490: 491: 492: 493: 494: 495: 496: 497: 498: 499: 500: 501: 502: 503: 504: 505: 506: 507: 508: 509: 510: 511: 512: 513: 514: 515: 516: 517: 518: 519: 520: 521: 522: 523: 524: 525: 526: 527: 528: 529: 530: 531: 532: 533: 534: 535: 536: 537: 538: 539: 540: 541: 542: 543: 544: 545: 546: 547: 548: 549: 550: 551: 552: 553: 554: 555: 556: 557: 558: 559: 560: 561: 562: 563: 564: 565: 566: 567: 568: 569: 570: 571: 572: 573: 574: 575: 576: 577: 578: 579: 580: 581: 582: 583: 584: 585: 586: 587: 588: 589: 590: 591: 592: 593: 594: 595: 596: 597: 598: 599: 600: 601: 602: 603: 604: 605: 606: 607: 608: 609: 610: 611: 612: 613: 614: 615: 616: 617: 618: 619: 620: 621: 622: 623: 624: 625: 626: 627: 628: 629: 630: 631: 632: 633: 634: 635: 636: 637: 638: 639: 640: 641: 642: 643: 644: 645: 646: 647: 648: 649: 650: 651: 652: 653: 654: 655: 656: 657: 658: 659: 660: 661: 662: 663: 664: 665: 666: 667: 668: 669: 670: 671: 672: 673: 674: 675: 676: 677: 678: 679: 680: 681: 682: 683: 684: 685: 686: 687: 688: 689: 690: 691: 692: 693: 694: 695: 696: 697: 698: 699: 700: 701: 702: 703: 704: 705: 706: 707: 708: 709: 710: 711: 712: 713: 714: 715: 716: 717: 718: 719: 720: 721: 722: 723: 724: 725: 726: 727: 728: 729: 730: 731: 732: 733: 734: 735: 736: 737: 738: 739: 740: 741: 742: 743: 744: 745: 746: 747: 748: 749: 750: 751: 752: 753: 754: 755: 756: 757: 758: 759: 760: 761: 762: 763: 764: 765: 766: 767: 768: 769: 770: 771: 772: 773: 774: 775: 776: 777: 778: 779: 780: 781: 782: 783: 784: 785: 786: 787: 788: 789: 790: 791: 792: 793: 794: 795: 796: 797: 798: 799: 800: 801: 802: 803: 804: 805: 806: 807: 808: 809: 810: 811: 812: 813: 814: 815: 816: 817: 818: 819: 820: 821: 822: 823: 824: 825: 826: 827: 828: 829: 830: 831: 832: 833: 834: 835: 836: 837: 838: 839: 840: 841: 842: 843: 844: 845: 846: 847: 848: 849: 850: 851: 852: 853: 854: 855: 856: 857: 858: 859: 860: 861: 862: 863: 864: 865: 866: 867: 868: 869: 870: 871: 872: 873: 874: 875: 876: 877: 878: 879: 880: 881: 882: 883: 884: 885: 886: 887: 888: 889: 890: 891: 892: 893: 894: 895: 896: 897: 898: 899: 900: 901: 902: 903: 904: 905: 906: 907: 908: 909: 910: 911: 912: 913: 914: 915: 916: 917: 918: 919: 920: 921: 922: 923: 924: 925: 926: 927: 928: 929: 930: 931: 932: 933: 934: 935: 936: 937: 938: 939: 940: 941: 942: 943: 944: 945: 946: 947: 948: 949: 950: 951: 952: 953: 954: 955: 956: 957: 958: 959: 960: 961: 962: 963: 964: 965: 966: 967: 968: 969: 970: 971: 972: 973: 974: 975: 976: 977: 978: 979: 980: 981: 982: 983: 984: 985: 986: 987: 988: 989: 990: 991: 992: 993: 994: 995: 996: 997: 998: 999: 1000

Binnenkort besluit over wapenhulp Lon Nol

De VS zullen volgende week de omvang bekendmaken van het nieuwe militaire hulpprogramma voor de regering van Lon Nol, zo verluidt in welingelichte kringen in de Amerikaanse hoofdstad.

Ter voorbereiding van de aankondiging van de wapenhulp heeft het State Department de tekst vrijgegeven van een overeenkomst met Cambodja over de voorwaarden waaronder de wapenleveranties plaatsvinden.

Volgens deze tekst — een standaardovereenkomst — mogen de ontvangers van de Amerikaanse hulp de wapens alleen gebruiken voor hun binnenlandse veiligheid en rechtmatige verdediging, mogen de wapens niet voor agressie worden gebruikt en niet doorverkocht worden aan derde landen.

De woordvoerder van het ministerie van buitenlandse zaken, McCloskey, zei dat de omvang van het hulpprogramma voor Cambodja al vaststaat, maar dat bijzonderheden nog niet worden bekendgemaakt omdat er nog over wordt gesproken met leden van het Congres.

Sinds de val van Sihanouk in maart heeft Cambodja voor ongeveer negen miljoen dollar aan Amerikaanse, voornamelijk lichte, wapens ontvangen. De wapenhulp die Phnom Penh zich voorsieft te ontvangen bedraagt tegen de 130 miljoen dollar. Er zijn berichten geweest volgens welke Washington met een dergelijk hulpprogramma zou hebben ingestemd.

De Amerikaanse Senaat zet vandaag de beraadslagingen voort over de financiering van de militaire activiteiten in Indochina, nadat gisteren een amendement is aangenomen waarbij bepaald wordt dat de soldij en de toeslagen voor Zuidkoreaanse en Thailandse militairen die in Zuid-Vietnam vechten niet hoger mogen zijn dan die van de Amerikaanse soldaten.

De discussie in de Senaat zal zich de komende dagen concen-

teren rond een amendement van senator Fulbright dat vraagt om beperking van de financiële hulp voor Thailandse en Zuidvietnamese troepen, juist nu Washington en Bangkok overeenstemming schijnen te bereiken over de Amerikaanse bijdrage in de kosten van 5000 Thailandse soldaten die volgens een voorlopige overeenkomst naar Cambodja gezonden zullen worden.

Bangkok heeft dezer dagen laten weten dat half september de eerste 1800 Thailanders van Cambodjaanse afkomst die deel uitmaken van een regiment van 3000 man naar Cambodja zullen vertrekken.

Fulbrights amendement drukt ook de bezorgdheid uit die in Congreskringen bestaat over de Zuidvietnamese acties in het grensgebied met Laos. De Zuidvietnamese commandanten schijnen er op gebrand te zijn een grote aanval in het zuiden van Laos, op de Ho-Tsji-Minhroute te doen.

Dinsdag beschuldigde de Pathet de VS er nog van door „een aantal legereenheden van het marionettenbewind in Saigon” over de grens naar het gebied rond Saravane te hebben gestuurd de ophanden zijnde vredesbesprekingen tussen de Laotische prinses in gevaar te brengen.

Hoewel dit door het Zuidvietnamese opperbevel wordt ontkend wil men in welingelichte kringen in Saigon wel toegeven dat Zuidvietnamese verkenningspatrouilles regelmatig de grens tussen Zuid-Vietnam en Laos passeren om doelen langs de communistische aanvoerroute op te sporen ten gerieve van de bombardementsacties van de Amerikaanse luchtmacht.

De nieuwe Amerikaanse onderhandelaar bij het vredesoverleg in Parijs, Bruce, heeft gisteren bij de 80ste zitting verstek laten gaan, kennelijk om zijn wens te onderstrepen om directe besprekingen te beginnen met de communistische toponderhandelaars die waarschijnlijk begin volgende maand naar Parijs zullen terugkeren.

Senaat VS tegen financiering vreemde troepen in Cambodja

De Amerikaanse Senaat heeft vrijdag met algemene stemmen een amendement aangenomen dat de regering moet weerhouden van de financiering van vreemde troepen (Thailandse en Zuidvietnamese) in Cambodja.

Het amendement, op de defensiebegroting van 19,2 miljard dollar, was ingediend door senator Fulbright, die in de financiering van de vreemde troepen een gevaar zei te zien voor een nieuw Amerikaans ingrijpen in Cambodja.

Het ministerie van buitenlandse zaken in Washington liet vrijdag weten dat zich geen Amerikaanse troepen in Laos bevinden, maar de woordvoerder van het State Department McCloskey zei dat de commandanten te velde wel het recht van achtervolging tot in Laos

hebben als zij vanuit Laos worden aangevallen. Dezelfde orders hebben ook altijd gegolden voor Cambodja.

McCloskey deelde dit mee in antwoord op een beschuldiging van de (communistische) Pathet Lao dat Amerikaanse troepen Laos zouden zijn binnengedrongen.

Twee Franse televisiejournalisten die vorige maand in Cambodja bij hun gevangenneming door de tegenstanders van de regering-Lon Nol gewond werden, zijn dood, zo is vrijdag door de directeur van het eerste net van de Franse staats televisie bekendgemaakt.

De journalisten, René Puissesseau en Raymond Meyer, waren in het gebied van de Angkor Vat-tempels gevangen genomen (DPA-AFP)

Agnew: VS doen alles om Cambodja te helpen

Van onze correspondent

WASHINGTON, 24 aug. — Tijdens het eerste deel van zijn reis door Azië heeft vice-president Agnew gisteren met bijna ontwapenende openhartigheid de leugentjes-om-bestwil gecorrigeerd die de Amerikaanse

regering tijdens de inval in Cambodja verkocht.

Agnew verklaarde tegenover journalisten in zijn toestel dat hem naar Zuid-Korea bracht, dat de Verenigde Staten „alles zullen doen wat wij kunnen om de regering van premier Lon Nol in Cambodja te helpen" omdat de zaak Cambodja de veiligheid van Zuid-Vietnam onmiddellijk aangaat.

„Maar," zo voegde Agnew er later aan toe, „ik geloof niet dat dit een Amerikaanse verplichting tegenover de regering van Cambodja inhoudt."

President Nixon heeft tijdens de crisis rond Cambodja enige malen verzekerd dat het bij de Amerikaanse inval er niet om ging de regering-Lon Nol te helpen, doch alleen om vernietiging van voorraden in de grensgebieden en om het wegnemen van een bedreiging voor de Amerikaanse troepen in Zuid-Vietnam wat de Vietnamisatie en het vertrek van de Amerikaanse troepen zou begunstigen.

Vorige week al moest het Pentagon toegeven dat de Amerikaanse luchtmacht in onafhankelijke missies tactische steun geeft aan Cambodjaanse troepen. In mei en juni was verklaard dat zulke steun alleen gegeven zou worden indien zij overeenkwam met de algemene missie betreffende het bombarderen van infiltratieroutes naar Zuid-Vietnam.

Ook werd vorige week bekend dat de Verenigde Staten nu een overeenkomst sloten met de regering-Lon Nol voor een Amerikaanse militair hulpprogram à 50 miljoen dollar per jaar. Gezien het verzet in de Senaat tegen zulke hulp zullen de bedragen uit de al bestaande hulpgelden worden genomen en zal de overeenkomst niet aan de Senaat worden voorgelegd.

Een door de Senaat aangenomen resolutie waarin gebruik door Thailand of Zuid-Vietnam van Amerikaanse hulpgelden voor financiering van steun aan Cambodja wordt verboden, zal volgens Agnew door het Huis van afgevaardigden worden afgewezen.

In het Witte Huis in Californie, waarin Nixon nu vertoeft, werden Agnews verklaringen niet als een verandering in de Amerikaanse politiek beschouwd. Wat Agnew zei, zo was daar in welingelichte kring te horen, wist een ieder al lang. Maar, nu achteraf blijkt dat president Nixons actie in Cambodja ruime steun vond in de opiniepeilingen, kan men het wat vast omlijnder zeggen...

Aantal journalisten in Cambodja vrijgelaten

24 NOV 73 OMC

Nadat het afgezette staats-
hoofd van Cambodja, prins
Sihanouk, zaterdag in Peking
had aangekondigd dat een
aantal buitenlandse journa-
listen dat in Cambodja ge-
vangen is genomen door de
communistische strijdkrach-
ten zou worden vrijgelaten,
is de Franse journalist Alain
Clément van de ORTF zon-
dag in Parijs aangekomen
terwijl Robert Anson, cor-
respondent van het Ameri-
kaanse weekblad Time zon-
dagmorgen in Phnom Penh
terugkeerde.

Onder degene die vrijgelaten
worden komt ook een Nederlan-
der voor, wiens naam werd op-
gegeven als Duylin.

De vrijgelaten Clément heeft
zondag bij aankomst in Parijs
verklaard dat hij van het begin
tot het einde van zijn gevangens-
chap in Cambodja zeer goed is
behandeld en dat de houding
van de partizanen van prins Si-
hanouk tegenover hem zeer
vriendschappelijk was.

Clément werd op 7 juli in de
buurt van de oude tempelstad
Angkor Wat gevangen genomen,
samen met twee andere journa-
listen van de Franse omroep. Op
het ogenblik van zijn vrijlating
had hij vernomen dat zijn colle-
ga's, René Puisseseau en Ray-
mond Meyer, waren omgeko-
men.

Onmiddellijk na de arrestatie
was hij van deze collega's ge-
scheiden, maar hij deelde zijn
gevangenschap met twee andere
journalisten, Xavier Baron van
het persbureau AFP en Lydie
Nicaise, die inmiddels eveneens
is vrijgelaten.

Bij terugkeer in de Cambod-
jaanse hoofdstad Phnom Penh
verklaarde de Amerikaan Anson
dat hij zijn vak waarschijnlijk
niet meer in Cambodja zou uit-
oefenen.

„Ik heb nu goede vrienden in
beide kampen en het zou me
zeer moeilijk vallen zo te wer-
ken”, aldus Anson, die in goede
gezondheid scheen te verkeren.

Anson werd op 3 augustus ge-
vangen genomen op ongeveer
zeventig kilometer ten noorden
van Phnom Penh.

Over zijn vrijlating heeft een
telegrammenwisseling plaatsge-
had tussen de uitgever van Tim
en prins Sihanouk, die toezegde
alles in het werk te stellen voor
de opsporing en vrijlating van
de buitenlandse journalisten.

Tot nu toe bevinden zich nog
19 journalisten in Cambodja in
communistische gevangenschap.
Eerder is van zes bekend gewor-
den dat zij het leven hebben
verloren. De guerillastrijders
zeggen niet in te kunnen staan
voor de veiligheid van de ge-
vangenen, maar uit het relaas
van drie eerder vrijgelaten
Amerikaanse correspondenten
lijkt dat er veel moeite wordt
gedaan de buitenlanders zo goed
mogelijk te beschermen tegen
landelijke aanvallen.

Cambodja krijgt 40 mln. dollar wapenhulp van VS

De Amerikaanse regering heeft gisteren officieel bekend gemaakt dat de VS in het lopende begrotingsjaar Cambodja tot een bedrag van 40 miljoen dollar militaire steun zullen geven. Deze hulp zal bestaan uit kleine wapens, munitie, communicatie-uitrusting, reserve-onderdelen en opleiding van Cambodjaanse soldaten.

Onder de vorige begroting, die 30 juni afliep, heeft de regering Lon Nol bijna 9 miljoen dollar aan wapens ontvangen. Eerder hebben berichten gecirculeerd dat Phnom Penh voor 127 miljoen dollar aan wapenhulp had aangevraagd.

De bekendmaking van de omvang van de Amerikaanse hulp aan Cambodja komt nadat vice-president Agnew had gezegd dat de VS „alles zouden doen om de regering van Lon Nol te steunen”, omdat de situatie in Cambodja in direct verband staat met de veiligheid van de Amerikaanse troepen in Zuid-Vietnam.

Bij de aankondiging van het nieuwe hulpprogramma voor Cambodja verklaarde de woordvoerder van het ministerie van buitenlandse zaken, McCloskey, dat de opmerkingen van Agnew geen wijziging van Nixons politiek ten opzichte van Cambodja inhielden.

De betekenis daarvan moest gezocht worden in het feit dat Washington Cambodja steun vanuit de lucht geeft en wapenhulp, aldus McCloskey.

De Amerikaanse omroepmaatschappij CBS heeft maandag bekendgemaakt dat Agnew later deze week een bezoek zal brengen aan de Cambod-

jaanse hoofdstad Phnom Penh. Een bezoek aan Cambodja stond niet op het programma van de vice-president, die na Zuid Korea nog Formosa, Zuid-Vietnam en Thailand zal aandoen.

Volgens Cambodjaanse en Westerse bronnen die CBS citeert zou het bezoek van Agnew in verband met de nabijheid van communistische troepen omgeven worden met de diepste geheimhouding. Het bericht van de Amerikaanse omroepmaatschappij is in Washington nog niet bevestigd.

Het zou de eerste keer zijn dat een lid van de Amerikaanse regering Cambodja bezoekt. Tijdens de reis, enkele maanden geleden van Rogers, aan Zuidoost-Azië kwam de Cambodjaanse minister van buitenlandse zaken zelf naar Saigon voor een onderhoud met zijn Amerikaanse collega.

In welingelichte bronnen in Bangkok is vernomen dat voor het einde van het jaar de VS alle vliegtuigen en bijna al het personeel zullen terugtrekken van de Amerikaans-Thailandse strategische luchtmachtbasis in Takhli in centraal Thailand. Het zal de eerste ontruiming zijn van een VS-basis in Thailand. Naar wordt aangenomen zullen premier Kittikatsjorn en Agnew de laatste bijzonderheden bespreken tijdens het bezoek van de vice-president deze week.

Thuy terug naar Parijs

De verscheidene maanden geleden uit Parijs vertrokken delegatieleider van Noord-Vietnam bij het vredesoverleg, Uan Thuy, wordt deze week in de Franse hoofdstad terugverwacht. De Noordvietnamese delegatie deelde maandag mee dat Thuy 19 augustus uit Hanoi is vertrokken en op weg naar Parijs Peking en Moskou aandoet voor besprekingen.

De Amerikaanse sergeant Cunningham, een van de hoofdgetuigen in de zaak-My Lai, is uit hete leger gedeserteerd en naar Zweden uitgeweken, waar hij asiel heeft gevraagd.

De beroepssergeant heeft in Vietnam gediend onder luitenant William Calley, die verantwoordelijk wordt gesteld voor de moord op 102 Vietnamese burgers in My Lai.

Calley is maandag verschenen op een hoorzitting achter gesloten deuren, waar zijn ad-

vocaat trachtte de beschikking te krijgen over geheime documenten voor zijn verdediging.

Calley's advocaat, Latimer, zei dat enkele van de documenten waarvan hij voor de verdediging inzage wil hebben, zich in het archief van de CIA bevinden.

Het proces tegen Calley had oorspronkelijk maandag moeten beginnen, maar de militaire rechter, kolonel Kennedy, heeft het proces voor onbepaalde tijd uitgesteld om zo de verdediging tijd te geven haar moties in te dienen. (AP-Reuter-AFP)

Voor Cambodja 40 miljoen dollar

WASHINGTON, 25 aug. (Reuter/AP — De Amerikaanse regering heeft aan Cambodja een bedrag van 40 miljoen dollar (144 miljoen gulden) beschikbaar gesteld. Het bedrag is bestemd voor militaire doeleinden, als de aankoop van munitie, communicatie-uitrusting onderdelen en de financiering van Cambodjaanse troepen. De 40 miljoen vallen onder de Amerikaanse begroting voor 1970-1971. Eerder had Cambodja al een bedrag van 8,9 miljoen dollar (32 miljoen gulden) toegewezen gekregen voor militair gebruik. Dit laatste bedrag viel onder de begroting 1969-1970.

De leider van de Democratische fractie in de Amerikaanse senaat, Mike Mansfield, heeft gezegd dat de Zuidvietnamezen beschikken over een goed uitgerust leger van een miljoen man en dat „het hoog tijd wordt, dat zij leren op hun eigen benen te staan en de zaken van hun eigen land, zowel op binnenlands als op buitenlands gebied, zelf te behartigen.”

Hun land

„Het is hun land en hun toekomst en dat zal het blijven als wij al lang weer weg zijn”, zo zei Mansfield in antwoord op vragen van een verslaggever over de verklaringen van de Amerikaanse vice-president Spiro T. Agnew dat het Vietnamiseringsprogramma en de terugtrekking van de Amerikaanse troepen onmogelijk zouden zijn als Cambodja in handen van de communisten zou vallen.

Agnew, die op het ogenblik een reis door Zuidoost-Azië maakt, heeft verklaard dat de Amerikaanse regering de Amerikaanse troepen uit het gebied wil terugtrekken, maar hij wees er op dat Zuid-Vietnam en Cambodja een 1000 km lange gemeenschappelijke grens hebben en hij zei: „De zaak-Cambodja staat in verband met de veiligheid van onze troepen in Vietnam”.

Somber geheel

Mansfield zei in zijn commentaar op deze verklaringen dat hij het standpunt van de regering begreep, maar dat hij ook inzag dat het patroon dat Vietnam in het begin van de oorlog te zien gaf, terugkeerde. De senator wees op de plannen van de Amerikaanse regering om Cambodja meer wapens te verschaffen en op het feit dat de Amerikaanse luchtmacht overal in Cambodja mag opereren als dat nodig mocht blijken voor de veiligheid van de Amerikaanse troepen in Zuid-Vietnam. „Het is een zeer somber geheel, zoals ik het zie” zo verklaarde Mansfield, „ik hoop alleen maar dat de geschiedenis zichzelf niet herhaalt.”

SAIGON — Amerikaanse B 52 bommenwerpers hebben een aantal bombardementsvluchten uitgevoerd boven het noordelijke deel van Zuid-Vietnam.

Op twee na waren de acht aanvalsvluchten gericht op Noordvietnamese stellingen op 1,5 km ten zuiden van de gedemilitariseerde zone en 30 km van de grens van Laos.

Nederlander in Cambodja vrijgelaten

PNOM PENH, 26 aug. (AFP) - De Nederlander Johannes Duynisveld uit Voorschoten en de Franse journalist Xavier Baron zijn dinsdag in Cambodja vrijgelaten. Zij werden op 11 juli van dit jaar in het gebied van Siem Reap, bij de tempels van Angkor, door Sihanoeck-gezinde partizanen gevangen genomen. Het tweetal arriveerde gisteren in Pnom Penh. Zij verkeerden in goede gezondheid.

De Nederlander was door een granaatscherf licht gewond geraakt. Hij vertelde dat hij daarvoor behandeld was in een veldhospitaal van Sihanoecks aanhangers. Zijn wond was intussen genezen.

Jonan Duynisveld wil zo spoedig mogelijk zijn reis door Azië voortzetten. Voor zijn vrijlating had hij een verklaring moeten tekenen, dat hij goed was behandeld en dat hij zonder toestemming „bevrijd gebied” was binnengegaan.

Onderhandelaar van Hanoi vandaag terug in Parijs

Na een afwezigheid van vier maanden keert vandaag de Noordvietnamese onderhandelaar bij het vredesoverleg over Vietnam, Xuan Thuy, naar Parijs terug. Daarmee is de hoop op serieuze onderhandelingen tussen Washington en Hanoi voor het eerst sinds meer dan een jaar weer toegenomen.

De terugkeer van de Noordvietnamese delegatielider, die na zijn vertrek uit Hanoi eerst nog Peking en Moskou heeft aangedaan, een vast gebruik van de communistische onderhandelaars, wordt beschouwd als een antwoord op de benoeming door president Nixon van David Bruce tot leider van de Amerikaanse delegatie, nadat deze functie door het vertrek van Cabot Lodge vorig jaar december door Washingtons tweede man, Philip Habib, was waargenomen.

De benoeming van Bruce, die het overleg van vorige week niet bijwoonde, kennelijk in afwachting van de terugkeer van de communistische delegatie-

leiders, werd door het Noordvietnamese kamp afgedaan als een poging de Amerikaanse publieke opinie in slaap te sussen in verband met de aanstaande verkiezingen.

Maar de terugkeer van Thuy bewijst dat Hanoi toch van plan is uit te vinden hoe ver de „speelruimte” gaat die Nixon Bruce heeft toegezegd.

Het is nog niet bekend of Bruce en Thuy morgen elkaar op de formele zitting zullen ontmoeten, maar verwacht wordt dat de belangrijkste contacten privé zullen plaatshebben.

De correspondent van het Franse persbureau AFP Xavier Baron en de Nederlander Johannes Duynisveld, die gisteren door de gueddillastrijdkrachten in Cambodja zijn vrijgelaten, zijn vandaag in Phnom Penh aangekomen en onmiddellijk per vliegtuig naar Parijs vertrokken.

Duynisveld die zichzelf als een wereldreiziger beschrijft was licht gewond aan de heup, een verwonding die hij bij zijn gevangenneming, twee maanden geleden bij de Angkor-Wattempelruïnes had opgelopen.

Persoonlijke bijzonderheden, ook niet over hun vrijlating,

werden niere gegeven. Hun vrijlating brengt het aantal journalisten dat de afgelopen week in Cambodja is losgelaten op vijf.

Een lid van het Cambodjaanse verenigde nationale front (Funk) van Sihanouk heeft vandaag beloofd dat alle journalisten die in het gebied dat door het front wordt beheerst zullen worden bevrijd.

Amendement in Senaat

De Amerikaanse Senaat heeft besloten om volgende week dinsdag een amendement in stemming te brengen dat een einde aan de oorlog in Indochina wil maken.

Het amendement is ingediend door de Democratische senator McGovern en de Republikeinse senator Hatfield.

De senatoren stellen in het amendement voor alle fondsen voor militaire acties in Indochina na 31 december 1971 niet meer goed te keuren. Het amendement is scherp bekritiseerd door de Amerikaanse vice-president Agnew. Senator McGovern verklaarde zondag over veertig stemmen te beschikken. Hij zei te hopen tijdig de vereiste vijftig stemmen bij elkaar te kunnen krijgen.

Thuy vandaag nog niet op overleg in Parijs

2 July 70 M

De verwachting dat de gisteren naar Parijs teruggekeerde Noordvietnamese delegatieleider, Xuan Thuy, vandaag al aan de wekelijkse zitting van de vredesbesprekingen zou deelnemen, is niet bewaarheid.

Waarnemers in de Franse hoofdstad hielden ernstig rekening met deze mogelijkheid, nadat Thuy bij zijn aankomst op de vraag of hij vandaag aanwezig zou zijn, met een glimlach antwoordde: „Dat zult u morgen wel zien.”

De indruk dat Thuy zou komen werd nog versterkt door de gedecideerde manier waarop van Amerikaanse zijde de komst van Bruce, die vorige week verstek liet gaan, was aangekondigd.

Maar vanmorgen verklaarde de waarnemend delegatieleider dat Thuy nog wat rust nam na zijn lange reis naar Parijs (Thuy heeft na vertrek uit Hanoi nog Peking en Moskou aangedaan) maar dat hij volgende week wel aanwezig zal zijn.

Bij zijn aankomst gisteren sloot Thuy de mogelijkheid dat Bruce en hij geheim overleg zullen voeren niet uit. „Als de heer Bruce daarom vraagt zal ik de kwestie onderzoeken”, aldus Thuy.

Intussen is de Amerikaanse vice-president, Agnew, die een reis langs enige Aziatische hoofdsteden maakt om de reacties op de geleidelijke vermindering van de Amerikaanse troepenmacht in Azië te peilen, in Saigon gearriveerd, waar hij vanmiddag besprekingen heeft gevoerd met de Zuidvietnamese president Thieu, die als „bijzonder belangrijk” werden beschreven.

Toch naar Cambodja

Volgens sommige bronnen in Saigon waren er tekenen dat de vice-president Thieu's goedkeuring zou trachten te verkrijgen voor mogelijke nieuwe voorstellen bij de Parijse vredesbesprekingen.

Vanavond zal Agnew een werkdiner bijwonen bij de Amerikaanse ambassadeur in Zuid-Vietnam, Bunker, met enige andere Amerikaanse functionarissen. In Amerikaanse kringen in de Zuidvietnamese hoofdstad wordt overigens ondanks de ontkenning van Agnew zelf, de mogelijkheid niet uitgesloten dat de vice-president een bezoek aan Cambodja zal brengen.

Ook in Phnom Penh verwacht men Agnew vrijdag voor een kort bezoek. Volgens officieuze berichten zal Agnew morgen de lunch gebruiken met Lon Nol en vice-premier Sirik Matak. De Cambodjaanse regering zou Agnew om aanzienlijk meer steun willen vragen dan de 40 miljoen die Washington begin deze week voor Cambodja bestemde.

In Saigon zijn vanmorgen de verliescijfers over vorige week bekendgemaakt, die de Amerikaanse minister van defensie, Laird, gisteren aanvoerde als bewijs voor het succes van de Amerikaanse acties tegen de communistische schuilplaatsen in het grensgebied van Cambodja.

Maar de optimistische stemming over de cijfers — „slechts” 52 Amerikanen zijn vorige week gesneuveld, wat in drie en een half jaar niet was voorgekomen — wordt overschaduwd door de berichten vandaag dat 30 man worden vermist nadat een helikopter voor troepentransport onder vijandelijk vuur is gekomen en is neergestort.

Laird gaf gisteren overigens openlijk toe dat de Amerikaanse luchtmacht bij de missies in Cambodja grote speelruimte heeft en zei dat het luchtoffensief zo lang zou doorgaan als nodig was „om de Amerikaanse troepen in Vietnam te beschermen.”

Ontbladering voortgezet

Volgens onbevestigde berichten worden er door Amerikaanse vliegtuigen meer dan honderd gevechtmissies per dag boven Cambodja uitgevoerd.

„Als wij vijandelijke troepen en voorraden kunnen vernietigen met een minimum aan verliezen, dan ben ik daarvoor on-

zal ik mijn toestemming daarvoor geven”, aldus Laird op een persconferentie in de Amerikaanse hoofdstad.

De minister zei dat hij het eens was met de verklaringen van vice-president Agnew dat de V.S. alles zullen doen om de regering van Lon Nol te helpen.

Oge Amerikaanse functionarissen hebben woensdag gezegd dat de niet-communistische regering van Cambodja iets meer dan vijftig procent kans heeft te blijven voortbestaan.

De Amerikaanse regering is ervan overtuigd dat er verband bestaat tussen de gebeurtenissen in Cambodja en Vietnam en zij zal al het mogelijke doen om Cambodja te verdedigen, uitgezonderd het zenden van troepen.

Men is het er in het algemeen over eens dat Cambodja gevallen zou zijn wanneer de V.S. eerder dit jaar niet hadden ingegrepen om de communistische bases langs de grens met Zuid-Vietnam te vernietigen.

Het verlies van Cambodja zou vernietigende gevolgen in Vietnam gehad hebben wanneer dat in april was gebeurd, zeiden de functionarissen. Agnew heeft willen wijzen op de strategische betekenis van Cambodja in het kader van de tot april teruggaande operatie in haar geheel.

Niets wijst erop dat komende lente niet nog eens 150.000 Amerikaanse militairen uit Vietnam zouden kunnen worden teruggetrokken, maar de V.S. moeten wel een slag om de arm houden om de vijand zijn basis voor onderhandelen niet te ontnemen, aldus functionarissen.

De Senaat heeft woensdag met 62—22 stemmen een verbod voor het gebruik van chemische middelen tegen de gewassen en begroeiing in Zuid-Vietnam verworpen.

Tegenstanders van het verbod betoogden dat de ontbladering van bossen vijandelijke troepen gemakkelijker zichtbaar maken waardoor, evenals door vernietiging van vijandelijke oogsten Amerikaanse levens of het slagveld worden gespaard.

(Reuter-AP)

Tot dusver positief

2 Aug 70
m

REEDS eerder dit jaar, in januari, heeft vice-president Agnew een bezoek aan een aantal landen in Zuidoost-Azië gebracht. Die reis kon toen worden omschreven als een „kalmeringsmissie”. Zijn taak immers was, de met Amerika samenwerkende landen in dat gebied ervan te overtuigen, dat de zogenaamde Nixon-doctrine, dat de defensie van Azië in de eerste plaats een zaak van de betrokken landen zelf is, niet betekent, dat die landen door Amerika aan zichzelf worden overgelaten.

DE TOESTAND

De huidige missie heeft, naar het zich laat aanzien, een soortgelijk karakter. In die richting wijst althans de aard van de besprekingen die Agnew reeds in de eerste van zijn pleisterplaatsen heeft moeten voeren, in Seoel, de hoofdstad van Zuid-Korea.

Dat er groot onbehagen is in Zuid-Korea, Formosa, Zuid-Vietnam en Thailand over de Amerikaanse politiek is reeds duidelijk sedert president Nixon zich aan zijn voornemen heeft gehouden de Amerikaanse actie in Cambodja slechts een beperkt karakter te geven. Dat onbehagen was aan het licht gekomen in politieke besprekingen die de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rogers, bij een bezoek aan Azië met vertegenwoordigers van deze landen had gevoerd.

Tot de kernpunten van de Nixon-doctrine behoort, dat Amerika zijn landstrijdkrachten uit de Aziatische landen goeddeels terug wil trekken, maar dat het wel bereid blijft, materiële militaire steun te geven.

In Seoel is gebleken, dat Amerika en Zuid-Korea duidelijk van mening verschillen over de vraag, hoeveel aanvullende materiële hulp geacht kan worden een adequate compensatie te vormen voor het vertrek van Amerikaanse troepen.

HELEMAAL duidelijk is het Amerikaanse beleid ten opzichte van Zuidoost-Azië niet. Want terwijl Agnew wel degelijk het been stijf schijnt te hebben gehouden in Seoel, meldde de Amerikaanse regering, dat Cambodja meer aanvullende hulp van de Amerikaanse regering zal krijgen. Wat aanleiding heeft gege-

ven tot de vraag of de Nixon-doctrine een verhoging dan wel een verlaging betekent van het Amerikaanse „militaire profiel” in Zuidoost-Azië. Waar deze aankondiging bovendien in strijd is met vroegere verklaringen over de Amerikaanse politiek ten aanzien van Cambodja is ook wel de vraag gesteld of de Nixon-doctrine wel een coherent geheel is, dan wel slechts de verzamelnaam voor een aantal improvisaties.

Een dergelijke probleemstelling ziet echter voorbij aan de ingewikkeldheid van de hier liggende problemen. De Nixon-doctrine vormt inderdaad een coherent geheel, terug te vinden in de boodschap van de president over de buitenlandse politiek. Maar zoals iedere politiek moet zij worden „verkocht”, moeten met name de onmiddellijke belanghebbenden in een langdurig proces van overtuiging ertoe gebracht worden zich bij deze politiek neer te leggen. In Amerika zijn dat voornamelijk de militaire autoriteiten en een deel van de industrie. In Zuidoost-Azië zijn dat tevens de burgerlijke overheden, die vrezen, dat de dagen van hun existentie zijn geteld als de Amerikanen vertrekken.

En daarnaast moet Nixon er nog voor zorgen, dat de uitvoering van zijn doctrine voor Zuidoost-Azië niet tot gevolg heeft, dat zijn onderhandelingspositie ten opzichte van Noord-Vietnam wordt ondermijnd.

In een dergelijk proces gaat het er om, zeer uiteenlopende tegenstanders van een beleid om te praten. Dat daarbij de rechtlijnigheid wel eens in de verdrukking komt is welhaast onvermijdelijk en beperkt zich waarlijk niet alleen tot de Amerikaanse buitenlandse politiek. Overziet men echter het geheel over een reeks van maanden, dan valt de balans tot dusver uit naar de positieve kant.

OVERIGENS is deze Aziatische reis van Agnew niet helemaal ontbloeit van Amerikaanse binnenlands-politieke betekenis. In november worden belangrijke verkiezingen gehouden voor het Huis van Afgevaardigden en de Senaat en daarbij zal de politiek ten aanzien van Zuidoost-Azië ongetwijfeld ook een belangrijke rol spelen.

Aangenomen mag worden dat de reis van Agnew mede tot doel heeft de posities van de republikeinse partij aan het verkiezingsfront te versterken.

Agnew op bliksembezoek bij Cambodjaanse leiders

Vice-president Spiro Agnew van de Verenigde Staten heeft vandaag een bliksembezoek gebracht aan de belegrde Cambodjaanse hoofdstad Phnom Penh, waar hij onder strengste veiligheidsmaatregelen vier uur lang besprekingen heeft gevoerd met de Cambodjaanse leiders.

Het was de eerste maal dat een lid van de Amerikaanse regering een bezoek aan Cambodja bracht sinds de staatsgreep van maart. De laatste keer dat een Amerikaanse vice-president een bezoek aan Cambodja bracht was in 1953, toen de voormalige vice-president Nixon het land bezocht.

De besprekingen tussen Agnew en de Cambodjaanse leiders, die naar wordt aangenaam vooral waren gewijd aan de hulp van de VS op militair en economisch gebied, vonden plaats in het buitenverblijf van prins Sihanouk in Chamcar Mon, waarheen Agnew met een zwaarbewapende Amerikaanse helikopter werd vervoerd.

Maar de gevechtsactiviteit rond de Cambodjaanse hoofdstad was de laatste 24 uur zeer miniem, ook in het 15 km ten noordoosten van Phnom Penh gelegen Prek Tameak, waar de laatste weken met tussenpozen zware gevechten plaatshebben tussen Cambodjaanse en communistische troepen.

Agnews bezoek was niet aangekondigd en viel buiten het programma van zijn Aziatische reis. Agnew, die na zijn bezoek aan Cambodja naar Bangkok, zijn laatste reisdoel, vertrok, heeft in Saigon met president Thieu besprekingen gevoerd over de Indochinese oorlog en de kwijnende economie van Zuid-Vietnam.

Maar kennelijk hebben de twee leiders het vermeden de

2200 y 201
vredesbesprekingen in Parijs en een eventuele verandering van de regeringspolitiek van Saigon ter sprake te brengen.

Thailands troepen terug uit Vietnam

Thailand heeft gisteren bekendgemaakt dat het onderhandelingen voert met de Zuidvietnamese regering over de terugtrekking van de 12.000 man Thailands troepen die in Vietnam vechten.

De premier, veldmaarschalk Thanom Kittikatsjorn, die morgen de hele dag met Agnew zal confereren, zei dat de troepen in Vietnam nu nodig waren voor de verdediging van de grensgebieden bij Cambodja en Laos waar de situatie volgens zijn zeggen „kritiek” was.

De premier zei dat de beslissing niet in verband stond met de kritiek die de laatste tijd in Zuidvietnamese militaire kringen op de kwaliteit van de Thailands troepen is geëffend.

Verwacht wordt dat de besprekingen met Agnew vooral geconcentreerd zullen zijn rond het vraagstuk van de Ameri-

kaanse vergoeding in geld en wapens voor de uitrusting en training van troepen voor Cambodja.

Er is van Thailands zijde al op geduid dat het vertrek van Thailands vrijwilligers voor Cambodjaanse afkomst, dat voor volgende maand is aangekondigd, wel eens uitgesteld kan worden totdat een overeenkomst met Washington is bereikt.

Beschuldiging van Hanoi

Noord-Vietnam heeft donderdag de VS ervan beschuldigd dat zij voortdurend bombardementen uitvoeren en giftige chemische stoffen verspreiden in het noordelijke gebied van de gedemilitariseerde zone tussen beide Vietnams.

De beschuldiging werd geuit in een op de vredesconferentie in Parijs verspreide verklaring van het Noordvietnamese ministerie van buitenlandse zaken.

Amerikaanse vliegtuigen, waaronder B-52 bommenwerpers, hebben onafgebroken aanvallen gedaan en beschietingen uitgevoerd op Noordvietnamese dorpen, aldus de verklaring.

Hevige onlusten in Los Angeles

LOS ANGELES, 31 aug. (Reuter) — In de Mexicaanse wijk van Los Angeles zijn tijdens een protestbijeenkomst van tienduizend Amerikanen van Mexicaanse afkomst hevige onlusten uitgebroken, waarbij een dode en zeker 57 gewonden zijn gevallen.

De hele politiemacht van de stad is in staat van paraatheid gebracht. Er zijn tenminste zestig arrestaties verricht. De hevigste botsingen tussen politie en betogers deden zich voor op de Whittier-boulevard, een door het oostelijk stadsdeel lopende drukke winkelstraat. Over een afstand van 2 km werden tientallen winkels en ook restaurants in brand gestoken en geplunderd. Een meubelzaak brandde tot de grond toe af. Er werd ook brand gesticht in een benzinstation en zelfs in een brandweerkazerne. Het toneel herinnerde sterk aan het oproer van 1965 in de negerwijk Watts.

De protestbijeenkomst was belegd tegen het onevenredig grote aantal Mexicaanse Amerikanen dat volgens hun leiders voor dienstplicht wordt opgeroepen om in de strijd te worden geworpen in Vietnam.

De eerste incidenten begonnen toen de politie enkele jongelui poogde te arresteren die verdacht werden van diefstal van sterke drank. De betogers, die zich in een park hadden verzameld om van daaruit een mars te houden, gingen met stenen en flessen gooien waarop de politie met behulp van traangas het park ontruimde. Groepjes betogers verzamelden zich daarop in zijstraten en spoedig laaiden de eerste

vlammen op. Plunderaars drongen de winkels binnen na het ingooien van de étalageruiten, en kwamen met televisietoestellen en andere spullen naar buiten. De politie zei dat enkele schoten waren gehoord nadat bij een lommerd geweren waren gestolen.

Voor de protestbijeenkomst waren tot uit Texas „Chicanos", zoals de Mexicaanse Amerikanen zichzelf noemen, naar Los Angeles gekomen. Het was de derde demonstratie van deze aard sinds vorig jaar september. Sommige betogers voerden portretten mee van Che Guevara.

Twaalfjarige Amerikaan vocht in Vietnam

Walter Lee Martin

Een vijftien jaar oude jongen die zich op twaalfjarige leeftijd bij het Amerikaanse leger aansloot, twee keer naar Vietnam werd gestuurd en twee keer gewond raakte, wordt niet erkend als militair omdat hij niet langs rechtmatige weg in het leger is gekomen.

De substituut-officier van justitie James Richards heeft in Denver verteld dat de 1.90 m. lange en 90 kg. zware Walter L. Martin toen hij twaalf jaar was als James J. Wilson in het leger was gekomen, naar Vietnam was gestuurd, gewond was geraakt, ontmaskerd was en naar de VS was teruggestuurd. Op de een of andere manier had Martin opnieuw, nu als sergeant Albert Lewis Jr. in Vietnam weten te komen, waar hij opnieuw gewond raakte.

Luitenant-kolonel Barranté, voorlichtingsofficier van de Amerikaanse vijfde infanteriedivisie, heeft gezegd dat het leger niet officieel erkent dat Martin ooit militaire dienst heeft gedaan. „Hij was er niet officieel in, had zich niet officieel gemeld en is niet langs normale weg binnengekomen. Hij was in feite geen soldaat. Daarom is hij ter beschikking van de justitie gesteld”.

De zeventien jaar oude vrouw van Martin heeft gezegd dat het voor haar een grote schok was te horen dat de militair met wie zij in april was getrouwd niet Albert Lewis Jr. was geweest, maar Walter Lee Martin. Zij vertelde hem in november 1969 voor het eerst ontmoet te hebben. „Hij had mij gezegd dat hij 22 was”. De afgelopen maanden had zij regelmatig een cheque ten name van sergeant eerste klas Albert Lewis Jr. ontvangen.

Martin is ontmaskerd toen hij als Lewis dienst deed bij de compagnie militaire politie in Fort Carson in Colorado. (AP)

Vietcongaanvallen voor verkiezingen

Hoewel de guerrilla-activiteiten in Zuid-Vietnam werden opgevoerd aan de vooravond van de verkiezingen waar de helft van de 60 senaatszetels op het spel staan, is toch 65,7 procent van het electoraat opgekomen. Op het ogenblik leidt een sterke pro-regeringstroep bij de verkiezingen. De militante anti-oorlogsgezinde boeddhistische groep An Quang boekt onverwachte successen.

Verwacht wordt dat de regering van president Nguyen Thieu een ernstige terugslag zal krijgen als de anti-oorlogsgezinde boeddhisten met hun tien kandidaten als eerste groep uit de stembus te voorschijn zouden komen.

De drie groepen die aan de verkiezingen deelnemen zijn de Witte lolie, die steunt op de huidige leiding in Saigon; het Huis, waarbij verscheidene figuren zijn aangesloten die aanhangers waren van de vroegere president Ngo Dinh Diem die in 1963 werd vermoord en de Lotusbloem, die geleid wordt door Vu Van Mau,

een vroegere minister van buitenlandse zaken. Deze laatste groep wordt gesteund door de militante boeddhistische anti-oorlogsgroep An Quang.

De namen van de drie groepen zijn ontleend aan de symbolen die zij bij de verkiezingen gebruiken.

De aanvallen van de Vietcong hebben aan ten minste 42 burgers het leven gekost; 114 werden gewond. De guerrillastrijders beschoten meer dan 50 steden, dorpen en militaire bases. Hun activiteit was de grootste sinds vier maanden. De zwaarste aanval was gericht op de noordelijke industriestad An Hoa.

Phnom Penh

In Cambodja zijn vanmorgen ten zuidwesten van de hoofdstad, Phnom Penh, hevige gevechten geleverd. Onder hevige druk van de guerrillastrijders hebben de regeringstroepen zich uit de strategische plaats Srang, 45 km van Phnom Penh, teruggetrokken.

Volgens een regeringswoordvoerder pogen de regeringstroepen de stad te heroveren nadat zij zich „om tactische redenen hadden teruggetrokken” teneinde de stad beschikbaar te maken voor luchtaanvallen.

Een jonge Amerikaanse marinier is zondag in de Zuidvietnamese stad Danang door een jury van zeven mannen vrijgesproken van moord op zestien Vietnamese vrouwen en kinderen. De 20-jarige Randell Herrod werd niet schuldig verklaard op alle punten van de tenlastelegging. In de zelfde zaak was al een marinier tot levenslang veroordeeld, een ander tot vijf jaar, en een vierde eveneens vrijgesproken.

(Routen)

Dode bij onlusten in Los Angeles

In de Mexicaanse wijk van Los Angeles zijn zaterdagmiddag tijdens een protestbijeenkomst van tienduizend Amerikanen van Mexicaanse afkomst hevige onlusten uitgebroken, waarbij een dode en zeker 57 gewonden zijn gevallen. De hele politiemacht van de stad werd in staat van paraatheid gebracht. Er zijn ten minste zestig arrestaties verricht.

De hevigste botsingen tussen politie en betogers deden zich voor op de Whittier-boulevard, een door het oostelijk stadsdeel lopende drukke winkelstraat. Over een afstand van twee km. werden tientallen winkels en ook restaurants in brand gestoken en geplunderd. Een meubelzaak brandde tot de grond toe af. Er werd ook brand gesticht in een benzinstatio en zelfs in een brandweerkazerne. Het toneel herinnerde sterk aan het oproer van 1965, in de negerwijk Watts.

De protestbijeenkomst was belegd uit protest tegen het onevenredig grote aantal Mexicaanse Amerikanen dat volgens hun leiders voor dienstplicht wordt opgeroepen om in de strijd te worden geworpen in Vietnam.

De eerste incidenten begonnen toen de politie enkele jongelui poogde te arresteren die verdacht waren van diefstal van sterke drank. De betogers, die

zich in een park hadden verzameld om van daaruit een mars te houden, gingen met stenen en flessen gooien waarop de politie met behulp van traangas et park ontruimde. Groepjes betogers verzamelden zich daarop in zijstraten en spoedig laaien de eerste vlammen op. Plunderaars drongen winkels binnen na het ingooien van de etalageruiten, en kwamen met televisietoestellen en andere spullen naar buiten.

Voor de protestbijeenkomst waren tot uit Tenas Chicanos, zoals de Mexicaanse amerikanen zich zelf noemen, naar Los Angeles gekomen. Het was de derde demonstratie van deze aard sinds vorig jaar september. Sommige netogers voerden portretten mee van Che Guevara.

De materiele schade is groot. Ook twee politiewagens zijn een prooi van de vlammen geworden. De onlusten duurden vier uur. De organisatoren van de betoging geven de schuld aan de politie, die volgens hen met onnodige hardheid is opgetreden zonder ook maar iemand te ontzien. Daardoor had zij paniek veroorzaakt onder de duizender demonstranten die niets te maken hadden met de enkele tientallen jonge Chicanos die eerslijterij plunderden, zo verklaarden de organisatoren.

Tunku Abdul Rahman treedt na 15 jaar af

Tunku Abdul Rahman, de eerste-minister van Maleisie, heeft dit weekeinde aangekondigd dat hij, na 15 jaar zijn functie te hebben uitgeoefend, zal aftreden. Tevens gaf hij da datum aan voor de terugkeer van het land naar de parlementaire democratie.

De 67-jaar oude premier, die zijn huidige vice-premier, Abdul Razak, aanbeval voor zijn opvolging, deed zijn aankondiging in een televisie- en radiorede aan de vooravond van de 13e verjaardag van de nationale onafhankelijkheid.

Het ontslag van Rahman valt samen met het tijdstip, 21 september waarop zijn neef, de sultan van Kedah, ingezworen zal worden als koning van maleisie.

Rahman kondigde ook het opheffen van het verbod op alle politieke activiteiten aan, dat was ingesteld na de bloedige rassenrellen van medio mei vorig jaar, toen het land onder de noodtoestand werd gebracht en het parlement naar huis werd gestuurd.

Volgens de premier zal het parlement heropend worden op 17 februari, voor het eerst in 22 maanden. Hij duidde evenwel niet aan of politieke gevangenen, waaronder minstens een oppositiedlid van het parlement en sommige staatsafgevaardigden, vrijgelaten zouden worden. Ook gaf hij geen aanwijzing over de mogelijkheid van een opheffen van de noodtoestand.

Voorlopig zal ook in functie blijven de nationale operatierraad, die onder leiding van Abdul Razak, de grootst mogelijke bevoegdheden heeft voor het herstellen van de orde en voor het besturen van het land onder de noodtoestand.

Verwacht wordt dat de politieke partijen zeer voorzichtig zullen omgaan met hun nielwe vrijheid, om de regering geen excuus te geven om de terugkeer naar het parlementarisme uit te stellen.

Bij pas uitgegeven anti-oproerwetten worxen openbare debatten beperkingen opgelegd. Het Maleis als de enige taal van het land, de speciale rechten van Maleiers en andere inheemsen.

Rachman

de burgerrechten van Chinese, Indiase en andere ingezetenen, en de positie van de maleise sultans mogen niet ter discussie worden gesteld.

Deze onderwerpen kunnen slechts besproken worden in de nationale consultatieve raad, die achter gesloten deuren de regering van advies dient.

Rahman zei zondag voorts dat hij thans meer activiteit zal ontplooiën als secretaris-generaal van het voorgestelde secretariaat van islamitische landen. Hij zal zijn zetel vestigen in Penang, totdat de conferentie van Mohammedaanse landen, die in december in Karatsji wordt gehouden, zich heeft uitgesproken over het permanente secretariaat.

Opnieuw rellen in Los Angeles

LOS ANGELES, 1 sept. (Reuter) — Bij nieuwe rellen in de Mexicaans-Amerikaanse wijken van Los Angeles zijn gisteren opnieuw twee gewonden gevallen. Zesentwintig personen werden gearresteerd. Zaterdag was bij de eerste rellen één dode gevallen, terwijl 85 mensen gewond werden. De aanleiding was een bijeenkomst waar werd geprotesteerd tegen het grote aantal Mexicaans-Amerikanen dat in Vietnam moet vechten.

PHILADELPHIA — Drie politiemannen zijn gewond tijdens drie razzia's op militante Zwarte Panters in Philadelphia na de moord, zaterdagavond, op een andere politieman. Deze laatste agent was op patrouille en zou, aldus de politie, zijn neergeschoten in het kader van een samenzwering om „varkens te doden” (de gangbare naam van Zwarte Panters voor politiemannen is „varkens”).

Amerikaanse marinier 1½ jaar bij Vietcong

WASHINGTON, 1 sept. (Reuter). —

De leiding van het Amerikaanse korps mariniers heeft meegedeeld, dat een 21-jarige Amerikaanse marinier, die zegt anderhalf jaar bij de Vietcong te hebben doorgebracht, vrijwillig via Zweden naar de Verenigde Staten is teruggekeerd. Het is soldaat John M. Sweeney uit Babylon (Long Island). Zijn ouders hebben hem in Zweden afgehaald.

Hij is naar een militair ziekenhuis gebracht waar men zijn lichamelijke toestand wil checken. Daarna zal hij de ondervragingsprocedure ondergaan, die in dergelijke gevallen gebruikelijk zijn. Uit de verklaring bleek niet of Sweeney vervolgd zal worden. Men neemt evenwel aan, dat hij voor de krijgsraad zal moeten verschijnen wegens desertie.

Sweeney was vorige week van Hanoi via Peking en Moskou naar Stock-

holm gevlogen. Hij zei, dat dat hij naar de Vietcong was overgelopen nadat hij in het oerwoud door zijn compagnie was achtergelaten. Dat zou gebeurd zijn tijdens een operatie ten zuidwesten van de Zuidvietnamese stad Hué in februari vorig jaar. Volgens Sweeney wilde de compagnie hem kwijt, omdat hij malaria had opgelopen. De compagniescommandant had zelfs geprobeerd hem te doden.

Het korps mariniers verklaarde ook nog dat Sweeney hulp had gevraagd aan de Amerikaanse ambassade in Stockholm om zich onder Amerikaans militair commando te kunnen plaatsen. Dit verzoek was toegestaan. Sweeney was op de lijst van krijgsgevangenen geplaatst, maar vorige week was hem gezegd dat deze „status” veranderd zou worden in die van deserteur als hij zou weigeren terug te keren naar de Verenigde Staten.

Nek aan nek-race bij verkiezingen in Zuid-Vietnam

SAIGON, 1 sept. (AP) — De voorlopige cijfers van de zondag in Zuid-Vietnam gehouden senaatsverkiezingen laten een nek aan nek race zien tussen een gematigde regeringsgezinde groepering en een groepering die gesteund wordt door de An Quang-boeddhisten die zich van oudsher tegen de regering keren.

De eerste drie man uit een lijst van tien kandidaten, die de meeste stemmen krijgen, zullen zitting nemen in de nieuwe senaat. Zestien kandidatenlijsten zijn voor deze verkiezingen ingeschreven.

Officieuse cijfers — gebaseerd op ongeveer 75 procent van de stemmen — laten een hevige strijd zien tussen een kandidatenlijst met als lijsttrekkers ex-generaal en nu senator Huynh Van Cao en een lijst met als lijsttrekker Vu Van Mau, minister van buitenlandse zaken tijdens de Diem-period die de steun heeft van de An Quang boeddhisten.

Indochina zich voordoen, maar daarvoor zou hij wel Ctoestemming hebben moeten vragen aan het Congres.

Dit amendement op de wet op de militaire aankopen werd met 55 tegen 39 stemmen verworpen. Een coalitie van zuidelijke Democraten en Republikeinen wist daarmee een liberaal succes te verhinderen.

Het debat en de stemming in de Senaat van gisteren wordt gezien als de voorlopig laatste grote schermutseling betreffende de buitenlandse politiek tussen de liberalen in beide partijen en de regering: Nixon. De stemming was ook het slot van een serie pogingen in de Senaat om Nixons politiek van langzame ontzetting uit Indochina aan te vallen. Het amendement was in zoverre uniek dat het voorafgegaan was door een televisiecampagne, gefinancierd door bijdragen uit het publiek tot 300.000 dollars; het was begeleid door politieke presse van de zijde van studenten en academische beroeps groepen.

Het verzet tegen het amendement kwam niet alleen van trouwe Nixon-aanhangers in de Senaat, maar ook van senatoren die teleurgesteld zijn over de oorlog, maar die vonden dat dit amendement de president te weinig vrijheid zou overlaten in de buitenlandse politiek. Het felste verzet tegen het voorstel van Hatfield en McGovern kwam vorige week van vice-president Agnew die beide senatoren ervan beschuldigde

Om nu meer acceptabel te maken in de Senaat hadden de indianen het amendement erige malen gewijzigd. Aanvaardbaar wilden zij de Amerikaanse troepen reeds op 30 juni van het volgend jaar weg hebben uit Indochina. De mogelijke extra termijn van 60 dagen werd later toegevoegd.

Een van de voorstemmers voor het amendement, de Democraat Cranston, is van mening dat nu de kiezers zich bij de novemberverkiezingen voor het nui en een deel van de Senaat over Vietnam moeten uitspreken. Het gevecht voor het einde van de oorlog is van de straten naar de hallen van het congres gebracht, waar het hoorde, aldus Cranston, en nu wordt dit weer verplaatst naar

mire dat beoogde en te stellen op het zenden van dienstplichtigen naar Cambodja. goedkeuring van het amendement, aldus Proxmire, had kunnen bijdragen aan het helen van sommige wonden in het land en mogelijke onrust in universiteiten kunnen voorkomen. Volgens de senator maken de dienstplichtigen een kwart van de strijdkrachten uit in Vietnam, maar lijden zij 40 procent van de verliezen.

Het amendement werd bestreden met het argument dat goedkeuring ervan de gevechtsoperaties in Vietnam zou kunnen bemoeilijken

Senatoren vragen wapenstilstand

Onmiddels hebben veertien senatoren, waaronder de beide fractieleiders, president Nixon in een brief gesuggereerd om tijdens de Parijse vredesbesprekingen een internationaal gecontroleerde gevechtspauze voor te stellen. De brief is ook ondertekend door senatoren die tegen het amendement Hatfield-McGovern hebben gestemd.

De brief zegt onder meer dat een wapenstilstand noodzakelijk is voordat een politieke oplossing kan worden bereikt. Het eerste kan ook sneller bij de onderhandelingen bereikt worden dan het laatste. Amerika, zo zegt de brief, moet, nu geпоогс wordt de last van de oorlog op Zuid-Vietnam te schuiven, streven naar een wapenstilstand en een einde aan het bloedvergieten, en niet alleen maar naar een einde aan het Amerikaanse engagement ter plaatse.

Behalve dat de brief internationale controle voorstelt om de gevechtspauze te controleren, de Vietnamezen te beschermen tegen terrorisme en politieke wraak, en toe te zien op het terugtrekken van alle buitenlandse troepen na een nader te bepalen datum, wordt ook gepleit voor "directe vrije verkiezingen" in Vietnam. De senatoren willen dat een gemengde verkiezingscommissie toeziet op het stemmen. Eerlijke vertegenwoordiging daarin zou moeten toegekend aan de regering van Zuid-Vietnam, de Vietcong en het brede middenspectrum van religieuze en politieke krachten."

Australië heeft dinsdag de Verenigde Staten uitgedaagd voor een wedstrijd in Davis-Cupstijl met de beste spelers (ook professionals) van beide landen. De achtergrond van deze uitdaging is het feit dat Australië vindt dat de Verenigde Staten slechts Daviscuphouder kunnen zijn bij de gratie van de regel dat er in dit toernooi geen profspelers mogen worden opgesteld, maar nu onze pogingen worden gdwarsboord door andere lidstaten van de Internationale Lawn tennis Federatie, zullen we onze eigen challenge-round or-

Australië daagt VS uit NA DAVIS CUP

De heer Vyth verdwijnt overigens niet uit de sport. Hij heeft plannen om zijn interesse in de eredivisieclub Volendam te vergroten. Daarnaast heeft hij ook de wettigheid nog niet helemaal aan de kant gezet want zijn amateurpeeg onder leiding van Liebrechts blijft bestaan en zal voor het komende seizoen nog worden ventilerd.

De heer Vyth verdwijnt overigens niet uit de sport. Hij heeft plannen om zijn interesse in de eredivisieclub Volendam te vergroten. Daarnaast heeft hij ook de wettigheid nog niet helemaal aan de kant gezet want zijn amateurpeeg onder leiding van Liebrechts blijft bestaan en zal voor het komende seizoen nog worden ventilerd.

De heer Vyth verdwijnt overigens niet uit de sport. Hij heeft plannen om zijn interesse in de eredivisieclub Volendam te vergroten. Daarnaast heeft hij ook de wettigheid nog niet helemaal aan de kant gezet want zijn amateurpeeg onder leiding van Liebrechts blijft bestaan en zal voor het komende seizoen nog worden ventilerd.

Kurt Vyth stopt met Isterdam

2de-rang

Amerikanen zijn al enigszins ge-
vend aan oproeren in de neger-
vijken — nu zijn daar ook de ver-
zielende onlusten bijgekomen
waarbij hun landgenoten van
Mexicaanse afkomst te vergelijken
komen. In vele opzichten is de po-
sitie van de Amerikaan van
Mexicaans afkomst te vergelijken
met die van de zwarte Amerikaan.
Vooral in Californië en Texas zijn
talrijke Mexicanen achtergebleven
toen deze gebieden van het zwak-
ke Mexico overgingen naar de
Verenigde Staten. En daarna zijn
nog weer zeer velen uit het arme
Mexico over de grensrivier Rio
Grande getrokken om in de rijke
Ver. Staten werk te zoeken: de
wetbacks, (natruggen), zo ge-
noemd omdat ze illegaal door de
rivier gingen in plaats van erover
bij de grensposten.

En net als de negers hebben ze er-
varen dat hun het gevaarlijkste,
slechtst betaalde en meest ver-
achte werk gegund werd. Leven
mochten ze eveneens in een soort
getto's. Uiteraard waren ze steeds
de laatsten om een baan te krij-
gen en de eersten om de baan uit-
gestuurd te worden.

Hun werkloosheid is volgens het
Amerikaanse systeem van oproe-
ping voor de dienstplicht de reden
dat ze minder snel uitstel of vrij-
stelling krijgen. Daar komt bij dat
— net als bij de negers — menige
Amerikaan van Mexicaanse af-
komst het leger zag als een van de
weinige mogelijkheden om een
carrière te maken en een vaste
baan te krijgen.

Directe aanleiding tot de rellen is
het ongenogen dat in Vietnam per-
centsgewijs meer van hun kinde-
ren sneuvelen dan van wat men
daar de WASP's noemt, de white
anglosaxon protestants, de blanke
protestanten van angelsaksische
origine.

Een feit dat uit de werkloosheid
en de animo om beroeps te worden
wel valt te verklaren, maar dat
daarom niet geaccepteerd wordt:
zij ervaren het alleen als weer een
teken dat zij ontrechte minderheid
zijn. Een gevoel dat al langer be-
stond, maar waarbij thans de zelf-
bewustheid komt dat zij het niet
hoeven te accepteren als tweede
rangsburger behandeld te worden.
Tot die zelfbewustheid heeft bijge-
dragen dat na jarenlange stakin-
gen en boycotacties de eigenaars
van de druivenplantages door de
knieën zijn gegaan en collectieve
arbeidsovereenkomsten afsluiten
op een redelijke basis wat lonen
en arbeidsvoorwaarden betreft.

Die actie is begonnen omdat de
druivenplukkers voor hongerlonen
mochten werken en zelfs niet wer-
den gewaarschuwd als met vlieg-
tuigen landbouwgiften werden ge-
spoten.

De strijd om de druivenverbou-
wers te dwingen hun arbeiders,
merendeels van Mexicaanse af-
komst, beter te behandelen is kei-
hard geweest, waarbij gangster-
methoden niet zijn geschuwd. Dat
die strijd succes heeft gehad is
voor de Californiërs van Mexi-
caanse afkomst een aanmoediging
om ook op ander terrein op te ko-
men voor beëindiging van de niet-
officiële maar wel degelijk be-
staande discriminatie. De V.S.
hebben er een nieuwe interne
strijd bij die lang en hard belooft
te worden.

Optimisme op Parijs' overleg snel geluwd

7 SEPT 70 NOL

Vervolg van pag. 1

moet innemen. Deze concessie van Noord-Vietnam — aldus kon men hier horen — zou het gevolg zijn van het Amerikaanse „Vietnamiserings“-programma in Zuid-Vietnam.

De realiteit in het Parijse hotel Majestic leek gisteren anders. De woordvoerder van het Bevrijdingsfront verklaarde dat de „voorlopige coalitieregering“ in Zuid-Vietnam op precies dezelfde manier moet worden gevormd als de „voorlopige revolutionaire regering“ die de Vietcong in 1969 formeerde. M.a.w., alleen die toekomstige politieke structuur in Zuid-Vietnam is voor de Vietcong aanvaardbaar, die de communisten de feitelijke alleenheerschappij zal garanderen.

In een harde verklaring herhaalde de Noordvietnamees Xuan Thuy, de communistische eis van een totale en onvoorwaardelijke terugtrekking van de Amerikaanse strijdkrachten uit Vietnam. Het probleem van de Noordvietnamese strijdkrachten diende volgens Xuan Thuy te worden opgelost door „de Vietnamese partijen onderling“.

Tevoren had de Amerikaanse delegatieleider „Bruce“ op verzoenende toon gesproken: „Laten wij de propaganda en de harde taal vermijden. laten zij de eisen van eenzijdige actie ter zijde schuiven. Wat ons nu te doen staat, is het bespreken van preciese problemen op praktische manier.“

Cambodja

De eerste-minister van Cambodja, generaal Lon Nol, heeft donderdag, naar Reuter meldt, in een open brief aan alle staatshoofden van de landen van

de hele wereld uitgenodigd vertegenwoordigers te sturen naar Cambodja om er „de agressie van de Noordvietnameze en de Vietcong“ in ogenschouw te nemen.

De generaal rechtvaardigde in zijn brief het afzetten van prins Sihanouk en betoogde dat zijn regering een „niet-gebonden politiek“ zal volgen. Hij onderstreepte dat Cambodja neutraal blijft ondanks de hulp die het ontvangt van de Verenigde Staten en Zuid-Vietnam.

Prins Sihanouk daarentegen heeft volgens Lon Nol „welbewust de zijde van de agressors gekozen“.

Deze brief is het onderdeel van een campagne van de regering in Phnom Penh om steun te winnen voor haar streven de conferentie van niet-gebonden landen bij te wonen, die dinsdag a.s. in Loesaka begint. Tot nu toe heeft de Cambodjaanse regering daarvoor geen uitnodiging ontvangen, men verwacht dat een beslissing hierover zal vallen op de ministersbijeenkomst zondag in Loesaka.

Na een strijd van zes dagen zijn Cambodjaanse troepen de stad Srang, 48 km ten zuidwesten van de hoofdstad, Phnom Penh, weer binnegedrongen. Een week geleden moesten zij onder druk van de Vietcong de stad ontruimen.

Australie zal de Cambodjaanse regering militaire hulp verlenen in de vorm van wapens en militaire uitrusting. Dit heeft de Australische minister van buitenlandse zaken, McMahon, donderdagavond in het parlement meegedeeld.

Nog maar kort geleden had Australie elke rechtstreekse militaire hulp aan Cambodja van de hand gewezen.

Optimisme op Parijs' overleg snel geluwd

70 p. 100

Van onze correspondent

(EB)PARIJS, 4 sept. — Het verloop van de 82ste zitting van de Vietnamconferentie te Parijs heeft de speculaties over een mogelijke vooruitgang op het vredesoverleg, voorlopig de kop ingedrukt.

Niet alleen hebben de woordvoerders van de Vietcong en die van Saigon scherpe beschuldigingen naar elkaars hoofd geslingerd, maar het was vooral de harde verklaring van Hanoi's delegatieleider Xuan Thuy, die het gematigde optimisme in Amerikaanse en ook Franse kringen de bodem insloeg.

Dat optimisme had deze basis:

1) Na een lange afwezigheid werden de Amerikaanse en Noordvietnamese delegaties donderdag weer voorgezeten door hun leiders. Bruce en Thuy. Beiden hadden zich voor de zitting van gisteren in beginsel bereid verklaard om elkaar „prive” te ontmoeten; 2) Volgens speculaties uit Amerikaanse bron zou

Hanoi bereid zijn om ermee in te stemmen, dat het Bevrijdingsfront alleen maar een van de partners zou zijn van de door de communisten geeiste „voorlopige coalitieregering” in Zuid-Vietnam.

Met andere woorden, Hanoi zou van de eis afzien, dat het Bevrijdingsfront een monopoliepositie in een coalitieregering

Zie verder pag. 3

Manoeuvres inzake Vietnam

LISTAT 7000

NA HET begin van president Nixons actie in Cambodja — begin mei — is in de Amerikaanse Senaat een sterke stroming ontstaan om krachtiger de beslissingsbevoegdheid te hanteren die dit orgaan heeft ter zake van de buitenlandse politiek en de defensie. Uitvloeisel van dit streven was o.m. het amendement op de militaire begroting van de senatoren McGovern en Hatfield, waarin geëist werd dat de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam eind volgend jaar voltooid zou zijn. Dat amendement is nu verworpen, evenals eerder behandelde wijzigingsvoorstellen op andere belangrijke onderdelen, bijv. op het programma voor uitbreiding van het systeem van antiraket-raketten.

Bij de beoordeling van de uitslag kan men er de nadruk op leggen, dat talrijke Democraten met de Republikeinen hebben meegestemd en aldus president Nixon aan een overwinning hebben geholpen.

Tegelijkertijd is het echter ook niet

DE TOESTAND

van betekenis ontbloomt dat thans niet minder dan 39 senatoren bereid waren te stemmen voor een amendement, dat nog niet zo lang geleden geen kans zou hebben gemaakt meer dan de stemmen van een paar idealistische enkelingen te krijgen.

Begrijpelijk is dan ook de waarschuwing van de New York Times, dat de regering-Nixon een grote fout zou maken als zij de verwerping van het amendement van McGovern en Hatfield zou beschouwen als een uitnodiging om het tempo van de terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Vietnam te verminderen.

ER IS trouwens een concrete aanwijzing, dat de verwerping van het amendement (met 55 tegen 39 stemmen) niet betekent een verwerping door de Senaat van de grondgedachte, dat niet meer naar een militaire, maar naar een politieke oplossing van het geschil in Vietnam moet worden gestreefd. En dat is een brief die veertien senatoren, Democraten, maar ook Republikeinen als Goldwater en Javits, aan president Nixon geschreven hebben met het verzoek om bij de onderhandelingen met Noord-Vietnam in Parijs een wapenstilstand onder internationaal toezicht aan de orde te stellen.

Van de kant van de Amerikaanse regering is daarop geantwoord, dat men het daarmee op zichzelf wel eens is, dat ook dergelijke voorstellen zijn gedaan, maar dat de tegenpartij niet bereid is geweest daarover ernstige discussies te voeren.

Wat dit laatste betreft heeft de kort geleden naar Parijs teruggekeerde Noordvietnamese onderhandelaar Xuan Thuy onmiddellijk verklaard, dat er geen sprake kan zijn van een wapenstilstand in Vietnam totdat alle fundamentele kwesties zijn geregeld. Onder fundamentele kwesties verstaat hij, dat de Amerikanen bereid moeten zijn onvoorwaardelijk hun troepen terug te trekken en dat de huidige regering in Saigon moet worden vervangen door een voorlopig coalitiebewind. Pas dan zouden de discussies over een wapenstilstand kunnen beginnen.

NAAR BUITEN toe staan Washington en Hanoi dus nog altijd op hetzelfde onwrikbare standpunt, dat tot dusver een toenadering in Parijs onmogelijk heeft gemaakt.

Daarbij mag echter niet uit het oog worden verloren, dat de onderhandelingen zich niet alle enop een publiek niveau afspelen. Er zijn aanwijzingen, dat in een vroegere fase van het overleg informeel gesproken is op basis van minder starre standpunten — evenwel zonder dat dit toen tot resultaten heeft geleid.

Volgens Amerikaanse persberichten is het de taak van Xuan Thuy en de nieuwe Amerikaanse onderhandelaar Bruce na te gaan, of op deze basis thans meer overeenstemming bereikt kan worden.

Het hoofdpunt schijnt daarbij niet meer te zijn de kwestie van de onvoorwaardelijke terugtrekking der Amerikaanse troepen, aangezien Hanoi heeft aangeduid met een desbetreffende belofte en een bindend tijdschema genoeg te nemen en niet meer het feitelijke vertrek als voorwaarde te eisen.

Het voornaamste probleem is thans, welke vorm een eventueel coalitie-regime in Zuid-Vietnam moet hebben en vooral, hoe het tot stand moet komen. De Amerikanen blijven vooralsnog vasthouden aan het standpunt van voorafgaande verkiezingen. Bovendien blijven zij afwijzen het Noordvietnamese verlangen, dat de vorm van het Zuidvietnamese regime bepaald moet worden door Amerikanen en Noordvietnamezen. Zij wensen, dat ook politici uit Zuid-Vietnam in dit overleg betrokken worden.

Cambodja's economie verlamd

5 juni 70 Nuz

Van onze correspondent in Hongkong

PHNOM PENH, augustus — De Cambodjaanse economie is door de uitbreiding van het Vietnamese conflict ernstig in moeilijkheden geraakt.

Behalve het feit dat door de verbreking van belangrijke verbindingen transport vrijwel onmogelijk is geworden en bijvoorbeeld de bevoorrading van Phnom Penh voor een groot gedeelte is stil komen te liggen, zijn belangrijke inkomensbronnen, zoals de rubberproductie, die naast de rijstverbouw de economische basis van het land vormt, praktisch lamgelegd.

De grote rubberplantages ten noordoosten van Phnom Penh, die zich voor een deel in Franse handen bevinden en door de Amerikaanse bombardementen niet al te ernstig zijn beschadigd en ook de belangrijke staatsplantage 'Les Plantations de Kratie' liggen stil.

De Franse planters hebben het gebied verlaten en de Vietname-

se arbeidskrachten, vooral opzichters, technici en voormannen, zijn of omgekomen tijdens de massale slachtingen van Vietnamese inwoners in april, of opgesloten in kampen.

De fabrieken voor de rubberverwerking in Chup en Mimot die door de Zuidvietnamese en Amerikaanse luchtaanvallen volledig zijn verwoest zullen waarschijnlijk niet binnen twee jaar kunnen worden herbouwd.

De plantages in Chup brachten de helft van de Cambodjaanse rubber voort. In 1968 beliep de totale rubberproductie van het land bijna 50.000 ton, wat echter vorig jaar niet werd gehaald. Maar in mei van dit jaar, bedroeg de rubberexport slechts 5 procent van die van mei 1969.

Rijstvelden onbebouwd

Hoewel Phnom Penh nog over rijstvoorraden voor meer dan een jaar beschikt zal de rijstproductie ten gevolge van de oorlogshandelingen zeker terugloper doordat in gebieden waar gevochten wordt de boeren wegens de onveiligheid ophouden hun land te bewerken.

Aangezien nu al ongeveer de helft van het land door de communisten wordt beheerst zullen bovendien aanzienlijk grotere

hoeveelheden rijst in handen van de Vietcong vallen dan eertijds door de officiële handel met de Vietcong het geval was.

Opvallend is dat ondanks de oorlogshandelingen in de rond Phnom Penh liggende provincies voorlopig nog steeds voldoende groente, fruit en vlees de hoofdstad bereiken. Op lagere niveaus van de bevolking moet tussen de Cambodjanen en de communistische soldaten reeds een soort coëxistentie zijn gegroeid. Net zoals in Zuid-Vietnam heft ook hier de Vietcong toegelopen voor vrije doorgang over de wegen.

Van een levensmiddelen-schaarste is op het ogenblik in Phnom Penh dan ook nog geen sprake. Wanneer de prijzen aanzienlijk zijn gestegen dan is dat eerder toe te schrijven aan speculatie door handelaren.

Gebrek aan brandstof en vervoer

De oorlogshandelingen hebben ook de industrie, die nog in de kinderschoenen staat, aanzienlijke schade toegebracht. Vooral de brandstofvoorziening vormt een groot probleem. Op de olie uit de raffinaderij in Kompong Som (het voormalige Sihanoukville) zijn in Phnom Penh de elektrische centrale, de brouwe-

rij en vele andere industrieën aangewezen.

De brandstofvoorraden in Phnom Penh zijn slechts voldoende voor veertien dagen. Voortdurend moeten konvoien onder militaire bescherming brandstof overbrengen van de enige raffinaderij van het land, die het vorig jaar 400.000 ton olie produceerde naar de hoofdstad. Maar de grootste afnemer is nu het leger geworden, dat voor de oorlogvoering grote hoeveelheden benzine nodig heeft.

De industriële produktie stagneert ook door het grote gebrek aan transportmiddelen die bijna allemaal door het leger in beslag zijn genomen.

Grote buitenlandse investeringen in nieuwe industrievestigingen in Kompong Som zijn tot nu toe uitgebleven. Ook het binnenlandse particuliere kapitaal is in de huidige situatie nauwelijks bereid investeringen in de industrie te doen. Chinese zakenlieden hebben bij wijze van voorzorg hun kapitaal al naar Hongkong gebracht.

Het land zijn echter ook niet voldoende geschoolde arbeiders voorhanden. Zoals bijna alle

Voor de industrialisering van ontwikkelingslanden bezit Cambodja te veel hogescholen, die jaarlijks duizenden afgestudeerden leveren, voor wie echter geen met hun kwalificaties

overeenkomende posities zijn te vinden.

Op de zeseneenhalf miljoen inwoners, waarvan tachtig procent op het platteland leeft, zijn er 48 instellingen van hoger onderwijs. Het waren vooral deze jonge intellectuelen die ontvreemden waren met het beleid van Sihanouk.

Vietnamezen uitgeschakeld

Tegenover dit tekort aan hooggeschoold kader staat echter een tekort aan mensen die een handwerk uitoefenen of in staat zijn een machine te bedienen. Nadelig voor de economie van het land was ook het effect van de uitschakeling van de Vietnamezen, die tot nu toe een dominerende positie in deze sector innamen en op de plantages de geschoolde arbeid voor hun rekening namen.

De meeste Vietnamese winkels in de hoofdstad, tijdens de anti-Vietnamese campagne bijna zonder uitzondering geplunderd, zijn nog steeds gesloten. Die Vietnamezen die hun winkel weer hebben geopend zijn hun kapitaal kwijt.

De oorlog heeft het toeristenverkeer lamgelegd. De oude tempelstad Angkor Wat, eens een populair reisdoel, bevindt zich in handen van de Vietcong.

Het toerisme, dat in de ontwikkelingsplannen van de regering na de L'nobouw prioriteit genoot, had de laatste jaren een bijzonder gunstig verloop. Het vorig jaar bezochten bijna vijftigduizend buitenlanders Cambodja, wat de regering een deviezenoverschot van twee en een half miljoen dollar opleverde.

De buitenlandse handel van Cambodja is vrijwel tot stilstand gekomen. Daarbij is er sprake van een sterke inflatie van de munteenheid. Hoewel de officiële koers van de Riel nog steeds 53 voor een dollar bedraagt wordt op de zwarte markt reeds 85 Riel betaald. Het land heeft vooral gebrek aan deviezen om de import te kunnen bekostigen.

In 1969 had de Cambodjaanse handel met het buitenland ondanks de teruggelopen rijstexport een klein overschot. De belangrijkste afnemers van Cambodjaanse produkten waren de laatste jaren Frankrijk, Senegal, Hongkong, Singapore, Japan, China en de Sowjetunie. De voornaamste leveranciers behalve weer Frankrijk, Japan, China, Singapore en Hongkong, ook West-Duitsland en Groot-Brittannië.

De laatste jaren ging daarnaast een groot deel van de Cambodjaanse rijst naar de

Vietcong, evenals geneesmiddelen uit Westelijke landen. Veel voor Cambodja ingeklaarde uitrustingsstukken en strategische goederen uit Europa werden in Sihanoukville overgeladen en naar Hanoi verscheept. Aan deze handel, waardoor Cambodja in het bezit kwam van harde valuta, is nu natuurlijk een einde gekomen.

De Cambodjaanse buitenlandse handel zal alleen weer op gang kunnen komen wanneer men erin slaagt de weg naar Kompong Som, de scheepvaart op de Mekong en de belangrijke weg nr. 1 van Phnom Penh naar Saigon open te houden.

Conflict met Sihanouk

De schuld voor de economische misère wordt nu, zoals nauwelijks anders te verwachten is, prins Sihanouk in de schoenen geschoven, die in het jaar 1964 alle Amerikaanse hulp — die tot dan toe 350 miljoen dollar beliep — heeft afgewezen om zijn land buiten het Vietnamese conflict te houden.

De nationalisering van industrie, handel en bankwezen in 1964 heeft inderdaad tot de stagnatie van de Cambodjaanse economie bijgedragen, aangezien de dringend noodzakelijke particuliere investeringen achterwege bleven.

Economische vraagstukken

stonden ook op de voorgrond bij de discussie tussen prins Sihanouk en de leden van zijn regering die een liberalisering van de economie en buitenlandse kapitaal hulp voorstonden.

Maar de intrede van Cambodja in het Indochinese conflict heeft de Cambodjaanse economie, die in aanleg over een gezonde basis beschikt, zware schade toegebracht. De regering van Lon Nol zal zich alleen staande kunnen houden wanneer zij massale economische en militaire hulp uit het buitenland krijgt.

Op de begroting van 1969 was slechts twintig procent uitgetrokken voor defensie en 53 procent voor het staatsapparaat. Ongeveer de helft van de totale inkomsten werd verkregen uit belastingen. De regering zal nu gedwongen zijn veel grotere bedragen voor de defensie te gaan uitgeven.

De toekomst ziet er daarom weinig rooskleurig uit. De grote vraag blijft of de Verenigde Staten bereid zijn Cambodja grootscheepse economische en militaire hulp, hetzij direct hetzij via derde landen, zoals Thailand en Vietnam, te verstrekken.

Maar het valt te betwijfelen of de Verenigde Staten zich in Cambodja nog eens een dergelijk engagement op de hals zullen halen als in Zuid-Vietnam.

Anti-oorlog

Verkiezingen in Vietnam trekken elders weinig belangstelling. Te bekend is de plaatselijke folklore om aan de stembus op grote schaal te vervalsen. Des te opmerkelijker is dat bij de Senaatsverkiezingen dit keer een niet geringe zege werd behaald door de boeddhistische organisaties, die zich tegen de oorlog uitspreken.

Met de Senaat zelf heeft president Thieu betrekkelijk weinig te maken. Die kan eens wat hinderlijk zijn, maar hem niet beletten de dienst uit te maken. Doch de regering kan zich ook niet veroorloven geen acht te slaan op de mentaliteit die uit de verkiezingsuitslag blijkt. Tenslotte waren het de Boeddhisten die vooraan stonden bij het omverwerpen van de voorgaande regimes.

De oranje monniken hebben meer dan eens alles getrotseerd om hun zin door te zetten. Zelfs een met militairen volgestopt kabinet kan met al zijn vertrouwen op wapenen niet negeren dat de bevolking kennelijk minder verbeten strijd wil leveren dan zijn regeerders. Die hebben tot dusver steeds geweigerd een overgangskabinet te vormen, waarin ook het bevrijdingsfront — lees de Vietcong — zou meedoen. Iets waarvoor de Boeddhisten zich willen inzetten.

Wat Thieu en zijn generaals dubbel onaangenaam moet zijn is dat het vermoeden gerechtvaardigd lijkt dat de Amerikaanse ambassade helemaal niet onsympathiek staat tegenover de Boeddhisten. Misschien verwacht zij er alleen maar van dat de stoeve onderhandelingen in Parijs wat meer vaart krijgen. Misschien ook ziet ze graag in Saigon een aflossing van de wacht, die het de Verenigde Staten makkelijker maakt zich vlot terug te trekken zonder veel prestigeverlies.

President Thieu heeft reden zijn positie niet al te comfortabel meer te achten.

Thailand zal geen troepen naar Cambodja sturen

Nieuwsdienst Le Monde/NRC

BANGKOK, 10 sept. — De regering van Thailand heeft besloten voor het ogenblik geen troepen naar Cambodja te sturen voor hulp aan generaal Lon Nol. Zij heeft zelfs niet de bedoeling om vrijwilligers te zenden zolang de toestand geen rechtstreekse bedreiging vormt voor Thailand.

Dit besluit werd vanochtend bekendgemaakt door Thanat khoman, de Thailandse minister van buitenlandse zaken, in een interview in de Bangkok Post.

Thanat Khoman, die donderdag vanuit Bangkok naar New York vertrekt om de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties bij te wonen, heeft eveneens verklaard dat zijn land aan Cambodja „met uitzondering van troepen alle hulp verleende waartoe het in staat is”.

Hij zei ook: „Het doel van Noord-Vietnam is heel Indo-China, Indien Laos en Cambodja in hun handen vallen, zal Zuid-Vietnam moeilijk de stormloop kunnen weerstaan. Indien Zuid-Vietnam op zijn beurt bezwijkt zal alle druk op Thailand geconcentreerd worden.”

De regering van Pnom Penh had Bangkok gevraagd om twee divisies voor hulp bij de strijd tegen de opstandelingen. Dat verzoek werd afgeslagen, maar Bangkok heeft tot nu toe militair materieel geleverd en technici. Bovendien worden Cambodjaanse soldaten opgeleid door het Thailandse leger. En ten slotte neemt de Thailandse luchtmacht actief deel aan de gevechten. Afgelopen week heeft

zij posities van de opstandelingen in de omgeving van Pnom Penh aangevallen.

Studentenonrust

In de Thailandse hoofdstad heeft zich inmiddels een ongevoen schouwspel voorgedaan. Ongeveer vierduizend studenten zijn gisteren voor de eerste keer in de geschiedenis van het „parlementaire regime” het parlamentsgebouw binnengedrongen.

Op die wijze wilden zij protesteren tegen de corruptie in de administratie van de Chulalongkorn universiteit, de beroemdste van het koninkrijk. De studentenagitatie duurt nu reeds meerdere dagen.

Eerste-minister maarschalk Thanom Kittikachorn heeft gisteravond een ontmoeting gehad met de manifestanten en heeft beloofd een ernstig onderzoek over deze affaire van steekpenningen en verduisteringen te laten houden. Daarop zijn de studenten kalm uiteengegaan.

In de loop van de avond vernam men dat de drie beschuldigde directeuren van hun post ontheven waren en dat de regering, die de verzoeken van studenten „met sympathie” had ontvangen, hen tegelijkertijd te verstaan gaf dat zij de gebruikte methodes niet op prijs stelde.

De studenten waren erin geslaagd om in het parlamentsgebouw binnen te dringen door de deur die uitsluitend gereserveerd is voor de koning. Sinds tientallen jaren wordt van een gewoon mens niet verwacht dat hij door die deur gaat.

Een vloot van Cambodjaanse scheepjes met troepen en voorraden aan boord heeft woensdagavond de provinciale hoofdstad Kompong Thom bereikt, die al drie maanden door guerrillatroepen wordt belegerd. Volgens een militaire woordvoerder ontmoetten de scheepjes op de rivier Stoeng Sen vrijwel geen verzet. Ze waren drie dagen geleden vertrokken.

Er is nog een hulpkonvooi onderweg over land. Het bevindt zich op 60 km. afstand van Kompong Thom en wordt opgehouden door vernielde bruggen en geveld bomen.

Vietcongdelegatie in Parijs weer compleet

Een woordvoerder van de Vietcongdelegatie bij het vredesoverleg in Parijs heeft gisteren bekendgemaakt dat het hoofd van de delegatie, mevrouw Nguiyen Thi Binh, tevens minister van buitenlandse zaken van de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam, vandaag naar de Franse hoofdstad terugkeert.

Mevrouw Binh is bijna drie maanden weggeweest uit Parijs. Haar terugkeer volgt op die van de leider van de Noordvietnamese delegatie, Xuan Thuy, die zijn plaats aan de conferentietafel eind vorige maand, kort na de komst van David Bruce als nieuwe Amerikaanse delegatieleider, weer heeft ingenomen.

Met de terugkeer van mevrouw Binh zijn nu alle delegaties in Parijs weer op volle sterkte. Het is nog niet bekend of zij donderdag al de weke-

lijkse zitting van het overleg zal bijwonen.

In de Zuidvietnamese hoofdstad Saigon is zaterdag bekendgemaakt dat vice-premier Nguyen Cao Ky in oktober een particulier bezoek aan Washington zal brengen om een demonstratie voor de oorlog in Indochina bij te wonen.

Een woordvoerder van de vice-president zei dat Ky een uitnodiging van de Amerikaanse dominee McIntire, die daarvoor speciaal naar Saigon was gekomen, had geaccepteerd. Ky zal in Washington spreken tijdens een door McIntire georganiseerde demonstratie van diens rechtse „Mars voor de overwinning“-associatie.

De regering in Washington voelt zich door Ky's bezoek nogal in verlegenheid gebracht, juist nu Nixon met de voortgezette troepenruggtrekking een gunstig klimaat voor de komende verkiezingen tracht te scheppen.

Zaterdag nog werd aangekon-

digd dat deze maand opnieuw 1400 Amerikaanse mariniers Zuid-Vietnam zullen verlaten in het kader van de vierde fase van het terugtrekkingsprogramma dat voorziet in de vermindering van de Amerikaanse troepenmacht met 50.000 man in de zes maanden voorafgaande aan de 15de oktober.

Dan zullen nog 384.000 Amerikaanse militairen in Vietnam zijn, een aantal dat in het daaropvolgende halfjaar met 100.000 zal worden verminderd.

Intussen is een troepenmacht van het Cambodjaanse leger van acht bataljons, die voor het eerst sinds de vijandelijkheden begonnen een groot offensief hebben ingezet tegen de guerrillastrijders gestoten op krachtige tegenstand bij het dorp Taing Kauk, halverwege Skoun en de provinciehoofdstad Kompong Thom, het doel van het Cambodjaanse offensief, dat drie maanden geleden volledig in handen van de guerrillastrijders viel.

Antioorlogsgroep leidt verkiezingen in Zuid-Vietnam

Ofschoon de uitslagen van in Zuid-Vietnam gehouden verkiezingen voor de helft van de 60 senaatszetels nog niet bekend zijn, lijkt het toch wel zeker te zijn dat de regeringsgezinde groep de leiding heeft verloren aan de anti-oorlogsgezinde boeddhistische An-Quanggroep.

De regeringsgezinden staan op de tweede plaats, gevolgd door een groep onafhankelijken die eveneens in de regel president Nguyen Van Thieu steunen.

De An-Quanggroep die de verkiezingen is ingegaan onder het symbool van de Lotusbloem had vanmorgen 1.148.078 stemmen, de regeringsgezinden (de Zon) hadden 1.106.980 stemmen, de onafhankelijken (Witte Lelie) kwamen tot 882.817 stemmen. De laatste plaats is voor het Huis, een groep aanhangers van de vroegere president Ngo Dinh Diem die 798.716 stemmen heeft.

Medicamenten

ALS miljoenen mensen in een eindeloze oorlog sterven, klinkt elk gepraat als een schijnheilige zelfbevrediging." Het is geen opvallend originele vaststelling, maar origineler is wel, dat zij die deze waarheid nog maar eens lieten drukken ook tot de actie overgingen.

In september 1968 werd door vijf mensen te Antwerpen de *Humanitaire Werkgroep X* opgericht. Zij wilden elk een deel van hun salaris afstaan om medicamenten te kunnen zenden naar kinderklinieken in Zuid-Vietnam (zowel naar Saigon als naar de gebieden die door de Viet Cong gecontroleerd worden). Het bescheiden initiatief groeide zeer snel. Een Belgische versie van het Medisch Comité Vietnam.

Momenteel nemen zo'n veertig werkende leden aan de organisatie deel. Zij nemen de totale administratiekosten voor eigen rekening, zodat elk gestort bedrag integraal in medicijnen kan worden omgezet. Tweemaal per jaar wordt een lading verscheept, gedeeltelijk naar Saigon, gedeeltelijk naar Haiphong. De laatste zending bestond uit 54 kisten, met een kleinhandelswaarde van 10 miljoen frank (bijna 80.000 gulden).

Hugo Janssens, voorzitter van de werkgroep: „Maar men heeft ginds natuurlijk vijfhonderdmaal meer nodig dan wat wij kunnen zenden. Wij

onderhouden contacten met kinderklinieken in Saigon, die onder leiding staan van internationaal erkende humanitaire werken, zodat wij vooral dat kunnen zenden waar het meest behoefte aan bestaat. Het Nationaal Bevrijdingsfront vraagt ons via zijn medische dienst vooral kinine, antibiotica en vitamines B1. Er werd nu ook een project uitgewerkt om steun te gaan verlenen aan de enige psychiatrische instelling voor armen die in Saigon functioneert: 1800 patiënten moeten het daar stellen met twee dokters”.

WIE geld stort (PR nr 1521.68 Antwerpen) kan opgeven of hij het bestemd wil zien voor kinderklinieken in Saigon of van het Bevrijdingsfront. Als er geen voorkeur wordt opgegeven gaat de gift in gelijke parten naar beide partijen. Gemiddeld wenst 13 pct. uitsluitend het Bevrijdingsfront te steunen, 7 pct. alleen Saigon.

Deze principiële houding (de werkgroep is een apolitieke vereniging, is politiek neutraal, weigert elk traditioneel politiek engagement, staat in al haar druksels te lezen) was ook de oorzaak van de rel die in geen enkele vereniging kan ontbreken. Dr R. Keersmaekers, een van de initiatiefnemers, trok zich onlangs terug omdat hij van mening was dat de actie uitsluitend die partij moest helpen waar de nood het grootst was: het FNL.

Geld wordt ingezameld door het organiseren van acties, bals en filmavonden, de verkoop van affiches en nu ook een boekenbeurs. Deze wordt in zaal Campo, Meir 47-55, Antwerpen, gehouden, van vandaag tot en met maandag 7 september, elke dag van 10 tot 18 uur. Vrijwel alle Vlaamse uitgeverij van betekenis werken mee en ook de Nederlandse firma's Bruna en Van Gennep en de Franse „ed. Maspero”. Dagelijks zijn er lezingen, forums en read-ins. Ook filmvoorstellingen (van een drietal Vietnam-documentaires, zoals „An evil children hour” over de gevolgen van napalm op kinderen, gemaakt door een Amerikaans psychiater, in opdracht van Amerikaanse dokters).

De totale opbrengst van de boekenbeurs gaat naar Vietnam.

De folder: „Onze kinderen gaan met vakantie en genieten van de zon. Kleine Vietnamezen kennen geen verlot: zij sterven bij gebrek aan verzorging en voedsel.

Het klinkt pathetisch, maar het is waar.

Nieuwe realiteiten in Azië

Van onze correspondent

HONGKONG, september — De Amerikaanse vice-president, Spiro Agnew, heeft op zijn goodwillreis door Azië, vorige maand, de uitgesproken anti-communistische staten Zuid-Korea, Formosa, Zuid-Vietnam en Thailand bezocht, landen die het meest verontrust zijn over de aftocht van de Amerikaanse troepen uit Azië.

Het was de taak van Agnew de betrokken regeringen gerust te stellen en hun duidelijk te maken dat de VS hun ondanks de geplande terugtrekking van de Amerikaanse troepen in het geval van een aanval van buitenaf toch militaire bijstand zullen garanderen.

Maar landen als Zuid-Korea en Formosa, die tot op heden een kruistocht tegen het communisme hebben gepredikt, zien met deze algemene ontwikkeling in de Amerikaanse politiek hun hoop in rook opgaan.

Men is vooral ook bevreesd dat de Amerikaanse losmaking van Azië een teruggang in de dollarstroom ten gevolge zou kunnen hebben die voor veel landen in dit werelddeel eigenlijk nog belangrijker is dan de militaire steun, ook al wordt die natuurlijk steeds in de eerste plaats genoemd.

De Nixon-doctrine, volgens welke de Aziaten in grote mate zelf hun defensie op zich moeten nemen en elkaar onderling moeten ondersteunen, heeft in de niet-communistische landen in Azië (maar evenmin in de welcommunistische) niet veel weerklank gevonden. Regionale samenwerking op militair gebied lijkt echter een utopie te blijven, vooral omdat de belangenstellingen te groot zijn.

Dat laatste is weer eens gebleken nu Thailand na lang aarzen en onder het annuleren van

aanvankelijk gedane beloften heeft besloten geen troepen, ook niet van Cambodjaanse afkomst, naar zijn bedreigde oostelijke buurstaat te zenden.

Japanse invloed

De mogelijkheid bestaat nu, dat Japan het na een Amerikaanse terugtocht ontstane vacuüm gaat opvullen en de defensie van Oost-Azië voor een belangrijk deel van de VS overneemt, wat in Washington, onder wiens atoomparaplu Japan nog steeds schuilt, misschien niet ongaarne zou worden gezien.

Maar in de Aziatische landen bestaan tegenover het economisch toch al steeds overheersende Japan nog sterke, uit de Tweede Wereldoorlog stammende wrokgevoelens. In elk geval zou men daar in de toekomst Japan zeker niet in de rol willen zien die de VS als politiemacht of militaire beschermer spelen.

Maar men moet in Azië ook met nieuwe realiteiten rekening gaan houden waaraan de landen in dit werelddeel zich zullen moeten aanpassen.

Japan en China zullen het Aziatische gebeuren in de toekomst sterker dan voorheen beïnvloeden. De houding van vele niet-communistische landen tegenover Peking begint langzaam te veranderen sinds China weer een wat minder militante politiek, en überhaupt weer iets als een buitenlandse politiek, schijnt te willen bedrijven.

Vele Aziatische staatslieden zijn intussen tot de overtuiging gekomen dat men alleen al uit zelfbehoud de komende jaren tot een modus vivendi met de Volksrepubliek moet zien te komen.

Guerrilla

Men is in de Aziatische hoofdsteden overigens nooit bang geweest voor Chinese agressie, wel echter voor Chinese steun aan revolutionaire bewegingen in de verschillende Zuidoost-aziatische landen.

15 NVT 20 NRC

Revolutionaire strijd zal echter onvermijdelijk blijven wanneër, zoals in de meeste Zuidoost-aziatische landen het geval is, het verschil tussen arm en rijk jaar na jaar groter wordt. De oplossing van sociale vraagstukken blijft daarom een van de voornaamste problemen, zonder welke de Chinese suprematie wel eens werkelijkheid zou kunnen worden.

Indonesische minister van buitenlandse zaken, Malik, is voorstander van nauwe economische en politieke samenwerking van de Zuidoost-aziatische landen, waardoor in de toekomst een derde macht in Azië zou kunnen groeien naast of tussen Japan en China.

Maar de Zuidoost-aziatische landen, die zeker over een niet te onderschatten economisch potentieel beschikken, zijn voorlopig nauwelijks in staat een collectief verdedigingssysteem in Zuidoost-Azië te vormen.

De krachtsverhouding zal in elk geval met de militaire terugtrekking van de VS in de komende jaren een aanzienlijke verschuiving ondergaan. Aan de overheersende positie van het Westen, de VS en Groot-Britannië, die tot nu toe de veiligheid van de niet-communistische landen in Azië garandeerden, zal langzamerhand een einde komen.

De grote mogendheden in Azië zullen hun invloedssfeer ten koste van elkaar trachten te versterken en uit te breiden.

Regionale samenwerking zonder die „grote twee”, China en Japan, is nauwelijks voor te stellen, maar de moeilijkheid is dat zij beide de overige Aziatische landen in elk opzicht torenhoog overtreffen.

Hoe zich de verhouding tussen Japan en China in de toekomst zal ontwikkelen, laat zich nauwelijks voorspellen. Maar dat die verhouding met de vermindering van de Amerikaanse presentie in dit werelddeel van blijvende invloed zal zijn op toekomst van Zuidoost-Azië staat wel vast.

Tijdens zijn laatste Aziatische rondreis was de Amerikaanse vice-president Spiro Agnew ook de gast van de Thailandse premier, Thanom Kittikatsjorn. Agnew inspecteert hier op het vliegveld van Bangkok een erewacht van het Thailandse leger. Het aantal Amerikaanse militairen zal in de toekomst ook in Thailand drastisch worden verminderd.

Noord-Vietnam blijft staan op alle eisen

PARIJS, 17 sept. (AP) — Het zeven punten omvattende vredesplan van Noord-Vietnam en de Vietcong is ondeelbaar en kan slechts in zijn geheel aanvaard worden.

Dit heeft de Noordvietnamese woordvoerder in Parijs, Nguyen Thanh Le verklaard. De Verenigde Staten hoeven niet aan vrijlating van hun militairen in Noordvietnamese krijgsgevangenschap te denken zolang zij niet voldaan hebben aan andere communistische eisen, namelijk afzetting van het bewind van president Nguyen Van Thieu en verklaren bereid te zijn tot volledige en onvoorwaardelijke terugtrekking van hun troepen uit Vietnam.

De verklaring van Le vormt een harde slag voor de Amerikaanse Democratische presidentskandidaat, senator George McGovern, die zondag nog had verklaard dat de Noordvietnamese delegatieleider, Xuan Thuy, hem had meegedeeld dat over de onderdelen van het vredesplan afzonderlijk kon worden onderhandeld.

Washington koel over nieuw Vietcongvoorstel

Het nieuwe, acht punten omvattende vredesplan dat de vertegenwoordiger van de Voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam, mevrouw Nguyen Thi Binh, gisteren op het Parijse vredesoverleg heeft gelanceerd, en dat door de Noord-vietnamese delegatieleider, Xuan Thuy, als een „vredesplan van grote betekenis” werd aangemerkt, is in Washington met gering-schatting ontvangen.

Het vredesaanbod van de Vietcong omvat als belangrijkste punten een staakt-het-vuren — de Vietcong zal zich van aanvallen op Amerikaanse en andere buitenlandse troepen onthou-

den wanneer ermee wordt ingestemd deze troepen voor 30 juni 1971 terug te trekken uit Vietnam — en de Vietcong verklaart zich bereid met een regering te onderhandelen waarvan oekleden van het huidige bewind in Saigon deel uitmaken, behalve de drie topleiders, president Thieu, vice-president Ky en premier Tran Thien Khiem.

In Washington wordt naar aanleiding van de voorstellen gezegd dat deze de vredesbesprekingen niet dichterbij een regeling van het Vietnamese conflict brengen en dat de Vietcong aanbiedingen lanceert die de VS in het verleden al onaantvaardbaar hadden gevonden.

Regeringskringen wijzen er bovendien op dat de voorstellen regelrecht indruisen tegen de

weigering van Nixon om de terugtrekking van de Amerikaanse troepen volgens een vooraf opgesteld tijdschema te doen verlopen en als leider van de wettige Zuidvietnamese regering te laten vallen.

Volgens dez ekringen heeft de tegenpartij alleen haar oude voorstellen aantrekkelijker proberen te maken door te verklaren geen aanvallen op de terugtrekkende Amerikaanse troepen uit te voeren.

De Amerikaanse delegatieleider in Parijs, David Bruce, zei dat an de andere voorstellen van de Vietcong te beschouwen als „oude wijn in nieuwe zakken” maar zei wel ze te zullen onderzoeken.

In de nieuwe voorstellen die uitdrukkelijk werden aangediend als een verduidelijking van het vorig jaar gelanceerde tien punten omvattende vietcongplan voor een militaire en politieke regeling van de Vietnamese oorlog wordt het vraagstuk van de vrijlating van krijgsgevangenen gekoppeld aan de aanvaarding door de VS van een tijdschema voor de terugtrekking van de troepen.

Gezegd wordt dat wanneer Amerika verklaard dat zijn troepen voor 30 juni volgend jaar worden teruggetrokken dat dan besprekingen kunnen beginnen over „de veilige terugtrekking van troepen en de vrijlating van krijgsgevangenen.”

De Zuidvietnamese vertegenwoordiger bij het Parijse vredesoverleg, Pham Dang Lam, zei in een eerste reactie op het voorstel van mevrouw Binh dat de verduidelijking meer betrekking heeft op de twee al bekende eisen van de Vietcong, dan op het zoeken naar een vredesregeling. „De communistische zijde heeft niet het recht een verandering in de regering te eisen.”

Cambodja

Voor het eerst sedert het begin van de vijandelijkheden in Cambodja hebben de communistische strijdkrachten gebruik gemaakt van zware artillerie. Dit gebeurde bij Taing Kouk aan de belangrijkste hoofdweg nummer 6 van Skoun naar Kompong Thom in centraal Cambodja.

Zuidvietnamese

Senaat aanvaardt devaluatie

De Zuidvietnamese senaat heeft vrijdag een programma goedgekeurd, dat de weg moet vrijmaken voor een gedeeltelijke devaluatie van de piaster — die in vijf jaar tijd vier vijfden van zijn vroegere koopkracht heeft verloren.

Volgens het wetsontwerp zal de officiële wisselkoers t.o.v. de Amerikaanse dollar ongewijzigd blijven, maar wel zal het mogelijk worden andere wisselkoersen voor bepaalde doeleinden vast te stellen.

Het hoofddoel van de regeringsplannen is, dat de inflatie zich minder snel zal voltrekken, dat de inkomsten van de staat uit belastingen groter en de levensstandaard van de militairen en ambtenaren hoger zal worden.

Deze categorie, die bijna een derde van de Zuidvietnamese bevolking (18 miljoen) uitmaakt, heeft het zwaarst te lijden van de enorme prijsstijgingen.

De plannen zijn echter ook op de invoer gericht, die op het ogenblik bijna geheel door de Verenigde Staten wordt gefinancierd. Twee derden van de staatsinkomsten bestaat uit importheffingen en inkomsten uit het in Zuid-Vietnam bestaande valutastelsel.

Door deze nieuwe maatregelen of door wijziging van de wisselkoers, hoopt de Zuidvietnamese regering in de extra geldbehoeften van het land, onder meer veroorzaakt door de geleidelijke terugtrekking van de Amerikaanse troepen te voorzien. (Reuter).

Drie Thailandse gezagsdragers in hinderlaag gelokt

De drie hoogste provinciale autoriteiten van de noordelijke Thailandse provincie Chiang Rai, namelijk de gouverneur, het hoofd van de politie en de stafchef van het derde leger, zijn door communistisch-gezinde guerrillastrijders vanuit een hinderlaag doodgeschoten.

De functionarissen waren naar een afgelegen gebied bij de grens van Thailand met Birma en Laos gelokt door het bericht dat zich daar een communistische guerrillagroep aan de Thailandse autoriteiten persoonlijk wilde overgeven.

Ongeveer dertig guerrillastrijders openden het vuur op de functionarissen vanuit dichte begroeiing langs de weg waarover de Thailanders liepen. Inderhaast te hulp geroepen eenheden van het Thailandse leger hebben daarop een half uur durend vuurgevecht met de guerrillastrijders geleverd.

Abdul Razak nieuwe premier van Maleisië

Vandaag is tun Abdul Razak geïnstalleerd als nieuwe premier van Maleisië, daarmee het roer overnemend van de man die hij 15 jaar lang heeft gediend als plaatsvervanger, Abdul Rahman.

De 48-jarige Razak ontving zijn benoemingsbrief nadat de 67-jarige tenku Abdul Rahman vanmorgen vroeg formeel zijn ontslag had ingediend aan het juist gisteren voor een ambtsperiode van vijf jaar geëindigde nieuwe staatshoofd van Maleisië.

Intussen heeft Abdul Razak een nieuw kabinet aan het sultan Abdul Halim.

staatshoofd voorgelegd, dat naar wordt verwacht minder leden zal tellen dan het vorige. De nieuwe regering zal morgen worden beëdigd.

In de vijftien jaar die premier Razak Maleisië al heeft gediend, heeft hij achtereenvolgens de portefeuilles van onderwijs, nationale en landbouwontwikkeling, binnenlandse zaken, defensie en als plaatsvervanger — financiën beheerd.

Het was ook Razak tot wie Abdul Rahman zich tijdens het hoogtepunt van de rassenoelust van vorig jaar wendde om de maatregelen in verband met de afgekondigde noodtoestand uit te voeren.

Hoewel de noodtoestand nog steeds van kracht is, heeft Rahman toen hij op dertig augustus zijn aftreden bekendmaakte ook

aangekondigd dat het parlement, op 17 februari weer zijn werkzaamheden zal mogen hervatten en dat dan het verbod op politieke activiteit zal worden opgeheven.

In zijn eerste politieke redevoering als premier heeft Razak vandaag zijn oproep herhaald voor neutralisatie van Zuidoost-Azië met garanties van de Sowjetunie, de VS en China.

Thailand voert algemene dienstplicht in

Alle Thailandse jongemannen die de leeftijd van 17 jaar hebben bereikt hebben opdracht gekregen zich te laten registreren voor twee jaar gedwongen militaire dienst. De bekendmaking gaat vergezeld van de waarschuwing dat op degenen die zich aan registratie onttrekken het militaire tuchtrecht van toepassing zal zijn.

De Thailandse premier, Thanom Kittikatsjorn, kondigde afgelopen woensdag aan dat de regering de strijdkrachten voor het einde van dit jaar op volle sterkte zal brengen om het hoofd te kunnen bieden aan de groeiende communistische bedreiging van de veiligheid van het land.

Thieu's oppositie wil delegatie bij vredesoverleg

Terwijl de Zuidvietnamese vice-president, Nguyen Cao Ky, vandaag uit Saigon op weg is gegaan naar Parijs, waar hij alvorens in Washington als particulier deel te nemen aan de pro-oorlogsdemonstratie van dominee McIntire, als formeel hoofd van de Zuidvietnamese delegatie besprekingen zal voeren in het kader van het Parijse vredesoverleg, heeft een Zuidvietnamese tegenstander van Ky, de r.k. afgevaardigde van het „socialistische oppositieblok" Ngo Cong Duc, op een persconferentie in de Franse hoofdstad als zijn mening te kennen gegeven dat er een vijfde afvaardiging aan het vredesoverleg zou moeten deelnemen die „de meerderheid van het Zuidvietnamese volk" vertegenwoordigt.

Duc zei dat de meerderheid van de Zuidvietnamezen tegen de VS en de regering-Thieu wil strijden, maar anderzijds bang is dat heel Zuid-Vietnam communistisch wordt.

De vijfde afvaardiging aan het vredesoverleg zou moeten deelnemen aan de bespreking van de voorwaarden van een bestand, de terugtrekking van de Noordvietnamese troepen en de „problemen" wat betreft het leger van Saigon en dat van de Vietcong. Duc stelde voor beide legers te ontwapenen.

Een te vormen voorlopige neutrale regering zou onder meer betrekkingen met Noord-Vietnam moeten aanknopen en vrije verkiezingen in Zuid-Vietnam moeten organiseren.

De uitlatingen van de vertegenwoordiger van de Zuidvietnamese oppositie komen enkele dagen nadat mevrouw Binh, de leidster van de Vietcongdelegatie in Parijs, had verklaard dat het nieuwe vredesplan van de Vietcong tot stand is gekomen na overleg met andere, religieuze en politieke groepen in de Zuidvietnamese samenleving.

Peking en Indochina

27 SEP 1968 NK

TOT NOG TOE heeft Peking in het Indochinese conflict een uiterst voorzichtige politiek bedreven en het vermeden direct in de oorlog verwickeld te worden. Zeker, de Chinezen geven Noord-Vietnam morele en materiële steun. Maar zelfs de Chinese wapenleveranties aan Hanoi, die voornamelijk per spoor naar Noord-Vietnam worden getransporteerd, zijn minder groot dan die van de Sowjetunie.

China heeft tot op heden ook steeds geweigerd samen met de Sowjetunie een gemeenschappelijke actie tegen de „imperialistische agressie” in Indochina te ondernemen.

Volgens Mao Tse-toeng moeten vol-

DE TOESTAND

keren bij hun „volksoorlogen” en „nationale bevrijdingsoorlogen” in vergaande mate op hun eigen kracht vertrouwen, wat betekent dat er geen Chinese troepen worden ingezet.

Zelfs na de Amerikaanse invasie in Cambodja legde Peking een opmerkelijke terughoudendheid aan de dag. Op de communistische topconferentie van de Indochinese volken in april van dit jaar verklaarde de Chinese premier, Tsjoë En-lai dat voor de drie Indochinese volken het zevenhonderd miljoen sterke Chinese volk een machtige ondersteuning, en de grote uitgestrektheid van het Chinese gebied een betrouwbaar achterland vormen. Een achterland is echter nooit strijdtooneel.

Hiermee heeft Tsjoë En-lai zijn Indochinese vrienden nog eens duidelijk gemaakt dat China wel hun nationale bevrijdingsstrijd ondersteunt, maar geen troepen naar Zuidoost-Azië zal sturen.

Hoewel de Chinezen op het ogenblik tegen een oplossing van de oorlog in Vietnam aan de conferentietafel zijn, en een beslissing op het slagveld eisen, zijn zij sterk gekant tegen alle militaire avonturen.

ZO WAS ook in de ogen van Peking het Tet-offensief (voorjaar '68), waarbij de Vietnamese communisten door een aanval op de Zuidvietnamese steden een snelle beslissing hoopten te forceren, een grove tactische fout.

In die tijd werd er in de Chinese pers steeds weer op gewezen dat een definitieve overwinning slechts dan behaald

kan worden, wanneer men vasthoudt aan een langgerekte guerrilla.

De Chinezen geloven dat door een dergelijke langdurige oorlog de tegenstander murw en in de loop van de tijd tot grotere concessies bereid gemaakt wordt, die dan praktisch gelijk staan met een militaire nederlaag.

Daarbij heeft Mao-Tse-toengs theorie, dat in een nationale volksoorlog ook een materieel superieure tegenstander moet falen, in Indochina reeds haar juistheid bewezen.

De Amerikaanse invasie in Cambodja heeft nauwelijks een verandering in de Chinese politiek t.o.v. Indochina gebracht. Het is zelfs aannemelijk dat de Amerikaanse interventie in Cambodja de Chinezen helemaal niet ongelegen kwam.

Peking heeft direct het initiatief genomen om de eigen invloed op de gebeurtenissen in Zuidoost-Azië te vergroten en de Sowjetunie buiten spel te zetten. Niet in Moskou, maar in Peking werd de regering in ballingschap van prins Sihanouk gevestigd.

Sihanouk, die sterk tegen de Volksrepubliek is gaan aanleunen, omdat Peking zelf gekant is tegen een Groot-Vietnaames rijk in Zuidoost-Azië en een Vietnamese expansie kan verhinderen.

Een expansionistisch Vietnam, dat het hele Indochinese continent beheerst, en eventueel verder naar Zuidoost-Azië oprukt, kan Peking niet welgevallig zijn. Voor zijn eigen veiligheid is China eerder in de schepping van bufferstaten, dan in territoriale annexaties geïnteresseerd.

DE LEIDENDE rol die Peking nu in het communistische eenheidsfront in Indochina heeft verkregen, geeft de Chinezen ook de mogelijkheid de Noordvietnamese ambities in toom te houden. De Sowjetunie daarentegen is, alleen al om Hanoi uit het vaarwater van Peking te houden, in een door de Noordvietnamezen beheerst Indochina geïnteresseerd, zolang dit echter niet naar China overhelt.

Het gaat Peking bij zijn buitenlandse politiek in de eerste plaats om de verzwakking van de Amerikaanse en Russische invloed in Azië, dat het als zijn invloedssfeer beschouwt.

In dit opzicht heeft Peking in Indochina, zonder grote kosten of risico's, reeds enige successen geboekt. Het is daarom ook nauwelijks aan te nemen dat Peking in Indochina plotseling zijn politiek zal veranderen en het grote risico van een militaire interventie zal, nemen.

Nieuw voorstel Binh over krijgsgevangenen

Terwijl in de voorstellen die de Vietcong vorige week lanceerde het vraagstuk van de vrijlating van Amerikaanse krijgsgevangenen nog direct was gekoppeld aan de aanvaarding door de VS van een tijdschema voor de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam, heeft mevrouw Nguyen Thi Binh gisteren tijdens een lunch van de Engels-Amerikaanse pers-associatie in Parijs gezegd dat de Vietcong bereid is het krijgsgevangenenprobleem ook met een voorlopige Zuidvietnamese coalitieregering te bespreken, zelfs voor de Amerikanen instemmen met de nieuwe vredesvoorstellen van vorige week.

„Als de VS snel willen handelen met betrekking tot het vraagstuk van de krijgsgevangenen, zijn wij klaar”. Mevrouw Binh, die als minister van buitenlandse zaken van de Voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam de Vietcong-delegatie bij het Parijse vredesoverleg leidt, zei dat wanneer Was-

ington zijn steun aan de huidige regering in Saigon zou staker „alle andere problemen gemakkelijk kunnen worden opgelost”.

Maar mevrouw Binh herhaalde de bereidheid van haar regering om met een regime in Saigon in onderhandeling te treden waarvan ook leden van de huidige Zuidvietnamese regering, behalve de drie topmensen, Thieu, Ky en Khiem, deel zouden uitmaken.

Intussen is in Cambodja het offensief van de regeringstroepen in de richting van de provinciehoofdstad Kompong Thom, 140 Penh, sinds enige dagen weer langzaam hervat. Vorige week was de toen omstreeks 5000 man sterke strijdmacht gestuit op sterke tegenstand van de vijand in de omgeving van Taing Kouk.

Maar nadat versterkingen waren aangevoerd, waardoor het regeringsleger gegroeid is tot zo'n 10.000 man, kon de opmars over de belangrijke weg nr. 6 noordwaarts weer worden hervat, hoewel slechts zeer langzaam omdat een communistische strijdmacht van ongeveer 3500 man de weg blokkeert.

De operatie van het Cambodjaanse leger is het eerste grote offensief sinds de vijandelijkheden begonnen en het opperbevel heeft openlijk aangekondigd dat het de bedoeling is de toegang tot Kompong Thom te openen „wat het oog mag kosten”.

Vredesgesprek in Laos nog niet waarschijnlijk

De pro-communistische Pathet-Laobeweging heeft achter de schermen de Internationale Controlecommissie benaderd over het beginnen van vredesbesprekingen met de regering in Vientiane, zo verluidt vandaag in diplomatieke kringen in de Laotiaanse hoofdstad.

De bronnen zeggen dat de Pathet Lao zich tot vertegenwoordigers van de ICC in Vientiane hebben gewend voor het verkrijgen van vervoers- en andere faciliteiten in verband met de vredesbesprekingen in Chang Kai waartoe beide partijen zich enige tijd geleden bereid hebben verklaard.

Deze plaats, het vroegere hoofdkwartier van de neutralistische strijdkrachten van premier Soevanna Phoema, ligt in de Krui-kenvlakte en is nu in handen van de communisten.

Maar voordat de Laotische premier Vientiane verliet voor een wereldreis die hij op het ogenblik maakt, riep hij op om vredesbesprekingen, hetzij in Vientiane, hetzij in Parijs te houden.

Daarom wordt het door de meeste waarnemers weinig waarschijnlijk geacht dat het overeengekomen overleg in Chang Kai inderdaad snel van de grond zal komen, te meer nu de speciale afgevaardigde van de pro-communistische prins

Soevannoevong, vandaag Vientiane heeft verlaten op weg naar het Pathet-Laohoofdkwartier Sam Neua en prins Soevanna Phoema zeker niet eerder dan volgende maand naar Laos zal terugkeren.

Daarbij heeft de afgevaardigde van de Pathet-Lao gisteren nog eens herhaald dat men niet wil spreken met een delegatie van Vientiane van negen man, zoals door Vientiane is voorgesteld. De communisten willen alle praten met een persoonlijke vertegenwoordiger van prins Soevanna Phoema, omdat zij er van uitgaan dat de coalitieregering van 1962 niet meer bestaat en dat Soevanna Phoema niet het recht heeft een delegatie te benoemen.

Vietnam

Bij het Parijse vredesoverleg van gisteren zijn van geen van beide partijen nieuwe standpunten naar voren gebracht. De vertegenwoordiger van de Voorlopige revolutionaire regering, mevrouw Bingh, noemde de Amerikaanse reactie op de vorige week door de Vietcong aangeboden verduidelijking van het Vietcong-vredesplan „volkomen negatief“.

Op de zitting van gisteren drong de Amerikaanse delegatieleider, David Bruce er bij de tegenpartij op aan de vredesvoorstellen nog meer te preciseren, maar zei dat de fundamentele eisen van Hanoi en de

Vietcong ongewijzigd waren gebleven.

De twee cardinale punten in het voorstel van vorige week was de belofte van de zijde van de guerrillastrijders om geen Amerikaanse troepen meer aan te vallen wanneer de VS akkoord zouden gaan met de volledige terugtrekking van hun troepen voor 30 juni volgend jaar, en ten tweede de bereidheid van de Vietcong om samen te werken met leden van de huidige regering in Saigon behalve de drie topfiguren daaruit, Thieu, Ky en Khiem.

Intussen is Ky in de Franse hoofdstad gearriveerd voor besprekingen met de delegatie van Saigon bij het overleg. Ky is formeel de leider van de Zuid-vietnamese delegatie, maar er waren geen plannen dat hij de besprekingen zou bijwonen.

Ky gaat volgende week naar de VS waar hij als particulier persoon de demonstratie van de „Mars voor de overwinning“-organisatie van de rechtse dominee McIntire zal bijwonen.

Regeringstroepen weer omsingeld

Intussen is in Cambodja het grootscheepse offensief dat de regeringstroepen hebben ingezet met de bedoeling om de provinciehoofdstad Kompong Thom te heroveren, voor de tweede keer sinds het op 7 september begon, volkomen vastgelopen op de tegenstand die de goedverschanste communistische strijdkrachten bieden.

Een kleine strijdmacht van de communisten, geschat wordt zo'n 400 man, hebben de aanvalsmacht van het regeringsleger van 10.000 man teruggeslagen door zware beschieting met raketten, mortieren en terugstootloze geweren.

Tezelfdertijd zijn guerrillastrijders erin geslaagd infiltraties in de achterhoede van het regeringsleger uit te voeren en hebben zij drie bruggen die de verbinding met Phnom Penh vormde verwoest. Daardoor zijn de 18 geringstroepen nu voor de tweede keer van hun aanvoerlijnen gesloten.

Japan mikt op een Vietnamese vrede

25 250 570 wru

Van onze correspondent

SAIGON, september — In Japanse industriële en regeringskringen begint men zich nu al bezorgd te maken over de toekomstige status van Zuid-Vietnam. De oorlog in Vietnam, een niet te onderschatten bron van inkomsten voor Japan, heeft de economie van het land geen windeieren gelegd.

De orders voor Japan van de Amerikaanse inkoopbureaus beliepen volgens een bron van de Japanse regering omstreeks een miljard dollar per jaar, maar onofficiële kringen spreken over een bedrag van rond twee miljard die het land jaarlijks op de Vietnamese oorlog verdient.

Wanneer de oorlog in Zuid-Vietnam op een goede dag zou eindigen, dan zal dat niet nalaten op enkele industrieën, met name op de cement- en de camera-industrie, z'n weerslag te hebben. De VS kochten vorig jaar voor de oorlog in Vietnam 67.000 ton cement in Japan, wat

twintig procent van de totale Japanse cementexport is.

De camera-industrie die de Amerikaanse militaire winkels in Zuid-Vietnam van foto-apparatuur voorziet, zou een jaarlijks verlies van misschien wel 15 miljoen dollar lijden, wanneer die markt zou wegvallen.

Andere industrieën, zoals de bouwindustrie, hopen echter van een beëindiging van het conflict te kunnen profiteren, omdat de wederopbouw van het door de oorlog geteisterde land aanzienlijke bouwopdrachten zal kunnen opleveren.

De Japanse industrie heeft trouwens zelf al plannen uitgewerkt voor deelneming aan de wederopbouw van het land, zodat zij gereed is wanneer er een einde komt aan de oorlog.

Vertegenwoordigers van de grote Japanse concerns hebben de laatste tijd herhaaldelijk Saigon bezocht, waar zij niet stuiten, zoals in veel andere Zuid-oostaziatische landen, op uit de tijd van de Japanse bezetting daterend ressentiment.

Zuidvietnamees deficit

De afgelopen drie jaar is Japan er dan ook in geslaagd z'n economische positie in Zuid-Vietnam aanzienlijk te verster-

ken. Na de VS is Japan nu al de belangrijkste handelspartner van het land, waar de winkels vol liggen met Japanse producten.

De Honda-bromfiets, waarvan bijna elk gezin er wel een bezit, en waarvan er nu zo'n miljoen zijn, is verreweg het meest populaire vervoermiddel. De Zuid-vietnamese handelsbalans met Japan vertoont, evenals overigens die met zijn andere handelspartners, een aanmerkelijk tekort.

In 1968 stond tegenover de Japanse export ten bedrage van 198 miljoen dollar een Japanse import uit Zuid-Vietnam van slechts 2,7 miljoen. De Japanse export bestond alleen al voor 53 miljoen dollar uit bromfietsen, motorfietsen, auto's en reserveonderdelen daarvoor, verder voor 43 miljoen dollar uit textiel en 20 miljoen uit machines.

Maar zelfs consumptiegoederen als huishoudelijke artikelen en cosmetica, hebben de markt in Zuid-Vietnam veroverd.

De Zuidvietnamezen zouden het daarom zeker toejuichen wanneer de Japanners meer in hun land zouden gaan kopen.

Maar sinds de rubberplantages praktisch geheel zijn verwoest, heeft Zuid-Vietnam Japan niet veel meer te bieden. Ook rijst zal Zuid-Vietnam in de komende jaren, wanneer die weer voor

export ter beschikking komt, nauwelijks naar Japan kunnen uitvoeren, aangezien dit land een aanzienlijk rijstoverschot heeft.

Tot nu toe is vooral het Japanse particuliere bedrijfsleven actief geweest in Zuid-Vietnam. De hulp van de Japanse regering aan Saigon heeft zich tot dusver wettelijk beperkt tot humanitaire bijstand. Van investeringen moet echter ook het Japanse bedrijfsleven nog niets hebben, hoewel dat wel eens anders zou kunnen worden.

Sommige Japanse ondernemingen hebben reeds hun voorname kenbaar gemaakt om in Vietnam productieafdelingen te vestigen, waarbij het echter nauwelijks gaat om regelrechte Japanse investeringen, noch om „joint ventures" waarin Japan deelneemt.

Know how

Voorlopig willen de Japanners alleen voor de bouw van de fabrieken zorgen en de know how ter beschikking stellen, waarbij het stichtingskapitaal door binnenlandse ondernemers moet worden opgebracht.

Zo willen Toyota en Fuji automontagebedrijven stichten, terwijl Toshiba een radioassemblagebedrijf in Zuid-Vietnam wil

vestigen. Verder zijn er plannen van verschillende Japanse concerns om samen een fabriek voor de montage van landbouwmachines te bouwen en ook is er een ondernemersgroep die een kunststofabriek gaat installeren.

Op rechtstreekse Japanse investeringen hoeft echter niet gerekend te worden zolang de oorlog nog voortduurt. Bovendien betwijfelen ook de Japanners nog of Zuid-Vietnam na het einde van de oorlog een stabiele niet-communistische regering zal hebben.

Voorwaarde voor buitenlandse investeringen is echter ook dat de Zuidvietnamese regering eindelijk een nieuwe investeringswet gaat behandelen die buitenlandse ondernemingen een zekere veiligheid garandeert. Maar tot het uitvoeren van die wet zal de regering nog nauwelijks in staat zijn, omdat zij zolang de oorlog duurt immers geen garanties kan geven voor de nog volmaakt onzekere toekomst.

Het enige wat vaststaat is dat Japan, dat nu al bezig is een sterke economische positie in Zuid-Vietnam op te bouwen, eens een toonaangevende rol bij de wederopbouw van het land zal spelen, wanneer tenminste de tot stand gebrachte vrede daartoe de mogelijkheid biedt.

Kissinger onderzoekt mevr. Binhs voorstellen

Kissinger, de assistent voor de nationale veiligheid van president Nixon, zal vandaag in Parijs besprekingen voeren met de Amerikaanse onderhandelaars bij het Vietnamese vredesoverleg.

De leider van de Amerikaanse onderhandelingsdelegatie daar, Bruce, zal zelf op 4 oktober in Ierland, aan het eind van Nixons Europese reis, een gesprek met de president hebben.

Kissingers vervroegde overkomst naar Europa (na zijn bezoek aan Parijs zal hij zich in Rome bij president Nixon voegen) heeft de geruchten doen toeremen dat tussen de VS en de Vietnamese communisten de geheime besprekingen heropend zijn, met het doel na te gaan of

er ruimte voor onderhandelingen is gekomen sinds het jongste acht-puntenprogramma dat op 17 september door de communisten naar voren is gebracht.

Dit programma is eerst door Bruce omschreven als „oude wijn in nieuwe zakken“, maar de VS schijnen er nu toch een mogelijke nuanceverschuiving in het politieke loven en bieden door Hanoi en de Vietcong in te zien. Bruce althans heeft gisteren meegedeeld dat als de voorstellen een nieuwe positie van de tegenpartij inhouden hij verdere verhelderingen graag zou ontvangen. Een duidelijke verwerping van het programma bleef achterwege.

Het plan, naar voren gebracht door mevrouw Binh van het Na-

tionale Bevrijdingsfront, noemde 30 juni 1971 als uiterste termijn voor de completering van de Amerikaanse uittocht uit Vietnam en drong niet aan, zoals vroeger gewoon was, op een onmiddellijke aftocht.

Het aanvaarden van deze termijn wordt in het plan verbonden met de belofte van de communisten dat de terugtrekkende Amerikaanse troepen dan niet aangevallen zullen worden, in feite dus neerkomend op een wapenstilstand.

Het plan behelst ook een aanbod om te spreken over een uitwisseling van krijgsgevangenen zo gauw de VS met de rest van het plan akkoord gaan. Te voren was de communistische positie

deze dat slechts na het einde van de oorlog over een uitwisseling gepraat kon worden.

President Nixon heeft altijd geweigerd zich te binden aan een vast tijdschema voor de terugtrekking uit Vietnam, maar de nieuwe communistische voorstellen hebben kennelijk in Washington toch enige hoop doen ontstaan op een wederopleving van het Parijse vredesoverleg.

Het is mogelijk dat Kissinger van de gelegenheid gebruik zal maken om in Parijs de Zuidvietnamese vice-president, Nguyen Ca. Ky, te spreken. Ky is belast met het toezicht op de delegatie van Saigon naar Parijs.

Ky toch naar VS

PARIJS, 29 september (Reuter) — De Zuidvietnamese vice - president Ngoeyen Cao Ky zal volgende maand toch naar Washington gaan. De juiste datum van het bezoek is nog niet bekend.

Zaterdag had Ky verklaard, dat hij zijn voorgenomen reis naar Amerika had uitgesteld. Hij was door de rechtse radio-predikant Carl Mc-Intire uitgenodigd om op 3 oktober de „Mars van de Overwinning” bij te wonen. Op deze uitnodiging zal Ky in ieder geval niet ingaan.

ZOEK AAN VS UITGESTELD

ky zwicht voor druk van Washington

De Zuidvietnamese vice-president generaal Nguyen Thieu Ky heeft zijn voorgenoemde bezoek aan de Ver. Staten uitgesteld tot een latere datum in oktober omdat hij, naar zijn zeggen, niet de oorzaak wil worden van mogelijke gewelddaden.

In een interview met de correspondent van de Amerikaanse omroepmaatschappij CBS in Parijs ontkende Ky dat hij tot dit besluit was gekomen onder druk van de regering in Washington.

Dergelijke geruchten deden de ronde nadat bekend was geworden dat Nixons adviseur voor de buitenlandse politiek, Kissinger, naar Parijs was vertrokken en er zaterdag een ontmoeting met Ky zou hebben.

In regeringskringen in Washington werd na het vertrek van Kissinger vernomen dat hij generaal Ky zou pogen over te halen niet deel te nemen aan de „Mars voor de overwinning” die volgende week in Washington wordt gehouden en die Ky op uitnodiging van de rechtse radiopredikant McIntyre zou bijwonen.

Vice-president Agnew en andere leden van de regering Nixon hebben al laten weten ook tegen een dergelijk bezoek van Ky gekant te zijn op een moment dat er weer verkie-

zingscampagnes worden gehouden.

McIntyre, die de Amerikaanse regering ervan heeft beschuldigd druk op Ky te hebben uitgeoefend, is intussen in Parijs gearriveerd om alsnog te proberen Ky over te halen de demonstratie a.s. zaterdag in Washington alsnog bij te wonen.

Behalve met Ky, heeft Nixons adviseur Kissinger zaterdag ook besprekingen gevoerd met de twee hoogste vertegenwoordigers van de VS bij het Vietnamese vredesoverleg, Bruce en Habib, om de ontmoeting voor e bereiden die president Nixon volgende week zondag in Ierland met hen zal hebben om de nieuwe voorstellen van de Vietcong te bespreken.

Berichten uit Washington als zou over het nieuwe vredesplan, dat voorziet in terugtrekking van de Amerikaanse troepen voor 30 juni volgend jaar en in de verwijdering uit de Zuidvietnamese regering van Thieu, Ky en Khiem reeds geheim overleg zijn geopend tussen Bruce en de onderhandelaar van Hanoi, Xuan Thuy, zijn zaterdag door een woordvoerder van de vietnamese delegatie „volkomen ongegrond” genoemd. Een zeggeman van de Amerikaanse ambassade in Parijs wigerde op de Noordvietnamese ontkenning commentaar te geven.

Taing Kouk veroverd

De grote strijdmacht van het Cambodjaanse leger die sinds begin deze maand de doortocht

naar de noordelijke provinciehoofdstad Kompong Thom tracht te forceren en daarbij op grote tegenstand van de tegenpartij stuitte, is er vrijdag in geslaagd het dorp Taing Kouk, waar zich de communistische strijdkrachten hadden ingegraven, in handen te krijgen.

Dit gebeurde nadat de Vietcong de totaal verwoeste plaats had verlaten met medeneming van bijna alle doden en gewonden. De strijdmacht van Phnom Penh, gegroeid van aanvankelijk 5000 tot ruim 13.000 man trekt nu „langzaam en gestaag” verder noordwaarts.

terugtrekking alle troepen uit Z.-Vietnam

WASHINGTON, 26 sept. (Reuter) — Een republikeinse senator, Charles Goodell van New York, heeft een wetsvoorstel ingediend, waarin wordt gesteld dat uiterlijk 1 december 1970 alle Amerikaanse strijdkrachten Vietnam moeten hebben verlaten.

De regering verwierp het voorstel direct. De minister van defensie, Melvin Laird, zei dat Amerika „een ernstige fout zou maken, als het data en cijfers vaststelt, die misschien niet waar gemaakt kunnen worden”.

De stap van senator Goodell weerspiegelt het groeiend ongeduld van sommige Congresleden over het tempo, waarin de Amerikaanse troepen worden teruggetrokken. Opmerkelijk is dat het voorstel afkomstig is van een afgevaardigde van Nixons eigen partij.

PARIJS — De Vietcong heeft op de vredesbesprekingen in Parijs een beroep gedaan op de Verenigde Staten af te zien van de „absurde eis” dat zowel de Amerikaanse als de Noordvietnamese troepen uit Zuid-Vietnam moeten worden teruggetrokken.

Brezjnjew prijst plan van Vietcong aan bij VS

De Sowjetunie heeft zich een krachtig voorstander verklaard van de laatste voorstellen die de Vietcong twee weken geleden bij het Parijse vredesoverleg heeft gelanceerd en Amerika de raad gegeven deze zeer zorgvuldig te bestuderen.

Tijdens een plechtigheid in Bakoe, in de Sowjetrepubliek Azerbajdzjan, noemde de Russische partijleider, Brezjnjew, het Vietcongplan „een solide en rechtvaardige basis” om een eind aan de oorlog te maken.

„Wij geloven,” aldus Brezjnjew, „dat wanneer de regering van de VS deze stap zorgvuldig afweegt dat dan een politieke regeling in Vietnam verder kan worden bevorderd.

Brezjnjew drong er bij de VS op aan de voorstellen van de Vietcong over te nemen om een coalitieregering te vormen die „de wil van het volk, de belangen van alle democratische progressieve krachten van Zuid-Vietnam zou weerspiegelen.

Als Amerika de situatie nuchter taxeert en gezond verstand toont dan kan een politieke oplossing worden bereikt, aldus de Russische partijleider.

De oproep van Brezjnjew komt aan de vooravond van de ontmoeting tussen president Nixon en de Amerikaanse onderhandelaar David Bruce in Ierland, die naar wordt aangenomen voornamelijk gewijd zal zijn aan de bespreking van het vredesplan van de Vietcong, en waarop naar alle waarschijnlijkheid een Amerikaans antwoord zal worden geformuleerd.

Intussen was de reactie op het Vietcongplan donderdag tijdens de wekelijkse zitting van het Vietnamoverleg in Parijs minder positief dan de week ervoor. Bruce zei niets te hebben opgedekt dat op een verandering

de eisen van de Vietcong wijst. Tot dusverre zijn die eisen — terugtrekking van de Amerikaanse troepen en het laten vallen van de drie Vietnamese top-leiders — door de Amerikanen verworpen.

Er gaan echter geruchten dat Washington aan een nieuw vredesplan werkt, waarin ook een aanbod voor een bestand zal zijn opgenomen. De New York Times, die hiervan vrijdag melding maakte, schrijft dat Nixon over dit plan zal beslissen tijdens zijn onderhoud met Bruce. Functionarissen van het State Departement hebben geweigerd commentaar te geven

Brezjnjew prijst plan van Vietcong aan bij VS

De Sowjetunie heeft zich een krachtig voorstander verklaard van de laatste voorstellen die de Vietcong twee weken geleden bij het Parijse vredesoverleg heeft gelanceerd en Amerika de raad gegeven deze zeer zorgvuldig te bestuderen.

Tijdens een plechtigheid in Bakoe, in de Sowjetrepubliek Azerbajdzjan, noemde de Russische partijleider, Brezjnjew, het Vietcongplan „een solide en rechtvaardige basis” om een eind aan de oorlog te maken.

„Wij geloven,” aldus Brezjnjew, „dat wanneer de regering van de VS deze stap zorgvuldig afweegt dat dan een politieke regeling in Vietnam verder kan worden bevorderd.

Brezjnjew drong er bij de VS op aan de voorstellen van de Vietcong over te nemen om een coalitieregering te vormen die „de wil van het volk, de belangen van alle democratische progressieve krachten van Zuid-Vietnam zou weerspiegelen.

Als Amerika de situatie nuchter taxeert en gezond verstand toont dan kan een politieke oplossing worden bereikt, aldus de Russische partijleider.

De oproep van Brezjnjew komt aan de vooravond van de ontmoeting tussen president Nixon en de Amerikaanse onderhandelaar David Bruce in Ierland, die naar wordt aangenomen voornamelijk gewijd zal zijn aan de bespreking van het vredesplan van de Vietcong, en waarop naar alle waarschijnlijkheid een Amerikaans antwoord zal worden geformuleerd.

Intussen was de reactie op het Vietcongplan donderdag tijdens de wekelijkse zitting van het Vietnamoverleg in Parijs minder positief dan de week ervoor. Bruce zei niets te hebben ontdekt dat op een verandering van

de eisen van de Vietcong wijst. Tot dusverre zijn die eisen — terugtrekking van de Amerikaanse troepen en het laten vallen van de drie Vietnamese top-leiders — door de Amerikanen verworpen.

Er gaan echter geruchten dat Washington aan een nieuw vredesplan werkt, waarin ook een aanbod voor een bestand zal zijn opgenomen. De New York Times, die hiervan vrijdag melding maakte, schrijft dat Nixon over dit plan zal beslissen tijdens zijn onderhoud met Bruce. Functionarissen van het State Departement hebben geweigerd commentaar te geven.

heid

HANOI WAS VEEL EN VEEL STERKER DAN HIJ DACHT

Johnson's grote vergissing in Vietnam

2045 p. Myo

PRESIDENT JOHNSON en zijn adviseurs verwachtten een snelle overwinning in Zuid-Vietnam. De luchtverdediging van de vijand stelde weinig voor. Noord-Vietnam werd gezien als een machteloos land, maar dat was een enorme misrekening. Moskou had reeds besloten Hanoi te voorzien van luchtdoelraketten. Twee Amerikaanse F-105's werden neergeschoten.

LOUIS HEREN, correspondent in Washington van het Britse dagblad „The Times“, geeft zijn visie op de vijf Johnson-jaren in de Verenigde Staten. De twee eerste afleveringen in deze serie publiceerden wij op 7 en 11 november.

reizen rond de wereld, uitroepend dat vrede het allereerste Amerikaanse doel was en de hulp inroepend van alles en iedereen om die tot stand te brengen.

Toneelkunst

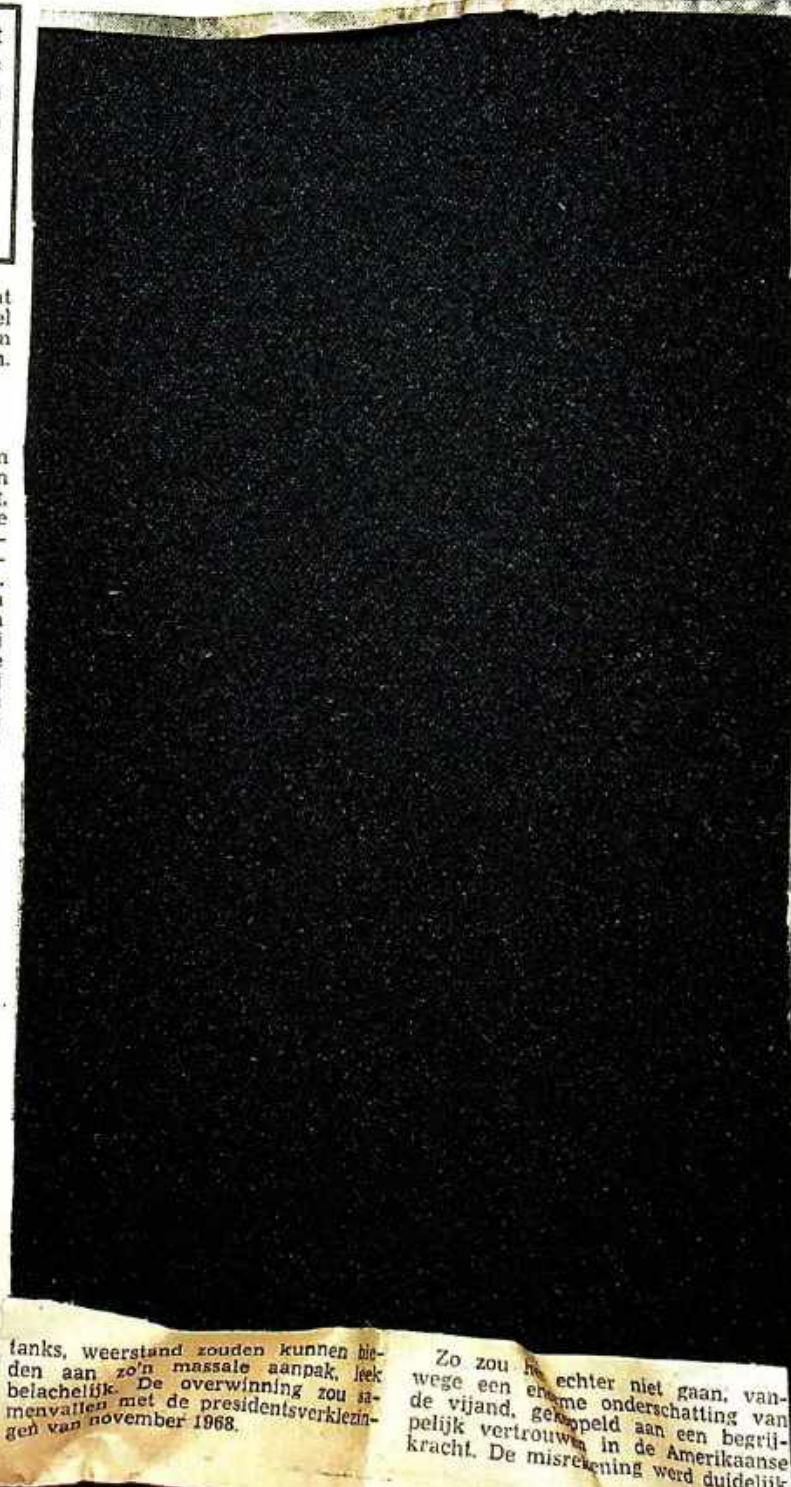
Op het eerste gezicht waren hun rondreizen verbijsterend. Er waren buitenlandse vredemakers genoeg, maar niemand van hen had enige invloed in Hanoi. Desondanks demonstreerden Johnsons gezanten de Amerikaanse bereidheid tot onderhandelen. Als er niets uitkwam kon Johnson aantonen dat de Verenigde Staten geen andere keuze hadden dan vechten. Hij moest voorkomen dat de oorlog de inzet werd van de verkiezingen. Hij droomde nog steeds zijn dromen van meer legislatieve overwinningen, hij koesterde de hem welgezinde meerderheid in het Congres.

Succes bleef niet uit. De verliezen van de Democratische partij waren niet veel groter dan werd verwacht. De oorlog was voor het kiezersvolk nog steeds geen brandende zaak. Succes bleef niet uit. De verliezen van de Democratische partij waren niet veel groter dan werd verwacht. De oorlog was voor het kiezersvolk nog steeds een brandende zaak.

Volgens generaal William Westmoreland, de Amerikaanse opperbevelhebber in Vietnam, zou 1967 het Jaar van het Offensief worden. 1964 was het Jaar van de Crisis geweest, 1965 het Jaar van het Aangaan van Militaire Verplichtingen en 1966 het Jaar van Ontwikkeling. Thans was de tijd aangebroken om de oorlog te winnen. Westmoreland had een prachtige aanvoersorganisatie opgebouwd, waarmee men in staat was 120.000 soldaten te ondersteunen.

Belachelijk

Het aantal Amerikaanse militairen in Vietnam werd opgevoerd tot 486.000 en er waren meer dan drieduizend helicopters. De gedachte, dat slecht uitgeruste Aziatische soldaten, die geen vliegtuigen hadden en geen

tanks, weerstand zouden kunnen bieden aan zo'n massale aanpak, leek belachelijk. De overwinning zou samenvallen met de presidentsverkiezingen van november 1968.

Zo zou het echter niet gaan, vanwege een enorme onderschatting van de vijand, gekoppeld aan een begrijpelijk vertrouwen in de Amerikaanse kracht. De misrekening werd duidelijk

voordat de zomer voorbij was. De grote „zoek-en-vernietig-de-vijand“-operaties waren niet beslissend, omdat daarvoor niet genoeg troepen beschikbaar waren. De extra factoren van vuurkracht en beweeglijkheid wogen niet op tegen de voordelen van een guerrilla-strijdmacht, die voornamelijk in jungle-achtig terrein opereert en die vecht temidden van zijn eigen volk.

Bijna een half miljoen Amerikaanse soldaten, het Zuidvietnamese leger en contingents uit Australië, Nieuw-Zeeland, Zuid-Korea en Thailand waren niet voldoende om een revolutionaire strijdmacht te verslaan, die werd geleid door een van de grootste guerrilla-generaals in de geschiedenis.

Meedogenloos

De luchtoorlog tegen Noord-Vietnam werd geïntensiveerd. Meedogenloze vernietiging, onbeperkte slachtpartijen, dat was de enige strategie die de Amerikanen nog overbleef. Maar toen het Jaar van het Offensief geen beslissingen bracht, begon het moreel van het Amerikaanse thuisfront in elkaar te zakken. Dat was de laatste en beslissende misrekening.

Het is moeilijk het moment van verandering precies vast te stellen, maar een keerpunt waren in ieder geval de reportages van Harrison Salisbury in de New York Times. Hij was de eerste Amerikaanse journalist die toestemming kreeg voor een reis naar Noord-Vietnam en hij meldde vanuit Hanoi dat wel degelijk burgerlijke doelen werden gebombardeerd. De erkenning van Robert McNamara, de minister van defensie, dat de bombardementen geen eind hadden gemaakt aan de mensenstroom van het noorden naar het zuiden, was eveneens een keerpunt.

Walging was de brandstof van de vredesbeweging. Er waren berichten dat vredesignalen vanuit Hanoi door de Verenigde Staten waren genegeerd. Algemeen ontstond de opvatting dat Noord-Vietnam bereid was te onderhandelen over een oplossing op basis van een compromis.

Kennedy

Robert Kennedy keerde terug uit Europa, gevolgd door geruchten dat een Franse officiële persoon hem een belangwekkend vredesignaal uit Hanoi had doorgegeven. Dit gerucht bleek ongegrond. Kennedy beheerste de Franse taal niet en hij had niet goed begrepen wat hem was verteld. Niettemin werd hij door Johnson uit-

genodigd om verslag uit te brengen over zijn reis. Het Witte Huis ontken- de daarna dat het tot een onbeheerste woordenwisseling was gekomen, maar het was wel degelijk een gespannen ontmoeting.

In feite waren er geen bewijzen dat Hanoi bereid was te onderhandelen, tenzij op eigen voorwaarden. De berichten over diplomatieke activiteiten in het buitenland waren misleidend. De vele initiatieven weerspiegelden het vredesenthousiasme van de bemiddelaars, maar niet van Hanoi.

De Britse diplomatie was het meest volhardend. Het hoogtepunt werd bereikt in februari 1967, toen het bezoek van de Russische premier aan Londen samenviel met het Tet-bestand. Wat Wilson dacht is nog steeds niet duidelijk, maar dat schijnt zo te zijn geweest vanaf het begin.

Het hele avontuur was nogal mistig, omdat Wilson ervan uitging dat hij Johnson zou kunnen overhalen een nieuwe formule te accepteren en dat Kosygin in staat zou zijn hetzelfde te doen bij Ho tsi Minh. Maar Johnson had zich rechtstreeks tot Ho gewend, voor de vijfde maal al volgens zijn ministerie van buitenlandse zaken. Zijn laatste poging had hij nog maar enkele dagen tevoren ondernomen, maar hij had al een afwijzing gekregen toen Kosygin nog in Londen was.

Er was geen reden om te geloven dat de Noordvietnamezen Johnson in staat zouden stellen uit de hoek te komen waarin zij hem hadden gedreven in een jarenlange oorlog, die voor hen veel gruwelijker was dan voor de Amerikanen. Niettemin groeide in Amerika en elders de overtuiging, dat de arme, kleine en vredelievende Noordvietnamezen werden getrapt door die cowboy uit Texas in het Witte Huis.

Johnson was niet de oorlogszuchtige boerenpummel waarvoor hij doorging. Hij had wel meer dan genoeg van al die bemiddelaars en was tot de conclusie gekomen, dat de Russen de enigen waren die invloed konden uitoefenen op Hanoi.

De geduldige diplomatie van Dean Rusk, de minister van buitenlandse zaken, leidde tot resultaten tijdens de Zesdaagse Oorlog van 1967 in het Midden-Oosten, toen de „hot line“ begon te rinkelen. Kosygin was aan de lijn; hij wilde de verzekering hebben dat de Verenigde Staten niet tussenbeide zouden komen. Die verzekering werd gegeven in ruil voor een soortgelijke belofte van de Russen.

Slot volgt

Averell Harriman dook plotseling op in Warschau, helemaal er uitzien als verlijke maar harde Ave, die weet hoe men moet omgaan met communisten. Goldberger maakte de opwinding toen hij aankwam in het hotel. Zij gingen door met hun

Nieuw voorstel Amerika inzake vrede Vietnam?

Zesde Vloot waarschijnlijk versterkt

Van onze correspondenten

LONDEN/DUBLIN, 5 okt. — Heeft de Amerikaanse president Richard Nixon een nieuwe strategie uitgestippeld voor zijn onderhandelaars met de Noordvietnamezen in Parijs? Wat aan het begin van dit weekeind al een gerucht was, is glisteren een sterk vermoeden geworden toen het hoofd van zijn onderhandelaars, David Bruce, naar Ierland vloog, om voor het eerst sinds zijn benoeming de stand van zaken met de president zelf te bespreken.

Over hun ontmoeting in het Hollywood-achtige luxe huis van de Iers-Amerikaanse industrieel John Mulcahy, waar de Nixons gast waren, hing de nodige geheimzinnigheid en al werd na afloop officieel meegedeeld dat de heer Bruce zonder nieuwe ingrijpende instructies naar de Franse hoofdstad was teruggekeerd, men blijft toch rekening houden met de mogelijkheid dat de president — eenmaal terug in eigen omgeving — via de televisie belangrijke mededelingen over Vietnam zal doen.

Veel tot deze vermoedens heeft ook de gastheer van de Nixons, Mulcahy, bijgedragen met zijn mededeling dat binnen een week een belangrijke mededeling over Vietnam gedaan zal worden. „Een erg belangrijke mededeling”, zo voegde hij er aan toe. „Een waar de wereld lang op gewacht heeft.” De president zelf zweeg in alle talen over Vietnam.

Zesde Vloot

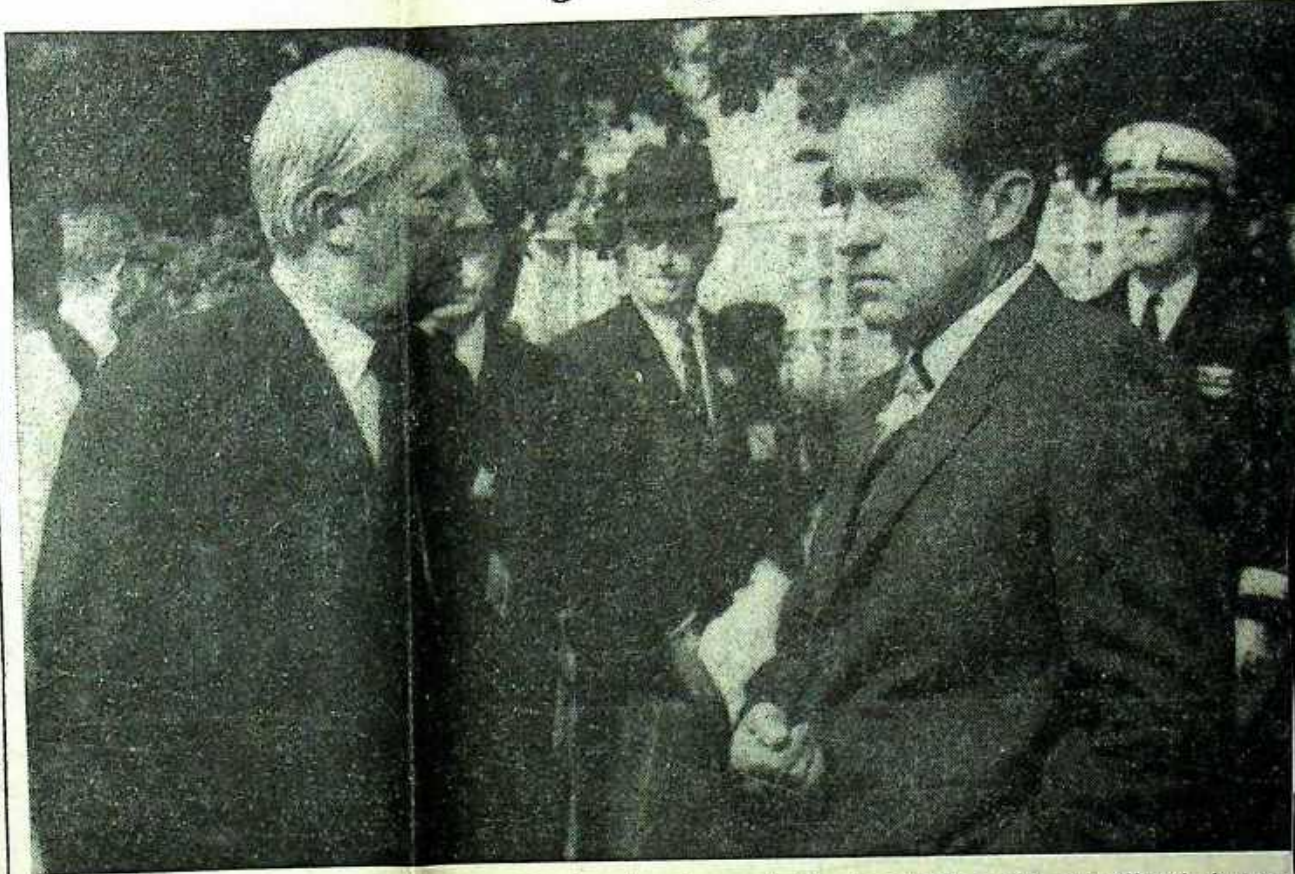
Wel deelde hij op een receptie mee dat Amerika niet zal sarzelen zijn Zesde Vloot in de Middellandse Zee te versterken als andere machten in dit gebied haar superioriteit aantasten. Ook dit leidde uiteraard tot drukke speculaties.

Het feit, dat Amerika nu de boycot op wapenleveranties naar Griekenland heeft opgeheven, wordt in direct verband gebracht met de beperkte havenfaciliteiten voor de Zesde Vloot in de Middellandse Zee, die bepaald niet voldoende zijn en zo langzamerhand zelfs een probleem vormen. Naar verluidt zouden hierover met het bewind van de Griekse kolonels nieuwe afspraken zijn gemaakt.

Ierland

Evenals in Engeland is ook zijn President Nixon verklaarde dat de kansen voor een oplossing van de crisis in het Midden-Oosten op korte termijn niet erg groot zijn. Onder meer door de wapeninstallaties van Russische raketten in het gebied waarvoor een wapenstilstand is afgekondigd, aldus Nixon. Maar hij gaf de verzekering dat Amerika langs diplomatieke weg alles zal doen om de afgebroken onderhandelingen tussen beide partijen weer op gang te brengen.

bezoek aan Ierland, dat meer dan elders een informeel karakter heeft gedragen, rustig verlopen. Nixon arri-

President Nixon in gesprek met premier Heath in de tuin van het landgoed Chequers, het officiële buitenverblijf van de premier van Groot-Brittannië.

veerde zaterdagmorgen ip het wind- rige Heathrow Airport, waar hij nog geen tien minuten is gebleven. Geen ceremonieel vertoon, geen toespraken. Met premier Heath, die hem was komen afhalen, stapte hij monter in een helikopter, die het gezelschap naar het landgoed Chequers buiten de Britse hoofdstad vloog voor een lunch met koningin Elizabeth en besprekingen met Englands premier.

Er werd o.a. afgesproken dat de Britse eerste minister eind november of begin december een tegenbezoek aan Amerika zal brengen, ook al zullen zij elkaar aan het einde van de maand al ontmoeten tijdens de viering van de 25ste verjaardag der Verenigde Naties in New York.

Wederhelft

Na zijn verblijf van ruim vijf uur in Engeland vertrokken de heer en mevrouw Nixon voor hun laatste etappe in deze Europese reis: Ierland. Het vliegveld Shannon gingen zij recht naar de groene idyllische omgeving van de oude stad Limerick waar John Mulcahy de deuren open zijn, in deze eenvoudige omgeving volkomen uit de toon vallende, het witte Eilfrush House werd open gemaakt. In de vooravond stonden de deuren open voor de Amerikaanse heidsagenten zorgvuldig was afgevoerd en vandaag een bezoek aan het kerkhof van Timahoe in County Kildare — zo heeft men haastig ontdekt het graf zou bevinden van d

lang gestorven John Milhouse, de verre voorvader van de president.

Zijn wederhelft had iets meer zekerheid toen zij per helikopter naar het piepkleine dorpje Ballinrobe vertrok voor een pelgrimage naar de plaats waar haar voorouders hebben gewoond. Zij dronk uitgebreid thee in het huis van haar zeventigjarige oudtante Katie Naughton.

Van tevoren was aangekondigd dat het ook in Ierland tot demonstraties zou komen. Aanzienlijk grimmiger overigens dan de dag tevoren in Lon-

den, waar een omvangrijke politiemacht de betogers de weg naar de Amerikaanse ambassade versperde.

Door Dublin trok een grote groep demonstranten achter een met zwarte vlaggen bedekte doodskist aan. In de kist bevond zich een afbeelding van president Nixon. Op de kist stond „Nixon”, de x had men echter vervangen door een hakenkruis. In een schijnproces werd Nixon bij acclamatie schuldig bevonden aan ernstige oorlogsmisdaden, waarop zijn afbeelding werd verbrand.

Schietpartij Garde niet te verdedigen

De schoten, die leden van de Nationale Garde van Ohio zonder aanzien des persoons afvuurden op een menigte van betogers tegen de oorlog in Vietnam, waren „onnodig, ongegrond en onverdedigbaar.” Aldus een rapport van de commissie, die president Nixon heeft ingesteld om de schietpartij, die plaatsvond in mei van dit jaar te onderzoeken.

De commissie heeft haar rapport gisteren gepubliceerd. De betoging, die tot het incident leidde, vond plaats op het terrein van de universiteit van Kent, Ohio. Vier studenten kwamen om het leven en negen werden gewond.

De commissie is van mening, dat de schietpartij voorkomen had kunnen worden als de Nationale Garde had geleerd hoe een menigte onder controle te houden. Het rapport zegt verder, dat dit de laatste keer moet zijn geweest, dat gardisten studentendemonstraties als vanzelfsprekend met geladen geweren te lijf gaan.

De presidentiële commissie hekelt anderzijds ook de studentenactivisten. De wijdverbreide oppositie aan de kant van de studenten tegen het besluit van president Nixon, troepen naar Cambodje te zenden, en hun algemene weerstand tegen de aanwezigheid van de Nationale Garde „kunnen niet de acties en gewelddadigheid van veel studenten rechtvaardigen,” aldus het rapport.

Het rapport is het derde in successie van de commissie, die werd geleid door de voormalige Republikeinse gouverneur van Pennsylvania, William Scranton, en die door president Nixon was ingesteld na de schietpartijen op de campus van Kent op 4 mei en op de campus van de Jackson universiteit in Mississippi op 14 mei.

Het eerste rapport, dat twee weken geleden werd gepubliceerd, handelde over het nationale probleem van de studentenonrust en deed een beroep op president Nixon zijn morele leiderschap uit te oefenen teneinde de toestand onder controle te brengen. Regeringsfunctionarissen, vice-president Spiro Agnew voorop, heben scherpe kritiek op het rapport geïfend.

In het rapport over Kent wordt vastgesteld, dat de betoging vreedzaam begon. „Pas toen de gardisten probeerden de betoging te verspreiden, reageerden enkele studenten met geweld.” Voort wordt gezegd, dat de gardisten ver verwijderd waren van hun hevoorrading en zonder traangas kwamen te zitten. Zij waren vermoeid en voelden zich bedreigd.

Maar desondanks hadden zij niet zo gemakkelijk in staat gesteld mogen worden te doden. Bovendien is het uitrusten van de ordehandhavers met geladen geweren naar de mening van de commissie nooit te rechtvaardigen, tenzij er gewapend verzet is en geïfende scherpschutters niet op andere wijze zijn uit te schakelen. Dat is volgens de commissie ook het oordeel van het leger. De gardisten op de campus van Kent — 28 in getal — vuurden 61 schoten af.

Protestmars van linkse Maleisiërs

10 Nov
Duizenden linkserichte Maleisiërs hielden vrijdag een acht uur durende protestmars door Koeala Loempoer tijdens de begrafenis van een door de politie doodgeschoten betoger, teneinde de oproep van de Arbeiderspartij om de vandaag te houden verkiezingen te boycotten, te steunen.

De Arbeiderspartij is verholgen over de arrestatie vorig jaar van enkele van haar leiders, die ervan werden beschuldigd zich op Peking te oriënteren.

De protestmars betekende de climax van de heftigste verkiezingscampagne die het land in zijn twaalfjarige geschiedenis gekend heeft. Het is echter niet waarschijnlijk dat de dominerende positie van de uit drie partijen bestaande coalitieregging van premier Abdoel Rahman bedreigd wordt. Deze coalitie beheerst 125 van de 144 zetels in het huidige federale parlement. (Reuter)

Nixon vanavond op Amerikaanse tv

DOORBRAAK IN VIETNAM?

Aanbod tot wapenstilstand

Van een correspondent

WASHINGTON, 7 okt. — President Nixon heeft aangekondigd, dat hij een uiterst belangrijke verklaring over de situatie in Zuidoost-Azië zal afleggen. Hierin zal hij met name nieuwe voorstellen doen om de totale impasse bij het Vietnamoverleg in Parijs te doorbreken. Ofschoon Nixon niet zei wat deze voorstellen inhouden, verzekerden welingelichte waarnemers in de Amerikaanse hoofdstad dat het hier gaat om een staakt-het-vuren. Volgens hen zal de president Hanoi en de Vietcong een bestand aanbieden, dat los staat van eventuele troepenterugtrekkingen aan beide zijden.

Het nieuwe element in dit voorstel zit in het laatste gedeelte. Alle vorige Amerikaanse bestandsvoorstellen werden afhankelijk gesteld van de voorwaarde, dat Noord-Vietnam een begin zou maken met het terugtrekken van zijn eenheden uit het Zuiden. Voor de eerste keer zou Nixon dit nu willen loskoppelen. Tevens zou hij opdracht willen geven het terugtrekken van de Amerikaanse troepen te versnellen. Zoals bekend heeft hij beloofd dat tegen 31 mei 1971 honderdvijftigduizend man zullen zijn teruggetrokken. Men verwacht nu dat hij dit aantal tot

honderdtachtigduizend man zal verhogen. Momenteel zijn in totaal slechts vijftigduizend man teruggehaald.

Tijdens zijn redevoering zal Nixon waarschijnlijk tevens zijn afkeer uitspreken van elk voorstel om Saigon te dwingen akkoord te gaan met een coalitieregering, waarin ook de Vietcong vertegenwoordigd is. De opgesomde punten heeft Nixon tijdens zijn bezoek aan Ierland besproken met David Bruce, de leider van de Amerikaanse delegatie in Parijs. Deze ging er volledig akkoord mee en zal ze morgen voorleggen aan de Noordvietnamese delegatie en de afvaardiging van de voorlopige revolutionaire regering in Zuid-Vietnam.

Geen propaganda

Nixon legde er bij zijn aankondiging de nadruk op dat de voorstellen voor een regeling van het conflict in Vietnam geen propagandamanoeuvre zijn en dat zijn verklaring niet alleen op Vietnam, maar ook op Laos en Cambodja betrekking zal hebben. „Dit zal de meest omvattende verklaring worden, die ooit over dit onderwerp is afgelegd sinds het begin van deze moeilijke oorlog.”

Nixon zei dat met de regeringen van Zuid-Vietnam, Cambodja en La overleg is gepleegd over de strekking van de verklaring, die hij voor televisie zal afleggen. Volgens hem gingen zij akkoord met de inhoud. De president verzekerde, dat zijn voorstellen gebaseerd zijn op een grondige bestudering van alle aspecten van de situatie in Zuidoost-Azië.

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken Rogers heeft vandaag de vertegenwoordigers van alle belanghebbende buitenlandse mogendheden in kennis gesteld van de inhoud van de nieuwe voorstellen.

De Zuidvietnamese vice-president Ky heeft een particulier bezoek aan Londen onverwachts bekort en is op dringend verzoek van president Thieu naar Saigon teruggekeerd. De dag tevoren was Ky in Londen gearriveerd voor een bezoek van een week. Volgens welingelichte kringen wil Thieu met hem beraadslagen over de aangekondigde belangrijke verklaring over Vietnam, die president Nixon gaat afleggen. Hierover gevraagd zei Ky: „Ik weet niet waarom ik terug moet en ik heb er geen idee van wat de bekendmaking van president Nixon zal inhouden.”

NIXONS VREDESPLAN

PRESIDENT NIXONS vredesprogramma van vijf punten betekent nog geen aanvaarding van het programma van acht punten dat Noord-Vietnam op 17 september in Parijs heeft ingediend. Het is wel een tegenvoorstel, dat mogelijkheden opent om tot een compromis te komen, zelfs als rekening wordt gehouden met de onverzettelijkheid van Hanoi op het punt van het vertrek der Amerikaanse troepen en de vorming van een coalitieregime in Zuid-Vietnam zonder de huidige machthebbers Thieu en Ky.

Nixons voorstel is zeker een machtig wapen in de strijd voor de komende Amerikaanse parlamentsverkiezingen. Maar het is meer dan dat. Het is ook een belangrijke diplomatieke zet in het Indochinese conflict, al was het slechts omdat hij een vredesregeling wenst die heel Indo-China omvat. Daardoor opent hij immers de mogelijkheid van een totale regeling van dit conflict. Een regeling voor Vietnam alleen zou altijd nog brandhaarden in Laos en Cambodja ongemoeid laten.

Tot 17 september van dit jaar heeft Noord-Vietnam officieel altijd op het standpunt gestaan dat van vrede slechts sprake kan zijn als de Amerikaanse troepen het land onvoorwaardelijk zouden verlaten. Het nieuwe van de voorstellen van 17 september was dat Hanoi zich bereid toonde genoeg te nemen met een verklaring dat de Amerikanen en andere buitenlandse troepen het land vóór 30 juni 1971 zouden verlaten. Na zo'n verklaring zou er kunnen worden gesproken, aldus Hanoi, over een veiligheidsgarantie voor de vertrekkende troepen, en ook over de krijgsgevangenen. De kwestie van de Zuidvietnamese troepen zou door de Vietnamese partners onderling moeten worden geregeld.

OMTRENT de coalitieregering die in Zuid-Vietnam gevormd zou moeten worden, stelde Hanoi drie eisen. Zij moest leden van de Zuidvietnamese verzetsbeweging omvatten en Zuidvietnamezen „die werkelijk voor vrede, onafhankelijkheid en neutraliteit zijn”. Deze laatsten zouden niet alleen uit de huidige regering moeten komen, maar tot verschillende politieke en religieuze richtingen moeten behoren, waarbij ook aan naar het buitenland gevluchte politici zou moeten worden gedacht.

Deze Noordvietnamese uitgangspunten hebben de Amerikanen tot dusver steeds verworpen. Nixon wilde zich noch binden

aan een vast tijdschema voor de volledige militaire ontruiming van Vietnam, noch wilde hij het huidige bewind in Saigon zo maar laten vallen. Nieuw in het plan van Nixon is dat hij nu althans wil praten over een tijdschema voor de terugtrekking der Amerikaanse troepen.

En in zijn uitspraken over het bewind dat er in Saigon moet komen, valt de formulering op dat dit de bestaande politieke verhoudingen moet weerspiegelen. Dat is een formulering die in de buurt van die van Hanoi komt — ook al betekent zij geen breuk met Thieu en Ky, althans nog niet in dit stadium.

Enthousiaste blijken van instemming door Hanoi met het Amerikaanse vredesplan behoeven niet te worden verwacht. Het allereerste communistische antwoord was trouwens een nieuw offensief in Cambodja.

VEEL ZAL AFHANGEN van de interne krachtsverhoudingen binnen Noord-Vietnam, waarover na de dood van Ho Tsj Minh nog steeds niet is beslist. In eerste aanleg was de leiding toegefallen aan Le Duan, die geacht wordt internationaal de lijn van Moskou te volgen. Maar er zijn recente berichten dat Truong Tsjinh, de man van de Chinese lijn, de strijd nog niet heeft opgegeven.

Trouwens juist de laatste maanden is — als gevolg van de Amerikaanse actie in Cambodja — de invloed van communistisch China in Indo-China aanzienlijk toegenomen. Dat kan op zichzelf een aansporing zijn voor Amerika om op redelijke termijn deze oorlog te liquideren, voordat de invloed van Moskou nog meer overvleugeld is door die van Peking.

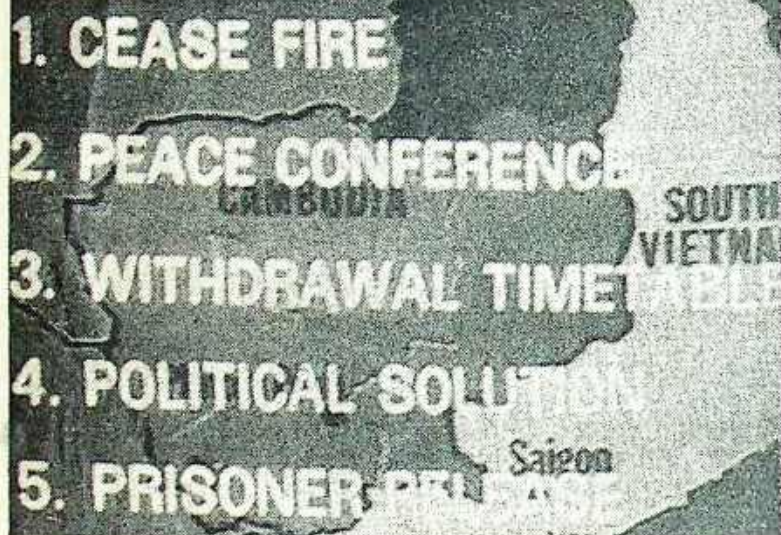
Eén van de moeilijkste taken voor Amerika zal de aanpassing zijn van het bestuur van Zuid-Vietnam aan een nieuwe situatie. Hoe kan er een coalitiebewind komen dat aan de eisen van Hanoi voldoet en tegelijkertijd voor de Amerikanen een garantie biedt dat een sterk Zuid-Vietnam zijn onafhankelijkheid kan handhaven?

Dit probleem alleen al bewijst hoe groot de vraagstukken zijn die nog opgelost moeten worden, zelfs als de partijen erin zouden slagen een voorlopige wapenstilstand te bewerkstelligen. Nog zeer lange onderhandelingen zullen nodig zijn voordat uit de acht punten van Hanoi en de vijf punten van Nixon een politiek bruikbaar compromis gewrocht kan worden.

7073

NIXON WIL EEN BESTAND

Twée verlangens

De vijf punten van Nixons vredesvoorstellen, zoals zij aan het publiek werden getoond door de Amerikaanse televisie.

Van een correspondent

WASHINGTON, 8 okt. — President Nixon heeft zijn voorstellen om te komen tot een einde van de oorlog in Vietnam ondergebracht in een plan van vijf punten. Dit plan moet nu worden vergeleken met de nieuwe vredesvoorstellen van het Zuidvietnamese „Nationale Bevrijdingsfront“, die op 17 september werden ingediend

- De vijf punten van Nixon zijn:
1. Een onmiddellijk staken van het vuren, waarbij beide partijen onder internationaal toezicht in hun stellingen blijven. Geen aanvoer van versterkingen. Uitbreiding van het staakt-het-vuren tot geheel Indo-China, dus tot Laos en Cambodja.
 2. Uitbreiding van het thema van de Parijs vredesbesprekingen tot Laos en Cambodja.
 3. Verdere terugtrekking van 95.000 Amerikaanse militairen in het komende voorjaar.
 4. Een politieke regeling, die rekening houdt met de aspiraties van alle Zuidvietnamezen.
 5. De onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van alle krijgsgevangenen door beide partijen.

De essentie van Nixons voorstel ligt natuurlijk in de punten 1 en 4, het bestand en de politieke regeling. Onder het laatste moet worden verstaan de vorming van een coalitieregering, waarin alle Zuidvietnamese politieke groeperingen, inclusief de communisten, zijn vertegenwoordigd.

- De acht punten zijn:
1. De regering van de VS moet een eind maken aan de „vietnamisering en zich volledig uit Zuid-Vietnam terugtrekken.“ Indien de VS zich bereid verklaren al hun troepen vóór 30 juni 1971 terug te trekken, zal het „Volksbevrijdingsleger“ zich onthouden

leg worden gepleegd over het vrijlaten van de krijgsgevangenen.

2. De Vietnamese partijen dienen zelf het probleem van de Vietnamese strijdkrachten op te lossen.
3. Vorming van een regering in Saigon zonder president Thieu, vice-president Ky en premier Khiem. Deze regering moet alle democratische vrijheden invoeren en de concentratiekampen opheffen. De Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam is bereid met zo'n regering te praten over een politieke oplossing van het Zuidvietnamese probleem en de beëindiging van de oorlog.
4. De Zuidvietnamese bevolking moet zelf beslissen over de politieke toekomst van het land. Er moeten algemene, vrije en democratische verkiezingen worden gehouden. Deze moeten worden uitgeschreven door de voorlopige coalitieregering, die kan ontstaan na het in punt 3 omschreven overleg.
5. De voorlopige coalitieregering moet bestaan uit de volgende groeperingen: leden van de Voorlopige Revolutionaire Regering, leden van de regering in Saigon
6. Hereniging van Noord- en Zuid-Vietnam op vreedzame wijze en langs de weg van geleidelijkheid.
7. De partijen zullen gezamenlijk beslissen over alle te nemen maatregelen.
8. Als de akkoorden over het staken van de oorlog en het bereik van de vrede zijn getekend, zullen de partijen het staakt-het-vuren in werking stellen.

Zoals iedereen kan zien bestaat nog een grote afstand tussen de voorstellen van Nixon en die van de tegenpartij. In Washington wordt wel dat het een uitgangspunt zal kunnen zijn voor een doorbraak

WASHINGTON, 8 okt. (AP, Reuter) — President Nixon heeft een bestand voor geheel Indo-China voorgesteld. Hij sprak zich via radio en televisie uit voor onmiddellijke onderhandelingen met Hanoi en de Vietcong om, onder internationaal toezicht, het vuren in Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja te staken, alle krijgsgevangenen vrij te laten en een internationale vredesconferentie over Indo-China te houden.

„Impasse Vietnam-overleg doorbreken“

In tegenstelling tot sommige verwachtingen kondigde Nixon geen versnelde terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Vietnam aan. Maar voor de eerste maal bood hij aan onderhandelingen te openen over een afgesproken tijdschema voor de terugtrekking van alle Amerikaanse troepen als onderdeel van een algehele regeling. Nixon zei: „Ik hoop, dat dit plan de impasse in alle onderhandelingen zal doorbreken.“

Het nieuwe Amerikaanse voorstel, zo zeggen regeringsfunctionarissen, is een weerspiegeling van de verbetering van de militaire toestand, waardoor het voor de eerste maal mogelijk is geworden op basis van de huidige posities een wapenstilstand te eisen. Een dergelijk voorstel was, volgens de mening van de Amerikaanse militaire leiders, verleden jaar niet mogelijk omdat de toestand toen te wankel was. Er was geen aanwijzing ontvangen dat er bij de communisten bereidheid bestond tot een wapenstilstand. Maar, aldus de functionarissen, zo'n suggestie was door de VS ook nog nooit naar voren gebracht.

Aan het huidige voorstel is een diepgaande studie voorafgegaan. Een groep topfunctionarissen van de departementen van Defensie en Buitenlandse Zaken, de gezamenlijke stafchefs en de centrale inlichtingendienst hebben een dieptestudie gemaakt van de verschillende bestandsvormen. Hun studie van de plaatselijke situatie leidde tot een zodanig resultaat, dat Nixon het veilig achtte het voorstel te doen.

Sceptis

Een regeringsfunctionaris merkte op verbaasd te zullen zijn als het plan-Nixon onmiddellijk door Noord-Vietnam en de Vietcong zou worden aanvaard. Hij onthulde, dat men in regeringskringen eerder hoopt, dat de suggesties van de president aan de conferentietafel op hun waarde zullen worden afgewogen. Verwacht wordt, dat het het begin zal zijn van een nieuwe

verkenkende fase in de Parijsse onderhandelingen.

Ondanks het feit, dat Nixon verzekerde, dat zijn plan de algehele instemming heeft van Zuid-Vietnam, Cambodja en Laos, komen uit deze landen geluiden welke deze uitspraak sterk relativeren. Zo schijnt Saigon niet onverdeeld gelukkig te zijn met bepaalde aspecten van het nieuwe Amerikaanse vredesinitiatief. Cambodja heeft Washington reeds laten weten, dat „elk staakt-het-vuren vergezeld moet gaan van terugtrekking van buitenlandse agressietroepen“. Nixon heeft echter nadrukkelijk gesproken van een bevestiging van de huidige stellingen, een bestand-op-de plaats, zoals hij het noemde.

De Cambodjaanse terughoudendheid was mede ingegeven door het feit dat vanmorgen, enkele uren na de oproep van Nixon, de Vietcong en de Noordvietnamezen hun grootste aanval in de Cambodjaanse oorlog ontketenden. Tienduizend communistische soldaten vielen bij Taing Koek het Cambodjaanse garnizoen van zesduizend man aan. Er wordt hevig gevochten.

Vijf punten

Nixon onthulde zijn plan in vijf punten:

- „In de eerste plaats stel ik voor dat alle strijdkrachten in heel Indo-China het vuren staken en in de stellingen blijven, die zij nu innemen. Het zou op zich geen einde van het conflict betekenen, maar een doel vervullen, dat wij allen nastreven: beëindiging van het doden.“
- Nixon verklaarde dat hij zijn tweede voorstel, voor een vredesconferentie over Indo-China, deed omdat deze oorlog in Indo-China één geheel bleek te vormen. „Die kan niet genezen worden door slechts een der gebieden, waar hij is uitgebroken, te behandelen.“
- „Het derde gedeelte van ons vredesinitiatief heeft betrekking op de Amerikaanse troepen in Vietnam. Wij zijn bereid te onderhandelen over een afgesproken tijdschema voor volledige terugtrekking en als onderdeel van een algehele regeling.“
- De president verklaarde, dat hij in de vierde plaats de andere partij vraagt samen te zoeken naar een politieke regeling, die duidelijk tegemoet komt aan de aspiraties van alle Zuidvietnamezen. „Een billijke politieke oplossing moet de bestaande verhouding der politieke krachten (in Zuid-Vietnam) weerspiegelen.“
- Tenslotte riep Nixon op tot „de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van alle krijgsgevangenen aan beide kanten. Dit kan dienen als blijk van goede wil om vorderingen te maken en daarvoor de kansen der onderhandelingen te verbeteren.“

President Nixon tijdens het uitspreken van zijn rede over Vietnam.

Regeringsfunctionarissen tekenen hierbij het volgende aan:

Het voorstel-Nixon zal geen de factoverdeling van Zuid-Vietnam veroorzaken. Specifieke toezichtmethoden kunnen het bestand tot een succes maken, hoewel er uiteraard enig bedrog mogelijk is. De regering laat de details van het bestand over aan een internationale vredesconferentie voor Indo-China. Aan die conferentie dienen alle mogendheden deel te nemen die belang hebben bij de handhaving van de vrede in het gebied. De Sovjet-Unie zal een van de voornaamste deelnemers zijn ofschoon de conferentie natuurlijk alleen gehouden kan worden als Hanoi meedoet.

Het voorstel van Nixon om te onderhandelen over een tijdschema voor een algehele terugtrekking in het kader van een totale regeling is het eerste aanbod van deze aard, dat Washington heeft gedaan. Het heeft ten doel een einde te maken aan alle dubbelzinnigheid. Alle Amerikaanse troepen kunnen binnen één jaar zijn teruggetrokken, aldus genoemde functionarissen.

Reacties

Zowel Republikeinse als Democratische senatoren en afgevaardigden hebben de rede van Nixon enthousiast begroet. De Democratische fractieleider van de Senaat, Mike Mansfield zei: „Ik geloof, dat het een uitstekende verklaring is.“ Zijn Republikeinse tegenhanger Hugh Scott zei: „Nixon heeft een nieuw hoofdstuk toegevoegd aan de diplomatieke geschiedenis van de VS.“ De Democraat Fulbright geloofde, dat alleen een regeling mogelijk is, als in Saigon het regime Thieu-K verdwijnt.

Zuid-Korea heeft het vredesvoorstel goed ontvangen.

Nixon wil niet dat „Johnsons oorlog“ ook de geschiedenis in gaat als „Nixons oorlog“. In de tweede helft van zijn ambtstermijn wil de Republikeinse president een definitief einde maken aan de Vietnamese strd die onder zijn Democratische voorganger tot een groot gewapend conflict was uitgegroeid. Nog vóór de Congresverkiezingen van volgende maand heeft Nixon een opzienbarend en veelomvattend plan gelanceerd om de impasse in het conflict te doorbreken. Dit plan bevat een aantal constructieve nieuwe voorstellen.

Voor het eerst lanceert Nixon het voorstel van een „cease-fire-in-place“ voor geheel Indo-China, dat wil zeggen van een staakt-het-vuren waarbij de strategische posities van de strijdende partijen bevroren worden. Terecht beseft hij dat dit bestand niet tot Vietnam beperkt kan blijven, want de oorlog wordt ook buiten de grenzen van de beide Vietnams, in Laos en Cambodja, gevoerd. Nixon durft dit voorstel nu aan door de verbeterde militaire situatie. Een bestand in een guerrilla-oorlog zonder frontlijnen is een uiterst moeilijke operatie, die ook de internationale controleurs voor grote problemen zou stellen. Het beëindigen van de Vietnamese, of liever de Indochinese oorlog, is voor Nixon heel wat moeilijker, dan indertijd voor Eisenhower het beëindigen van de Koreaanse oorlog was.

Consequent is, dat Nixon de Parijsse Vietnam-onderhandelingen wil verbreden tot een Indochinese vredesconferentie, uitgaande van de akkoorden die na de Geneefse conferenties van 1954 en 1962 werden gesloten. Ook Rusland heeft zich al uitgesproken voor een nieuwe Indochinese conferentie met deelname van alle belanghebbende partijen.

Voor het eerst verklaart Nixon zich bereid te praten over een „overeengekomen tijdschema voor volledige terugtrekking.“ Hij doet echter nog geen gespecificeerd voorstel, zoals men gisteren wel verwacht had. In het voorjaar van 1971 zal de sterkte van de Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam de helft zijn van die op het moment van Nixons ambtsaanvaarding. Maar Hanoi wil alle Amerikanen vóór 30 juni weg hebben. Het is ondenkbaar dat die eis ingewilligd wordt. Maar het einde van de Amerikaanse militaire aanwezigheid in Indo-China komt in zicht.

Spreekend over een politieke regeling voor Zuid-Vietnam erkent Nixon dat een eerlijke oplossing „de bestaande verhouding van politieke krachten“ moet weerspiegelen. Het Nationale Bevrijdingsfront is een dominerende politieke macht. Op dit punt zal Thieu ongetwijfeld krachtig verzet bieden. Als werkelijk „de wil van het Zuidvietnamese volk“ gepeild wordt, zoals Nixon wil, zullen althans de bestaande

Azië in zicht

N BESTAND

Nixon heeft
sprak zich via
delingen met
ht, het vuren
gsgevangenen
e over Indo-

e Parijse onder-

at Nixon verze-
de algehele in-
Zuid-Vietnam,
komen uit deze
deze uitspraak
schijnt Saigon
kig te zijn met
an het nieuwe
nitiatief. Cam-
on reeds laten
-het-vuren ver-
n terugtrekking
gressietroepen".
adrukkelijk ge-
riezing van de
bestand-op-de
nde.

rughoudendheid
oor het feit dat
n na de oproep
g en de Noord-
ste aanval in de
onketenden.
stische soldaten
k het Cambod-
zesduizend man
ochten.

i plan in vijf

stel ik voor dat
in heel Indo-
aken en in de
ie zij nu inne-
lic geen einde
etekenen, maar

President Nixon tijdens het uitspreken van zijn rede over Vietnam.

Regeringsfunctionarissen tekenen
hierbij het volgende aan:

Het voorstel-Nixon zal geen de facto-
verdeling van Zuid-Vietnam veroorza-
ken. Specifieke toezichtmethoden kun-
nen het bestand tot een succes maken,
hoewel er uiteraard enig bedrog moge-
lijk is. De regering laat de details van
het bestand over aan een internatio-
nale vredesconferentie voor Indo-
China. Aan die conferentie dienen alle
mogendheden deel te nemen die be-
lang hebben bij de handhaving van de
vrede in het gebied. De Sovjet-Unie
zal een van de voornaamste deelne-
mers zijn ofschoon de conferentie na-
tuurlijk alleen gehouden kan worden
als Hanoi meedoet.

Het voorstel van Nixon om te on-

insere
weerbericht.

DUITSLAND III

19.00 Sexualiteit en Maatschappij
TV-serie. 19.30 Vom Ursprung
Arten, TV-serie. 20.00 (K) Journ-
en werbericht. 20.15-21.50 Berli-
Werkstatt.

BELGIE (Nederlands)

18.55 Zandmannetje. 19.00
sprekken met bejaarden. 19.30 P
tieke uitzending. 19.45 Franse
19.50 Cultureel nieuw. 19.55 Me
delingen. 20.00 Nieuws. 20.25
goudroof, detective-serie. 21.15
m e e nterandsverkiezingen. 2
Filmkroniek. 22.40 Nieuws. 22
23.25 Studieprogramma.

vrijdag

documentaire. Troubadourclub. 18.55
Stereo: Jazz Spectrum: oude en mo-
derne jazz. 19.25 Gesproken brief. 19.30
Nieuws. IKOR: 19.35 Kerk. veraf en
dichtbij. 19.40 Mens en Bijbel: radio-
catechese. 19.50 Toekomst van Kerk en
Theologie: inleiding op een serie theo-
logie-programma's. AVRO: 20.05 Bay-
reuther Festspele 1970: Der fliegende
Hollander, opera van Wagner (opn.).
22.40 Nieuws. 22.48 Radiojournaal. 23.05
Stereo: Nieuwe chansons. 23.20 In-
ternationale orgeldagen Rijnstreek te
Arnhem. 23.35-24.00 Nieuws

Nixon wil niet dat „Johnsons
oorlog“ ook de geschiedenis in gaat
als „Nixons oorlog“. In de tweede
helft van zijn ambtstermijn wil de
Republikeinse president een definitie-
tief einde maken aan de Vietnamese
strijd die onder zijn Democratische
voorganger tot een groot gewapend
conflict was uitgegroeid. Nog vóór
de Congressverkiezingen van volgen-
de maand heeft Nixon een opzien-
bare en veelomvattende verklaring

Voor het eerst verklaart Nixon
zich bereid te praten over een
„overeengekomen tijdschema voor
volledige terugtrekking.“ Hij doet
echter nog geen gespecificeerd
voorstel, zoals men gisteren wel
verwacht had. In het voorjaar van
1971 zal de sterkte van de Ameri-
kaanse strijdkrachten in Vietnam de
helft zijn van die op het moment
van Nixons ambtsaanvaarding.
Maar Hanoi wil alle Amerikanen
vóór 50 juni weg hebben. Het is
ondenkbaar dat die eis ingewilligd
wordt. Maar het einde van de Ame-
rikaanse militaire aanwezigheid in
Indo-China komt in zicht.

Sprekend over een politieke re-
geling voor Zuid-Vietnam erkent
Nixon dat een eerlijke oplossing „de
bestaande verhouding van politieke
krachten“ moet weerspiegelen. Het
Nationale Bevrijdingsfront is een
dominerende politieke macht. Op
dit punt zal Thieu ongetwijfeld
krachtig verzet bieden. Als werke-
lijk „de wil van het Zuidvietnamese
volk“ gepeild wordt, zoals Nixon
wil, zullen althans de bestaande
machthebbers wel moeten verdwij-
nen.

Als laatste punt stelt Nixon voor:
de wederzijdse onmiddellijke en on-
voorwaardelijke vrijlating van alle
krijgsgevangenen. Dit zou het ge-
makkelijkst geregeld moeten kunnen
worden. Als gebaar van goede wil

Azië in zicht

70Tij

N BESTAND

Nixon heeft sprak zich via delingen met ht, het vuren igsgevangenen te over Indo-

Parjise onder-

at Nixon verze- de algehele in- Zuid-Vietnam, komen uit deze deze uitspraak schijnt Saigon kig te zijn met an het nieuwe nitiatief. Cam- ton reeds laten -het-vuren ver- n terugtrekking agressietroepen". adrukkelijk ge- riezing van de n bestand-op-de nde.

erughoudendheid oor het feit dat n na de oproep g en de Noord- ste aanval in de ontketenden. stische soldaten k het Cambod- zesduizend man ochten.

n plan in vijf

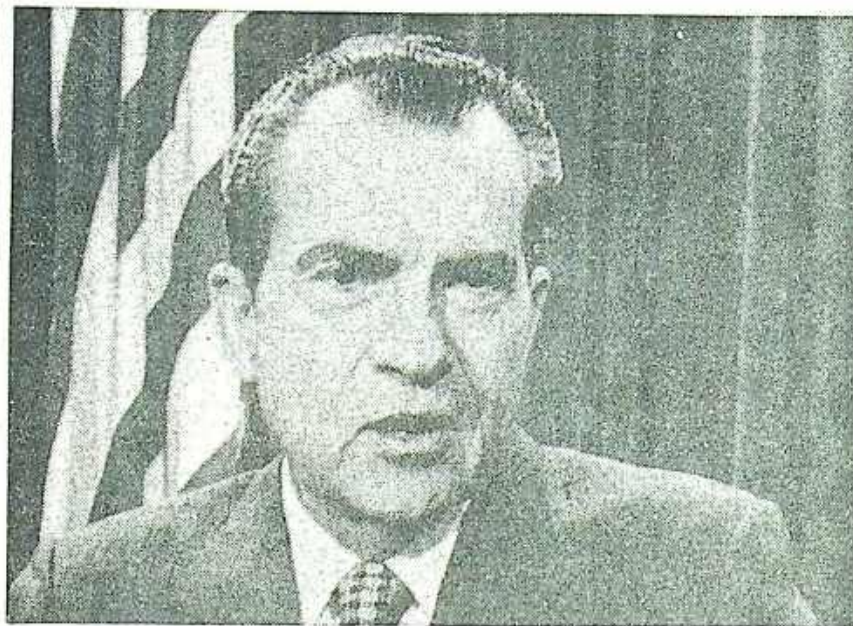
stel ik voor dat in heel Indo- taken en in de die zij nu inne- zich geen einde betekenen, maar dat wij allen ging van het

dat hij zijn or een vredes- do-China, deed in Indo-China vormen. "Die worden door leden, waar hij handelen."

van ons vretrekking op de n in Vietnam. onderhandelen ke tijdschema trekking en als algehele rege-

rde, dat hij in andere partij eken naar een e duidelijk te- aspiraties van . "Een billijke moet de be- der politieke etnam) weer-

op tot "de onvoorwaarde- alle krijgs- e kanten. Dit van "en" naar onderhandelin

President Nixon tijdens het uitspreken van zijn rede over Vietnam.

Regeringsfunctionarissen tekenen hierbij het volgende aan:

Het voorstel-Nixon zal geen de facto-verdeling van Zuid-Vietnam veroorzaken. Specifieke toezichtmethoden kunnen het bestand tot een succes maken, hoewel er uiteraard enig bedrog mogelijk is. De regering laat de details van het bestand over aan een internationale vredesconferentie voor Indo-China. Aan die conferentie dienen alle mogelijkheden deel te nemen die belang hebben bij de handhaving van de vrede in het gebied. De Sovjet-Unie zal een van de voornaamste deelnemers zijn ofschoon de conferentie natuurlijk alleen gehouden kan worden als Hanoi meedoet.

Het voorstel van Nixon om te onderhandelen over een tijdschema voor een algehele terugtrekking in het kader van een totale regeling is het eerste aanbod van deze aard, dat Washington heeft gedaan. Het heeft ten doel een einde te maken aan alle dubbelzinnigheid. Alle Amerikaanse troepen kunnen binnen één jaar zijn teruggetrokken, aldus genoemde functionarissen.

Reacties

Zowel Republikeinse als Democratische senatoren en afgevaardigden hebben de rede van Nixon enthousiast begroet. De Democratische fractieleider van de Senaat, Mike Mansfield zei: "Ik geloof, dat het een uitstekende verklaring is." Zijn Republikeinse tegenhanger Hugh Scott zei: "Nixon heeft een nieuw hoofdstuk toegevoegd aan de diplomatieke geschiedenis van de VS." De Democraat Fulbright gelooft, dat alleen een regeling mogelijk is, als in Saigon het regime Thieu-K verdwijnt.

Zuid-Korea heeft het vredesvoorstel goed ontvangen.

missche teven- weerbericht.

DUITSLAND III

19.00 Sexualiteit en Maatschappij. TV-serie. 19.30 Vom Ursprung der Arten, TV-serie. 20.00 (K) Journaal en weerbericht. 20.15-21.50 Berliner Werkstatt.

BELGIË (Nederlands)

18.55 Zandmannetje. 19.00 Gesprekken met bejaarden. 19.30 Politieke uitzending. 19.45 Franse les. 19.50 Cultureel nieuw. 19.55 Mededelingen. 20.00 Nieuws. 20.25 D goudroof, detective-serie. 21.15 Ge me e nteraadsverkiezingen. 22.00 Filmkroniek. 22.40 Nieuws. 22.45 23.25 Studierprogramma.

vrijdag

NEDERLAND I

NOS-NOT: 10.45-12.00 School televisie.

DUITSLAND I

10.00 Nieuws 10.05 Journaal van gisteravond. 10.30 Informatie en meningen uit het economische leven. 11.15 Zwei Mann, ein Schwein und die Nacht vor Paris, Frans Italiaanse speelfilm. 12.35 Teken film. 12.50 Internationaal pers overzicht. 13.00-13.30 Journaal 16.30 (K) Nieuws. 16.40 Voor de kinderen. 17.25 Film over motorfiets wedstrijdsport. 17.55-18.00 K Nieuws.

DUITSLAND II

17.00 De sociale wetenschappen TV-cursus. 17.30 (K) Nieuws en weerbericht. 17.35 (K) Sport.

BELGIË (Nederlands)

14.00-16.00 en 17.00-18.55 School televisie.

Simon, de strenge

WAT MOET een mens nu in hemelnaam aan met een vertoning die van "De vliegende Hollander" H isert met "vliegende Hollander" was het ook in. Het teek zelfs ve

Sociaal-... 18.55 internationale troubadourclub. 18.55 Stereo: Jazz Spectrum: oude en moderne jazz. 19.25 Gesproken brief. 19.30 Nieuws. IKOR: 19.35 Kerk veraf en dichtbij. 19.40 Mens en Bijbel: radiocatechese. 19.50 Toekomst van Kerk en Theologie: inleiding op een serie theologie-programma's. AVRO: 20.05 Bayreuther Festspiele 1970: Der fliegende Hollander, opera van Wagner (opn.). 22.40 Nieuws. 22.48 Radiojournaal. 23.05 Stereo: Nieuwe chansons. 23.30 Internationale orgeldagen Rijnsreek te Arnhem. 23.55-24.00 Nieuws.

Nixon wil niet dat "Johnsons oorlog" ook de geschiedenis in gaat als "Nixons oorlog". In de tweede helft van zijn ambtstermijn wil de Republikeinse president een definitief einde maken aan de Vietnamese strijd die onder zijn Democratische voorganger tot een groot gewapend conflict was uitgegroeid. Nog vóór de Congressverkiezingen van volgende maand heeft Nixon een opzien-

Voor het eerst verklaart Nixon

zich bereid te praten over een "overeenkomen tijdschema voor volledige terugtrekking." Hij doet echter nog geen gespecificeerd voorstel, zoals men gisteren wel verwacht had. In het voorjaar van 1971 zal de sterkte van de Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam de helft zijn van die op het moment van Nixons ambtsaanvaarding. Maar Hanoi wil alle Amerikanen vóór 30 juni weg hebben. Het is ondenkbaar dat die eis ingewilligd wordt. Maar het einde van de Amerikaanse militaire aanwezigheid in Indo-China komt in zicht.

Sprekend over een politieke regeling voor Zuid-Vietnam erkent Nixon dat een eerlijke oplossing "de bestaande verhouding van politieke krachten" moet weerspiegelen. Het Nationale Bevrijdingsfront is een dominerende politieke macht. Op dit punt zal Thieu ongetwijfeld krachtig verzet bieden. Als werkelijk "de wil van het Zuidvietnamese volk" gepeild wordt, zoals Nixon wil, zullen althans de bestaande machthebbers wel moeten verdwijnen.

Als laatste punt stelt Nixon voor: de wederzijdse onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van alle krijgsgevangenen. Dit zou het gemakkelijkst geregeld moeten kunnen worden. Als gebaar van goede wil zou het een gunstig politiek klimaat kunnen scheppen.

Nixons vredesinitiatief zal ongetwijfeld scherpe kritiek krijgen van het andere kamp. Maar objectieve beoordelaars zullen er goede elementen in moeten zien. Het plan verdient ernstige studie van alle belanghebbende partijen.

In Indo-China moet eindelijk vrede komen. Vanmorgen werd gemeld, dat vorige week "slechts" 38 Amerikanen gesneuveld zijn: het laagste weekcijfer in anderhalf jaar. Maar het zijn toch maar weer 38 Amerikaanse gezinnen die een vader, een zoon, een broer verloren. De zinloosheid van dit sneuvelen moet in Amerika steeds meer doordringen. En welke prijs moest het Vietnamese volk vorige week in mensenslevens betalen voor die 38 Amerikaanse doden?

De vredesconferentie voor geheel Indochina achtte Nixon nodig omdat de strijd daar één geheel vormt. Hij voegde eraan toe dat het Parijse overleg door zou gaan en primair zou blijven tot in een groot internationaal forum ernstige onderhandelingen beginnen. Onduidelijk bleef het verband van die vredesconferentie met de voorstellen betreffende Vietnam.

Deelneming van de Sowjetunie aan de conferentie werd in het Witte Huis „logisch” geacht. Zulks vooral omdat de Sowjet-gedelegeerde bij de Verenigde Naties, Malik, eerder dit jaar over zulk een conferentie sprak. Deelneming van China werd in het midden gelaten aangezien Peking zo'n conferentie eerder afwees.

Bij Nixons bereidheid om als onderdeel van een regeling een van maand tot maand uitgewerkt tijdschema voor totaal Amerikaans vertrek aan te bieden, tekenden zijn woordvoerders aan dat dit de eerste maal was dat de Verenigde Staten zo iets aanboden. In mei 1969 was nog over „residuele” troepen gesproken en in november van dat jaar over „alle gevechtstroepen”.

De tegenpartij had vertrek in juni 1971 geëist. Het voorstel nu was een poging om het debat hierover te beëindigen. Nixons woordvoerder verwachtte echter wel dat het vertrek van vreemde troepen naar hun eigen land wederkerig zou zijn.

Niet zonder Thieu

De politieke oplossing in Zuid-Vietnam die, aldus Nixon, tegemoet diende te komen aan de wensen van alle Zuidvietnamezen, diende de bestaande verhouding tussen politieke krachten te weerspiegelen.

De Verenigde Staten zullen zich neerleggen bij het (tussen Saigon en Hanoi) overeengekomen politieke proces. Hij voegde er echter aan toe dat de eis der tegenpartij dat de Zuidvietnamese leiders geen deel mogen uitmaken van een toekomstige coalitieregering „onacceptabel” was.

Het ging niet alleen om een paar personen in de Zuidvietnamese regering maar om een ontmanteling van de niet-communistische politieke partijen, hetgeen machtsvername door één partij verzekerde, aldus Nixon.

Onmiddellijk daarop liet de president echter volgen dat de Verenigde Staten buigzaam blijven, alleen het recht op zelfbeschikking eisen en beseffen dat de andere zijde er ook na het conflict nog zal zijn.

Weinig hoop op een compromis in dezen gaf ook de opmerking in het Witte Huis dat de regering in Saigon de details van het politieke aanbod in de nabije toekomst bekend zal maken en dat Washington die oplossing aan onderhandeling tussen Saigon en tegenpartij overlaat. Er wordt echter aan toegevoegd dat het hier om een geheel nieuw vredesvoorstel

ging. Dat wijst erop dat de eis betreffende verkiezingen in Zuid-Vietnam nu niet meer wordt gesteld.

Geen illusies

Uit wat in het Witte Huis gisteravond te horen was bleek duidelijk dat men voorbereid is op een eerste negatieve reactie der communisten, al was het alleen maar omdat onduidelijk is hoe het bestand in geheel Indochina tot stand kan komen zonder een aanvaarding van de politieke conferentie van alle partijen.

Het Witte Huis verwacht niet dat Nixons voorstel zo ineens wordt aangenomen. Zou dat wel geschieden aldus Nixons raadgever, dan zouden de Amerikaanse troepen binnen twaalf maanden vertrokken zijn. Wordt alleen het bestand aangenomen dan hangt het Amerikaanse vertrek af van de wijze waarop de tegenpartij zich daaraan houdt.

Ten aanzien van het Amerikaanse vertrek gaf Nixon in zijn rede geen nieuwe cijfers. Die worden in reserve gehouden voor een verrassing vlak voor de verkiezingen van november. Zoals al eerder beloofd zouden er volgend voorjaar nog slechts 280.000 Amerikaanse soldaten zijn in Vietnam, ongeveer de helft van het aantal dat er was toen Nixon aan de regering kwam.

De rede van de president stond in het teken van zijn uitspraak dat „voor een onconventionele oorlog misschien een onconventioneel bestand” nodig is. Wordvoerders gaven echter te verstaan dat het hier vooral om een poging ging de discussie in Parijs wat constructiever te maken.

Aan het eind van zijn rede sprak Nixon over een „generatie van vrede” die door het bestand in Indochina en dat in het Midden-Oosten mogelijk moet worden. Op zijn reis naar Italië, Joegoslavië en Spanje was hem gebleken dat honderdduizenden hem toejuichten omdat hij de Verenigde Staten vertegenwoordigde, die ook voor de volken in communistische landen vrijheid en vooruitgang symboliseerden.

Geen der leiders met wie hij sprak vreesde dat de Verenigde Staten hun macht zouden gebruiken om een ander land te overheersen of zijn onafhankelijkheid te vernietigen. „Wij kunnen er trots op zijn”, aldus Nixon, „dat dit de hoeksteen is van de Amerikaanse buitenlandse politiek”.

In de Verenigde Staten worden vooral de Republikeinen zich opgetogen. „Dit is een groots plan, en een groots ogenblik voor de Amerikanen. Hopelijk staan we op de drempel van de vrede”, aldus de Republikeinse fractieleider in de Senaat, Hugh Scott.

De Democraat William Fulbright herhaalde zijn mening dat de Amerikaanse steun aan de regering Thieu-Ky een politieke regeling in de weg staat: „Een nieuwe regering, zonder een van de huidige ministers, gekozen volgens een procedure waarover wederzijds overeenstemming is bereikt, zou als overgangsregering moeten functioneren totdat er verkiezingen worden gehouden”.

De Democraat Mike Mansfield en de Republikein Gerald Ford hoopten dat de nieuwe voorstellen voor een doorbraak in de Parijse besprekingen zullen zorgen. Mansfield zei te verwachten dat Hanoi Nixon's voorstellen zal verwerpen, maar het Amerikaanse initiatief „samen met de tamelijk concrete voorstellen van Hanoi, heeft de basis gelegd voor onderhandelingen in de komende weken”.

Het studentenmobilisatiecomité ter beëindiging van de oorlog in Vietnam heeft de rede van president Nixon een poging genoemd om stemmen te winnen.

voor een onzer redacteurs

in Nede

Moetijk

Prof. dr. B. Smalhou

I ask the Americans to respond favorably to the demands of the F.L.O.

We will be patient and considerate for everyone if all the big communiques are published in full

Please assume that I am well and recovering. The medications for my blood pressure

I am being well treated but the F.L.O. are determined to change their demands

J.R. Cross

De door Cross geschreven brief

het middel zijn waarmee de partijen haar sterkte opvoert door uitbreiding van haar gevechtstroepen elders in een der landen van Indochina. Een bestand moet leiden tot stopzetting van alle soorten oorlogvoering. Dit slaat op de hele reeks van acties die deze oorlog getypeerd hebben, met inbegrip van bombardementen en terreurdaden. Een bestand moet niet alleen de strijd in Vietnam maar die in heel Indochina omvatten. De conflicten in dit gebied hangen nauw met elkaar samen. De Verenigde Staten hebben nimmer geprobeerd de oorlog uit te breiden. Wat wij proberen is de vrede uit te breiden. Tenslotte moet een bestand deel uitmaken van een algemene actie ter beëindiging van de oorlog in Indo-China.

Een bestand-op-de-plaats zou ongetwijfeld een massa problemen met zich meebrengen ten aanzien van de naleving. Maar het is altijd gemakkelijker geweest oorlog te voeren dan een bestand te vestigen. Met het oog op het tot stand brengen van een rechtvaardige vrede, moeten wij de uitdaging aanvaarden van lange en moeilijke onderhandelingen. Door akkoord te gaan met stopzetting van het schieten kunnen wij de omstandigheden scheppen voor overeenkomsten over andere kwesties.

Het tweede punt van het nieuwe initiatief voor vrede is dit: ik stel een vredesconferentie over Indochina voor. Bij de besprekingen in Parijs momenteel, praten wij over Vietnam. Maar het is niet zo dat Noordvietnamese troepen alleen in Zuid-Vietnam infiltreren, er grenzen overschrijden en bases vestigen — zij bedrijven hun agressie eveneens in Laos en Cambodja.

Een internationale conferentie is noodzakelijk ter behandeling van het conflict in alle drie staten van Indochina. Van deze oorlog in Indochina is gebleken dat hij een geheel vormt — hij kan niet genezen worden door slechts een der gebieden te behandelen waar hij is uitgebroken. De hoofdelementen van de Geneefse akkoorden van 1954 en 1962 blijven geldig als basis voor de regeling van problemen tussen staten in het gebied van Indochina. Wij zullen de resultaten van tussen die staten bereikte overeenkomsten accepteren. Terwijl wij het beleggen van een vredesconferentie over Indochina nastreven, zullen wij de onderhandelingen in Parijs voortzetten. Ons voorstel voor een bredere conferentie kan zowel daar als via andere diplomatieke kanalen worden besproken. De Parijse besprekingen blijven ons voornaamste forum voor het bereiken van een regeling door middel van onderhan-

David Bruce, die nu in Parijs de Amerikaanse delegatie leidt bij de vredesbesprekingen.

Gevangenen vrij

Tenslotte stel ik de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating voor van alle krijsgesvangenen die door de twee partijen worden vastgehouden. Voor al deze gevangenen moeten oorlog en gevangenschap eindigen. Zij en hun families hebben al teveel geleden. Ik stel voor dat alle krijsgesvangenen zonder uitzondering en onvoorwaardelijk nu worden vrijgelaten om terug te kunnen keren naar de plaats van hun keuze. Ik stel voor dat alle journalisten en andere onschuldige burgerslachtoffers van het con-

flict eveneens onmiddellijk in vrijheid worden gesteld. De directe vrijlating van alle krijsgesvangenen zou eenvoudig een daad van menselijkheid zijn. Maar het zou zelfs meer kunnen zijn. Het zou kunnen dienen om vertrouwen te scheppen, wil tot vooruitgang, en zo de vooruitzichten op onderhandelingen verbeteren. Wij zijn bereid specifieke procedures te bespreken om de spoedige vrijlating van alle gevangenen te bewerkstelligen. De vijf voorstellen die ik vanavond gedaan heb, kunnen de

**„Grootste offensief”
Vietcong in Cambodja**

De Cambodjaanse legerleiding heeft vanmorgen, enkele uren na de oproep van president Nixon tot een bestand in heel Indochina, meegedeeld dat de communistische strijdkrachten hun „grootste aanval” in de Cambodjaanse oorlog tot dusver hebben ondernemen.

Volgens de woordvoerder van het Cambodjaanse leger in Phnom Penh, majoor Am Rong, hebben tussen de 7000 en 10.000 man vannacht regeringseenheden in de stad Taing Kouk aangevallen, ruim 80 km ten noorden van de Cambodjaanse hoofdstad.

In de vroege morgen nam het vechten bij Taing Kouk af, maar in het dorp Prak Ham, 10 km zuidelijker wordt nog steeds fel gevochten.

In en rond Taing Kouk hebben zich naar schatting 6000 man regeringstroepen ingegraven die behoren tot de strijdmacht die de stad op 25 september op communistische eenheden heroverde. Die actie maakte deel uit van het begin vorige maand door Phnom Penh ingezete offensief in de richting

van de provinciehoofdstad Kompong Thom, waarvan de bedoeling is de noordelijke aanvoeroute van de Vietcong in handen te krijgen.

De woordvoerder van het Cambodjaanse leger zei vandaag dat de aanvallen op Taing Kouk betekenen dat de communisten hun aanvoeroute „tot elke prijs” willen behouden. Eenzelfde formulering heeft Am Rong de afgelopen maand steeds gebruikt wanneer hij sprak over het regeringsoffensief.

De alarmerende termen waarin de communistische aanval vanmorgen, vlak na de rede van Nixon, werd geannonceerd, zou er overigens op kunnen wijzen dat Phnom Penh niet erg gelukkig is met de Amerikaanse vredesplannen en op deze manier de ernst van de militaire situatie in het land nog eens onder de aandacht van de wereld wil brengen.

de tijd aangebroken zo als haar buurlanden sluiten bij een voorstel, hielden met het voer oorlog en een begin te met het sluiten van vrede. Zoals u weet ben ik pa gekeerd van een reis naar Italië, Spanje, Zuid-Engeland en Ierland. Honderdduizenden juichten tijdens mijn ritte de grote steden in deze I. Zij juichten niet voor m individu. Zij juichten voo land dat ik met trots vert woordigde — de Verenigde ten van Amerika. Voor m nen mensen in de vrije we de niet-gebonden wereld e communistische wereld, is rika een land van vrijheid, mogelijkheden, van vooruit. Ik geloof dat er nog een r is waarom ze mij in elk dat ik bezocht zo hartelijk groetten, ondanks de grote schillen in politieke stelsel nationale achtergrond. Bij besprekingen met leiders de gehele wereld constate ik dat niet allen zich op punten met onze politiek nenen verenigen. Maar geen reidder met wie ik heb sproken, vreesde dat de Vere de Staten hun grote macht len gebruiken om een a land te overheersen of zijn afhankelijkheid te verniet. Wij kunnen er trots op zijn dit de hoeksteen van Ameri buitenlandse politiek is.

Er is geen doel dat d natie meer is toegedaan dat ik meer ben toegedaan dan de bouw van een ni we vredestructuur in wereld, waarin elk la met inbegrip van No Vietnam zowel als Z Vietnam, vrij en onafhank lijk kan zijn zonder v voor agressie of overhe sing van buitenaf. Ik d dat iedere Amerikaan o in zijn hart wel vindt dat blijvende en meest groo bijdrage, die de Vereni Staten kunnen leveren dens deze periode waa wij de sterkste natie wereld vormen, is dat o macht werd gebruikt om vrijheid te verdedigen, die te vernietigen, om vrede te bewaren, niet te verstoren.

Het is in die geest da dit voorstel doe voor rechtvaardige vrede in V nam en Indochina. Ik v de leiders in Hanoi dit v stel in dezelfde geest te antwoorden. Laten wij o kinderen schenken wat in deze eeuw niet heb gehad, een kans om generatie van vrede te nieten.

de 21.000 Nederlanders

● De VS willen een nieuwe Indochinese vredesconferentie op basis van de Akkoorden van Genève waaraan ook de Sowjetunie zou kunnen deelnemen.

● De Amerikaanse regering stelt een volledig tijdschema in het vooruitzicht voor een totale Amerikaanse terugtrekking uit Zuid-Vietnam.

● President Nixon vraagt „uit menslievendheid” onmiddellijke vrijlating van alle krijgsgevangenen, burgergeïnterneerden en journalisten.

Nixon biedt staakt-het-vuren aan in geheel Indo-China

door onze correspondent E. G. Lachman

WASHINGTON, 8 okt. — In een nieuw, vijf punten omvattend vredesvoorstel voor geheel Indochina dat vandaag in Parijs ter tafel komt en volgens zijn zeggen ook namens Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja werd gedaan, heeft president Nixon gisteren tijdens een korte televisierede voor het eerst een staakt-het-vuren-op-de-plaats in geheel Indochina aangeboden.

Dat zou dan door waarnemers van de partijen en Asia-

tische belanghebbenden gecontroleerd worden. Voorts stelde de president een nieuwe Indochinese vredesconferentie voor op basis van de Akkoorden van Genève waaraan ook Rusland deel zou nemen terwijl intussen de vredesonderhandelingen in Parijs over Zuid-Vietnam gewoon doorgaan.

Als derde punt stelde de president voor het eerst een volledig tijdschema in het vooruitzicht voor totale Amerikaanse terugtrekking uit Zuid-Vietnam als onderdeel van een algemene regeling.

Een politieke oplossing in Zuid-Vietnam, zo herhaalde de president zijn voorstel van mei, diende de bestaande verhoudingen tussen de politieke krachten daar te weerspiegelen.

Een formulering die Amerikaanse aanvaarding van een coalitieregering in Saigon inhoudt mits ook de Zuidvietnamese leiders er deel van kunnen uitmaken. Tenslotte vroeg de president onmiddellijke vrijlating van alle krijgsgevangenen, burgergeïnterneerden en journalisten als „menslievende daad” of „als bewijs van goede trouw dat men werkelijk naar vrede streeft”.

De rede was ongetwijfeld publicitair en diplomatiek de best voorbereide die Nixon ooit hield. Hijzelf had haar aangekondigd als de meest omvattende over het Indochinese probleem ooit door een Amerikaanse president uitgesproken.

Zijn belangrijkste politieke architecten in het Witte Huis gaven nog voordat hij sprak toe dat het hier vooral een poging gold om het militaire probleem te scheiden van het politieke. Of, zoals de president in zijn rede zei: „Een eind aan het doden” om „de impasse in alle onderhandelingen te doorbreken”. Dat is dan ook meteen de moeilijkheid. De Vietcong eiste van begin af aan eerst een politieke oplossing en dan pas een militaire....

President Nixon tijdens zijn rede

van terreur en geldigheid voor geheel Indochina.

Het diende onderdeel te zijn van een algemene actie om de oorlog in geheel Indochina te beëindigen. Nixons politieke architect in het Witte Huis wees erop dat ook eerder al beperkte en regionale bestandsovereenkomsten waren aangeboden.

Maar de kwestie van een algemeen bestand was nu in al zijn mogelijke gevolgen bestudeerd op dezelfde manier als de voorstellen voor de besprekingen in Wenen over strategische wapens met de Russen. Het resultaat van deze uitgebreide en ingewikkelde studie was dat, vooral wegens grotere veiligheid in de zuidelijkste provincies na de operatie in Cambodja, de Amerikaanse militairen geen bezwaar meer maken zodat men het voorstel nu

kon doen.

Weliswaar was een algemeen bestand in een guerrilla-situatie gecompliceerder dan regionale bestanden, maar anderzijds was zo iets voor de vijand minder traumatisch en de vijand zelf had er trouwens ook intern over gesproken.

De Verenigde Staten hadden voor later precieze voorstellen wat betreft de te vormen bestandslijnen en te eisen garanties reeds uitgewerkt. Aanvaarding door Hanoi van zulk een bestand achtte men hier gisteravond niet waarschijnlijk daar dit het resultaat van de Vietnamisering zou ratificeren. Trouwens, zo gaf het Witte Huis toe, ook tijdens het bestand zou Vietnamisering in de vorm van Amerikaanse training voor Zuid-vietnamezen doorgaan.

Zie verder pag. 4

Binh en Thuy reageren negatief

Nog voor de Amerikaanse delegatieleider bij het vredesoverleg in Parijs, Bruce, Nixons nieuwe vredesvoorstellen op de zitting van vandaag had kunnen presenteren, hebben de vertegenwoordigers van Hanoi en de Vietcong zich in negatieve zin over het plan uitgelaten.

De Noordvietnamese onderhandelaar, Kuan Thuy, noemde voor het begin van het overleg Nixons voorstellen „een verkooptruc” voor het Amerikaanse electoraat en een poging de wereldopinie te bedriegen. Hij stelde ze tegenover de voorstellen die mevrouw Binh vorige maand heeft ingediend die volgens Thuy „werkelijk een belangrijk initiatief vormen om de oorlog te beëindigen.”

Volgens de leidster van de delegatie van het Bevrijdingsfront zelf is Nixons rede er niet op gericht „de Amerikaanse agressie te beëindigen en de vrede te herstellen”, maar „om de VS gelegenheid te geven hun neo-kolonialistische plannen uit te voeren”.

Ondanks de snelle negatieve reacties wijzen waarnemers erop dat de communistische vertegenwoordigers de Amerikaanse voorstellen niet rechtstreeks verwierpen, maar hun kritiek voerde op Nixons motieven richtten.

Internationale controle

Als basis voor een bestand op de plaats waarover Nixon onmiddellijke onderhandelingen eiste noemde hij: controle door internationale waarnemers, belofte om wederzijdse posities niet te versterken, geldigheid van het bestand ook voor daden

OORLOG BEËINDIGEN, MAAR NIET VERLIEZEN

Beleid Nixon in Vietnam hinkt op twee gedachten

door ARIE KUIPER

HET BELEID van president Richard Nixon in Vietnam is, bijna vanaf de dag dat hij in het Witte Huis kwam, gekenmerkt door een merkwaardige tweeslachtigheid — „een schizofren politiek”, schreven twee vroegere onderministers van president Johnson eind juni in de Washington Post. Waarbij men de vraag mag stellen of ex-medewerkers van Johnson de meest geschikte figuren zijn om de Vietnamese politiek van Nixon te kritiseren. Maar gelijk hadden zij wel: Johnsons opvolger hinkt op twee gedachten. Enerzijds wil hij een eind maken aan de oorlog, anderzijds wil hij de oorlog niet verliezen. De vraag rijst, ook na Nixons TV-rede van gisteren, of hij erin zal slagen het één met het ander te combineren.

Beslissende doorbraak thans mogelijk

Tijdens zijn campagne voor het presidentschap zei Nixon al, dat hij een eind zou maken aan de oorlog. Eerst praatte hij veel over een overwinning („als het machtigste land ter wereld verslagen kan worden door een stelletje guerrillastrijders, wie kan dan nog ontkennen dat het communisme aan de winnende hand is?”), maar toen bleek dat de omvang van het protest der Amerikanen de positie van Johnson aan het wankelen bracht, begon

geen enkele voorwaarde in één regering wil zitten met de huidige machthebbers in Saigon. Voor Nixon is het onmogelijk president Thieu, vice-president Ky en premier Khiem te laten vallen.

Cambodja

Nixon slaagde erin, door het terugtrekken van de eerste tienduizenden

Ja, zo is uw Hema. We zijn in de feestfeer. Er Door nu uitstekend textiel te kopen met veel v kens. In wol, zakdoeken, lakens, in dekens, vi Met kleine prijzes. Dus stof genoeg ter overw

100 HEMAS

Tulled combine
Voor slaap- of
Anti-slip.
Rechthoekig:
45 x 80 cm
7.50
Ovaal:
50 x 80 cm,
9.75
Bijpassende
toilemat,
4.75
Koop ze als set
Wasvoorschift
In oranje, goud
rood, lichtgroen
turquoise

Sterke Jacquard baddoeken.
In twee kleuren en veel Merk Allure.

in te nemen.

Beloofte

Toen hij eenmaal tot president was gekozen, kwam Nixon definitief tot de conclusie, dat er een eind moest komen aan de oorlog. Op 3 juni van dit jaar zei hij opnieuw: „Ik heb beloofd dat ik een eind zal maken aan de oorlog. Aan die belofte zal ik mij houden.” Hij had toen allang een begin gemaakt met de terugtrekking van de eerste Amerikaanse troepen. Zijn probleem was echter dat hij de oorlog wilde beëindigen zonder een al te groot gezichtsverlies voor Amerika, om een sterke binnenlandse reactie van rechts te voorkomen.

Zonder meer vertrekken uit Zuid-Vietnam en de intern-politieke machtsverhoudingen daar zich vrij laten ontwikkelen, zou trouwens in strijd zijn met zijn gehele politieke filosofie. In het voorjaar schreef de Amerikaanse columnist en superhavik Joseph Alsop een opvallend artikel in de International Herald Tribune.

Nixon had in het Witte Huis gecombineerd met Republikeinse leiders uit het Congres. Hij had hen verteld dat hij, anders dan Johnson, nog drie volle jaren had om een oplossing te vinden, pas daarna zou hij weer worden gecombineerd met verkiezingen. In drie jaar kon veel gebeuren, aldus zei de president, volgens het verhaal van Alsop, en hoe dan ook „ik ben niet van plan de eerste Amerikaanse president te worden, die een oorlog verliest”.

Tussenweg

Ziedaar Nixons dilemma: wèl de oorlog beëindigen, maar niet de oorlog verliezen. Hij dacht een goede tussenweg te hebben gevonden door een beleid, dat maandelang werd gekenmerkt door twee slagwoorden: Vietnamisering en coalitieregering.

Vietnamisering betekent, dat het Zuidvietnamese leger steeds meer de feitelijke oorlog van de Amerikaanse soldaten zou overnemen. Als er eenmaal geen Amerikanen zouden sneuvelen in Zuid-Vietnam, zou de publieke opinie vanzelf tot rust komen, ook al zou de oorlog nog jaren duren. De Amerikaanse luchtmacht en sterke logistieke eenheden zouden dan achter kunnen blijven om het Zuidvietnamese leger te helpen.

Het tweede slagwoord, de coalitieregering, hield in dat alle politieke stromingen in Zuid-Vietnam, inclusief het Nationale Bevrijdingsfront, zouden gaan samenwerken in één regering. Deze oplossing is vanaf het begin geblokkeerd door het Front, dat onder

opinie tot rust te brengen. In mei van dit jaar echter ontstond een geheel nieuwe situatie, toen het Amerikaanse leger van de ene dag op de andere Cambodja binnenviel. Dit werd gedaan om de oorlog in Vietnam beter in de hand te krijgen, maar de reactie van het Amerikaanse publiek was ongekend fel. Nixon maakte zijn eerste grote crisis door.

Vanaf die tijd moet hij hebben begrepen, dat hij inderdaad zijn belofte moest houden en, op welke manier ook, een eind moest maken aan de oorlog. Door zijn nieuwe aanbod van gisteren hoopt hij een doorbraak te bewerkstelligen die beslissend is.

Een vergelijking van zijn voorstel met dat van de tegenpartij, ingediend op 17 september in Parijs, leidt tot de conclusie dat een overeenkomst nu mogelijk moet zijn. Nixon beschikt nu in ieder geval over het grote voordeel, dat hij de bewijslast op de schouders van de tegenpartij heeft gelegd. Indien de Vietcong en Noord-Vietnam zijn nieuwe voorstellen verwerpen, zouden de Amerikanen voor de eerste maal propagandistisch in het voordeel zijn.

Kissinger

Op 25 augustus van dit jaar ontving Nixons belangrijkste politieke adviseur, Henry Kissinger, een aantal journalisten in het zomerverblijf van de president in San Clemente (Californië), spottend het „westelijke Witte Huis” genoemd. Kissinger zette bij die gelegenheid uitvoerig uiteen wat de achtergronden waren van de Amerikaanse politiek.

Kissinger wees op het onderlinge verband van de oorlogen in Cambodja en Zuid-Vietnam. Hij zei ervan overtuigd te zijn dat Cambodja zou zijn gevallen, als de VS niet tussenbeide waren gekomen. Het zou dan onmogelijk zijn geworden te komen tot vrede in Vietnam.

De Cambodjaanse regering, aldus Kissinger, kan het erg moeilijk krijgen, als in november het regenseizoen eindigt en de communisten alles in de strijd gaan werpen om Cambodja te veroveren. Daardoor zou echter het communistische offensief in Zuid-Vietnam verzwakken. Daarom zouden de leiders in Hanoi er beter aan doen ernst te maken met de vredesbesprekingen in Parijs.

Senaat

De binnenlandse politiek in Amerika stelde intussen haar eigen eisen. Terwijl vice-president Agnew driftig doorging met zijn pogingen de „zwijgende meerderheid” te mobiliseren en achter de regering te krijgen, werd het verzet in vooral de Senaat tegen de oorlog groter.

Een amendement van de senatoren

Hatfield en McGovern, dat de regering verplichtte alle Amerikaanse troepen vóór 1 januari 1972 naar huis te halen, werd weliswaar verworpen, maar niet minder dan 39 senatoren stemden vóór dit amendement, dat door een woedende Agnew „een blauwdruk voor de nederlaag” werd genoemd. Dat 39 senatoren hun stemmen gaven aan zo'n drastisch amendement, werd door alle commentatoren een teken aan de wand genoemd. Waarschijnlijk dacht Nixon er ook zo over.

Men moet erkennen dat Nixon in het Vietnamese drama manoeuvreert met een zekere behendigheid. Hij balanceert voortdurend tussen de „duiven” en „havikken” in, probeert beide partijen te vriend te houden, althans niet in een toestand van uiterste onrust te brengen, en brengt tegelijk het einde van de oorlog, ondanks alles, dichterbij.

Zijn voorstellen van gisteren kunnen een belangrijke doorbraak betekenen. Het is niet onmogelijk dat de tegenpartij positief zal reageren. Belangrijke kritici van de Vietnamese oorlog in het Congres, zoals de senatoren Mansfield en Fulbright, hebben zich al

waarderend over Nixons' plannen uitgelaten.

De politieke ontwikkeling, dat is een belangrijk punt, zijn in zekere zin een aanvulling op de ontwikkelingen op het slagveld. De oorlog is al veel minder fel geworden dan zij de laatste jaren was. De aantallen rechtstreekse confrontaties lopen terug, de aantallen gesneuvelden en gewonden aan beide zijden worden kleiner. Op 5 augustus zeiden zeggelieden van het Pentagon dat de oorlog langzaam zou kunnen ophouden en dat de Amerikaanse strijdkrachten na 1 mei 1971 alle offensieve acties zouden staken. Zij zouden zich vanaf die datum alleen nog maar verdedigen tegen aanvallen van de tegenstander en zich voor het grootste deel terugtrekken op hun eigen bases.

Dit, gecombineerd met de politieke doorbraak, die Nixon tot stand wil brengen, zal misschien tot gevolg hebben dat er uiteindelijk een eind komt aan het eindeloze en enorme lijden van het Vietnamese volk.

Wit geglazurde soep-koppen met afbeelding van groenten

Handig! Deze kookwekker kan op de kookplaat worden geplaatst

Practica Orion kniekousen met kabel, Wit, rood, RAF-blau, moss-groen of roestbruin. Schoenmaten 23-42.

Normale prijs 2.75 - 3.75
Deze week 2.35 - 3.25

APLAUS AANBIEDING

geldig t/m woensdag 14 oktober

Nylon velours home dress in 'uitbundig' kasjmirdessin. Praktisch en modieus voor een avondje thuis. Rose of bleu, S, M, L.

22.50

Albert Heijn

Nixon verwachtte koele reacties van Noord-Vietnam

WASHINGTON, 9 okt. (AP, Reuter) — De eerste reacties van Noord-Vietnam op het vredesvoorstel van president Nixon waren koel, zo niet afwijzend, maar dat hadden we al verwacht.

Dit heeft het Witte Huis laten weten naar aanleiding van de kille ontvangst van het nieuwe plan-Nixon op de Parijse vredesbesprekingen. Nixon zelf zei, dat de reacties op zijn voorstel in het algemeen „overweldigend gunstig” zijn. Hij hoopt, dat ook Noord-Vietnam serieus zal willen reageren op een als serieus bedoeld plan.

Mevrouw Binh, die aan het hoofd staat van de delegatie van het Zuidvietnamees Bevrijdingsfront in Parijs, sprak van „een propagandistische vredesmanoeuvre.” Ze voegde er wel aan toe, dat haar reactie „voorlopig” was. Positiever was secretaris-generaal Oe Thant van de Verenigde Naties, die opperde, dat de partijen bij de Parijse vredesbesprekingen eerst eens privégesprekken zouden voeren over het voorstel van Nixon, dat „een nauwkeurige studie en overweging waard” is.

Het officiële Sovjet-persbureau Tass heeft tot dusver slechts verklaard, dat het „van belang” is, dat Nixon zijn steun blijft geven aan de regering in Saigon, „dat, zoals algemeen bekend is, een van de voornaamste hinderpalen vormt op de weg naar de vrede.” Ook meldde Tass, dat Nixon stilzwijgend voorbij was gegaan aan „de opbouwende voorstellen” van het Zuidvietnamees Bevrijdingsfront van 17 september.

Het radiostation van het Zuidvietnamees Bevrijdingsfront heeft Nixon „een bijzonder verraderlijke kolonialist” genoemd en gezegd dat zijn vijf punten plan „absoluut niets bijdraagt” tot het herstel van de vrede in Indo-China. In de uitzending van de klandestiene zender werd gezegd, dat het voorstel van Nixon geen mogelijkheid biedt „tot vooruitgang op de Parijse vredesbesprekingen” en bovendien „zijn intentie om Zuid-Vietnam voor een lange tijd te bezetten” verdraagt. Het is duidelijk, zo werd in de

uitzending gezegd, dat Nixon van plan is „de oorlog te Vietnamiseren en uit te breiden tot geheel Indo-China.”

„Niets nieuws en niets belangrijks”, zo beoordeelt het Noordvietnamees persbureau het nieuwe voorstel van Nixon. Volgens het persbureau heeft het voorstel alleen betekenis voor binnenlands gebruik in de Verenigde Staten, met het oog op de komende verkiezingen. In het commentaar wordt erop gewezen dat de Amerikaanse president „onmiddellijke, volledige en onvoorwaardelijke” terugtrekking van de Amerikaanse troepen blijft weigeren. Verder blijft Nixon ook de regering Thieu-Ky in Saigon steunen.

„Het voorstel tot een staakt-het-vuren beoogt kennelijk het legaliseren van de Amerikaanse agressie in Zuid-Vietnam, en het Zuidvietnamees volk zijn recht op zelfverdediging te ontnemen. De Amerikaanse en de wereldopinie vraagt van president Nixon slechts dat hij een eind maakt aan de agressie en zonder voorwaarden te stellen onmiddellijk alle Amerikaanse en satelliettroepen uit Zuid-Vietnam terugtrekt,” aldus het persbureau.

Mevrouw Binh:

Nixons voorstellen onaanvaardbaar

Mevrouw Binh, de minister van buitenlandse zaken van de Voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam, heeft vandaag in een interview met het Franse communistische dagblad l'Humanité verklaard dat de nieuwe vredesvoorstellen van president Nixon „onaanvaardbaar” zijn.

Dit betekent een aanzienlijke verscherping van de toch al negatieve houding van de communistische zijde tegenover Nixons vredesplan in vergelijking met de voorlopige commentaren tijdens de zitting van het vredesoverleg van donderdag, toen het woord „verwerping” zorgvuldig werd vermeden.

In het interview van vandaag zegt mevrouw Binh dat de Vietcongdelegatie Nixons rede diepgaand had bestudeerd „en we zien dat het zogenaamde vredesplan er noch op is gericht om voortgang te brengen in de Parijse vredesbesprekingen, noch iets bijdraagt tot het vinden van een vreedzame regeling.” „Daarom achten wij het onaanvaardbaar.”

Zaterdag al had de delegatie van de Noordvietnamezen een speciale verklaring uitgegeven waarin „al Nixons bedriegelijke propagandatrucs” werden verworpen. In de verklaring wordt verder de overtuiging uitgesproken dat de Amerikaanse congressleden die nu Nixons plan steunen zich mettertijd zullen realiseren dat het truc was.

„Als Nixon werkelijk de oorlog wil beëindigen en de Zuidvietnamese zelfbeschikking wil eerbiedigen dan moet hij de voorstellen beantwoorden die hier door de Vietcong zijn ingediend,” aldus de verklaring.

Evenals in de reacties van Hanoi en de Vietcong is wordt ook de officiële reacties uit Moskou en Peking Nixons rede over Indochina voorgesteld als een stunt om het Amerikaanse publiek voor de komende verkiezingen een rad voor ogen te draaien.

Het Russische partijblad Prawda noemde zaterdag Nixons voorstellen „een propagandatruc voor verkiezingsdoeleinden” en dat ze erop gericht zijn de interventie van de VS in Indochina „te legaliseren en voort te zetten”.

Naar aanleiding van het voorstel voor een bestand-op-de-plaats schrijft de Prawda: „Wier posities moeten dan bevroren worden? Is het niet duidelijk dat de posities van de VS-invallers zich in een vreemd land bevinden?”

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rogers, heeft zondag in een televisie-interview verklaard teleurgesteld te zijn

over de Russische reactie en zei die niet te kunnen begrijpen. Rogers zei niettemin te hopen dat Moskou, wat ook in het openbaar gezegd wordt, met de VS zal streven naar vrede in Indochina en het Midden-Oosten. President Nixon heeft op de Russische leiders een beroep gedaan hun invloed aan te wenden om Nixons vredesplan aangenomen te krijgen.

Het officiële persbureau Nieuw China heeft zondag Nixons vredesplan afgewezen als „door-trapt bedrog” en als een „nieuw plan om de Amerikaanse agressie in Indochina te verhullen.” Op een persconferentie in Peking sloot het afgezette Cambodjaanse staatshoofd, prins Norodom Sihanouk, zich bij de Chinese verklaring aan en kondigde aan een internationale conferentie, zoals door Nixon is voorgesteld, te zullen boycotten.

China heeft de proclamatie van Cambodja tot republiek als een „politieke farce” bestempeld. In een officiële regeringsverklaring werd zondag meegedeeld, dat Peking de regering in ballingschap van het afgezette staatshoofd prins Norodom Sihanouk als de enige wettige regering van Cambodja zal blijven erkennen. Het bewind van Lon Nol en Sirik Matak werd betiteld als „een verraderskliek”.

Rogers optimistisch over werking van Nixons voorstellen

De Amerikaanse regering verwacht niet dat Noord-Vietnam en de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam de jongste voorstellen van president Nixon openlijk zullen aanvaarden. Wel vertrouwt Washington er op dat deze voorstellen de discussie achter de schermen weer op gang zullen brengen, zodat het opnieuw tot een serieus overleg kan komen. Aldus de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, William Rogers, gisteren tijdens een persconferentie in Washington. Volgens Rogers speelt de omstandigheid dat het initiatief van Nixon in de VS en daarbuiten veel steun heeft ontvangen een belangrijke rol.

David Packard, de Amerikaanse onderminister van defensie verklaarde gisteren in Washington dat de Noordvietnamezen en de Vietcong president Nixons voorstel zouden aanvaarden omdat zij in militair opzicht steeds meer verliezen leden. Volgens hem verloren de communistische strijdkrachten in Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja steeds meer terrein.

De Amerikaanse Senaat heeft donderdagavond een resolutie aangenomen waarin Nixons laatste initiatief gesteund wordt.

De voorstellen zijn „billijk, leggen de basis voor een beëindiging van de gevechten en gaan in de richting van een rechtvaardige oplossing van de oorlog in Indo-China", zo luidt de resolutie. Volgens de democratische fractieleider Mike Mansfield is het snelle aannemen van de resolutie bedoeld om de eensgezindheid aan te tonen, waarmee de Senaat achter Nixon staat.

Minister Rogers zei op zijn persconferentie nog dat tegen 1 mei van het volgend jaar het merendeel van de Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam geen gevechtsrol meer zal spelen. Dit was in overeenstemming met de eerdere toezegging van Nixon dat tegen het voorjaar 150.000 Amerikaanse militairen zullen worden teruggetrokken.

Cambodja zal niet deelnemen aan een vredesconferentie over Indo-China, als prins Norodom Sihanouk ook een plaats aan de onderhandelingstafel krijgt, zo heeft de Cambodjaanse onderminister van buitenlandse zaken Tim Ngoeon gisteren in Phnom Penh verklaard. Cambodja aanvaardt het principe van een bestand, maar in een guerrilla is er geen front en de gevolgen van een bestand zijn onder deze omstandigheden zeer belangrijk. Daarom behouden we ons het recht voor om zelf voorwaarden voor een staakt-het-vuren te stellen, zo zei minister Ngoeon. Hij legde er overigens de nadruk op dat Cambodja geheel achter de voorstellen van president Nixon staat.

Nabij Phnom Penh, de hoofdstad van Cambodja wordt een deel van de wachttaken door vrouwen vervuld terwijl in de omgeving alle mannelijke strijdkrachten ingezet worden in de hevige gevechten met de communistische infiltranten. De meisjes heten deel uit te maken van de luchtlandingstroepen.

Amerika trekt 40.000 man weg

HARTFORD, 13 okt. (AFP, AP, DPA) — De Amerikaanse president Nixon heeft verklaard dat van 15 oktober tot het eind van dit jaar veertigduizend Amerikaanse militairen uit Vietnam zullen worden teruggetrokken. Dit betekent dat per 31 december nog 344.000 Amerikaanse soldaten in Vietnam over zullen zijn. Het had eerst in de bedoeling gelegen tot 1 januari slechts tienduizend man terug te trekken.

Tegelijkertijd verklaarde Nixons minister van defensie, Melvin Laird, dat hopelijk halverwege het jaar 1973 geen dienstplichtigen meer onder de wapenen hoeven te worden geroepen. Volgens Laird ligt het in de bedoeling wel geselecteerde dienstplichtigen te blijven registreren, maar deze alleen in noodgevallen op te roepen.

Hierop aansluitend zei de minister voor het leger, Stanley Resor, dat zich na het beëindigen van de Vietnamese oorlog in de Amerikaanse landstrijdkrachten het grootste demobilisatieproces voltrekken zal sedert het einde van de Tweede Wereldoorlog. Sinds 1948 heeft er in de VS ononderbroken dienstplicht bestaan.

Hij acht het niet uitgesloten, dat als Amerika nog slechts een rol van advi-

seur in Zuid-Vietnam vervult, de omvang van de landstrijdkrachten in de buurt van het peil van 1961 komt te liggen, toen slechts 859.000 man onder de wapenen waren. Officiële zegslieden geloven zelfs dat dit aantal reeds volgend jaar of begin 1972 zal worden behaald.

Dit sluit aan op de verklaring van de president, waarin deze zei dat het besluit tot versnelde terugtrekking was genomen na een diepgaande studie waarbij gebleken is dat de „Vietnamisering” (het inschakelen van het Zuid-Vietnamese leger bij de strijd) sneller verloopt dan verwacht was.

Nixon deed zijn mededeling in Hartford in de staat Connecticut tijdens een verkiezingstournee. Men twijfelt er niet aan of de nieuwe troepenvermindering in Vietnam, samen met het nieuws over beëindigen van de dienstplicht, zal de Republikeinen bij de verkiezingen van 3 november een flinke steun in de rug zijn.

Dit is ook de indruk, die de uitspraak op Hanoi en de Vietcong heeft gemaakt. Noordvietnamese en Vietcongfunctionarissen bij het vredesgesprek in Parijs noemden de aangekondigde troepenvermindering een poging de publieke opinie in Amerika te misleiden in verband met de komende verkiezingen. Er blijven genoeg militairen over, zo wordt gezegd, om de Amerikaanse plannen in Zuid-Vietnam uit te voeren.

Wapens voor Zuid-Vietnam onder diplomatiek zegel?

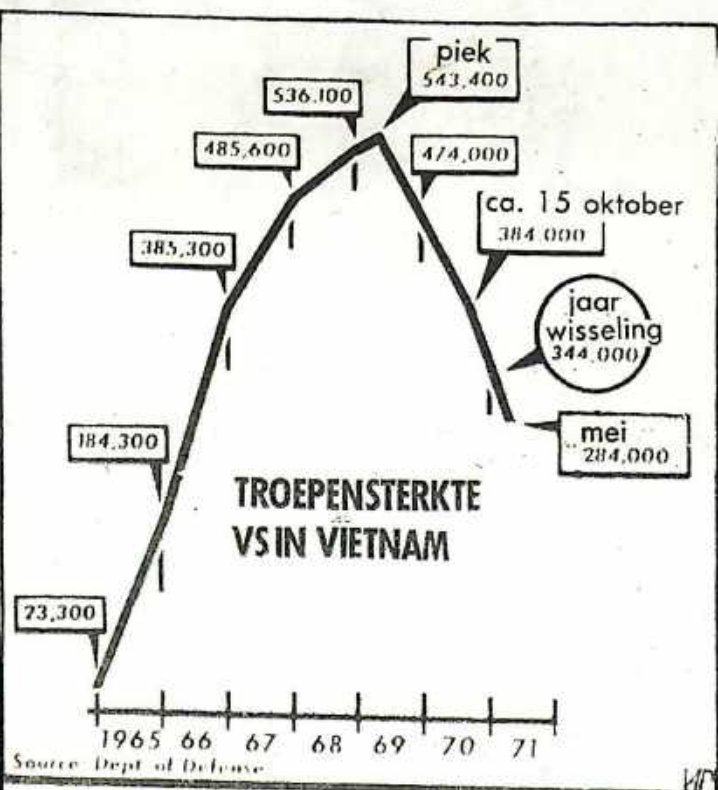
Het Kamerlid A. G. van der Spek (PSP) heeft minister mr. Luns schriftelijk gevraagd of het waar is, dat vanuit ons land wapenzendingen naar Zuid-Vietnam onder Nederlands diplomatiek zegel plaats vinden.

Bovendien wil het kamerlid weten welke algemene en specifieke controles bij export van goederen onder diplomatiek zegel vervallen en welke van toepassing blijven. Ook heeft hij gevraagd in welke gevallen deze wijzen van verzenden wordt toegepast en door welke instanties.

Tenslotte verzoekt de heer Van der Spek minister Luns uitvoerige opening van zaken te geven als inderdaad wapens onder diplomatiek zegel naar Zuid-Vietnam gaan.

vertrek Vietnam

1302570 mpe

De Amerikaanse regering zal tegen Kerstmis nog eens 40.000 manschappen uit Zuid-Vietnam terugtrekken. De Amerikaanse macht ter plaatse zal dan zijn teruggebracht tot 344.000 man.

President Nixon, die dit besluit bekendmaakte, noemde het een versnelling van zijn programma, dat de terugtrekking voorschrijft van 150.000 soldaten in de periode van twaalf maanden, welke eindigt op 1 mei van het volgend jaar.

De Amerikaanse regering onthulde gisteren voorts, dat zij de doelstelling om tegen 15 oktober aanstaande 50.000 man te hebben teruggetrokken voorbij is gestreefd. Een aanzienlijke versnelling van het tempo van de terugtrekking totdusver zal vereist zijn om een vermindering met nog eens 100.000 man het aanstaande voorjaar te halen.

De regeringswoordvoerder Ronald Ziegler zei gisteren, dat het oorspronkelijk de bedoeling was Amerikaanse macht tussen 15 oktober geweest het plafond van de Amerikanen 31 december aanstaande slechts met 10.000 man omlaag te brengen. Dit zou betekend hebben, dat het grootste deel van de 150.000 terug te trekken manschappen pas in de eerste maanden van 1971 naar huis zou zijn gestuurd.

wacht, dat de sterkte zal komen te liggen op het peil van 1961, toen 859.000 man, onder de wapenen waren.

Nixon, die zijn mededelingen deed tijdens een bezoek aan Connecticut — als onderdeel van de verkiezingscampagne — zei: „De voortdurende vooruitgang in het programma voor vietnamisering van de strijd heeft een versnelling van de terugtrekking binnen het vroeger aangekondigde schema mogelijk gemaakt.” De troepensterkte in Vietnam tegen het eind van het jaar — 344.000 — zal 205.000 man minder zijn dan toen hij in januari 1969 zijn ambtstermijn begon, zo merkte de president op. Volgens de huidige plannen zal die sterkte tegen 1 mei 1971 zijn teruggebracht tot 284.000 man.

Volgens de laatste Amerikaanse gegevens zijn gedurende de oorlog in Vietnam gesneuveld 43.737 Amerikanen, 114.718 Zuid-vietnamezen en 673.212 „vijandelijke militairen”. (Deze getallen hebben geen betrekking op burgerslachtoffers). Het totaal aantal Amerikanen, dat is geregistreerd als gesneuveld, gewond of vermist tijdens acties, bedraagt 334.167. In de Eerste Wereldoorlog was het totale aantal Amerikaanse slachtoffers 320.710, in de Tweede Wereldoorlog 1.078.162.

De Amerikaanse minister voor het leger, Stanley Resor, heeft verklaard, dat zich na beëindiging van de Vietnamese oorlog in de Amerikaanse landstrijdkrachten het grootste demobilisatieproces zal voltrekken sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog. De bewindsman ver-

Saigon gespannen aan de politieke roulette

Nieuwsdienst Le Monde
SAIGON, 14 okt. — Politieke kringen in Saigon houden de ogen gericht op het kleine balletje. Zij hebben al de kleur in de gaten maar weten nog niet op welk nummer het ronde ding tot stilstand is gekomen. Zover is het nog niet, maar het zal niet lang meer duren. Dan zal spoedig het spannendste en het meest dramatische moment aanbreken. Een niet of een winnend nummer?

„Wacht maar”, zei ons iemand in Saigon, „tot het Noord-Vietnamese „neen, maar...” overgaat in een „ja, maar...”, dan zult u mijn landgenoten zien reageren.” De ontvangst van de voorstellen van president Nixon had daar ook duidelijk een kwalijk luchtje van cynisme.

Een senator ziet het zo: „In de Senaat zijn wij niet erg ongerust omdat wij weten dat de Vietcong nooit het plan van Nixon zal aanvaarden. Wij denken dat indien Nixon de verkiezingen over een maand wint en indien de Vietcong z'n afwijzende houding handhaaft, dat dan de oorlog opnieuw wordt voortgezet.”

Een Vietnamees journalist zei: „Toen mevrouw Binh haar programma van acht punten bekendmaakte heeft niemand hier er enig commentaar op gegeven. Wij gingen van de ene senator naar de andere volksvertegenwoordiger om hen aan het spreken te krijgen, maar daar was niets aan te doen.

Zij zijn pas begonnen te spreken na de rede van Nixon. In het algemeen zeggen zij dat Nixon niet de netelige kwesties heeft durven aanvoeren terwijl de analyse van mevrouw Binh duidelijk en precies was.”

De regering in Saigon heeft haar ongerustheid goed verborgen. De rede van Nixon werd nauwelijks genoemd in de radio-uitzendingen. Die was vervangen door een officieel communiqué dat er niet een keer naar verwees. De verhouding tussen Washington en Saigon heeft nog steeds dezelfde gebreken.

President Thieu riep generaal Ky terug. Men dacht dat da

Ngo Cong Duc wordt gesteund door de „grote Minh”, de bonzen van de An-Quang-pagode, de linkse katholieken en de mensen uit de omgeving van de aartsbisschop van Saigon.

was omdat „de vice-president sommige dingen kan zeggen die de president zelf niet kan zeggen.” Bovendien zal Ky zich verstandiger gedragen in Saigon dan in Parijs of Londen.

Oppositie actief

Ngo Cong Duc, de jonge katholieke afgevaardigde van de Mekong-delta, wordt steeds ondernemender. Hij heeft in september zijn tweede bezoek aan Parijs gebracht om er een vredesplan te publiceren van vier punten, enkele dagen voor mevrouw Binh haar acht punten bekend zou maken.

Toen hij kort daarop in Saigon terugkeerde werd hij slecht ontvangen door de aanhangers van het regime. Afgelopen week is hij naar zijn kiesdistrict gegaan te Phu Vinh, zijn geboortestad. De autoriteiten waren afwezig. Tegenstanders uit Saigon gooiden verf naar hem, terwijl Duc in triomf door enkele honderden getrouwen werd rondgedragen. Duc wordt een briljante toekomst voorspeld en schijnt voor het ogenblik inderdaad de enige politieke leider te zijn die in verzet tegen Thieu is gekomen.

Over het nieuwe Amerikaanse vredesvoorstel zegt Duc: „Nixon heeft een stap vooruit gezet. Maar dat is niet genoeg. Wat belangrijk is, is dat de mensen hier zijn rede niet uitleggen als steun aan het regime. Thieu staat alleen. Nixon is niet met hem getrouwd. De afgevaardigden die voor Thieu zijn, zijn met mij komen praten. Sommigen zullen wel tot een akkoord met mij komen.”

De vroegere generaals schijnen zijn vredesinitiatief goed te keuren. Deze week gaat hij zich nader verklaren voor de nationale vergadering.

Opinieonderzoek

Amerikaanse kringen in Saigon hebben een nieuwe obsessie. De agenten van de inlichtingendienst houden opinieonderzoeken in het land om te vragen aan de mensen voor wie zij zouden stemmen bij de presidentsverkiezingen komende zomer. De antwoorden worden verzameld en toevertrouwd aan de overmijdelijke computers. Zo wordt Zuid-Vietnam in een kaartstelsel zijn ondergebracht.

Deze obsessie heeft echter nog een andere zin. Die zelfde Amerikaanse kringen vragen zich af of generaal Tran Thien Khiem, die sinds een jaar de te bescheiden rol van premier speelt, niet heimelijk van plan zou zijn om zich kandidaat te stellen voor het presidentschap. Wel te verstaan met de zegen van de CIA.

Officieel kan er geen sprake zijn van deze veronderstelling. Maar de Amerikanen, tenminste sommigen onder hen, zijn van mening dat hun land „er niets bij te verliezen” zou hebben.

Indien generaal Khiem tot president gekozen wordt, zeggen zij, d.w.z. indien de huidige president erin toestemt hem die plaats af te staan, dan zou het regime een verandering ondergaan. Bovendien zou men, zonder dat men toegeeft aan de eisen van de Vietcong (de uitsluiting van de president, van de vice-president en van de premier een stap doen in hun richting.

Ten slotte zou de kandidatuur van generaal Khiem het mogelijk maken om een pijnlijke verkiezingsstrijd te voorkomen. Generaal Duong Van Minh, die de leider blijft van de oppositie, zei ons vorige week dat hij zich niet zal verzetten tegen de kandidatuur van premier Khiem indien deze de steun heeft van het volk.

Zo zal men een botsing tussen de aftredende president en de chef van de militaire junta die de gebroeders Diem en Nhu in 1963 omverwierp, kunnen vermijden.

Hoewel, in de Zuidvietnamese politiek is het steeds hachelijk vooruit te lopen op de gebeurtenissen.

Bangkok begint actie tegen guerrillastrijders

In het noorden van Thailand zijn troepen een grote actie begonnen tegen pro-communistische guerrillastrijders die zich hebben verschanst in het heuvelachtige gebied van de grens-provincie Chaing Rai bij Laos.

De actie wordt uitgevoerd door een gecombineerde strijdmacht en parachutisten, infanterie en politietroepen en volgt op het neerschieten door guerrillastrijders, vorige week, van een Thailandse gevechtsbommenwerper.

De laatste tijd is de activiteit van de communisten in het noorden van Thailand aanzienlijk verhoogd. In Bangkok wordt gezegd dat eerst getracht zal worden de guerrillastrijders te overreden om zich over te geven, voordat vanuit de lucht en met artillerievuur de aanval wordt ingezet.

In regeringskringen in de Thailandse hoofdstad is vandaag gezegd dat dienstplichtigen voortaan voor onbepaalde tijd zullen moeten dienen. Dit in verband met de groeiende communistische dreiging.

Vorige maand heeft de Thailandse premier, maarschalk Kittikatsjoren aangekondigd dat eveneens met het oog op de guerrilla-activiteiten het leger voor het eind van het jaar op volle sterkte zal worden gebracht. Volgens Amerikaanse militaire bronnen zou daardoor het totale aantal mannen dat onder de wapenen zal zijn bijna 320.000 bedragen.

Ky naar Nederland?

Volgens het Engelse persbureau Reuter in de Zuidvietnamese hoofdstad Saigon zal vice-president Ky omstreeks het eind van deze maand of in het begin van november een bezoek aan Nederland brengen. Dit heeft het persbureau in officiële kringen in Saigon vernomen.

Ky zal voorts bezoeken brengen aan paus Paulus en aan Perzië. Vandaag is de Zuidvietnamese vice-president uit Saigon naar Parijs vertrokken voor een tweede bezoek aan de Franse hoofdstad deze maand. Voordat Ky in Parijs arriveert, zal hij, samen met zijn vrouw, nog bezoeken brengen aan Phnom Penh en Bangkok.

Vorige week werd Ky vanuit Parijs naar Saigon teruggedroe-

19 Oct 1972
pen voor besprekingen over het nieuwe vredesplan van president Nixon.

Het ministerie van buitenlandse zaken in Den Haag heeft intussen op onze vraag of daar iets bekend is over een voorgenomen bezoek van de Zuidvietnamese vice-president aan ons land ontkennend geantwoord. Een woordvoerder van het ministerie verklaarde dat het bericht een volkomen verrassing was, maar liet de mogelijkheid open dat het hier gaat om een privébezoek.

VN 127 leden. Het aantal leden-staten van de Verenigde Naties is vandaag tot 127 gestegen, doordat de Algemene Vergadering op voordracht van de Veiligheidsraad bij acclamatie de pas onafhankelijk geworden Fidzji-eilanden heeft toegelaten.

(Reuter)

EVENALS VIETCONG, PATHET LAO

Hanoi wijst voorstel Nixon van de hand

HANOI, 15 okt. (AFP) — Noord-Vietnam heeft de jongste vredesvoorstellen van president Nixon officieel verworpen. „Het volk van Vietnam en de regering van de Democratische Republiek Noord-Vietnam veroordelen met kracht de bedrieglijke vredesvoorstellen van de regering-Nixon en verwerpen die vastberaden”, zo verklaarde het Noordvietnamese ministerie van Buitenlandse Zaken.

Het voegde eraan toe dat Hanoi het volledig eens is met de Cambodjaanse regering-in-ballingschap van prins Sihanoeok, het centrale comité van de Laotiaanse Neo Lao Haksat en de Vietcong die de voorstellen eveneens hebben veroordeeld en verworpen.

Het standpunt van Noord-Vietnam ten aanzien van een vreedzame regeling van de kwestie-Indochina is heel

duidelijk, aldus de verklaring: Voor Vietnam betreft dat de vier punten van Hanoi en steun voor de algemene oplossing van tien punten en de toelichtingen van 17 september van de Zuidvietnamese Revolutionaire Regering (Vietcong).

Aangaande Laos steunt Noord-Vietnam ten volle de vijf punten van het centrale comité van de Neo Lao Haksat, daterend van 6 maart van dit jaar en inzake Cambodja is dat het geval met de vijf punten, die prins Sihanoeok op 23 maart uiteenzette, de drie landen blijven strijden voor hun fundamentele nationale rechten, erkend in de akkoorden van Genève van 1954 en 1962.

Noord-Vietnam verklaarde zich overtuigd van de steun van de volken en regeringen der socialistische broederstaten en alle van vrede bezielden landen.

„Deze moeten van de Amerikaanse regering een serieus antwoord eisen op het concrete voorstel van de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam waarvan de fundamentele punten terugtrekking van de Amerikaanse troepen en verwijdering van de regering Thieu-Ky-Khiem zijn.”

Ook de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam heeft Nixons vredesvoorstellen verworpen. „Wij veroordelen de valse vredesvoorstellen van Nixon scherp en verwerpen ze”, aldus de premier, Hoeynh Tan Phat.

In een uitzending van de Pathet La (de militaire afdeling van de Pathet La Haksat) werden Nixons voorstellen eveneens resoluut van de hand gewezen.

„De VS moet en hun interventie en hun agressie in Laos staken en in de eerste plaats alle bombardementen op Laotiaans gebied stopzetten, om gunstige omstandigheden te scheppen die het de betrokken Laotiaanse partijen mogelijk maken hun probleem onderling te bespreken en elkaar met vreedzame middelen te bereiken.”

Hanoi wijst Nixons plan officieel af

HANOI, 15 okt. — Noord-Vietnam heeft de jongste vredesvoorstellen van president Nixon woensdag officieel verworpen. „Het volk van Vietnam en de regering van de democratische republiek Noord-Vietnam veroordelen met kracht de bedriegelijke vredesvoorstellen van de regering-Nixon, en verwerpen die vastberaden', zo verklaarde het Noordvietnamese ministerie van buitenlandse zaken.

Het voegde eraan toe dat Ha-

noi het volledig eens is met de Cambodjaanse regering-in-ballingschap van prins Sihanouk, het centrale comité van de Laotische Neo Lao Haksat en de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam, die de voorstellen eveneens hebben veroordeeld en verworpen.

De drie landen blijven zolang de VS hun troepen niet terugtrekken, strijden voor hun fundamentele nationale rechten, erkend in de okkoorden van Genève van 1954 en 1962.

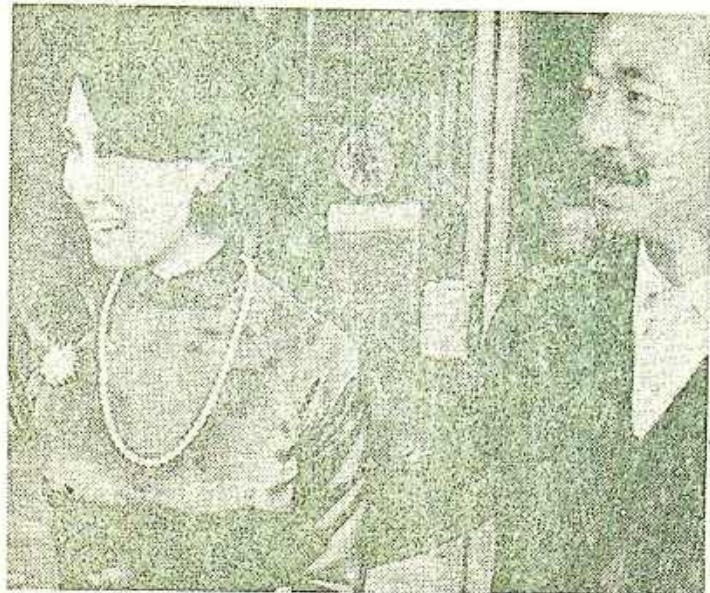
Noord-Vietnam verklaarde zich overtuigd van de steun van de volken en regeringen der socialistische broederstaten en alle van vrede bezielden landen. Deze moeten van de Amerikaanse regering een serieus antwoord eisen op het concrete voorstel van de Voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam waarvan de fundamentele punten door de Amerikaanse regering ontweken worden, aldus de officiële Noordvietnamese verklaring.

Amerikaanse regeringskringen toonden zich intussen teleurgesteld door de officiële afwijzing van Nixons vredesvoorstellen door Hanoi. Maar, zo wordt te verstaan gegeven in Washington, de Noordvietnamese reactie wordt niet beschouwd als het laatste woord, ook al was de toon ervan opvallend onbuigzaam.

Functionarissen van het ministerie van buitenlandse zaken waren tamelijk optimistisch gestemd en noemden de Noordvietnamese reactie een typisch voorbeeld van Hanoi's onderhandelingstechniek.

Ook wordt gesuggereerd dat Nixons voorstel onenigheid in het communistische kamp veroorzaakt zou kunnen hebben, nadat het in wijde internationale kring met zoveel instemming is begroet.

(AFP - Reuter)

De Zuidvietnamese vice-president en mevrouw Ky verlaten hun hotel in Rome op weg naar Parijs.

Thieu nodigt de paus uit

SAIGON, 16 okt. — De Zuidvietnamese president Thieu heeft in een persoonlijke boodschap paus Paulus uitgenodigd „Zuid-Vietnam aan te doen wanneer dat mogelijk is”. Vice-president Ky die gisteren met zijn vrouw in Rome door de paus in audiëntie werd ontvangen, heeft de boodschap overhandigd. Paus Paulus reist eind volgende maand naar de Filipijnen en Australië.

De Zuidvietnamese ambassade in Rome heeft bekendgemaakt, dat de paus en Ky hebben gesproken over het werk van de roomskatholieke missie in Zuid-Vietnam en over internationale vraagstukken.

VS achten afwijzing Hanoi niet definitief

David Bruce, de Amerikaanse onderhandelaar bij de Vietnamese vredesbesprekingen te Parijs, verklaarde donderdag op de 88ste zitting van dit overleg dat hij de verwerping door Hanoi van Nixons voorstellen niet als definitief wenst te zien. „Wij zullen voortgaan met het streven naar ernstige onderhandelingen, waarbij alle voorstellen worden behandeld — de uwe zowel als de onze”, zo zei hij tot de delegaties van Hanoi en de Vietcong.

Een woordvoerder van de Noordvietnamese delegatie verklaarde later echter dat de

Noordvietnamese afwijzing van de Amerikaanse plannen „vastbesloten, radicaal en categorisch” is. „En met radicaal bedoelen we totale afwijzing”, voegde hij er nog aan toe.

Volgens de Noordvietnamees gedroeg Bruce zich als de wolf in het sprookje van Roodkapje: hij tracht de tanden en de vacht van de wulf (de Amerikaanse agressor) te camoufleren teneinde het Vietnamese volk op te kunnen eten. „De publieke opinie in de VS en in de wereld zal zich echter niet door Nixons voorstellen laten misleiden; deze zijn erop gericht om de Amerikaanse bezetting van Indo-China te bestendigen.”

De uitlating van Bruce kwam na de categorische verwerping van de Amerikaanse voorstellen door Hanoi en de Vietcong.

Opzenden in ongefrankeerde
gestloten envelop aan:

.....
Plaats:
Straat:
Dhr./Mevr.:

Zend mij per kerende post
uw uitgebreide Kook-o-theek
documentatie.

Ja, ik
wil alles
weten over
de Kook-o-theek.

Wacht daarom niet,
maar zend vandaag
nog de coupon in
een ongefrankeerde
gestloten envelop aan:
Podium N.V.,
Antwoordnummer 1200,
Utrecht. U ontvangt
meer uitgebreide
Kook-o-theek
documentatie.

Met Roodkapjes wolf, die zich als een vriendelijke grootmoeder voordeed, is Nixon vergeleken door de Noordvietnamese onderhandelaar in Parijs. Met die beeldspraak heeft de vertegenwoordiger van Hanoi in de Vietnam-onderhandelingen het jongste vredesplan van de Amerikaanse president verworpen. Ook de vertegenwoordigster van de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam (Vietcong) heeft het plan-Nixon categorisch van de hand gewezen. Zo schijnt de poging van Washington om de Vietnamese impasse te doorbreken mislukt te zijn. Maar de Amerikaanse onderhandelaar in Parijs, ambassadeur David Bruce, heeft deze week verklaard door te willen gaan met het streven naar een regeling, ondanks de reacties van de tegenpartij op de voorstellen van de Verenigde Staten. Hij wil blijven praten over de concrete suggesties die sinds half september door beide partijen zijn gedaan.

Bij een vergelijking van de vijf punten van Nixon van 7 oktober met de acht punten van de Vietcong van 17 september stuit men op grote verschillen van opvatting over een vredesregeling voor Vietnam.

Nixon wil beginnen met een onmiddellijk staakt het vuren, waarna onderhandeld kan worden over een tijdschema voor volledige terugtrekking van alle buitenlandse troepen uit Zuid-Vietnam. De Vietcong eist eerst een verklaring dat alle Amerikanen vóór 30 juni 1971 vertrokken zullen zijn. Als Nixon die verklaring gegeven heeft, zal de Vietcong geen aanvallen doen op de evacuatie van die Amerikaanse troepen.

Nixon wil een staakt het vuren voor geheel Indo-China; de Viet-

nam. De Vietcong maakt ook geen melding van de terugtrekking van Noordvietnamese troepen uit Zuid-Vietnam, eenvoudig omdat gesteld wordt dat daar geen troepen van Hanoi zijn.

1701570

Nixon wil onmiddellijke wederzijdse vrijlating van krijgsgevangenen, niet alleen als een eenvoudige daad van menselijkheid, maar ook als een wederzijds gebaar van goede wil, dat een gunstig klimaat zou scheppen voor onderhandelingen. De Vietcong wil echter pas onderhandelingen over vrijlating van krijgsgevangenen, nadat Amerika de Vietcong-eis voor terugtrekking heeft ingewilligd.

De Amerikaanse president wil politieke zelfbeschikking voor het Zuidvietnamese volk. Een politieke oplossing zou een weerspiegeling moeten zijn van de bestaande verhouding van de politieke krachten. Amerika wil van een nieuw Zuidvietnamees coalitiebewind de Vietcong niet uitsluiten. Maar de Vietcong stelt de eis dat eerst de drie topfiguren verdwijnen van het tegenwoordige regime in Saigon: president Thieu, vice-president Ky en premier Khiem. Die eis is door Nixon in zijn vredesplan verworpen.

Tenslotte spreekt Nixon van een nieuwe Indochinese vredesconferentie. In Parijs wordt alleen over Vietnam onderhandeld, maar een breder gesprek is nodig, waarbij ook Cambodja en Laos behandeld worden. In de Vietcong-voorstellen denkt men alleen aan onderhandelingen tussen de partijen in Vietnam.

Zo is de afstand groot tussen de twee series standpunten, al zeggen beide partijen uit te gaan van de Geneefse akkoorden van 1954 en 1962. Die akkoorden worden echter verschillend uitgelegd.

Sinds mei 1968 zijn de onderhandelaars in Parijs nu al 88 keer bijeen geweest. Zo lang men blijft praten is er hoop. Nixon wil duidelijk van de oorlog af, maar niet onvoorwaardelijk. Het moet ook voor Amerika een „eervolle” vrede zijn. Nixon wil niet het verwijt krijgen dat hij de Zuidvietnamese bondgenoten heeft verraden.

Maar Hanoi en de Vietcong hebben niet zo'n haast met concessies.

Het uur der waarheid in Indo-China

OP DE DAG DAT NIXON ginds in Washington ernstig en zorgelijk voor de tv-camera's kwam en hij voor het eerst over een staakt-het-vuren sprak, kregen ze in Pnom-Penh precies dat wat iedereen al maandenlang had zien aankomen: de republiek en een Noordvietnaames offensief.

De naderende republiek hing in de Cambodjaanse hoofdstad in kromme kalkletters en nogal bloeddorstige affiches al maandenlang veelbelovend tegen de muren:

„Vive la république!
„A bas le Vietcong!”
„Shihanouk au poteau!”

Ze beschikten over een duizendjarig koninkrijk, de Khmers, maar met dat koninkrijk was laatstelijk door Sihanouk nogal geknoeid: troon-op, troon-af. Wie nu in Pnom-Penh propaganda maakte voor een republiek had het makkelijk. De prins zat ver en veilig in Peking en hoe-wel hij nu bij nacht en ontij het communisme predikte, had hij volgens betrouwbare schattingen in Hongkong, Zürich en Monaco een kapitalistisch appeltje voor de dorst ten bedrage van, pak weg, 60 miljoen dollars op de bank. En aan het „front” hadden ze de vrijheidslievende Prins nog nooit gesignaleerd. Men nam trouwens aan, dat de Prins aan de rode zijde van het front evenveel doods-vijanden had als in Pnom-Penh. Het mocht zijn dat de Prins al jarenlang voortreffelijke relaties met Hanoi en met Peking onderhield, het mocht ook zijn dat de vorst de Noordvietnamese soldaten en hun Ho Tsji Minh-trail opgewekt gastvrijheid had verleend (Cambodja fungeerde als de grote voorraadschuur van de Noordvietnamese troepen in Zuid-Vietnam; de Vietcong ravitailleerde ongedwongen en ongehinderd in Pnom-Penh), met de oorspronkelijke communistische verzetsbeweging in Cambodja, het „Khmer Rouge”, onderhield de vorst geen al te beste relaties. Het „Khmer Rouge” streed en moordde al jaren. Het streed niet op de eerste plaats tegen het Amerikaanse kapitalisme. Het streed eenvoudig tegen de vorst en diens corrupte klik. En het propageerde al jaren wat generaal Lon Nol, de nieuwe sterke man, het volk der Khmers verleden week ten slotte schonk: de republiek.

Het was een mooie, democratische

LON NOL: STERKE MAN IN CAMBODJA

feestelijkheid. De Nationale Assemblée, nog onder prins Sihanouk samengesteld, verklaarde zich met alle beschikbare stemmen vóór. De Assemblée-voorzitter, In Tam, hield de kortste toespraak, ooit in Cambodja sedert het bestaan van de onafhankelijkheid uitgesproken („Ik, In Tam, verklaar hiermee Cambodja tot republiek. Het land is trots en onverdeelbaar”). Iedereen applausseerde. En vervolgens hees Lon-Nol-persoonlijk — voor de gelegenheid gehuld in een battleddress van jungle-groen — onder meer ten aanschouwe van een groep stille kaal geschoren monniken vlak voor het voormalige paleis van de gevluchte prins de nieuwe vlag van de republiek (rood-wit-blauw) en werd daarvoor prompt beloofd met zijn bevordering tot vier-sterren-generaal.

Applaus, applaus.

En intussen regende het voor het eerst sedert weken weer rode raketten op Skoun, het strategisch zo belangrijke knooppunt van wegen, slechts 60 km verderop. En intussen ook dreigden 80 km ten noorden van Pnom-Penh 7000 vers opgeleide Cambodjaanse soldaten ingesloten en vernietigd te worden in het eerste, lang verwachte Noordvietnamese offensief, ontketend door meer dan 10.000 Noordvietnamezen.

Het was een mooi plan, het plan-Nixon, verklaarde ook Lon Nol. Ook hij was vóór een staakt-het-vuren. Ook hij was vóór het voorlopige invriezen van de ingenomen stellingen. Of het echter praktisch uitvoerbaar was, waagde hij voorzichtigheidshalve te betwijfelen. Dat gold in Pnom-Penh als het understatement van het jaar. Een der naaste medewerkers van de actieve autocratische minister van informatie, Keuki Lim, somde op waarom Cambodja geen enkel belang had bij het invriezen van nu ingenomen stellingen. Ontdaan van alle zegevierende propagandafranje, waren deze stellingen als volgt:

- 50 procent van Cambodja bevindt zich nu onder controle van de Noordvietnamezen en de Vietcong; voor zover die controle niet volledig is, heeft Pnom-Penh die gebieden althans niet in de hand.

- Ieder Noordvietnaames offensief op enigszins grote schaal kan zonder meer leiden tot een absoluut isolement van de Cambodjaanse hoofdstad, en wanneer dat gebeurt, schat men de kansen op overleven van generaal Lon Nol cru maar nuchter op „niet meer dan 30 tegen 70”.

- De 4 Noordoostelijke provincies zijn geheel in handen van Noord-Vietnam; het betekent, dat Hanoi er de Ho-trail onbeperkt kan benutten, zodat de aanvoer van verse troepen en munitie gegarandeerd is; (de laatste dagen bombardeerden, nu de moessonwolken wat begonnen te wijken, Amerikaanse B-52's de trail opnieuw, voornamelijk in Laos; de aarde dreunde er als onder een aardbeving, maar de ervaring had geleerd, dat zelfs de Amerikaanse bom-giganten grotendeels machteloos waren tegen de jungle).

- Het mocht zijn, dat de Amerikanen met hun interventie deze zomer een beslissend Noordvietnaames offensief in Cambodja maar net op tijd hebben voorkomen; het mocht verder zijn, dat zij een groot deel der Noordvietnamese voorraadschuren op Cambodjaans grondgebied hebben opgeblazen — men schatte dat, na het terugtrekken van de Amerikaanse troepen, de schade alweer voor „meer dan 60 procent” door de Noordvietnamezen was hersteld.

- Amerikaanse militaire waarnemers in Pnom-Penh schatten, dat er nu 10.000 man méér geregelde Noordvietnamese troepen in Cambodja waren dan drie maanden geleden.

Wat er, zo zei men, nu in Indo-China van rode soldaten „in de jungle” was, beloofde helaas alles, behalve een redelijke kans op een staakt-het-vuren:

In Laos controleren naar schatting

Nixons verworpen aanbod

17 OKT 70 ELSA

E Dezelde dag dat Nixon een staakt-het-vuren in geheel Indo-China aanbod, werd dit voorstel door Noord-Vietnam en de Vietcong verachtelijk verworpen en begon Hanoi een nieuw offensief in Cambodja. Het is begrijpelijk dat Hanoi en Peking geen enkel belang hebben bij een spoedige vreedzame regeling van de conflicten in Zuidoost-Azië. Hanoi zal niet rusten voor de rode vlag zal wapperen van alle officiële gebouwen van Saigon, Pnom Penh en Vientiane, alsmede (in een later stadium) in Bangkok, Koala Loempoer en Singapore.

Dat neemt niet weg, dat een staakt-het-vuren niet aan deze doelstellingen toucheert, maar dat er wel minder doden zullen vallen. Dat dit in Hanoi blijkbaar zelf niet overwogen wordt, dat men daarentegen in Cambodja — op vreemd grondgebied! — een nieuw offensief begint, zou een aardig agenda-punt kunnen zijn voor het nieuwe „Vietnam“-tribunaal, dat van 22 tot 25 oktober in Stockholm gehouden zal worden. Helaas, de hooggeleerde Stockholmsse vredesapostelen schijnen alleen bezorgd om oorlogsmisdaden van Amerikaanse zijde bedreven. Voor de oorlogsmisdaden in het andere kamp is men tot nu toe volop stekelblind gebleken.

Oud-premier Noe in Birma voor guerrilla tegen generaal Ne Win

BANGKOK, 19 okt. — Oe Noe, de voormalige premier van Birma, is ongeveer een week geleden vanuit Thailand, waar hij sinds vorig jaar in ballingschap verbleef, in het geheim naar Birma vertrokken om daar een guerrilla te organiseren tegen het militaire regime van generaal Ne Win.

Dit is door goedingelichte kringen in de Thailandse hoofdstad bekendgemaakt. Volgens deze kringen had Noe voor zijn vertrek naar Birma gezegd: „Cuba's Fidel Castro had 30 man om mee te beginnen en toch heeft hij het verrotte regime van Batista ten val gebracht. Al wat ik dus nodig heb is dertig geweren om generaal Ne Win te overwinnen.”

Volgens diplomatieke kringen beschikt Noe nu over omstreeks 1200 gewapende mannen in kampen langs de Birmaanse zuidgrens in Thailand. Volgens sommige eerdere berichten heeft Noe bij zijn streven Ne Win ten val te brengen de steun van Peking, ook al streeft hij geen revolutionair, maar een parlementair systeem met sterke boedhistische trekken na.

Ook zou Noe er de laatste tijd in zijn geslaagd een verenigd front tot stand te brengen tussen de veelsoortige groepen van rebellerenden tegen Ne Win en schijnt zijn invloed onder maatschappelijk achtergestelde groepen, zoals de studenten, te groeien. (Reuter)

Witte Huis: Geen sprake van bestand in Vietnam

WASHINGTON, 22 okt. (Reuter) — Het Witte Huis heeft berichten tegengesproken, dat de Verenigde Staten van plan zouden zijn een eenzijdig bestand in Zuid-Vietnam af te kondigen.

De woordvoerder van het Witte Huis, Ronald Ziegler, verklaarde dat er geen plannen zijn om nog meer initiatieven te nemen dan president Nixon in zijn jongste vijfpuntenplan heeft aangekondigd. Het Amerikaanse radiostation CBS had eerder meegedeeld, dat er in Saigon druk werd gespeculeerd over een eenzijdig staakt-het-vuren door Amerika.

Een bestand zou ongetwijfeld gunstig zijn voor de kansen van de Republikeinse kandidaten bij de Amerikaanse verkiezingen van 3 november.

Waarnemers menen dat de geallieerden weinig hebben te verliezen bij een eenzijdig bestand en daar wel propagandawinst uit kunnen behalen. Als de Vietkong het bestand zou breken, zouden de geallieerden nog altijd uit „zelfverdediging” kunnen terugslaan.

Birma ontkent terugkeer van ex-premier Noe

70 N 10

RANGOON, 22 okt. — Het officiële persagentschap van Birma heeft ontkend dat de voormalige premier Noe naar Birma is teruggekeerd om, zoals uit de Thailandse hoofdstad Bangkok werd bericht, een „Castro-achtige revolutie“ tegen het militaire bewind van generaal Ne Win te ontketenen. Het agentschap noemt de berichten „pure propaganda“.

De voormalige premier leeft sinds november vorig jaar in ballingschap in Bangkok. Maandag werd bekend dat Noe naar Birma was teruggekeerd, waar hij zich schuilhoudt in het grensgebied tussen Thailand en Birma.

Episcopale kerk in VS voor terugtrekking uit Vietnam *AK*

HOUSTON 22 okt. — De bisschoppenraad van de Amerikaanse episcopale kerk heeft zich woensdag met 86 tegen 37 stemmen uitgesproken voor volledige terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam voor volgend jaar december. De huidige regering in Zuid-Vietnam werd betiteld als "repressief". De episcopale kerk in de VS telt **2,5 miljoen leden.**

in Stockholm

STOCKHOLM, 23 okt. — Gisteren is in Stockholm een nieuw onderzoek geopend naar de vraag of en hoeverre de Amerikanen Indochina oorlogsmisdaden bedrijven. Het nieuwe tribunaal, het derde na vroegere bijeenkomsten in Stockholm en de Deense Roskilde, is georganiseerd door een linkse anti-oorlogsgroep, de Stockholmconferentie over Vietnam genaamd.

Het tribunaal, dat vier dagen duurt, wordt bijgewoond door 17 gedelegeerden die samen de „Internationale commissie van onderzoek naar Amerikaanse oorlogsmisdaden in Indochina" vormen. Gisteren — er waren nog slechts tien leden van de commissie aanwezig — werd nog weinig aandacht besteed aan werkelijke wreedheden die de Amerikanen in Indochina begaan, maar vielen vertegenwoordigers van Noord-Vietnam, Vietcong, de Pathet Lao en prins Sihanouk de Amerikaanse politiek in Indochina in het algemeen aan.

Een woordvoerder van de commissie zei dat de komende dagen Vietnamese boeren en Amerikaanse veteranen uit de Vietnamese oorlog zullen getuigen en het bewijs zullen leveren van de door de Amerikanen begane misdaden.

Phnom Penh: geen gesprek met Hanoi

PHNOM PENH, 23 okt. — De Cambodjaanse regering heeft berichten ontkend dat zij bereid zou zijn tot vredesbesprekingen met de Noordvietnamezen die zouden inhouden dat de communisten tijdelijk zeggenschap zou worden toegestaan over bepaalde strategische provincies die zij nu beheersen.

De situatie van het ogenblik is dat zeven oostelijke en noord-oostelijke provincies door de regering in Phnom Penh stilzwij-

gend als communistisch gebied worden beschouwd.

Maar het Cambodjaanse ministerie van voorlichting heeft nu een verklaring uitgegeven waarin categorisch wordt ontkend dat Lon Nol de communisten zou willen toestaan de gebieden die zij nu beheersen te gebruiken voor het weer inrichten van voorraadbases voor de strijd in Zuid-Vietnam.

Volgens de verklaring van het Cambodjaanse ministerie van voorlichting zijn de berichten in de kranten in Australië, de VS en Hongkong dat Phnom Penh bereid is tot vredesbesprekingen met Hanoi louter speculatie en volkomen ongegrond.

Opnieuw geruchten over bestand Vietnam

BANKOK, 26 okt. — De premier van Thailand, Thanom Kittikatsjorn, heeft zaterdag verklaard dat er spoedig een staakt-het-vuren in Vietnam tot stand zal komen.

De Thailandse premier zal tegenover vertegenwoordigers van de pers over inlichtingen te beschikken, volgens welke „de partijen in Vietnam bereid zijn een staakt-het-vuren te aangaan”. Volgens Thanom zal het vuren worden gestaakt in afwachting van een conferentie zoals is voorgesteld door president Nixon.

De Vietcong heeft een bestand voorgesteld, maar wil eerst overeenstemming bereiken over een politieke regeling van het conflict. Vorige week deden in Saigon geruchten de ronde dat Amerika en Zuid-Vietnam nog voor het einde van deze maand een eenzijdig bestand zouden aankondigen. Het Witte Huis heeft die berichten ontkend.

Intussen heeft de premier van Zweden, Olof Palme, in een interview voor de Amerikaanse televisie gezegd dat naar zijn mening de onderhandelaars in Parijs de huidige „bulgzaamheid” van de standpunten van de respectieve regeringen moeten uitbuiten.

Volgens Palme verkeren de onderhandelingen nu in een „zeer belangrijke fase”: Wat nieuw was in mevrouw Binhs voorstel was een tamelijk duidelijke verklaring dat de Vietcong

bereid is in een coalitieregering een minderheidspositie te accepteren.

„President Nixon heeft indirect gezegd dat het Nationale bevrijdingsfront een wettige plaats heeft in de toekomst van Zuid-Vietnam, en nu komt de vraag op of op deze basis een oplossing kan worden gevonden.” (AFP - Reuter)

Vlootsterkte VS bij Vietnam verminderd

SAIGON, 27 okt. — De Amerikaanse marine gaat een van de vier vliegkampschepen die in het westelijk deel van de Stille Oceaan opereren terugtrekken, zo heeft het opperbevel in de Zuidvietnamese hoofdstad vandaag bekend gemaakt.

In een verklaring die tegelijkertijd in Hawaii werd uitgegeven wordt gezegd dat de vermindering van de vlootsterkte voortdurend voortvloeit uit president Nixons plan om de Amerikaanse strijdkrachten in Zuidoost-Azië langzaamaan te reduceren en uit het feit dat Zuid-Vietnam sterker is geworden en een groeiend aandeel heeft in de oorlog in Indochina.

De laatste maanden is de rol die de vliegtuigen van de vier vliegkampschepen van de Amerikaanse Zevende vloot in Indochina speelden aanzienlijk verkleind en was voornamelijk geconcentreerd op doelen in het zuiden van Laos.

Dat geldt echter niet voor de bombardementen die door zware B-52 bommenwerpers vanaf bases in Zuid-Vietnam en Thailand worden uitgevoerd. Die zijn, buiten een korte pauze toen president Nixon zijn nieuwe vredesvoorstellen lanceerde, begin deze maand, normaal voortgezet.

Het Zuidvietnamese opper-

bevel heeft intussen maandag bekendgemaakt dat Zuidvietnamese troepen zondag in het z.g. Vishaakgebied in Cambodja een offensief zijn begonnen, waaraan wordt deelgenomen door keurtroepen en tankeenheden. Het doel van de operatie zou de vrijmaking van de nationale weg nummer zeven die naar het noordoosten leidt.

Volgens militaire kringen in Saigon gaat het hier nog niet om het grote Zuidvietnamese offensief dat mei de komst van het droge jaargetijde in Cambodja wordt verwacht, maar om een inleidende actie die moet samenvallen met de operatie van 20.000 man Cambodjaanse troepen op de weg die naar Kompong Thom leidt.

Dat offensief, gelanceerd in begin september en door Phnom Penh geannonceerd als de grote kentering in de strijd tegen de Vietcong, is vastgelopen in de buurt van de zwaar bevochten plaats Taing Kouk.
(Reuter-AFP)

Les conversations entre les factions laotiennes pourraient reprendre prochainement

Les conversations entre les factions laotiennes — le gouvernement de Vientiane et le Pathet-Lao — pourraient reprendre prochainement : c'est ce qui ressort des déclarations faites mardi par des dirigeants des deux camps. De retour à Vientiane, après un long voyage à l'étranger, le prince Souvanna Phouma, premier ministre du gouvernement royal, a affirmé qu'il souhaitait reprendre contact avec « l'autre côté » : « Il est nécessaire, a-t-il dit, d'éteindre notre incendie, mais il n'est pas nécessaire d'éteindre tous les foyers en même temps. Celui du Laos est le plus facile à éteindre. » Le prince a précisé que, lors d'une rencontre entre représentants des deux parties, il avait été indiqué que l'envoyé spécial du Pathet-Lao allait revenir à Vientiane pour poursuivre les conversations.

De son côté, le général Phoune Sipaseuth, membre du comité central du Pathet-Lao, a déclaré : « Nous espérons que le prince Souvanna Phouma montrera sa bonne volonté et fera preuve du courage nécessaire pour surmonter les difficultés dues aux pressions des impérialistes américains et des réactionnaires extrémistes, et qu'il reviendra à ses premières propositions en vue de permettre aux conversations de s'engager entre les représentants plénipotentiaires des deux princes. » Le Pathet-Lao entend négocier avec un représentant personnel du prince Souvanna Phouma, et non avec une délégation gouvernementale de Vientiane, car « la prétendue administration de Vientiane est manifestement une administration illégale et un instrument aux mains des Américains ».

Tout indique que le Pathet-Lao cherche à dissocier le prince Souvanna Phouma d'une droite qui se durcit. Une grande partie des dirigeants de la droite appartiennent à l'Union des nationalistes pour la démocratie libérale, parti créé en avril dernier, et dont le chef, qui est aussi vice-président de l'Assemblée nationale, a déclaré mardi : « Nous acceptons toutes les propositions de M. Nixon, sauf celles concernant le cessez-le-feu, car un « cessez-le-feu sur place » équivaldrait à une reconnaissance du terrain conquis par le Pathet-Lao et les Nord-Vietnamiens depuis le cessez-le-feu de 1962, ce qui est inacceptable pour nous. » Ce mouvement, qui se veut « nationaliste et anticommuniste », est soutenu par vingt-trois députés et il a pour « conseiller militaire » le général Vang Pao, chef des Méos, qui luttent au sein des « forcés spéciales » financées par Washington.

● AU CAMBODGE, l'aviation américaine multiplie ses attaques. Lundi, indique l'A.F.P. dans une dépêche datée de Bangkok, elle a lancé de nombreux raids dans la région d'Angkor. Les avions

venaient de la base américaine d'Ubon, en Thaïlande. D'autre part, dans une dépêche datée de Phnom-Penh, l'A.F.P. indique que plusieurs dizaines de civils cambodgiens auraient été tués ou blessés dans la nuit de mardi à mercredi par des avions américains opérant dans la région de Taing-Kauk, au nord de la capitale. De son côté, le Front uni dirigé par le prince Sihanouk a diffusé à Pékin une carte du pays indiquant que les zones « libérées » recouvrent 60 % du Cambodge.

● AU VIETNAM DU SUD, les autorités ont saisi deux journaux, dont l'un, le *Doi Quyen Song* (le Droit de vivre), paraissait pour la première fois et affirmait que « des millions de Vietnamiens jeunes et vieux, sont victimes de la police ». L'autre journal, le *Tin Mat*, faisait l'éloge des récentes propositions de paix de « l'autre côté ». Deux cent dix-sept publications ont été saisies à Saigon depuis mars dernier. Signalons enfin que, à 16 kilomètres de Saigon, un dépôt de munitions a explosé mardi pour une raison indéterminée. Quarante-neuf civils ont été blessés et un soldat a été tué.

L'ancien premier ministre, M. Nu, aura quelque peine à conquérir le pouvoir par la force en Birmanie

Bangkok. — Selon toute vraisemblance, M. Nu a pris le chemin de la forêt. L'ancien premier ministre birman a quitté récemment la petite villa qu'il occupait dans un faubourg de Bangkok pour gagner la frontière séparant la Thaïlande de la Birmanie, où l'attendaient sans doute quel-

ques milliers de partisans. Il pourrait, avec eux, tenter de lancer rapidement un mouvement insurrectionnel pour renverser le général Ne Win et son régime militaire, au pouvoir depuis huit ans à Rangoun.

De notre correspondant

A Bangkok, les partisans de M. Nu restent forts discrets sur la destination exacte de leur chef de file. M. Law Yone, son principal collaborateur et ancien directeur du *Rangoon Nation*, s'est contenté de déclarer que l'ex-premier ministre avait, à son avis, pris le chemin de la Birmanie. Les autorités thaïlandaises ne sont guère plus loquaces. Le général Prapass, ministre de l'intérieur, a indiqué que M. Nu n'a pas laissé d'adresse en partant. Il s'est empressé d'ajouter que, comme Bangkok et Rangoun entretiennent des relations diplomatiques, il n'y aurait pas de « sanctuaire thaïlandais » pour M. Nu, et que, si les activités de celui-ci avaient un caractère politique, il ne serait pas autorisé à revenir en exil en Thaïlande.

M. Nu avait été chassé du pouvoir le 2 mars 1962 par un coup d'Etat militaire fomenté par le général Ne Win. Il n'était sorti de prison que six ans plus tard, sous condition de ne pas se mêler de politique. Il avait toutefois été invité, en compa-

gnie d'anciens détenus politiques, à émettre un avis sur la gestion du Conseil révolutionnaire militaire qui gouverne l'Union birmane depuis 1962. Son rapport, remis en mai 1969 au général Ne Win, préconisait la restauration de la démocratie parlementaire. Il avait été assez rapidement rejeté.

M. Nu entreprit à la même époque sa fameuse « tournée des pagodes » en compagnie du général Aung Gyi, celui-ci, qui fut le deuxième personnage du régime militaire, avait été emprisonné en 1963 et libéré en même temps que M. Nu. Les conférences de l'ancien premier ministre sur le bouddhisme drainaient des foules assez nombreuses pour prouver qu'il restait toujours populaire parmi les Birmans. Faute de pouvoir entreprendre un action sur place, il décida alors, sous prétexte d'un pèlerinage en Inde, de s'exiler. C'est de Londres qu'il lança, le 29 août 1969, son défi au général Ne Win.

Les revers du régime militaire

Après avoir plaidé sa cause dans plusieurs capitales, M. Nu décida de s'installer à Bangkok. Le gouvernement thaïlandais n'y fit point obstacle, l'ancien premier ministre s'étant engagé, officiellement du moins, à ne pas avoir d'activités politiques. Plusieurs de ses fidèles vinrent le rejoindre. Les contacts qu'ils amorcèrent dès le début avec les différentes nationalités qui peuplent la périphérie de l'Union birmane aboutirent, en juin de cette année, à un accord passé à Hongkong. Aux termes de cet accord, ratifié par plusieurs chefs shans, karens, mons et même kachins,

Ne Win avait pris le pouvoir il y a huit ans. L'armée redoutait en effet, et non sans raison, la dislocation de l'Union birmane. Mais il faudrait davantage que le soutien conditionnel et relatif de plusieurs nationalités pour que la nouvelle entreprise de M. Nu ait de sérieuses chances de succès.

Le régime de Rangoun se trouve, il est vrai, dans une impasse. Il a été incapable de trouver un terrain d'entente avec les nationalités insurgées. La « voie birmane vers le socialisme » qu'il préconise, et qui s'appuie sur un système de parti unique dominé par l'armée, a engen-

dra beau jeu de le faire. Ses atouts restent cependant liés à trois inconnues.

En premier lieu, de quels moyens dispose l'ancien premier ministre ? Il a déclaré qu'il pouvait rassembler une « armée de libération » de cinquante mille hommes environ. On ne sait cependant rien de ses ressources financières et guère davantage du degré de cohésion du « Front » qu'il dirige. Personnage charismatique, M. Nu n'a pas la réputation d'un grand organisateur. Le général Clift, ancien chef de l'armée de l'air birmane, et l'un de ses compagnons d'exil qui, lui, est connu pour avoir les pieds sur terre, semble pour l'instant se tenir en retrait (1). Même si M. Nu a pris les précautions élémentaires avant de passer aux actes, le succès de son entreprise restera étroitement lié à ces deux facteurs.

Les réactions de l'armée birmane constituent une deuxième inconnue. Les appels à l'insurrection de M. Nu peuvent trouver un écho favorable chez les Birmans qui peuplent la plaine et le delta de l'Irraouadi, notamment dans les milieux religieux et intellectuels. Mais personne ne sait au juste si une fraction des officiers, aussi faible soit-elle, pourrait y répondre. L'armée bénéficie toujours d'un statut privilégié. Aucun indice ne laisse penser qu'elle est déjà en proie à la division. Rien n'indique non plus le contraire. Mais M. Nu, pour avoir une chance de réussir, ne peut se contenter de l'appui des minorités. Il lui faut un pied solide parmi les Birmans du Centre. Sinon il ne pourrait qu'étendre davantage le désordre et la confusion.

Une stratégie favorable aux capitaux occidentaux

nal de libération pour restaurer la démocratie parlementaire en Birmanie. En échange, l'ancien premier ministre s'engageait à accorder aux nationalités qui se sont rangées sous sa bannière une " autonomie complète ". Elles seraient même autorisées à disposer de leur propre police et de milices armées.

C'était déjà pour empêcher une solution de ce genre que le général

parvient plus à corriger. Il bénéficie de la stabilité politique, mais au prix d'une dictature militaire. Son seul succès réel, il l'a obtenu contre les insurgés communistes. Malgré l'aide de Pékin, le parti communiste birman a subi cette année de sérieux revers contre l'armée bien organisée du général Ne Win, qui compte quelque cent cinquante mille hommes.

que la Chine populaire pense à cette situation. Pékin appuie sans réserve les communistes birmans dans leur lutte contre " la clique fasciste de Ne Win ", dont l'armée est équipée par les Etats-Unis. Les relations sont mauvaises depuis 1967, date à laquelle l'armée birmane réprima brutalement la communauté de Rangoun à la suite de manifestations en faveur de la révolution culturelle. Le général Ne Win vient cependant d'annoncer la nomination d'un nouvel ambassadeur birman Pékin, ce qui laisserait penser que les Chinois ont également accepté de redonner vie à leurs relations diplomatiques avec Rangoun.

Trois inconnues

M. Nu peut donc exploiter le bilan, dans l'ensemble assez négatif, du Conseil révolutionnaire militaire. Disposant déjà d'un émetteur clandestin, il pourrait expliquer à ses compatriotes, auprès desquels il

reste populaire, qu'avec la ils n'auraient plus, selon la formule d'un observateur, " à faire la queue trois heures pour obtenir leur bol de riz ". Il promet de ramener la paix avec les nationalités insurgées. Il

Pékin, il est vrai, ne peut qu'accueillir avec beaucoup de réserve la " guerre de libération " de M. Nu. L'entreprise est lancée de Bangkok avec des capitaux qui ne sont certainement pas chinois, avec la participation d'éléments minoritaires qui, du moins, ne sont pas les favoris à la Chine, et enfin la moindre entente avec le communiste birman. Si M. Nu réussit la démocratie parlementaire qu'il veut rétablir et il y aurait en principe une libéralisation des échanges que le retour des capitaux étrangers, notamment occidentaux.

que nous agissons. Nous avons la volonté d'assumer nos responsabilités en répondant aux besoins de notre temps, pour une gestion importante de la population avec l'association toujours plus d'affaires communales.

A la suite de la publication dans nos colonnes (le Monde des 14 et 23 octobre) des motifs invoqués par la section locale du P.S.U. à l'appui de la démission de ses trois représentants au conseil municipal de Villeneuve-le-Roi (Val-de-Marne), puis d'une lettre d'un autre conseiller municipal, M. Roger Dupois, qui avait donné

Le maire communiste de Villeneuve-le-Roi répond au P.S.U.

ne se représentera pas. âgé de quatre-vingt-quatre ans, M. Léon Condroyer (socialiste), de Sainte-Maxime, dont le maire, liste aux élections municipales U.D.R., du Var, conduira une

alliance d'ex-socialistes et de centristes. municipalité repose sur une liste de quatre-vingt-cinq candidats, dont le maire actuel de cette ville. Le maire actuel de Villeneuve-le-Roi, M. Albert Agogue, socialiste indépendant, qui avait été exclu de la

Toutefois Pékin ne peut espérer d'avantage du régime qui se bat avec un armement ricain contre les communistes, et après tout, M. Nu conformement aux vœux des l'autonomie des minorités. a repoussé, semble-t-il, les de l'ancien premier ministre être accepté de reprendre des fonctions plus normales avec Ne Win. Elle pourrait être en faveur d'une attitude d'attente de voir la situation évoluer.

● M. MARIO BERNARD, député U.D.R., du Var, conduira une liste aux élections municipales de Sainte-Maxime, dont le maire, M. Léon Condroyer (socialiste), âgé de quatre-vingt-quatre ans, ne se représentera pas.

● M. GEORGES GORSE, ancien ministre, député U.D.R. de la dixième circonscription des Hauts-de-Seine, qui comprend Boulogne-Billancourt, sera candidat dans cette ville. Le maire actuel de Boulogne-Billancourt est M. Albert Agogue, socialiste indépendant, qui avait été exclu de la

Le U.D. élect très régé que visait (1) L'ancien général Tola s'adresse à Bangkok, avec vote, directeur thaïlandais Sritverne, chargé de l'organisation de la " semaine des distractions " des Thaïlandais en permission. Les revenus de cette organisation font l'objet, en novembre, d'un rapport déposé devant la commission sénatoriale M. qui étudie la situation (N.D.L.R.).

● M. HENRI FRÉVILLE, ancien député (Centre démocrate), président du conseil général d'Ille-et-Vilaine, maire de Rennes, se représentera à la tête d'une liste composée " d'un ensemble de personnes au-dessus de la politique et animées du souci d'être des administrateurs de grande classe ".

● M. JACQUES BAUMEL, secrétaire d'état auprès du premier ministre, président du conseil général des Hauts-de-Seine, a annoncé qu'il serait candidat aux élections municipales à Rueil-Malmaison. La municipalité élue en 1965, et conduite par M. Pourtout (centre gauche), comprendrait des conseillers municipaux gauchistes, M.R.P., modérés et radicaux.

● M. GEORGES GORSE, ancien ministre, député U.D.R. de la dixième circonscription des Hauts-de-Seine, qui comprend Boulogne-Billancourt, sera candidat dans cette ville. Le maire actuel de Boulogne-Billancourt est M. Albert Agogue, socialiste indépendant, qui avait été exclu de la

M. Baunel, candidat à Rueil-Malmaison M. Gorse, à Boulogne-Billancourt

La préparation des élections municipales

● M. GEORGES GORSE, ancien ministre, député U.D.R. de la dixième circonscription des Hauts-de-Seine, qui comprend Boulogne-Billancourt, sera candidat dans cette ville. Le maire actuel de Boulogne-Billancourt est M. Albert Agogue, socialiste indépendant, qui avait été exclu de la

La guérilla communiste concentre ses activités sur les secteurs frontaliers et sous-administrés

De notre correspondant

Bangkok. — Le maréchal Dawee Chuliasapya, chef de l'état-major général a récemment montré à des journalistes étrangers une carte de l'insurrection en Thaïlande. Elle indiquait clairement que les noyaux des forces rebelles — en tout, un peu moins de cinq mille combattants appuyés par vingt mille sympathisants — s'éparpillent désormais sur l'ensemble du territoire. Bangkok est déjà secoué par les prolongements de la crise cambodgienne, avec les incidences locales de la réduction de la présence américaine et les premiers signes d'une récession économique. L'insurrection, qui dure maintenant depuis cinq ans, est-elle en passe de lui causer des soucis plus graves ?

A la fin du mois de septembre, le gouverneur de la province de Chiang-Rai, frontalière de la Birmanie et du Laos, est tombé dans une embuscade dressée par des partisans. Il a été assassiné ; les deux fonctionnaires qui l'accompagnaient ont subi le même sort. Le Nord du royaume est, surtout depuis deux ans, le théâtre d'une rébellion de Meos.

En août déjà, le premier ministre, le maréchal Thanom Kittikachorn, avait échappé à un attentat alors qu'il se trouvait en tournée d'inspection dans le sud de la péninsule, plus précisément dans la province de Yala. L'explosion d'une bombe avait blessé deux policiers de sa suite. Le Sud, où vit une importante minorité de huit cent mille Malais musulmans, est une région sous-administrée, en proie au banditisme, où des tendances séparatistes sont manifestes et où des Insurgés communistes ont fait leur apparition depuis un an.

Un réseau à Bangkok

A Bangkok même, la police a découvert, au début de juillet, un réseau de propagande communiste. Des milliers de tracts ont été saisis et huit suspects arrêtés. Cet incident tendrait à prouver que le parti communiste thaïlandais dispose d'agents dans la capitale. Mais il n'y a jamais eu d'actes de terrorisme urbain. Selon les autorités, le groupe de guérilleros le plus proche de Bangkok opère à une soixantaine de kilomètres à l'ouest de l'agglomération. Il compterait soixante membres.

Dans le Nord-Est, enfin, le P.C.T. a annoncé dernièrement qu'il était parvenu à s'assurer le contrôle de deux petits secteurs. C'est la première fois, semble-t-il, que Bangkok fait face à deux « taches rouges » dans cette région turbulente, assez déshéritée et où vivent une dizaine de millions de Lao-Thais, soit pres-

que le tiers de la population du royaume. Le P.C.T. pro-chinois dirige un Front patriotique thaïlandais, créé le 1er janvier 1965, ainsi qu'une « armée de libération du peuple » de formation plus récente (1er janvier 1969). Il semble donner la priorité à la constitution d'un noyau solide de partisans ainsi qu'au renforcement de ses liens avec les autres foyers d'insurrection, notamment les Meos du Nord et le P.C.M. dans le Sud. Il monte de temps à autre de petits raids, sans grand succès. Bangkok évalue cependant à treize mille le

nombre de ses sympathisants, dans le Nord-Est, et à deux mille celui de ses combattants.

Malgré quelques coups d'éclats, l'insurrection ne semble pas encore très agressive. Cette année, les Meos se sont montrés les plus actifs. Mais Bangkok s'inquiète tout autant, ce qui n'est pas étonnant, de la situation dans les régions riveraines du Mékong.

Il n'y a peut-être pas un changement net dans la tactique des Insurgés communistes. Néanmoins, surtout depuis quelques mois, ceux-ci con-

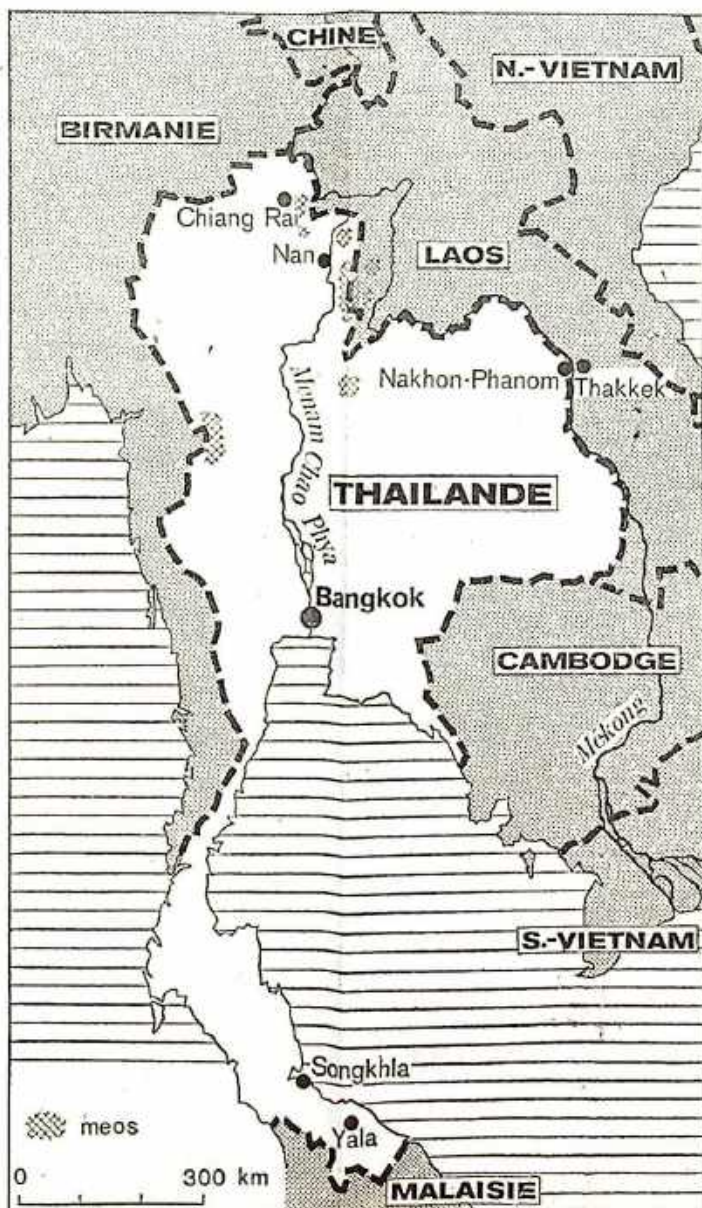
centrent leurs efforts dans certains secteurs privilégiés, notamment dans cinq provinces : celles de Nan et de Chiang-Rai dans le Nord, de Songkhla et de Yala dans le Sud péninsulaire, et de Nakhon-Phanom dans le Nord-Est, face à la ville laotienne de Thakhek. Ces provinces sont toutes situées à la périphérie du royaume, sous-administrées et adossées à des régions incontrôlées et qui peuvent, le cas échéant, servir de bases arrière ou de voies de repli.

Les communistes espèrent-ils enfin créer, à la longue, des abcès de fixation pour l'armée thaïlandaise ? Depuis le début de l'année, ils font moins référence à leur Front patriotique mais semblent porter un intérêt croissant à la situation dans le Sud et donner un appui sans réserve à la lutte de leurs alliés meos. Ils ne négligent pas pour autant leur effort d'organisation dans le Nord-Est. Le gouvernement serait ainsi amené, d'une année à l'autre, à consacrer davantage de ressources à la lutte anti-insurrectionnelle aux dépens, bien entendu, du développement. Dans une phase ultérieure, les communistes entameraient une action plus sérieuse dans le bassin et le delta du Mékong Chao Phya qui, avec Bangkok, forment le cœur de la Thaïlande.

Si cette ambition apparaît plus nettement aujourd'hui, il reste que le royaume bénéficie toujours d'une situation relativement calme, surtout lorsqu'on la compare à celle des pays voisins. Les dirigeants n'ont d'ailleurs pas décidé de renforcer leur armée de façon substantielle. Les effectifs en sont maintenus à deux cent mille hommes environ, ce qui, tout compte fait, demeure relativement modeste. Une meilleure coordination de la répression, sensible cette année, indique cependant l'attention nouvelle qu'ils portent à l'évolution de la situation.

Pour Bangkok, il ne s'agit pas d'empêcher que la guérilla s'étende aux rizières et fasse subitement tache d'huile. On en est même encore loin. Il s'agit seulement d'empêcher que le P.C.T., ou des mouvements qu'il appuie, contrôlent quelques secteurs bien délimités et d'arrêter ainsi, dès le départ, un processus dangereux : celui qui s'amorce avec l'élimination des fonctionnaires locaux et aboutit à la constitution des premières bases d'une guérilla populaire. La saison sèche, qui commence dans un mois, devrait permettre de voir si le danger est réel. L'état-major thaïlandais en profit d'habitude pour relancer ses opérations contre les Insurgés.

JEAN-CLAUDE POMONTI

Hanoi ontken versoepeling van houding

PARIJS, 29 okt. — De Noordvietnamese delegatie bij het Parijse vredesoverleg heeft gisteren formeel ontkend dat sommige Noordvietnamese leiders bereid zouden zijn te onderhandelen op basis van het vredesplan dat president Nixon eerder deze maand heeft ingediend.

Officiële kringen in Washington zeiden woensdag dat er aanwijzingen zijn dat Hanoi een soepeler houding tegenover het Amerikaanse voorstel zou willen innemen.

Maar de woordvoerder van Hanoi ontkende gisteren met klem dat er sprake is van een verandering in het afwijzende standpunt tegenover Nixons vredesplan.

„Dit soort geruchten is erop gericht illusies te verspreiden en de openbare mening over de schimmige bezigheden van de Amerikaanse regering in slaap te sussen,” aldus de woordvoerder.

„Wij hebben krachtig, volledig, categorisch en definitief Nixons voorstellen verworpen,” zo voegde hij er aan toe.

Intussen wordt uit de Laotische hoofdstad Vientiane gemeld dat prins Soevanna Phoema heeft toegegeven aan de eis van de Pathet Lao dat bij het voorgenomen vredesgesprek geen vertegenwoordiger van de Laotische regering, maar alleen van de twee rivaliserende prinses aanwezig zal zijn.

Tot nu toe had de Laotische premier steeds vastgehouden aan het standpunt dat de regering in Vientiane vertegenwoordigd zou worden, die door de Pathet Lao niet wordt erkend. Het gesprek zal nu worden gevoerd tussen „gevolmachtigde vertegenwoordigers van de twee prinses”, Soevanna Phoema en zijn halfbroer Soevannoevong, de leider van de Pathet Lao. (Reuter-AP)

Washington: aanwijzingen voor soepeler houding Hanoi

WASHINGTON, 29 okt. — De Verenigde Staten hebben aanwijzingen gekregen dat Hanoi bereid zou zijn te onderhandelen over president Nixons voorstellen voor een regeling van het conflict in Indochina, zo is in officiële Amerikaanse kringen meegedeeld.

Volgens deze kringen geven inlichtingen die door niet-genoemde derden aan Washington zijn toegespeeld aanleiding te denken dat Noord-Vietnam ernstig wil praten, ondanks de vroegere ondubbelzinnige verwerping van Nixons vijf punten tellende vredesplan.

Wel werd gewaarschuwd dat terwijl veel van het nieuws over de houding van de communisten met de beste bedoelingen wordt gegeven, het niet noodzakelijkerwijs volkomen betrouwbare informatie behoeft te zijn.

Niettemin, zo zeggen de bronnen, besteden de Noordvietnamese leiders serieuze aandacht aan het plan dat Nixon op 7 oktober aankondigde en lijken zij sommige punten aantrekkelijk te vinden.

In Nixons plan wordt een bestand-op-de-plaats door heel Indochina voorgesteld dat door een internationale instantie wordt gecontroleerd, gevolgd door uitgebreide Parijse vredesbesprekingen en een internationale conferentie die moet trachten een overeenkomst te bereiken.

Een van de aanwijzingen voor een mogelijke verandering van de communistische houding tegenover Nixons voorstellen wordt gezien in een uitspraak tijdens een Engelse uitzending van de Tsjechoslowaakse radio, dat de aanvankelijke verwerping zou kunnen veranderen in een bevestigend antwoord.

Voorts zou de Roemeense president, Ceausescu, maandag tijdens zijn besprekingen in het Witte Huis tegen Nixon hebben gezegd dat de impasse waarin de vredesbesprekingen in Parijs zijn geraakt niet lang meer zal voortduren.

Intussen tonen diplomatieke waarnemers zich nogal sceptisch over de kansen van Nixons vredesplan. Zij wijzen er op dat er weinig aanleiding is voor het optimisme van de regeringskringen in Washington.

Mevrouw Binh bij Gromyko

De nieuwe tekenen van het Amerikaanse optimisme staan ook in tegenspraak met de uitspraken van de Vietcongdelegatieleider in Parijs, mevrouw Binh, gisteren in Londen.

Na een ontmoeting met de Russische minister van buitenlandse zaken, Andrei Gromyko, zei mevrouw Binh dat hij zijn volledige steun heeft gegeven aan het plan van acht punten dat de Vietcong begin vorige maand heeft gelanceerd. Eerder had de Russische minister al verklaard in het plan van Nixon

„niets nieuws" te kunnen ontdekken.

Sprekend op een ontmoeting met 16 leden van het Lagerhuis zei mevrouw Binh op de vraag van een der parlementsleden waar zou gebeuren als de Amerikaanse troepen morgen Vietnam zouden verlaten: „We zouden de rode looper uitleggen."

Intussen hebben Amerikaans regeringskringen bekendgemaakt dat de laatste weker grote eenheden van communistische strijdkrachten in de richting van Zuid-Vietnam trekken langs de Ho-Tsji-Minhroute.

Met het aanbreken van de droge tijd in Vietnam, theoretiseren zij, staan voor Hanoi drie alternatieven open:

het inzetten van een groot-scheeps militaire actie, met alle grote risico's van dien. Alle voorraden voor zo'n operatie zouden via de Ho-Tsji-Minhroute door zuidelijk Laos moeten worden aangevoerd, nu de bevoorradingsweg over zee via zuid-Cambodja afgesloten is;

hiertegenover staat de mogelijkheid om in Parijs te gaan praten over een vreedzame regeling van het conflict;

als laatste mogelijkheid blijft over voortzetting van een guerrilla naar het model van Mao Tse-toeng, die betrekkelijk goedkoop, en lang vol te houden is.

De functionarissen in Washington verklaren dat als Hanoi tussen verlening van de oorlog of onderhandelingen moet kiezen, het laatste meer kans maakt.

(Reuter-AP)

Hanoi zou

geheim

overleg

willen

WASHINGTON, 29 okt. (AP) — Officiële zegslieden in Washington beweren van derden aanwijzingen te hebben gekregen dat Noord-Vietnam serieus belang stelt in het voeren van geheim overleg over president Nixons vredesplan voor geheel Indo-China, dat onder meer voorziet in afkondiging van een bestand in Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja.

Hoewel de officiële afgevaardigde van Hanoi op het vredesoverleg in Parijs het plan-Nixon als verlakkerij af heeft gedaan, evenals zijn collega van de Vietcong, hebben de zegslieden van hun informanten de indruk gekregen dat Hanoi geïntrigeerd is door het voorstel tot afkondiging van een regionaal bestand.

Met het aanbreken van de droge tijd in grote delen van Vietnam, ziet het er naar uit dat voor Hanoi drie alternatieven open staan:

Het inzetten van een grootscheeps militaire actie, met alle grote risico's van dien. Alle voorraden voor zo'n operatie zouden via de Ho Tsji Minh-route door zuidelijk Laos moeten worden aangevoerd, nu de bevoorradingsweg overzee naar Zuid-Cambodja afgesloten is.

Vierkant hiertegenover staat de mogelijkheid om in Parijs te gaan praten over een vreedzame regeling van het conflict.

Als laatste mogelijkheid blijft over voortzetting van een guerrilla naar het model van Mao Tse-toeng, die betrekkelijk goedkoop en lang vol te houden is.

Zwarte Panters bieden Vietcong steun aan

HONG KONG, 29 okt. — De militante Zwarte-Panterbeweging in de Verenigde Staten heeft de Vietcong een aantal vrijwilligers aangeboden om te helpen de VS te bestrijden. Dit is door het persbureau van Noord-Vietnam bekendgemaakt.

Het aanbod is gedaan door de „minister van defensie” van de Zwarte Panters, Huey P. Newton, in een brief aan het Zuid-vietnamese Nationale bevrijdingsfront en de Voorlopige revolutionaire regering.

De minister schrijft o.m. dat de Zwarte Panters dit aanbod hebben gedaan, omdat zij inzien dat „Uw strijd ook de onze is”, en dat het Amerikaanse imperialisme de gemeenschappelijke vijand is. „Er is geen fascistische of reactionaire regering in de wereld die overeind zou kunnen blijven zonder de steun van het imperialisme van de VS. Daarom is ons probleem internationaal.

(Reuter)

Birma staat voor politieke krachtmeting

Nieuwsdienst Le Monde

BANGKOK, 31 okt. — Wanneer Birma's sterke man, generaal Ne Win, zou worden uitgeschakeld door de hartaanval die hem volgens betrouwbare bronnen in Rangoon heeft getroffen, dan komt de klandestiene terugkeer van oud-premier Noe naar Birma in een geheel nieuw licht te staan.

Dan zou immers de lichte beweging die daardoor in de tot nu toe muurvaste politieke situatie van het land is gekomen wel eens kunnen leiden tot een stroom van gebeurtenissen die het gezicht van deze „socialistische” staat volkomen kan veranderen.

Dat de militaire klik die het land bestuurt zich daarvan bewust is blijkt wel uit het feit dat het leger in staat van verhoogde paraatheid is gebracht. Het ligt voor de hand dat het regime in de nu ontstane situatie veel meer dan uit de laatdunkende reacties van de afgelopen dagen blijkt te vrezen heeft van de „guerilla” die ex-premier Noe, Ne Wins grote tegenspeler heeft aangekondigd.

In Bangkok zijn noch Noe's aanhangers, noch de overheid erg spraakzaam. Generaal Praphas, de Thailandse minister van binnenlandse zaken, zei dat sinds Bangkok en Rangoon diplomatieke betrekkingen onderhouden, Thailand geen vluchtbasis voor Noe kan vormen en dat, indien hij politieke activiteiten ontwikkelt, hem niet zal worden toegestaan in Thailand in ballingschap terug te keren.

Noe werd in 1962 van de macht verdreven door een staatsgreep van generaal Ne Win. Hij werd pas zes jaar later uit de gevangenis ontslagen. Hem werd evenwel begin 1969 gevraagd

Noe

eenkomst met de leiders van de Shan, Karen, Mon en Kachin, stammen die al jarenlang met Rangoon overhoop liggen, waardoor Noe leider werd van het „Nationale Bevrijdingsfront voor het herstel van de parlementaire democratie”.

In ruil daarvoor beloofde hij die volkeren „volledig zelfbestuur” met een eigen politie en milizie.

Het is precies om dat te voorkomen dat Ne Win acht jaar geleden de macht overnam. Het leger vreesde niet ten onrechte de ontbinding van de Unie van Birma. Maar Noe heeft meer nodig dan de steun van die volkeren om succes te hebben.

Het is het regime van Rangoon onmogelijk gebleken de opstand van die volken te doen afnemen of ermee tot overeenstemming te komen. De „Birmaanse weg naar het socialisme”, gebaseerd op de eenheidspartij, gedomineerd door het leger, heeft geleid tot onherstelbare economische verspillingen.

De politieke stabiliteit bestaat alleen dankzij de militaire dictatuur. Van de opstandigen heeft het 150.000 man sterke leger alleen de communistische partij, die hulp van China had, ernstige slagen kunnen toebrengen.

Noe kan deze voor het regime negatieve balans uitbuiten. Via een klandestiene zender die hij in Birma wil vestigen zou hij zijn landgenoten, bij wie hij populair blijft, kunnen zeggen dat zij onder zijn bewind geen drie uur in de rij hoeven te staan voor een beetje rijst en dat hij de vrede met de opstandige volken zal vestigen.

Onbekenden

Maar er zijn drie onbekenden: allereerst, over welke middelen beschikt de vroegere premier? Heeft hij inderdaad een „be-

Ne Win

een rapport uit te brengen over het beheer van de revolutionaire militaire raad die sinds de staatsgreep in de Birmaanse Unie aan de macht is. In zijn rapport verklaarde hij zich voor een herstel van de parlementaire democratie, waarna het werd verworpen.

Zijn tocht langs de pagodes, waar hij lezingen hield over het boeddhisme, trokken tamelijk grote menigten. Hij was nog populair. Noe besloot in ballingschap te gaan en vanuit Londen daagde hij op 29 augustus 1969 generaal Ne Win uit. Ten slotte vestigde hij zich in Bangkok, op voorwaarde niet aan politiek te doen.

Autonomie

Maar in januari van dit jaar heeft hij in Hongkong een over-

zoals hij zegt? Heeft hij geld en hoe hard is het „front” dat hij leidt?

Zelf is Noe geen groot organisator maar zijn bondgenoot in ballingschap, generaal Clift, de vroegere chef luchtmacht van Birma, die met beide benen op de grond staat, is dat wel.

Een grote vraag is hoe het Birmaanst leger zal reageren, zeker wanneer de topleiding zou worden verzwakt door het uitvallen van Ne Win.

De oproep tot opstand kan een gunstige reactie krijgen bij de Birmanen op de vlakke en in de delta van de Irraoeadi, met name in godsdienstige en intellectuele kringen.

Maar niemand weet of een deel van het leger aan die oproep gehoor zal geven.

Het leger geniet nog steeds van een bevoorrecht statuut. Niets geeft aanleiding te denken dat het ten prooi is aan verdeeldheid. Maar Noe kan zich niet tevreden stellen met de steun van minderheden, indien hij wil slagen. Hij moet een voet aan de grond hebben bij de Birmanen in het centrum van het land.

Pekings houding

Men kan zich afvragen wat China van dat alles denkt. Peking heeft zonder voorbehoud „de Birmaanse communisten in hun strijd tegen de fascistische klik van Ne Win”, wiens leger uitgerust wordt door de Verenigde Staten, gesteund. De betrekkingen zijn sinds 1967 slecht. In dit jaar heeft het Birmaanse leger ruw de Chinese gemeenschap in Rangoon onderdrukt, na demonstraties ten gunste van de culturele revolutie.

Generaal Ne Win heeft nu echter aangekondigd dat er een nieuwe ambassadeur van Birma te Peking benoemd wordt, wat doet denken dat de Chinezen eveneens actievere diplomatieke betrekkingen met Rangoon willen.

De Chinezen kunnen niet dan met veel voorbehoud de „bevrijdingsoorlog” van Noe begroeten. Zij werd ondernomen vanuit Bangkok met kapitaal dat zeker niet uit China afkomstig is, met de deelneming van minderheidselementen die helemaal niet communistisch zijn of die in Peking zeker niet het gunstigst bekend staan en tenslotte, zonder de minste verstandhouding met de Birmaanse communistische partij.

Indien de bevrijdingspoging slaagt, dan zou de parlementaire democratie hersteld moeten worden wat zou leiden tot het beginsel van vrij verkeer en tot een terugkeer van het buitenlandse kapitaal, met name uit het westen.

Het zal niet gemakkelijk zijn om in Rangoon door geweld de macht in handen te krijgen. Maar na acht jaar anachronistisch militair regiem zou Birma misschien „niets te verliezen hebben” indien het een andere weg inslaat, zo zal een waarnemer.

Maar de voorzitter van de VHP, ook voorzitter van de Hindoestaanse VHP-partij, de onafhankelijke als een lange termijn ziet. Niet-afgekomen op haar verklaring de onafhankelijkheidskwestie in haar periode niet actueel heeft een nationaal zelf-afhankelijkheidsplan aangekondigd stemt in met de vorming van een drielanden-commissie om de onafhankelijkheden te formule-

Asiaten

thanke
ers ruz

Driehonderd doden door overstromingen in Vietnam

SAIGON, 2 nov. — Ten minste 300 mensen zijn verdronken ten gevolge van verwoestende overstromingen die het noorden van Zuid-Vietnam hebben geteisterd. Meer dan tweehonderdduizend mensen zijn dakloos geraakt, waarvan de meesten in de provincie Quang Ngai, het gebied van Zuid-Vietnam waar de oorlogsactiviteit nog steeds het grootst is.

Intussen is de Zuidvietnamese hoofdstad vanmorgen vroeg getroffen door een raketaanval van de Vietcong, waarbij zes mensen om het leven zijn gekomen. De ontploffing van vier raketten was de eerste raketaanval op Saigon sinds drie-en-een-halve maand, en kwam juist na het eind van Zuidvietnams Nationale ter nagedachtenis van de een val van de vroegere president Ngo Dinh Diem.

Rangoon:

Ne Win

gezond

RANGOON, 2 nov. — Birmaanse kranten toonden gisteren op de voorpagina foto's van de voorzitter van de revolutionaire raad, generaal Ne Win, bezig met het verrichten van officiële verplichtingen, ten bewijze dat Birma's sterke man nog springlevend is.

Op de foto's, daterend van zaterdag, neemt Ne Win de geloofsbrieven van de nieuwe Cambodjaanse ambassadeur in Birma in ontvangst.

De Birmaanse kranten, die volledig door het bewind worden gecontroleerd noemden de berichten uit de Thailandse hoofdstad Bangkok, als zou Ne Win overleden zijn „verzinsels”, maar gaven verder geen commentaar. (Reuter)

Vietcong haakt in op „nationale verzoening”

Generaal Young Van Minh

PARIJS, 3 nov. — Mevrouw Binh, de leider van de Vietcongdelegatie bij het Vietnamese vredesoverleg, heeft gisteren verklaard dat haar voorlopige revolutionaire regering bereid is in contact te treden met Zuidvietnamese leiders die voorstander zijn van „nationale verzoening”.

Zij reageerde daarmee ogenblikkelijk op de zondag door generaal-majoor Duong Van Minh afgelegde verklaring waarin deze opriep tot zo'n verzoening als middel om de oorlog te beëindigen.

Mevrouw Binh zei dat ze de verklaring van Minh, de „grote”, zoals hij wordt genoemd, had gelezen en dat de Vietcong bereid was met iedereen contact op te nemen, behalve met de huidige Vietnamese regeringsleiders.

In zijn verklaring van zondag afgelegd ter herdenking van de staatsgreep onder Minhs leiding die een eind maakte aan de dictatuur van president Diem in 1963, zegt de populaire generaal dat het Zuidvietnamese volk het vertrouwen in zijn leiders heeft verloren.

Minh suggereerde daarbij dat

hij de man zou kunnen zijn die een nationale verzoening tot stand zou kunnen brengen. De verklaring werd door politieke waarnemers in de Zuidvietnamese hoofdstad onmiddellijk geïnterpreteerd al een aanwijzing dat generaal Minh volgend jaar bij de presidentsverkiezingen als tegenstander van president Thieu zou willen optreden.

Het is bekend dat Minh bij grote groepen van de Zuidvietnamese bevolking vertrouwen geniet, en ook door verscheidene senatoren wordt gesteund. In de wandelgangen van de Parijse conferentie is Minh vaak de

man genoemd met wie de Vietcong zou willen onderhandelen.

Na de staatsgreep in 1963 was Minh tot 1964 als staatshoofd in functie, waarna hij werd verbannen. De langste tijd verbleef hij in Bangkok. Toen hij in 1967 trachtte terug te keren om als tegenkandidaat van Thieu voor de presidentsverkiezingen te fungeren mislukte dit. Pas een jaar later mocht de generaal naar Zuid-Vietnam terugkeren. Sindsdien heeft Minh het vermeden in het openbaar verklaringen af te leggen. (Reuter-AP)

Zie ook de Toestand

MANOEUVRES IN ZUID-VIETNAM

GRONDGEDACHTE van de Vietnampolitiek op lange termijn van president Nixon is, dat er een sterke regering in Zuid-Vietnam komt, die het land als een zelfstandige staat zal weten te handhaven.

Daarmee is de vraag naar de politieke toestand van Zuid-Vietnam op het ogenblik niet minder belangrijk en misschien zelfs belangrijker dan de militaire ontwikkelingen, die immers al onder de schaduw staan van de bereidheid van Nixon te praten over een tijdschema voor de volledige terugtrekking der Amerikaanse troepen, als onderdeel van een allesomvattende vredesregeling voor geheel Indochina.

Zijn denkbeelden omtrent de politieke toekomst van Vietnam heeft de president nog eens samengevat onder punt vier van de vijf voorstellen voor een regeling in Indochina, die hij op 7 oktober in een televisierede bekend heeft gemaakt.

Er moet, zo zei hij, een politieke regeling komen die in overeenstemming is met de aspiraties van alle Zuidviet-

wind, onaanvaardbaar, maar wil zelf van een dergelijke coalitie niets weten.

Eind vorige week, in een rede tot het parlement van Zuid-Vietnam, heeft hij nog eens herhaald dat hij uit is op een militaire overwinning en dat hij in ieder die een coalitie met de communisten wenst een lafaard en een defaitist ziet.

Als mogelijke tegenspeler van Thieu wordt reed geruime tijd genoemd generaal Duong van Minh, die indertijd de dictator Diem en zijn clan ten val heeft gebracht. Minh is lang op de achtergrond gebleven, maar heeft dit week-einde voor het eerst weer een openbare verklaring afgelegd. Daarin liet hij blijken zich zelf als de man te zien die een „nationale verzoening” tot stand zou kunnen brengen.

Minh zei echter nog niet uitdrukkelijk of hij zich volgend jaar kandidaat zal stellen. Hij beperkt zich tot de opmerking dat hij gereed is en dat er nog vele wijzigingen mogelijk zijn tussen nu en de dag der verkiezingen. Een van zijn stellingen was, dat Noord- en Zuid-Vietnam meer afhankelijk van buitenlandse mogendheden worden naarmate de oorlog langer duurt.

OF MINH werkelijk een kans maakt tegenover Thieu als de ontwikkelingen in Zuid-Vietnam geheel aan zich zelf worden overgelaten, moet op het ogenblik nog hoogst twijfelachtig worden geacht.

De enige goed georganiseerde en op nationale schaal opererende politieke macht in het land is nog steeds het leger en dat staat nog altijd achter Thieu.

De oppositionële politici vertegenwoordigen tot dusver voornamelijk bepaalde groepen of regionaal begrensde belangen. Dat heeft de oppositie in het verleden gedoemd tot versplintering en onmacht. En niets wijst er op, dat daarin verandering komt. Nog steeds zijn er geen aanwijzingen, dat er een krachtige „vredespartij” bezig is zich te formeren in Zuid-Vietnam.

Waarschijnlijk zal daarmee in verband staan, dat president Nixon in zijn laatste rede niet heeft aangedrongen op verkiezingen in Zuid-Vietnam, maar op een regeling die de bestaande verhouding weerspiegelt; en die tot stand moet komen door niet nader aangeduide overeen te komen politieke processen.

DE TOESTAND

DOOR K. M. SCHREINER

namezen. Washington laat zich daarbij leiden door drie principes: de politieke oplossing moet de wil van alle Zuidvietnamezen weerspiegelen; de regeling moet de bestaande verhouding tussen de politieke krachten weerspiegelen; de Amerikaanse regering zal zich neerleggen bij de resultaten van het politieke proces waarover men het eens wordt.

Volstrekt onaanvaardbaar noemde Nixon het streven van „de andere zijde” om de georganiseerde niet-communistische krachten te ontmantelen en de machtsovername door één partij veilig te stellen, alsmede haar eis, wie dan ook van de regering uit te sluiten.

ALLESBEHEERSEND in politiek opzicht is thans de vraag of er een tegenspeler gevonden kan worden voor president Thieu, die volgend jaar herkozen moet worden.

Thieu zelf immers is niet alleen voor de communisten als hoofd van een coalitie-be-

Thieu garandeert verkiezingen presidentschap van volgend jaar

SAIGON, 4 nov. — President Thieu heeft gisteren tegenover journalisten de verzekering gegeven dat er volgend jaar presidentsverkiezingen zullen worden gehouden, zo heeft het Zuidvietnamese officiële persbureau meegedeeld.

Tijdens een receptie gaf de Zuidvietnamese president zijn reactie op speculaties van de laatste tijd dat Thieu de presidentsverkiezingen die in augustus of september volgend jaar gehouden moeten worden niet zal laten doorgaan.

„Ik garandeer dat er volgend jaar een presidentsverkiezing zal worden georganiseerd. Begin dit jaar spraken sommige mensen hun twijfel erover uit of er verkiezingen voor de Senaat gehouden zouden worden, maar diezelfde mensen waren later kandidaat toen de verkiezingen werden gehouden”, aldus de president.

Over de recente aanwijzingen dat het vroegere staatshoofd generaal Duong Van Minh zich kandidaat zou willen stellen voor het presidentschap zei Thieu dat ook Minh had verklaard er niet zeker van te zijn of er verkiezingen zouden komen.

„Maar de generaal heeft gezegd dat hij bereid is om presidentskandidaat te zijn. Hij moet daarom toch wel geloven dat er verkiezingen zullen worden gehouden”, aldus Thieu.

Hanoi beschuldigt Verenigde Staten van „slachtingen”

NEW YORK, 4 nov. (Reuter) — Noord-Vietnam heeft zich voor het eerst tot de Verenigde Naties gericht met beschuldigingen aan het adres van de Verenigde Staten. In een door de Hongaarse VN-delegatie aan Oe-Thant overhandigde verklaring, zegt Hanoi dat „slachtingen van het type-Son My” honderden malen door Amerikaanse en Zuid-vietnamese troepen zijn herhaald.

Hongarije wil dat de documenten, die betrekking hebben op de door Amerika gepleegde misdaden in Vietnam, onder de VN-leden circuleren als Assemblée-documenten. Er zijn 81 foto's bij.

In een van de documenten staat dat president Nixon „de agressie-oorlog in Vietnam, verre van die te beëindigen, schaamteloos heeft uitgebreid tot heel Indo-China en nieuwe misdaden van ongelooflijke barbaarsheid bedrijft tegen het Vietnamese, Laotiaanse en Cambodjaanse volk.”

Tijdens opsporings- en pacificatie-acties hebben de Amerikaanse en Zuidvietnamese troepen „dood en vernieling gezaaid, duizenden dorpen met de grond gelijkgemaakt en tienduizenden inwoners (bejaarden, vrouwen en kinderen zonder onderscheid) uitgemoord, verwond of door marteling invaliede gemaakt,” aldus de beweringen van Hanoi.

„Slachtingen van het type-Son My zijn honderden malen herhaald. Alleen al in 1969 zijn meer dan 1600 geruchten — veertien procent van de Zuidvietnamese dorpen — vernietigd,” aldus het document. Vorig jaar kwamen in de provincie Kwang Nam „negentig grootscheepse slachtingen voor en werden 288 van de 487 gehuchten in die provincie verwoest, waarbij meer dan 4700 doden vielen, onder wie 1559 vrouwen en 1597 kinderen.”

Tijdens opsporingsoperaties zijn volgens Hanoi massamoorden, brandstichting en verkrachtingen aan de orde van de dag.

Luchtaanvallen

In een ander document zegt Hanoi, dat de Amerikaanse luchtmacht in de eerste vier dagen van mei 1970 massale aanvallen heeft gedaan op dichtbevolkte gebieden en economische centra in twee Noordvietnamese provin-

cies. „Dat waren geen op zichzelf staande incidenten, maar duidelijke schendingen van de soevereiniteit en veiligheid van de Democratische Republiek Vietnam”. De meeste van de 35 doden en 24 gewonden, die bij die aanvallen vielen, waren vrouwen en kinderen, aldus Noord-Vietnam.

In 1969 en de eerste helft van dit jaar werden in Zuid-Vietnam 875.000 militairen van de VS en hun bondgenoten gedood, gewond of gevangen genomen, aldus de Noordvietnamese regering. In dezelfde periode werden 10.600 vliegtuigen neergeschoten of beschadigd, 29.000 militaire voertuigen vernield en 1940 schepen tot zinken gebracht of in brand geschoten. Voorts vierduizend kanonnen en granaatwerpers vernield en 1400 brandstof- en munitiedepots opgeblazen. In Noord-Vietnam zijn in totaal 95 Amerikaanse vliegtuigen neergehaald, aldus nog steeds de beweringen van Hanoi.

SCHAKEN IN NOORD-VIETNAM

Amerikaanse vliegers die boven Noord-Vietnam zijn neergeschoten brengen hun tijd in een krijgsgevangenenkamp door met schaken. Hanoi beschouwt de Amerikaanse piloten officieel als oorlogsmisdadigers, wat ook de oorzaak is van het feit dat pogingen om de Amerikanen uitgewisseld te krijgen voor communistische krijgsgevangenen zijn mislukt.

Eerste VS- luchtmachtbasis aan Saigon *70 NAC* overgedragen

SAGON, 5 nov. — De Amerikanen hebben gisteren hun eerste luchtmachtbasis in Zuid-Vietnam overgedragen aan de Zuidvietnamese luchtmacht. Het is het kleine vliegveld van Soc Trang, 150 km ten zuidwesten van Saigon.

Op deze in de Mekongdelta gelegen basis zullen twee Zuidvietnamese helikoptersquadrons met 62 onlangs van de Amerikanen gekregen toestellen worden gestationeerd.

De overdracht vond plaats in aanwezigheid van de Amerikaanse minister voor de luchtmacht, Robert Seamans en de Amerikaanse bevelhebber in Zuid-Vietnam, generaal Creighton Abrams.

De Zuidvietnamese helikoptervloot bestaat nu uit ongeveer 250 toestellen. De Amerikaanse strijdkrachten in Zuid-Vietnam hebben er ongeveer vierduizend. (Reuter)

VS-sergeant beschuldigd van hulp aan Vietcong

WASHINGTON, 5 okt. — Het Amerikaanse korps mariniers heeft gisteren een aanklacht ingediend tegen een sergeant wegens hulp aan de vijand in Vietnam. De sergeant kan hiervoor ter dood worden veroordeeld.

De sergeant, Jon Sweeney, wordt ervan beschuldigd de vijand te hebben geholpen door propagandistische radiouitzendingen te verzorgen nadat hij in februari vorig jaar door de Vietcong gevangen was genomen. Sweeney wordt er tevens van beschuldigd te zijn gedeserteerd om aan een gevaarlijke opdracht te ontkomen en zijn geweer en munitie in aanwezigheid van de vijand in de steek te hebben gelaten.

Het is de eerste keer tijdens de Amerikaanse presentie in Vietnam dat een militair terecht moet staan op beschuldiging van hulp aan de vijand. Wel zijn al een aantal militairen berecht wegens desertie.

Zowel voor hulp aan de vijand, als het in de steek laten van het wapen staat als maximum de doodstraf. Woordvoerders van het Pentagoo hebben er intussen op gewezen dat in de moderne tijd er maar in een geval de doodstraf is uitgevoerd. Dat dateert uit de Tweede Wereldoorlog. (Reuter)

Saigons economie drijft volkomen op Amerikaanse hulp

6 nov 70 Nke

DOOR ONZE CORRESPONDENT CHR. ROLL

SAIGON, oktober — De regering van president Thieu wordt op het ogenblik eerder door economische dan door militaire zorgen gekweld. Dat blijkt ook uit de gedeeltelijke devaluatie van de piaster waartoe Saigon onder Amerikaanse druk ten slotte is overgegaan. In plaats van over de oorlog wordt in Zuid-Vietnam nu meer gesproken over de voortdurend stijgende prijzen.

Volgens schattingen zijn de kosten van levensonderhoud dit jaar elke maand met zo'n 7 tot 10 procent gestegen, waaronder vooral het overheids- en militaire personeel te lijden heeft.

De ontevredenheid van de grote massa in Zuid-Vietnam heeft langzamerhand zeer ernstige vormen aangenomen. Studenten en oorlogsveteranen demonstrenen tegen de economische politiek van de regering en verwijten Thieu, die zelf geen verstand van economische aangelegenheden heeft, dat hij zich omringd heeft met mensen die of niet deugen, of corrupt zijn.

De maatregelen die de regering heeft genomen ter stabilisering van de situatie zijn ook weinig populair. De stedelijke bevolking, die tot nu toe ver boven haar stand heeft geleefd en nauwelijks deel heeft aan de oorlog, wil niets weten van de bezuinigingspolitiek, die onder meer ook importbeperkingen tot gevolg zal hebben.

Om het tekort op de betalingsbalans te verkleinen heeft de Zuidvietnamese regering invoerbeperkingen afgekondigd en een hoge belasting op weelder-tikelen geheven.

Ook de invoerrechten op aardolieproducten zijn aanzienlijk gestegen, waardoor de benzineprijs flink is opgelopen.

De daardoor gestegen transportkosten hebben vooral invloed gehad op de prijzen van levensmiddelen.

Om de lege staatskas te vullen is ook een verbetering van het systeem van de belastinginning voorzien. Vooral de nieuwe rijken in de steden en de boeren zullen het daarbij moeten gaan ontgelden. De begroting van dit jaar beliep 120 miljard piaster, waarvan 63 procent bestemd is voor defensie.

Vorig jaar werd 27 miljard piaster aan belastingen ontvangen, terwijl men dit jaar op 38 miljard rekent.

Maar de in Zuid-Vietnam heersende corruptie en omkoperij in aanmerking genomen kan de belastinginning niet al te veel succes beschoren zijn.

Dit jaar wordt ongeveer 53 procent van de Zuidvietnamese

begroting door de VS gefinancierd, namelijk 500 miljoen dollar aan directe economische hulp en 300 miljoen voor defensiedoel-einden. Daarbij komen nog de 50 tot 60 miljoen die door de Amerikaanse militairen en burgers in Zuid-Vietnam worden uitgegeven. Vietnam zou zonder de Amerikaanse economische hulp eenvoudig niet kunnen bestaan.

Vietnamisering

De huidige verscherping van de economische problematiek is mede terug te voeren op de Vietnamisering die met zich meebrengt dat Saigon grotere bedragen voor z'n defensie moet voteren. Een volledige Vietnamisering van de oorlogvoering zal de Zuidvietnamese economie echter nooit kunnen opbrengen.

De geleidelijke terugtrekking van de Amerikaanse troepen zal ook de deviezeninkomsten steeds verder doen afnemen. Veel Viet-

namezen zullen ook hun werk en hun bron van inkomsten verliezen, met name ongeschoolden zoals schoenpoetsers en autowassers.

De Zuidvietnamese regering heeft voor de uitvoering van de Vietnamisering dan ook al bij Washington om overbruggingskredieten gevraagd van 200 miljoen dollar, waarvan 100 miljoen is toegezegd.

Van de nog steeds onevenredige wisselkoers wordt vooral geprofiteerd door de importeurs wier reusachtige winsten de regering nu door licenties en door belastingen tracht te besnoeien.

Door scherpere controle wil de regering ook de zwarte deviezenmarkt (waar een dollar wel 400 piaster waard is) te lijf gaan. Want daar wordt per jaar naar schatting meer dan 100 miljoen dollar omgezet.

In toenemende mate zijn de factoren van onrust de laatste tijd verplaatst van het platteland naar de steden. De regering heeft de laatste jaren veel voor de agrarische ontwikkeling gedaan. Een Amerikaanse adviseur in de Mekongdelta is zelfs van mening dat de Zuidvietnamese boeren welvarend zijn, waarvoor hij blijkbaar de in veel boerenhutten niet meer weg te denken Honda als maatstaf neemt.

Vergeleken met vele andere

landen in Zuidoost-Azië heeft de Vietnamese boer het in economisch opzicht inderdaad ook niet slecht. Daar staat echter tegenover dat hij nooit weet wat hem de volgende dag boven het hoofd hangt, immers, de oorlog wordt op het platteland uitgevochten.

Opmerkelijk is het optimisme over de economische situatie van het land zoals die door USAID (de dienst voor ontwikkelingshulp van de VS) en andere organisaties aan de dag wordt gelegd, maar die geenszins gerechtvaardigd is. Zelfs zijn er Amerikaanse economische experts die helemaal niet willen erkennen dat het land in een ernstige economische crisis verkeert.

Investeringen

Van Amerikaanse zijde wordt er ook graag de nadruk op gelegd dat ondanks de oorlog de investeringen van de Zuidvietnamese particulieren zijn toegenomen.

De meeste investeringen van het Zuidvietnamese bedrijfsleven strekken zich evenwel uit tot hotels, winkels, restaurants en bars, die door de aanwezigheid van de Amerikanen voor snelle winst zorgen. Het meeste particuliere kapitaal bevindt zich echter op banken in het buitenland, vooral in Hongkong.

Een ander probleem voor de ontwikkeling van de Zuidvietnamese economie vormt het grote gebrek aan geschoolde werkrachten. Daarbij heerst er op het ogenblik ook een groot tekort op de arbeidsmarkt, omdat immers een derde van de werkende bevolking bij het leger is ingeschakeld. En net zoals vroeger studeren de meeste studenten medicijnen en rechten, om dan op een goede dag in Frankrijk een praktijk als arts of als advocaat te kunnen openen.

Zuid-Vietnam heeft vooral deskundigen op economisch gebied nodig. Het land beschikt niet eens over een goed economisch ontwikkelingsplan. De overheidsdiensten laten veel te wensen over, doordat de meeste ambtenaren er ontelbare bijbaantjes op nahouden. Hetzelfde geldt voor de leraren, waardoor weer het onderwijs in het gedrang komt.

Van Amerikaanse zijde zegt men nu weer dat Zuid-Vietnam aan de oorlog een infra-structuur op het gebied van transport en verkeer heeft te danken, en dat er ook door de oorlog technisch know-how is verspreid. Maar deze economische voordelen van de oorlog mogen niet worden overschat. Met de technische zegeningen van een oorlog kan een land beginnen wanneer zijn ontwikkelingsniveau daar niet mee overeenkomt.

Verliescijfers VS laagste *72 NKE* sinds vijf jaar

SAIGON, 6 nov. — Het Amerikaanse dodencijfer in Zuid-Vietnam van vorige week is het laagste sinds vijf jaar, terwijl dat van de communistische strijdkrachten lager was dan ooit in de afgelopen vier jaar.

In de week die jl. zaterdag eindigde verloren 24 Amerikanen het leven, 19 minder dan in de week daarvoor. Volgens de Amerikaanse opgave is in diezelfde week het dodencijfer van de communisten met 719 gedaald tot 909. De totale verliescijfers van de Amerikanen in tien jaar strijd in Vietnam bedragen 43.928, terwijl meer dan 290.000 zijn gewond.

Intussen zijn Zuidvietnamese troepen vandaag bij het aanbreeken van de dag het grondgebied van Cambodja binnengerukt en zijn een gecombineerde militaire actie tegen de Noordvietnamezen en de Vietcong begonnen.

Om veiligheidsredenen wilde men niet medelen in welk gebied de actie wordt uitgevoerd. Er zouden ongeveer 6000 man bij zijn betrokken. (Reuter - AFP).

Johnson begon uitstekend maar liep vast in Vietnam

door LOUIS HEREN

ER WAS geen welkomsgroet voor hem, toen president Lyndon Baines Johnson op 22 november 1963 met het stoffelijk overschot van zijn voorganger terugkeerde naar Washington. Zij die zich daar verzameld hadden moeten hebben geweten, dat John Fitzgerald Kennedy de macht niet langer in handen had en dat de vroegere vice-president nu de 36ste president van de Verenigde Staten was geworden. Maar het verdriet en de schok van de zinloze moord waren zo groot, dat Johnsons nieuwe gezag niet onmiddellijk werd erkend.

Het land had de dood van Kennedy niet aanvaard, laat staan het feit dat hij al een opvolger had. De Amerikanen, verzameld rond miljoenen TV-toestellen, voelden zich volledig betrokken bij de dood en de begrafenis van Kennedy, in een mate die voor het tijdperk van de elektronische communicatiemiddelen ondenkbaar zou zijn geweest.

In die dagen werd door de televisie de Kennedy-legende gemaakt en uitgebouwd tot iets onaantastbaars. Velen denken aan de duizend dagen van zijn regering terug als aan een soort Gouden Eeuw. Zij schenen de belofte in zich te dragen van een zonnige toekomst, maar de gebeurtenissen die daarna zijn gekomen verleiden mij tot de gedachte, dat zij in feite het einde waren van een tijdperk.

Het tijdperk van de Amerikaanse onschuld naderde in die jaren zijn einde, terwijl duizenden jonge mensen zich meldden om dienst te doen in het Vredeskorps. De zwarte activisten streefden niet langer naar vreedzame integratie en gingen over tot separatisme en geweld. Blanke militanten begonnen niets minder dan de morele en constitutionele instellingen van de Amerikaanse maatschappij in twijfel te trekken.

Het politieke systeem, dat de republiek had gesticht en langer dan 180 jaar in stand gehouden, stond op het punt verworpen te worden, evenals de traditionele vormen van godsdienst en de gangbare morele normen. Binnen enkele jaren zouden de grote steden van het land in brand staan en de universiteiten zouden in grote opwinding verkeren.

Als Kennedy was blijven leven, had hij misschien het land door deze stuiptrekkingen heen kunnen leiden naar een nieuwe en betere orde. Niemand kan weten of hij dat had gekund, maar de legende, in dat week-einde geschapen, zou een grote politieke erfenis worden, die aan de presidentiële ambities van Robert Kennedy een schijn van wettige opvolgingsrechten gaf.

Het is niet te vermetel vast te stellen, dat op de met gras begroeide helling van de nationale begraafplaats Arlington de eerste schakel ligt van een serie gebeurtenissen, die leidden tot de bittere rivaliteit tussen Johnson en Kennedy, tot Johnsons beslissing in 1968 zich niet herkiesbaar te stellen en tot de tweede Kennedy-moord.

Eenzaam

Op deze wijze verliep Johnsons aanvaarding van het presidentschap, eenzaam en door niemand opgemerkt. Op het eerste gezicht was hij niet de ideale keus voor de centrale rol in een groot nationaal drama. En dat kwam

Enkele uren na de moord op president Kennedy werd Lyndon Johnson in Texas beëdigd als president. Jacqueline Kennedy en mevrouw Johnson kijken verslagen toe.

niet alleen door zijn ijdelheid, zijn grilligheid en zijn geslotenheid.

Johnson is een man uit Texas. De Lone Star State, zoals Texas wordt genoemd, is niet de populairste staat in de unie, ook niet voor Dallas. De vloek van het Zuiden lag op hem, de vloek die ervoor had gezorgd dat sinds de burgeroorlog geen enkele zuiderling was doorgedrongen tot het Witte Huis.

De progressieve intellectuelen hadden een hekel aan Johnson en de jongeren kenden hem niet. Geheel ten onrechte werden zijn bedoelingen gewantwoord door de negers. Hij slaagde er nimmer in de genegenheid en het vertrouwen van de natie te veroveren, hoewel hij daarnaar wanhopig verlangde. Genegenheid en vertrouwen kreeg hij zelfs niet, nadat hij (in 1964) tot president was gekozen met de grootste meerderheid in de geschiedenis.

Toch was Johnson in dat eerste — of laatste — weekende na de moord op John Kennedy de werkelijke heid. Het lot van het land was bij hem in krachtige handen. Weenigen wisten het en weenigen kon het iets schelen, maar hoewel hij uitteputte was ging hij onmiddellijk van het vliegveld naar zijn oude vice-presidentiële kantoor om enkele essentiële zaken te regelen. Niemand wist op dat moment of de moord het resultaat was van een binnenlandse of buitenlandse samenzwering. In dat hele weekende was officieel Washington in de greep van een aan angst grenzend gevoel van onzekerheid.

Johnson woonde destijds in Spring Valley, waar ook mijn huis was en ik

herinner mij nog het gehuil van de sirenes, toen hij aan het einde van de tweede dag naar huis ging. De agenten van de Secret Service stonden in een open auto en richtten hun pistolen, geweren en mitrailleurs op de ramen van onze fatsoenlijke middenstandsstraat. Ik kreeg het gevoel dat zij het vuur zouden openen als een van mijn kinderen zou zwaaien. Een enkel ogenblik zag ik hun pijnlijk vertrokken en starrende ogen en toen waren zij en Johnson over de heuvel verdwenen, als een koloniale gouverneur die op reis is door een opstandige provincie.

Leiderschap

Hij was in werkelijkheid een nieuwe en onervaren president en hij moest zich bewegen door een wereld, die rusteloos was van verdriet en die ook steeds banger werd. Die wereld was voor haar veiligheid nu voor een groot deel afhankelijk van hem. Hoewel men hem nog steeds niet zag staan, en zelfs negeerde, wist hij instinctief dat hij het Amerikaanse volk, als de schok van de moord was verwerkt, achter zich moest verzamelen. Hij wist dat het zijn eerste plicht was de eenheid van de natie tot stand te brengen en de continuïteit van het presidentiële systeem zichtbaar te maken. Hij wist dat er nu allereerst behoefte was aan leiderschap, thuis en in het buitenland. En briljant was de manier, waarop hij deze uitdaging beantwoordde.

Hij ging naar het Congres om op te roepen tot nationale eenheid. Ik her-

inner mij nog hoe hij door het Senaatsgebouw liep, op de voorkant van zijn voeten, alsof hij cowboy-laarzen droeg. De halve glimlach op zijn lange gezicht deed denken aan High Noon. Later zou de herinnering aan zijn Texas-accent vele mensen kwetsen of amuseren, maar niet op die avond.

De natie kwam weer tot leven. In Washington ging het kabinet ermee akkoord aan te blijven. Het Congres en het bestuursapparaat hervatten hun werk. Terwijl de vlaggen nog halfstok hingen, had Johnson met succes een demonstratie gegeven van de kracht van het Amerikaanse systeem.

Die paar korte, eerste weken waren beslissend voor de Verenigde Staten. Het land overleefde met weinig schade de moord op president Kennedy, vooral door het leiderschap van Johnson — maar toen al was er het begin van zijn rivaliteit met Robert Kennedy.

In die tijd werden voorbereidingen gemaakt voor de grote legislatieve overwinningen in het 88ste Congres, maar de prijs die hiervoor werd betaald was dat de regering te weinig aandacht besteedde aan Vietnam. Dit gebrek aan belangstelling, eerst van president Kennedy, later van president Johnson, leidde ertoe dat men te maken kreeg met de langste oorlog van de Amerikaanse geschiedenis.

Wij weten van een van zijn biografen, dat president Kennedy nooit zijn volledige aandacht heeft gegeven aan het probleem Vietnam. In die eerste weken van zijn presidentschap, toen het misschien nog mogelijk was geweest het zenden van Amerikaanse divisies te voorkomen, was Johnsons volledige aandacht gericht op de wet

op de burgerrechten en de strijd tegen de armoede.

Misschien had het allemaal niet anders kunnen gaan, maar de schoten, waardoor Kennedy werd gedood, zouden consequenties hebben waar de armzalige man die ze afvuurde, geen weet van had.

Barbecue

Na Nieuwjaar 1964 veranderde er veel in Washington, ondanks de roep om continuïteit. Kennedy had openlijk genoten van de „monarchistische“ kant van het presidentschap. De waardigheid en het uiterlijk vertoon die hij in het Witte Huis had gebracht, verdwenen snel onder Johnson. Er was geen recital van 18de-eeuwse muziek bij kaarslicht in de East Room, toen bondskanselier Ludwig Erhard op staatsbezoek kwam. In plaats daarvan werd Erhard onthaald op een barbecue op Johnsons boerderij, waarbij in het Duits het schone lied „Deep in the heart of Texas“ ten gehore werd gebracht.

Johnsons belangrijkste prestatie was dat hij, naast een demonstratie van de continuïteit van het presidentschap, een betere verstandhouding tot stand bracht tussen de uitvoerende en de wetgevende macht, dus tussen de president en de regering enerzijds en het Congres anderzijds. De wet op de burgerrechten en het doorvoeren van een belastingverlaging waren de hoogtepunten van zijn wetgevende programma in 1964.

Op zijn gewone overtrokken manier zei Johnson: „Dit is een jaar geweest zonder precedenten... Dit Congres heeft meer wetten tot stand gebracht, meer nationale noden opgelost en meer nationale problemen doen verdwijnen dan elk ander Congres in deze of de vorige eeuw.“

Populair

Johnson had erg veel succes en hij kreeg een volledig vertrouwen in zijn eigen kracht. De „polls“ wezen uit dat hij populairder was dan Kennedy in een vergelijkbare periode. Het feit dat hij regelmatig verscheen bij de hekken van het Witte Huis om toeristen een hand te geven bracht velen tot verrukking. Zijn bewegingen door de stad waren onvoorspelbaar. In vergelijking daarmee begon de Kennedy-regering zeer bezadigd te lijken.

Enkele waarnemers hadden hun twijfels en meenden dat vooraanstaande buitenlandse gasten niet onverdeeld enthousiast waren, maar de binnenlandse steun die Johnson genoot leek krachtig. Hij werd geprezen door de grote columnist van de kranten, Lippmann, Reston, Krock en Alsop. De grote ondernemingen stonden onverdeeld achter hem. Toen hij zes maanden in functie was begon het er hard op te lijken, dat Lyndon Johnson de „president of all the people“ werd, de president van het gehele volk.

WORDT VERVOLGD

LOUIS HEREN was correspondent in Washington van het Britse dagblad The Times. Hij heeft de vijf Johnson-jaren van nabij meegemaakt en had in die tijd toegang tot het Witte Huis.

Pentagon kritiseert Vietnambeleid Johnson

WASHINGTON, 7 nov. — Een onderzoekcommissie van hoge functionarissen van het Pentagon heeft de Vietnampolitiek, van de vroegere president Johnson en zijn minister van defensie, Robert McNamara, scherp aangevallen.

De commissie, bestaande uit zeven officieren die door president Nixon zijn benoemd, beschuldigt de burgerlijke topleiding ervan geen officiële oorlogsverklaring te hebben uitgegeven, geen reservetroepen te hebben opgeroepen en geprobeerd te hebben de strategie die de Engelsen in 1948 bij de opstand in Malakka gebruikten simpelweg te kopiëren.

Volgens waarnemers is dit de scherpste aanval die de Amerikaanse militairen ooit tegen hun

burgersuperieuren hebben gericht.

President Nixon heeft de commissie benoemd een maand na zijn ambtsaanvaarding in januari 1969, met als opdracht de logistieke steun van de Amerikaanse troepen in Zuidoost-Azië te bestuderen en aanbevelingen op te stellen voor verbeteringen.

Volgens de commissie had minister McNamara het ministerie van defensie voorbereid op een kort conflict in Vietnam, en verkeerde hij in de veronderstelling dat een massale overbrenging van materieel, zoals in de Koreaanse oorlog, niet nodig zou zijn.

De plannen van omstreeks 1965 voorzagen volgens de Pentagonfunctionarissen in de mobilisatie van reservetroepen. Maar toen daarom werd gevraagd sloot president Johnson die mogelijkheid uit.

Daardoor, zo concludeert de commissie, moest een conflict dat grote afmetingen had aangenomen worden gevoerd zonder dat reservetroepen en de civiele industrie waren gemobiliseerd.

De commissie zegt dat men, nadat eerst getracht was de tactiek van de Britten in Malakka te kopiëren, spoedig tot de ontdekking kwam dat de situatie in Vietnam volkomen anders was, omdat Malakka in 1948 een Britse kolonie was, terwijl de VS zich moesten beperken tot een helpers- en adviseursrol bij een soevereine regering. (Reuter).

Nixon wil Agnew niet laten vallen

WASHINGTON, 10 nov. — President Nixon is niet van plan zijn vice-president Agnew te laten vallen. Dit ondanks de kritiek die op hem is afgevuurd na het bekend worden van de uitslagen van de tussentijdse verkiezingen voor o.m. Huis en Senaat.

Er deden geruchten de ronde dat president Nixon, misschien onder druk van meer progressieve sectoren van de Republikeinse partij, bij de presidentsverkiezingen van 1972 geen gebruik meer zou willen maken van de diensten van Agnew, omdat de „wet-en-orde-verkiezingscampagne” van dit jaar die door Agnew geleid werd weinig succes heeft opgeleverd.

President Nixon is optimistisch

gestemd voor de kansen van de Republikeinen in 1972 en heeft de bijdrage van Agnew aan de campagne krachtig verdedigd, waarbij hij opmerkte dat hijzelf in 1954 en 1958, als vice-president onder Eisenhower, ook aan veel kritiek onderhevig was geweest.

Ook Agnew zelf heeft commentaar gegeven op de berichten dat partij en Witte Huis minder over hem te spreken zouden zijn. „De president heeft mij verteld dat hij zeer tevreden is over de rol die ik heb gespeeld, niet slechts in deze verkiezingscampagne, maar in alle zaken die hij mij aangewezen heeft te doen. President Nixon heeft nog niet eens besloten of hij zelf wel zal trachten herkozen te worden in 1972.”

President Nixon is inmiddels, in zijn „zuidelijke Witte Huis” in Key Biscayne in Florida, met topadviseurs besprekingen begonnen over de te volgen strategie in de jaren tot de volgende presidentsverkiezing.

Deze gesprekken betreffen de buitenlandse politiek, en de begrotingen. Nixons voornaamste economische adviseur, Mc Cracken, voorzitter van de Raad van economische adviseurs, heeft in een rede in New York gewaarschuwd dat een te snelle expansie van de Amerikaanse economie de strijd tegen de inflatie in gevaar zou kunnen brengen. Volgens hem was de taak om een redelijke prijsstabiliteit te bereiken nog steeds niet voltooid.

Desalniettemin heeft president Nixon in zijn toponoverleg de opinie geuit dat zijn Vietnamese en binnenlandse politiek vruchten zullen afwerpen in de voor hem liggende periode. De president meent dat er in 1972 „vrede en welvaart” zal heersen. Hij gelooft dat de economie in 1972 goed hersteld zal zijn, dat de toename van de misdaad dan een halt zal zijn toegeroepen en dat de oorlog in Vietnam vrijwel voorbij zal zijn, althans in die zin dat het geen probleem meer zal zijn in de binnenlandse politiek. (AP - Reuter)

Birma en China

Birmese en Chinese troepen zijn dit jaar acht keer met elkaar slaags geweest, zo heeft de voorzitter van de Birmese Revolutionaire raad, generaal Ne Win, donderdag voor het eerst onthuld. De Birmezen verloren bij deze botsingen, en bij nog tien kleinere schermutselingen aan de Birmees-Chinese grens, 133 man. Een veertig Birmese militairen worden vermist en 250 werden gewond.

Vietcong blaast grote brug over Mekong op

PHNOM PENH, 11 nov. — Saboteurs van de Vietcong hebben gisteren een belangrijke brug over de rivier de Mekong opgeblazen waardoor de verbinding tussen de Cambodjaanse hoofdstad en een belangrijke provinciehoofdstad is verbroken.

Onder het oog van regeringstroepen gingen twee van de vijf overspanningen van de betonnen brug, ongeveer 50 km ten noorden van Phnom Penh de lucht in. Daardoor is de troepenmacht die in de buurt van Taing Kouk opereert nu afgesneden van de aenvoerlijnen naar de hoofdstad. Ook is het onmogelijk de provinciehoofdstad Kompong Cham te bereiken.

Op deze stad, op twee na de grootste van Cambodja hebben communistische troepen opnieuw een aanval gedaan, maar overigens hebben zij hun druk aan het noordelijke front vermindert.

De regeringstroepen proberen inmiddels hun defensiegordel langs de 50 km lange strook van verkeersweg nr. 7 te herstellen.

Het Zuidvietnamese opperbevel heeft intussen meegedeeld 6.000 militairen uit Cambodja teruggetrokken te hebben na voltooiing van een 16-daagse operatie bij begonnen. Bij elkaer opereren Sno. De actie was vorige week nog ongeveer 12.000 Zuidvietnamezen in Cambodja.

(Reuter - AP)

Verzet tegen Bangkok woekert steeds verder

Nieuwsdienst Le Monde

BANGKOK, november —

Op een grote kaart heeft de chef van de Thailandse generale staf dezer dagen de journalisten laten zien waar de haarden van de opstandelingen zich precies bevinden.

Het zijn minder dan vijfduizend strijders, zo zei hij, die worden gesteund door een twintigduizend sympathisanten en die nu over heel Thailand zijn verspreid. Bangkok voelt reeds de schokken van de crisis in Cambodja, onder meer doordat de Amerikaanse aanwezigheid is verminderd en de eerste tekenen van een economische teruggang zich aankondigen.

De opstand, die nu al vijf jaar duurt, kan wellicht ernstiger problemen opwerpen. Eind september is de gouverneur van de provincie van Tsjang Rai, die grenst aan Birma en Laos, in een hinderlaag gevallen en vermoord samen met twee van zijn ambtenaren.

In het noorden van het koninkrijk is sinds twee jaar een opstand van de Meo's, een van de Thailanders onderscheiden volk aan de gang. In augustus ontsnapte de eerste minister, maar schalk Thanom Kittikatsjorn net aan een aanslag toen hij op inspectie was in het zuiden van

Ondanks enkele uitbarstingen schijnt de opstand nog niet erg agressief. Dit jaar hebben de Meo's zich actiever getoond maar Bangkok maakt zich toch ongerust, hetgeen niet te verbazen is gezien de toestand in de gewesten langs de oevers van de Mekong.

Onbestuurde gebieden

Er is misschien geen duidelijke verandering in de tactiek van de communistische opstandelingen maar sinds enkele maanden concentreren zij hun inspanning op bepaalde sectoren met name op vijf provincies, die van Nan en van Tsjang Rai in het noorden, van Songchla en Jala in het zuiden en van Nakhon-Phanom in het noordoosten vlakbij de stad Thakhek in Laos. Deze provincies liggen alle aan de grens van het koninkrijk, hebben te weinig ambtenaren en grenzen aan vrijwel niet bestuurde gebieden die zonnodig tot bases kunnen dienen waarop men zich terug kan trekken.

De communisten hopen wellicht zo op lange termijn het de strijdkrachten van Thailand zeer moeilijk te maken. Sinds het begin van dit jaar beroepen zij zich minder op het patriotische front maar schijnen steeds meer belangstelling te krijgen voor de situatie in het zuiden waar zij onvoorwaardelijke steun geven aan de strijd van hun Meo-bondgenoten.

Ze blijven zich intussen in het noordoosten organiseren. De regering zal zo geleidelijk aan steeds meer aandacht moeten

In een later stadium zouden de communisten dan een grootser actie kunnen organiseren in het bekken en in de delta van de Menam Tsjao Phraya die met Bangkok samen het hart van Thailand vormen.

Relatief rustig

Hoewel dit streven thans duidelijker naar voren komt heerst er in het koninkrijk nog altijd een relatieve kalmte vooral als men gaat vergelijken met de buurlanden. De leiders hier willen hun leger nog niet op grote schaal versterken.

Men houdt het bij ongeveer tweehonderdduizend man en dat is alles bij elkaar vrij weinig. Een betere coördinatie in de onderdrukking van de opstandigheid dit jaar wijst er echter op dat men wel degelijk in de gaten heeft hoe de situatie is.

Bangkok wil niet alleen verhinderen dat de guerrilla zich uitbreidt tot de rijstvelden en zich van daaruit verder verspreidt. Zover is het nog lang niet. Voorlopig gaat het er alleen om te verhinderen dat de communistische partij of de bewegingen die zij steunt bepaalde vastomlijnde sectoren onder controle krijgen.

Alleen dan zal men kunnen vermijden dat de verzetsstrijders beginnen met het elimineren van plaatselijke ambtenaren om dan te komen tot de vorming van de eerste bases van een volksguerrilla.

In het droge seizoen dat over een maand begint zal blijken of er een werkelijk gevaar is. De generale staf van Thailand

Sala.
 In het zuiden woont een grote minderheid van achthonderdduizend mohammedaanse Maleiërs. Er is een tekort aan ambtenaren en er heerst een banditisme waarin de separatistische tendenzen duidelijk zijn. En waaraan sinds een jaar ook de communisten meedoen.

In Bangkok zelf heeft de politie begin juli een communistisch propagandaneetwerk ontdekt. Duizenden pamfletten zijn in beslag genomen en er werden acht verdachten gearresteerd. Dit incident zou kunnen bewijzen dat de communistische partij van Thailand beschikt over agenten in de hoofdstad, maar terrorisme is daar nooit geweest. Volgens de autoriteiten werkt de dichtstbijzijnde groep opstandelingen op zestig kilometer van Bangkok ten westen van de stad. Het zouden er zestig zijn.

„Rode vlekken”

Ten slotte heeft de communistische partij aangekondigd dat zij er in het noordoosten in geslaagd is twee kleine districten onder controle te krijgen. Het is naar het schijnt de eerste keer dat Bangkok te maken heeft met twee „rode vlekken” in dit roerige gebied dat vrij arm is en waar tien miljoen Lao-thais wonen, of wel een derde van de bevolking van het koninkrijk.

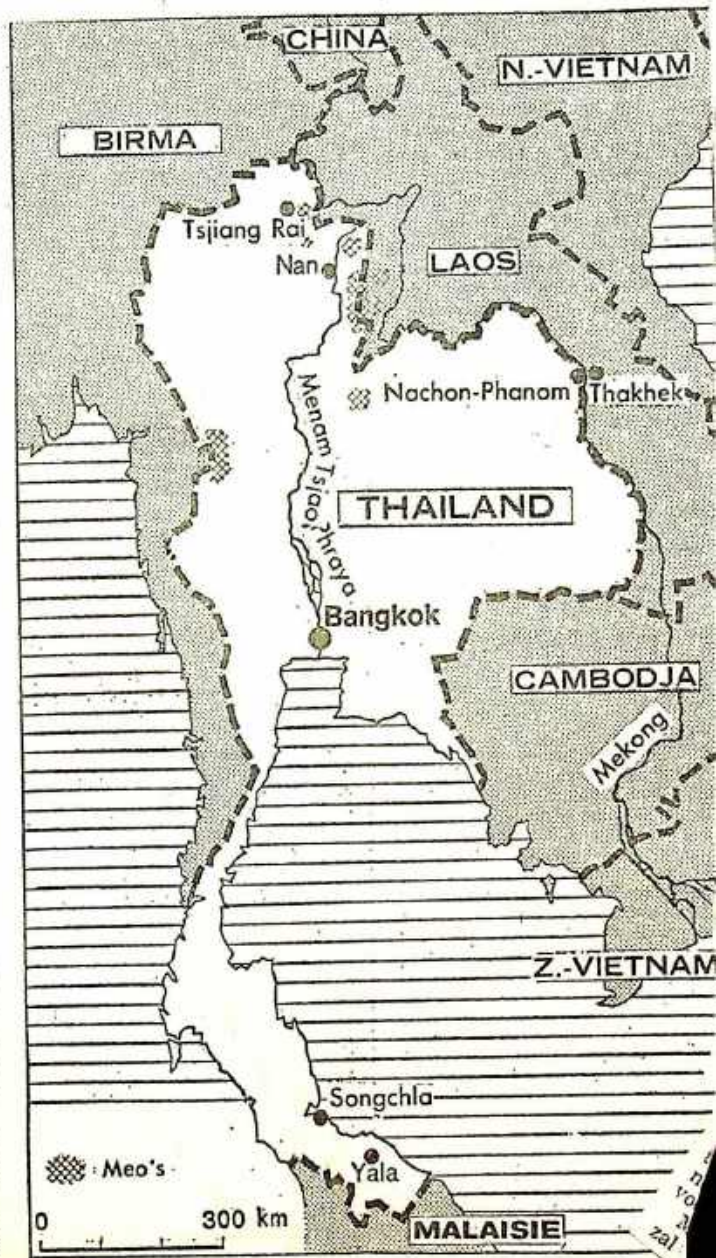
De pro-Chinese communistische partij geeft leiding aan een patriottisch front dat op 1 januari 1965 is opgericht en bovendien aan een „bevrijdingsleger van het volk” dat op 1 januari 1969 is opgericht.

De partij schijnt voorrang te willen geven aan de vorming van een krachtige kern van partizanen terwijl zij tegelijk haar banden met andere opstandelingenhaarden versterkt, met name met de Meo's van het noorden en met de communistische partij van Maleisië in het zuiden.

Van tijd tot tijd worden er kleine raids uitgevoerd zonder veel succes. Bangkok schat het aantal communistische sympathisanten op dertienduizend in het noordwesten en het aantal strijders op tweeduizend.

besieden aan de Salaja tegen de opstandelingen hetgeen natuurlijk ten koste zal gaan van de economische ontwikkeling.

van om dan te beginnen met operaties tegen de opstandelingen.

Zweden wijst Amerikaanse deserteur uit

STOCKHOLM, 14 nov. — Zweden gaat voor het eerst een Amerikaanse deserteur uitwijzen. Het is de 21-jarige Joseph Parra uit New Orleans die 14 maanden in de gevangenis heeft gezeten wegens handel in verdovende middelen. Vorige week is hij met een Zweeds meisje getrouwd.

Zijn derde en laatste beroep tegen het uitwijzingsbesluit is door de regering afgewezen op grond van zijn strafregister.

Parra heeft zich in de gevangenis „licht verwond” en zal het land niet worden uitgezet voordat hij is hersteld.

Het comité van Amerikaanse deserteurs in Zweden wil door een demonstratie trachten steun van het publiek voor Parra te krijgen. Het verwijt de Zweedse regering dat zij haar principes tegenover de Amerikaanse Vietnamdeserteurs verloochent.

(Reuter)

Noord-Vietnam schiet Amerikaans vliegtuig neer

SAIGON, 14 nov. — Noord-Vietnam heeft een onbewapend Amerikaans verkenningsvliegtuig neergeschoten. Dit was het eerste incident van dien aard nadat het neerschieten van een soortgelijk Amerikaans toestel in mei leidde tot zware Amerikaanse luchtaanvallen op Noordvietnamees grondgebied.

Het Amerikaanse militaire commando in Saigon deelde mee, dat het vliegtuig van het type R-4 gisteren boven Noord-Vietnam werd neergeschoten. De twee leden van de bemanning zijn, zo wordt aangenomen, omgekomen.

De Amerikaanse minister van defensie, Melvin Laird, heeft gisteravond een mogelijke wraakoefening aangekondigd. Volgens de bewindsman had Noord-Vietnam met het neerschieten van het Amerikaanse vliegtuig de overeenkomst gebroken op grond waarvan de VS in 1968 de luchtaanvallen op dat land beëindigden. (Reuter)

Amerika komt Zuid-Vietnam iets tegemoet

SAIGON, 15 nov. (AFP, UPI) — De Amerikaanse regering komt Zuid-Vietnam iets tegemoet in de kwestie rond de vertegenwoordiging van de Vietcong bij de Parijse vredesonderhandelingen. De Amerikaanse onderminister van Buitenlandse Zaken, Nicholas D. Katzenbach heeft verklaard, dat Amerika steeds van mening is geweest, dat er „tweezijdig” overleg gevoerd zou worden en dat beide partijen mee konden nemen wie ze wilden.

Zuid-Vietnam zit de kwestie van de erkenning van de Vietcong of het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront als afzonderlijke onderhandelingspartner hoog. Daarom heeft de regering in Saigon geopperd, dat de Vietcong min of meer op zou gaan in de Noordvietnamese delegatie. Zelf schijnt Saigon dan bereid met een soortgelijke positie in de Amerikaanse delegatie akkoord te gaan. Noord-Vietnam betwist op zijn beurt, dat Saigon de Zuidvietnamezen kan vertegenwoordigen, en stelt, dat de Vietcong dit doet.

Noordvietnamese kringen in Parijs zeggen dat de Vietcong het recht heeft Amerikaanse troepen in de gedemilitariseerde zone aan te vallen. Ze leverden commentaar op berichten dat Amerika de kwestie van de beschikkingen vanuit de bufferzone ernstig

neemt en dit ook onder de aandacht heeft gebracht van de Noordvietnamese delegatie naar het vredesoverleg in de Franse hoofdstad.

Volgens de Noordvietnamezen worden de Amerikaanse troepen beschoten door Vietcong-batterijen die ten zuiden van de bufferzone staan opgesteld. In het zuidelijke deel van die zone zouden geen Noordvietnamezen zijn, maar juist Amerikanen. Zolang deze daar zijn heeft het „Nationale bevrijdingsfront” het recht, ze aan te vallen. Volgens Noord-Vietnam sinds de Amerikaanse bombardementsstop het Noordvietnamese luchtruim herhaaldelijk door Amerikaanse verkenningstoestellen geschonden. Hanoi ontkent dat er een afspraak tussen Noord-Vietnam en Washington bestaat voor een stilzwijgend bestand ter vergemakkelijking van de uitgebreide vredesbesprekingen.

Drugverbruik leger VS in Vietnam stijgt

WASHINGTON, 16 nov. — Het is bijna zeker dat meer dan 50 procent van de militairen in Vietnam verdovende middelen gebruikt, in sommige eenheden is dit waarschijnlijk zelfs 70 tot 80 procent. Het gebruik is de laatste twee maanden steeds erger geworden.

Handgranaat in bioscoop

SAIGON, 19 nov. (AP) — Woensdagavond hebben terroristen een handgranaat geworpen in een bioscoop in een plaats ten noordoosten van Saigon. Negen mensen werden gedood en 43 gewond. De daders konden ontkomen.

Nixon wil wapenhulp aan Israël koppelen aan die voor Cambodja

WASHINGTON, 19 nov. — President Nixon heeft gisteren in een verzoek om totaal 1.035 miljard dollar aanvullende defensiehulp een lening aan Israël van vijfhonderd miljoen dollar voor nieuwe wapens in een pakket gekoppeld aan militaire steun voor Cambodja à 155 miljoen dollar.

Deze koppeling heeft in de Senaat onmiddellijk kritiek uitgelokt onder de duiven die zich verzetten tegen Amerikaanse actie voor Cambodja. Maar gezien de grote meerderheid die in september bestond voor extra-defensiehulp aan Israël meent men dat er genoeg stemmen in de Senaat zijn om Nixons verzoek betreffende Israël apart goed te keuren indien, tegen de zin van het Witte Huis, het hulppakket wordt opgebroken.

Na een gesprek met zijn Amerikaanse collega Rogers verklaarde de Israëlische minister van buitenlandse zaken Eban gisteren in Washington dat de grotere Amerikaanse wapenleveranties Israëls positie wel hebben versterkt maar dat toch de omstandigheden er nog niet naar waren dat het overleg met Egypte kon worden hervat. Het gaat niet alleen om wapens, aldus Eban, maar om blijvende veiligheid, economische levensvatbaarheid en veilige grenzen na terugtrekking uit de bezette gebieden.

Eban maakte duidelijk dat hij liever een afzonderlijk verzoek van Nixon aan het congres ten behoeve van Israël had gezien.

Het krediet aan Israël van vijfhonderd miljoen is bestemd voor nieuwe gevechtsvliegtuigen en anti-raketvoorzieningen naar aanleiding van de opbouw van de Russische raketinstallaties in de Suezkanaalzone.

Nixons verzoek à 1,035 miljard omvat verder: 65 miljoen extra voor Zuid-iVietnam, honderd miljoen voor Formosa, Griekenland, Turkije, zulks gedeeltelijk om aan het militaire hulpprogramma ten gunste van Cambodja onttrokken fondsen te herstellen. Verder 150 miljoen extra voor Korea ter compensatie van het vertrek van twintigduizend Amerikaanse militairen uit dat land, dertig miljoen voor Jordanië, vijf miljoen voor de Libanon, dertien miljoen extra voor Indonesië en zeventien miljoen om het te kort in het wapenhulpprogramma aan te zuiveren.

De kritiek op de koppeling van hulp aan Israël met die aan Cambodja werd onmiddellijk tot uitdrukking gebracht door senator Fullbright. „De hulp aan Cambodja is een ernstige uitbreiding van de Amerikaanse verantwoordelijkheid in Zuidoost Azië en vergt diepgaand onderzoek of dit in het landsbelang is.” De fractievoorzitter van de democraten, Mansfield, duidde erop dat de Senaat over het openbreken van het pakket wel met de president wil onderhandelen. Hij sprak over een noodzakelijk quid pro

quo bestaande uit garanties voor versneld Amerikaans vertrek uit Azië en tegen nieuwe verplichtingen.

Jarring naar Moskou

Intussen heeft de secretaris-generaal Thant van de Verenigde Naties in New York bekendgemaakt dat zijn speciale vertegenwoordiger voor het Midden-Oosten weer op gang kan komen.

Jarring bevindt zich sinds half oktober in New York. Egypte en Jordanië hebben zich bereid verklaard de vredesbesprekingen onder zijn auspiciën voort te zetten. Israël daarentegen eist eerst „rectificatie” van de bestandsschendingen bij het Suezkanaal waarvan het Egypte heeft beschuldigd, alvorens het weer aan het vresoverleg zal deelnemen.

De laatste dagen hebben diplomaten bij de VN zich optimistisch uitgelaten over de kansen dat Israël naar de onderhandelingstafel zal terugkeren. Dit zou volgens hen slechts een kwestie van enkele weken zijn, en in ieder geval vóór het aflopen van het verlengde bestand op 5 februari. (Reuter)

Amerikanen bombarderen N.-Vietnam

WASHINGTON, 21 nov. — Amerikaanse bommenwerpers hebben gisteren Noord-Vietnam gebombardeerd. Melvin Laird, de VS-minister van defensie, zei dat de aanval een „vergeldding” was voor het neerschieten van een onbewaand Amerikaans verkeningsvliegtuig. Hij verklaarde dat gisteren Noordvietnamese raketinstallaties en andere luchtafweerstellingen waren aangevallen.

Zijn uiteenzetting volgde op een medeling van Radio Hanoi, dat zijn normale uitzendingen onderbrak voor de verklaring dat „opeenvolgende golven Amerikaanse bommenwerpers” aanvallen gedaan op Noordvietnaams gebied tussen de havenstad Haiphong en de provincie Hoa Binh ten zuiden van Hanoi. Behalve „vele Noordvietnamese burgers”, aldus de radio, zijn ook Amerikaanse krijgsgevangenen het slachtoffer geworden, toen bommen een gevangenenkamp troffen.

Volgens Radio Hanoi zijn minstens drie straalbommenwerpers en een helikopter neergeschoten. De bombardementen zouden meer dan een uur hebben geduurd.

In de Golf van Tonkin is om onbekende redenen een tweede vliegdekschip aan de zevende vloot toegevoegd. Vliegtuigen van dit onderdeel vallen in het algemeen de Noordvietnamese aanvoerroutes aan die door Loas lopen. (Reuter)

Getuige in proces-Calley:

Ook Vietcong was actief in My Lai

FORT BENNING, 21 nov. (Reuter) — De Amerikaanse ex-soldaat Gene Oliver heeft gisteren verklaard dat hij in het Zuidvietnamese dorp My Lai, op de dag dat alle inwoners ervan door Amerikaanse soldaten werden vermoord, guerrilla-strijders van de Vietcong heeft gezien. Hij zei ook dat hij op het tijdstip van de massamoord werd beschoten.

Oliver werd gehoord als getuige in het proces tegen luitenant Calley, die ervan wordt beschuldigd dat hij opdracht heeft gegeven tot de moordpartij. Hij was de eerste getuige die ontkende dat My Lai op het moment van de overval een volstrekt weerloos dorp was. Hij had drie geweersalvo's gehoord, zei hij, en ook enkele groepjes guerrilla-strijders gezien.

Tevoren hadden acht getuigen in het proces-Calley gezegd, dat er nooit op de Amerikaanse soldaten was gevuurd en dat zij niet één soldaat van de Vietcong hadden gezien.

Oliver vertelde dat My Lai in een gebied lag waar de Amerikaanse soldaten mochten schieten zonder eerst beschoten te zijn.

Tegelijk met luitenant Calley, maar op een andere plaats, in Fort Hood staat de Amerikaanse sergeant David Mitchell terecht. Hij wordt beschuldigd te hebben deelgenomen aan de moordpartij in My Lai. Hij zou dertien mensen hebben gedood.

Mitchells advocaat, Ossie Brown, zei gisteren in een emotionele toespraak tot de jury, dat het hele verhaal over die massamoord in My Lai een poging was om het Amerikaanse leger te vernietigen.

Brown, die tijdens zijn pleidooi heen en weer liep, druk gesticulerend en af en toe schreeuwde, zei dat de openbare aanklager zijn beschuldigingen niet had kunnen bewijzen. „Ik ben een militarist,” riep Brown uit, „en ik zie niet graag dat ons land een jongeman vervolgt, die is uitgestuurd om voor zijn land te vechten. Als de jury hem schuldig verklaart, is zijn toekomst vernietigd. Het leger is zijn lust in zijn leven.”

Kapitein Michael Swan, de openbare aanklager, zei in zijn slotverklaring dat het bewijsmateriaal, door de kroongetuigen verstrekt, afdoende was om de schuld van sergeant Mitchell vast te stellen.

De sergeant kan een gevangenisstraf krijgen van maximaal twintig jaar.

Amerika bombardeert weer Noord-Vietnam *Nixon wil Hanoi lesje leren*

WASHINGTON, 23 nov. (AP, Reuter) — Amerikaanse vliegtuigen hebben zaterdag de gehele dag bombardementen uitgevoerd op Noord-Vietnam. De Amerikaanse minister van defensie, Melvin Laird, zei, dat de vliegtuigen niet noordelijker zijn gekomen dan de negentiende breedtegraad, maar dit wordt door Hanoi ontkend. Volgens de Noordvietnamese regering zijn vele burgers om het leven gekomen, omdat dichtbevolkte gebieden werden bestookt in de provincies Haiphong, Quang Ninh, Hatai en Hoa Binh. Om twaalf uur 's nachts werden de aanvallen gestaakt.

De officiële Amerikaanse lezing luidt dat de bombardementen een vergelding zijn voor het neerschieten van ongewapende Amerikaanse vliegtuigen die verkenningsvluchten uitvoerden boven Noord-Vietnam. Toen president Johnson op 1 november 1968 bevel gaf de bombardementen op Noord-Vietnam te staken, zei hij erbij dat de verkenningsvluchten zouden doorgaan. Hanoi liet toen weten dat het alle vliegtuigen, die het Noordvietnamese luchtruim schenden, zou blijven beschieten.

Tweehonderd

Welingelichte kringen in Washington menen, dat de bombardementen eerder om politieke dan om militaire redenen zijn uitgevoerd. President Nixon gaf persoonlijk bevel tot de operatie na een bijeenkomst van de Nationale Veiligheidsraad.

Nixon, aldus de welingelichte kringen, heeft de 200 jachtbomwerpers naar Noord-Vietnam gestuurd om de regering in Hanoi duidelijk te maken dat de oorlog nog niet voorbij is, dat de Verenigde Staten zich niet gewonnen geven en dat beide partijen er belang bij hebben de vredesonderhandelingen in Parijs tot een succes te maken.

Teleurgesteld

Nixon en zijn adviseurs, aldus nog steeds de welingelichte kringen, zijn zeer teleurgesteld over het uitblijven van een positieve Noordvietnamese reactie op de Amerikaanse vredesvoorstellen van 7 oktober. Zij willen voorkomen dat de Noordvietnamezen de onderhandelingen in Parijs definitief blokkeren in afwachting van een volledige terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam. Hanoi zou menen dat Nixon hiertoe bevel zal geven, gezien het verzet in de Verenigde Staten tegen de oorlog en de presidentsverkiezingen van 1972, die steeds dichterbij komen.

(De recente Congresverkiezingen in Amerika hebben aangetoond, dat Nixons „strategie van de zijgende meerderheid” niet werkt en dat de president in 1972 verslagen kan worden. Mele Amerikaanse kranten heb-

conferentie”.

Hanoi heeft meegedeeld, dat zaterdag zes Amerikaanse vliegtuigen zijn neergeschoten. Woordvoerders in Washington weigerden dit bericht te bevestigen of te ontkennen.

De bombardementen werden zaterdag snel veroordeeld door de leidende „duiven” in de Amerikaanse Senaat. Senator George McGovern noemde de aanvallen „bijna ongelooflijk”. Het is volslagen waanzin te geloven, zei hij, dat men op deze manier iets kan bereiken.

Nixons besluit werd ook aangevallen door senator Mike Mansfield, de leider van de Democratische fractie. Amerika wordt opnieuw verder in de zaak-Vietnam betrokken, zei hij. Het gebeurde zal vertragend werken op het vinden van een vredesregeling en het terugtrekken van de Amerikaanse troepen.

De bombardementen zijn ook veroordeeld door de regeringen in Moskou en Peking („Het Amerikaanse imperialisme heeft opnieuw zijn vredesmasker afgelegd”, schreef het Volksdagblad in Peking), maar het besluit van Nixon werd gesteund door de regering-Heath in Londen. Het Britse kabinet verklaarde zich akkoord met de uitleg van de Amerikaanse regering en liet weten dat Noord-Vietnam op de eerste plaats verantwoordelijk is voor de voortzetting van de oorlog.

vliegtuig boven Noord-Vietnam neergehaald. In mei van dit jaar voerden de Amerikanen eveneens bombardementen uit op Noordvietnaames gebied. Ook toen werd het neerschieten van verkenningsvliegtuigen als reden opgegeven. Bij de bombardementen van zaterdag waren ongeveer tweehonderd vliegtuigen betrokken.

Waarnemers menen dat het vredesgesprek in Parijs door de nieuwe bombardementen ernstig in gevaar is gekomen. In ieder geval wordt rekening gehouden met een tijdelijke onderbreking van de besprekingen. Ook in mei gebeurde dat. De Noordvietnamese delegatie noemde de bombardementen gisteren „een zware belasting voor de

BESCHULDIGING HANOI

De woordvoerder van de Noordvietnamese onderhandelingsdelegatie bij de vredesonderhandelingen in Parijs wijst hier journalisten de gebieden, die door Amerikaanse vliegtuigen werden aangevallen tijdens de hernieuwde aanvallen op Noord-Vietnam.

FRANK

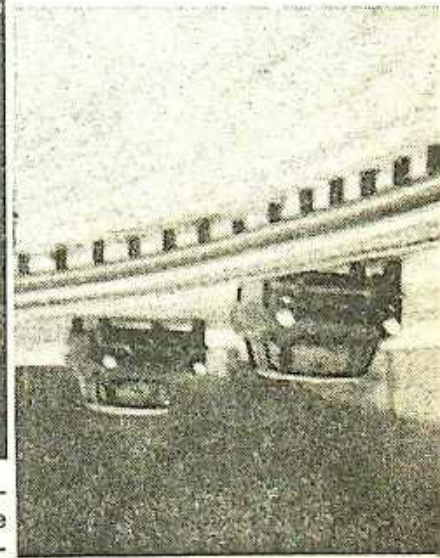
STUDENTENPARO

Uw macht

VREDE

dekken en bestratingen. U
extra comfort: rijden met
oppervlakken, voor modde
VREDESTEIN winterband
Nederland en overig Europ
omstandigheden en de ster
komen opgewassen tegen
Vredestein M & S 187 R, de

...maar oo

ADVERT

ACTIE GEHEEL MISLUKT

Amerikanen drongen tot hart Noord-Vietnam door

Om gevangenen te bevrijden

Van een correspondent

WASHINGTON, 24 nov. — Amerikaanse vrijwilligers van zee en luchtmacht hebben zaterdag een spectaculaire, maar vergeefse, poging gedaan Amerikaanse krijsgesvangenen te bevrijden uit een kamp op nog geen dertig kilometer van de Noordvietnamese hoofdstad Hanoi. Zij landden met helikopters in de buurt van het kamp naar ontdekten dat het verlaten was. Daarop trok de groep zich zonder verliezen terug. De operatie werd uitgevoerd terwijl 250 Amerikaanse jachtbommenwerpers aanvallen uitvoerden op Noordvietnamese luchtafweertellingen, waarschijnlijk in een poging de aandacht van de Noordvietnamezen af te leiden.

Het spectaculaire nieuws van de vergeefse bevrijdingspoging werd gisteren door de Amerikaanse minister van defensie, Melvin Laird, persoonlijk aan de pers meegedeeld. Hij verklaarde dat een recent bericht dat de Amerikaanse krijsgesvangenen in hun kampen „op sterven liggen” de grote stoot tot de actie had gegeven ofschoon er reeds maandenlang bevrijdingsplannen waren uitgewerkt. „Maar in het licht van een dergelijk bericht kon ik niet blijven toekijken zonder iets te ondernemen”, aldus Laird. Hij liet doorschemeren dat de bevrijdingspogingen zullen worden voortgezet.

Het kamp, waar het om ging, lag bij San Te niet zo ver van Hanoi verwijderd. Volgens de, door Washington ontvangen, berichten zou vooral hier de gezondheidstoestand van de krijsges-

vangenen uitermate slecht zijn geweest. Als er krijsgesvangenen in het kamp waren geweest, zouden zij nu vrije mannen zijn merkte Laird spijtig op.

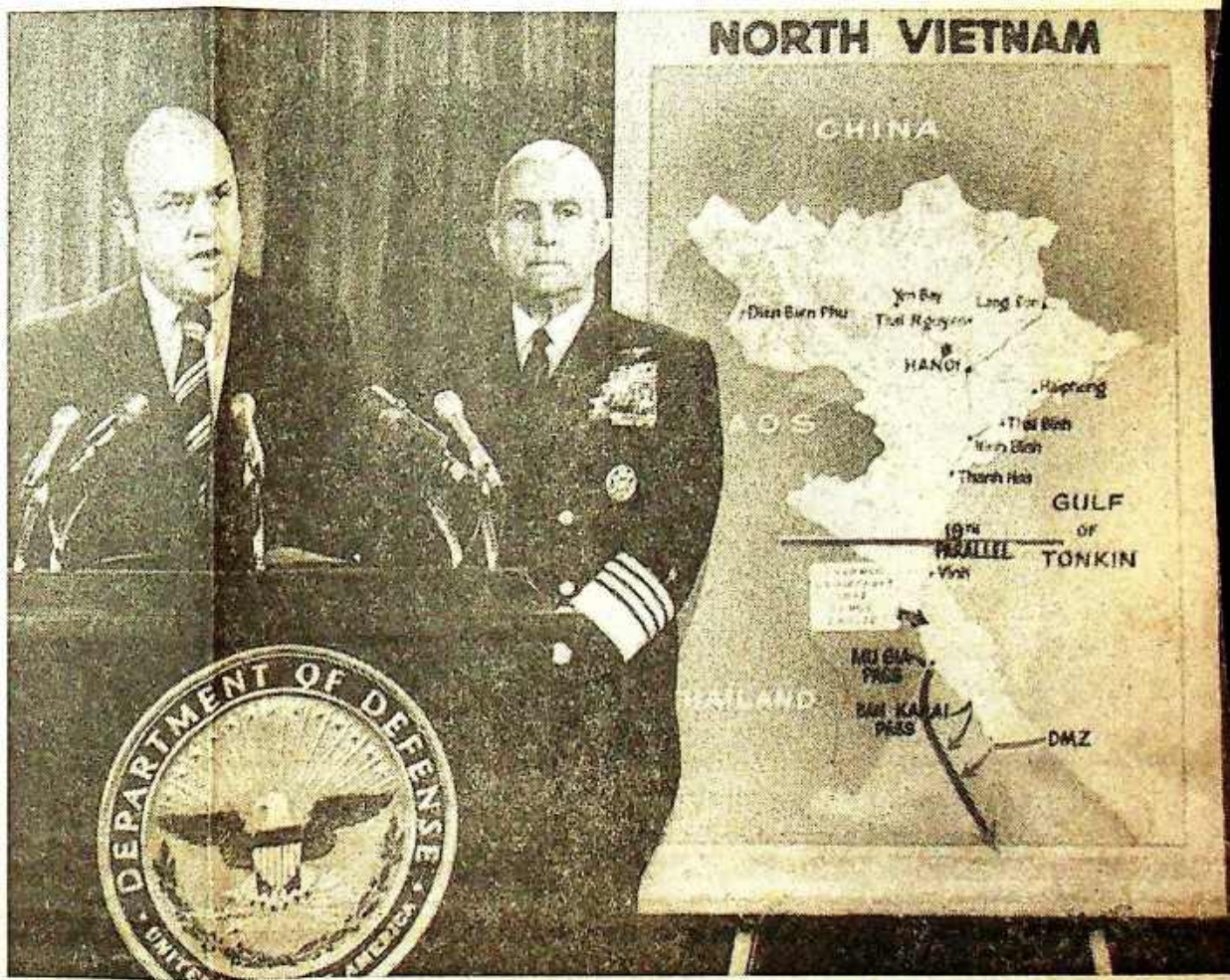
Commandant

Vervolgens mocht de commandant van de operatie, brigadegeneraal van de luchtmacht, Leroy Manor, komen vertellen hoe het allemaal in zijn werk was gegaan. Ofschoon hij, uit veiligheidsoverwegingen, niet alle details kon vertellen, gaf hij toch interessante informatie.

De actie schijnt te zijn uitgevoerd door een kleine groep vrijwilligers van leger en luchtmacht. Zij werden per helikopter, onder luchtdekking, naar de omgeving van het kamp overgevlogen. Daar lieten zij opzettelijk een helikopter verongelukken, waarna men aan de grond ging.

Het kamp wekte de indruk dat het al enige dagen verlaten was. Er werden geen aanwijzingen gevonden, die de beweringen omtrent de slechte gezondheidstoestand van de krijsgesvangenen staafden. „Maar”, aldus Manor, „het was donker en wij zochten er niet naar. Bij de operatie werd een wachtloren van het kamp vernietigd om binnen te kunnen dringen”.

Vervolg op pagina 6

Geflankeerd door de voorzitter van de chefs van staven der strijdkrachten, admiraal Moorer, leest Amerikaanse minister van defensie, Melvin Laird, journalisten uit hoe de mislukte actie in zijn werk is gegaan.

Doel: krijgsgevangenen

Een Amerikaanse militaire bliksemoperatie diep in Noord-Vietnam die ten doel had Amerikaanse krijgsgevangenen te bevrijden, is zaterdag jl. mislukt.

Hanoi heeft tot nu toe nauwelijks op deze raid gereageerd. Gisteren heeft hun onderhandelaar bij het Parijse vredesoverleg, Xuan Thuy, het voor deze week voorziene overleg afgezegd, maar er is een nieuwe afspraak voor 3 december gemaakt.

In Washington heeft president Nixon laten weten dat hij de Noordvietnamese leiders persoonlijk verantwoordelijk zal stellen als nu represailles worden ondernomen tegen de Amerikaanse militairen in Noordvietnamese krijgsgevangenschap.

In het Amerikaanse Congres is nu de kritiek op Nixons Vietnamese beleid weer opgeflakkerd, omdat de „duiven” van mening zijn dat de president zijn streven naar een vrede door onderhandelingen met deze actie heeft opgegeven. Het Witte Huis houdt vol dat het nog steeds bereid is „serieuze vredesonderhandelingen” te beginnen.

Zowel de Sowjetunie als China hebben de Amerikaanse bombardementen van dit weekeinde op Noord-Vietnam scherp afgekeurd. Moskou spreekt van een „ruwe schending van de Amerikaanse beloften om het bombarderen van Noord-Vietnam te staken”. Peking noemt de luchtaanval „een nieuwe enorme misdaad van het Amerikaanse imperialisme”.

Mislukte VS-raid dicht bij Hanoi

Door onze correspondent
E. G. LACHMAN

WASHINGTON, 24 november — Met toestemming van president Nixon hebben de Amerikanen in Vietnam vrijdag een huzarenstukje uitgehaald dat mislukte, maar dat wel iets verklaart van het mysterie van de nieuwe Amerikaanse bombardementen, en bovendien de kritiek daarop nieuw voedsel geeft.

Minister van defensie Laird kondigde gisteren aan dat vrijdagochtend om twee uur een gemengde groep vrijwilligers van het Amerikaanse leger en de luchtmacht per helicopters landde in het krijgsgevangenenkamp Son Tay, 30 km. ten westen van de Noordvietnamese hoofdstad Hanoi, om „een groot percentage” van de totaal 500 Amerikaanse krijgsgevangenen te bevrijden en mee te nemen. Het kamp was echter leeg en waarschijnlijk al drie weken geleden geëvacueerd.

Na de landing, aldus Laird, werd het lege kamp doorzocht, sloten van cellen opengebroken en vuur van enkele bewakers beantwoord. Na een uur vertrok de Amerikaanse groep weer als ze gekomen was, zonder verliezen. Hoe groot de groep was wilde de minister niet zeggen.

Geneefse conventie

Laird zei dat hij de president de actie had aanbevolen wegens „informatie dat enkele van de

Amerikanen daar stervende waren of werden mishandeld” en „om onze zorg en toewijding aan onze mannen te tonen nu Hanoi stelselmatig weigert hen te behandelen volgens de regels van de conventie van Genève”.

De minister stelde een brigade generaal van de luchtmacht en een kolonel van het leger voor als leiders van de actie. Zij waren kennelijk naar Washington ontboden om de beoogde publiciteit nog kracht bij te zetten voor deze actie uit de schooljongensboeken.

ten zuiden van Hanoi ligt.

De brigadegeneraal gaf toe dat er aan de Noordvietnamese kust afleidingsacties met fakkels waren ondernomen. Laird voegde er aan toe dat 30 Russische Samraketten daar zeer laag waren gaan vuren, hetgeen schade kan hebben veroorzaakt in de nabijheid van de batterijen.

Dit zou kunnen verklaren dat Hanoi sprak over Amerikaanse bombardementen op het noordelijk gebied, terwijl het Pentagon ook gisteren volhield dat niet was gebombardeerd benoorden de 19de parallel die een 400 km.

Men moet echter aannemen dat bij de mislukte bevrijdings-

operatie een hele vloot van Amerikaanse helicopters was betrokken, en dat dus zowel de afleidingsacties als de Noordvietnamese defensie daartegen vrij intensief moeten zijn geweest.

In hoeverre het mislukte huzarenstukje moest dienen als excuus voor de hevigheid van de bombardementen, die minder kritiek hadden uitgelokt als veel krijgsgevangenen waren gered, is nog niet duidelijk. De officiële aanleiding voor de bombardementen — de aanval op een Amerikaans verkenningsvliegtuig tien dagen geleden — was in ieder geval al zo ongeloofwaardig dat voor het eerst hier ook intensievere vijandelijke transporten naar Zuid-Vietnam via Laos als reden werden genoemd.

Zie verder pag. 5

— **Verdronken.** Gisteren is op de Nieuwe Maas in Rotterdam ter hoogte van de havendam van de Schiehaven de 20-jarige matroos-W. G. Schmitz, opvarende van het motorschip de Cofzwavi, overboord gevallen en verdronken.

Hanoi zwijgt over raid van VS-commando's

NIEUWSDIENST LE MONDE

HANOI, 24 nov. — Het belangrijkste politieke aspect van de Amerikaanse bombardementen dit weekeinde is dat er volgens Hanoi een krijgsgevangenenkamp is geraakt en dat er Amerikaanse piloten zijn gewond. Het is onmogelijk hierover meer te weten te komen en niemand antwoordt op de vraag of de Amerikanen een commando-raid hebben beproefd om die gevangenen te bevrijden.

Men wijst hier op de omvang van de raids van zaterdag, in tegenstelling tot die van begin mei. Dit voorjaar waren de Amerikaanse luchtaanvallen veel minder fel en bovendien niet gericht tegen de centrale of noordelijke provincies van het land. Men meent hier dat president Nixon zijn besluit genomen heeft na en niet vóór de Amerikaanse verkiezingen van 3 november, omdat hij zich thans in ernstige moeilijkheden bevindt. Die moeilijkheden betreffen de politiek van vietnamisering - de toenemende inschakeling van het Zuidvietnamese leger.

Hanoi blijft kalm, terwijl de actieve mobilisatie thans wat verder gaat dan voor de aanvallen van het weekeinde. Toen wij zelf het bericht kregen van de luchtraids waren wij in het gebied van Nam-Dinh ten zuidoosten van de hoofdstad. Ook daar heeft men allerlei voorzorgsmaatregelen getroffen. Maar iemand die niet al te goed kijkt zou kunnen denken dat men de tijd van de laatste

dat er enkele stukken geschut werden verplaatst.

Hier in Hanoi kan men constateren dat er een aanzienlijke verandering is sinds 1968. De meeste kinderen zijn teruggekomen. Vrijwel alle kleine winkels en eethuizen zijn weer open en het lijkt hier en daar alsof men weer in 1965 is. De Vietnamezen verzekeren echter dat het mogelijk is om uiterst snel de hele bevolking weer te evacueren.

Uit een eerste onderzoek van de situatie kan de conclusie worden getrokken, dat het noorden alles behalve uitgeput is. De oogst is in volle gang, de industrie en de handarbeiders werken hard.

De schade die er tussen 1965 en 1968 is aangericht aan enkele grote ondernemingen is nog duidelijk te zien, maar men kan allesbehalve spreken van een leeggebloed land.

Mislukte VS-raid

Vervolg van pag. 1

Een precedent dat in de Senaat velen doet huiveren. Het waarschijnlijkst is dat de Amerikaanse commandanten de bombardementen toch nodig vonden om grotere vijandelijke activiteit in Zuid-Vietnam te voorkomen en dat dit tijdstip toen ook gunstig werd geacht voor de allang voorbereide padvindingsoperatie.

Kritiek

geeft de pers toe dat het gebeurde het verzet tegen de oorlog hier nauwelijks nieuw leven in kan blazen en dat dus Nixon niet bang hoefde te zijn voor de gevolgen.

Op het Statendepartement laat men bits weten dat het besluit voor een landing bij een krijgsgevangenenkamp zo dicht bij Hanoi alleen door het Pentagon en het Witte Huis is genomen, zonder de uitdrukkelijke toestemming van minister van buitenlandse zaken Rogers. Trouwens, zo is op het Statendepartement

oarmementen voor de overname van de baai in november 1968 al is vergeten.

Terug

De geëvacueerde bevolking is grotendeels teruggekeerd. In 1968 stonden er op alle muren nog tekeningen van soldaten die met hun geweren, kanonnen of raketten vliegtuigen neerschoten. Deze zijn thans alle verdwenen.

In een dorp midden in de rijstvelden zijn grote borden te zien waarop de bevolking wordt opgeroepen zich actiever te tonen bij het fokken van varkens en het verbouwen van rijst. De leider van een grote weverij vertelt dat zijn installaties thans nog op het platteland staan, maar dat hij van plan was ze weer terug te halen.

Het antwoord op de actie van de Amerikanen heeft getoond, dat de Noordvietnamezen niet waren ingeslapen. Het is duidelijk dat de radar en het luchtafweergeschut nog steeds in staat van alarm waren gebleven. Zondagmorgen zag men

geval de kritiek niet van de lucht. Senator Fulbright noemde de bevrijdingspoging een provocatie. Samen met wat eerder gebeurde is het een teken dat Nixon i.p.v. naar een onderhandelingsvrede naar een militaire overwinning streeft, aldus de senator.

Ook de pers vraagt ongerust of Nixon het streven naar een overeenkomst heeft opgegeven en de koers verandert, juist nu er hoop was dat de oorlog voor de Verenigde Staten als een nachtkaars zou uitgaan. Wel

handelingen in Parijs kan zeker niet worden doorbroken door bombarderen.

Verwacht wordt dan ook dat de boycot die de Noordvietnamese delegatie gisteren, wegens de bombardementen aankondigde ten aanzien van de zitting in Parijs van woensdag, nu nog verder uitgebreid zal worden.

Tegelijk versterkt het gebeurde de oppositie in de Senaat tegen Nixons nieuwe verzoek om militaire hulp aan Cambodja.

beve
onz
the
A
get
for
st
nd
wa
ze
op
op
an
im

ister-museum te
nnekom, een plaat
e vermoedelijk bij
lerlei soorten mu-
skletterhebers (klas-
ek, pop, jazz, ope-

Wekken nos

JEANETTE TEENGS
slagen aan de pijpen.
horlogezakje, en met grote op-
alleen maar plaats is voor een
strak om de heupen, dat er
van wol met daaron jersey, zo
met katoen en een pantalon
draagt een shirt van daaron
sult. De Adam van deze foto
tas op stof of jersey als jurk,
bloes, pantalon, shirt, jump-
nazaten, op leer als schoen of

de slang...

Het Noorse parlement heeft een voorstel van de oppositie verworpen om Noord-Vietnam te erkennen en normale diplomatieke betrekkingen met dat land aan te knopen. Na een tweedaags debat over buitenlandse politiek stemden 72 parlementsleden tegen het voorstel van de socialistische partij en 70 voor.

Ky had aan raid op gevangenkamp willen meedoen

WASHINGTON, 25 nov. — Zuid-Vietnams vice-president, Nguyen Cao Ky, had willen deelnemen aan de overval van Amerikaanse militairen op het krijgsgevangenenkamp in Noord-Vietnam. Ky zei dit gisteren op een bijeenkomst van de Amerikaanse Nationale Persclub in Washington. Hij brengt op het ogenblik een bezoek aan de Verenigde Staten.

De Zuidvietnamse vice-president noemde het een „prachtige operatie”. Het speet hem dat het doel ervan niet bereikt was en ook dat hij er niet tevoren van had geweten, want dan zou hij graag zijn meegegaan omdat hij het gebied goed kent.

De Zuidvietnamese vicepresident voorspelde dat wanneer het Amerikaanse Vietnamiseringsprogramma volgens schema zou verlopen het Vietnamese leger eind 1971 op de vierde of vijfde plaats zou staan in grootte op de wereldranglijst.

De Zuidvietnamese marine zou dan op de tiende plaats komen, terwijl de helikoptervloot slechts door die van Amerika zou worden overtroffen. (Leuter)

Nederlandse hulp aan slachtoffers storm in Vietnam

DEN HAAG, 25 nov. — De Nederlandse regering heeft 25.000 gulden beschikbaar gesteld voor de slachtoffers van de stormramp die het midden van Zuid-Vietnam heeft getroffen.

Beleid van regering is niet veranderd *'Duiven' vrezen hardere oorlog*

WASHINGTON, 25 nov. (AFP, Reuter) — De Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam en de mislukte actie tegen het krijgsgevangenkamp bij Hanoi hebben in de Verenigde Staten de discussies over de Vietnamese oorlog opnieuw doen opvlammen. De minister van defensie, Melvin Laird, verscheen gisteren in de Senaatcommissie voor de strijdkrachten, waar hij een poging deed de ongeruste „duiven” gerust te stellen. Hij zei dat er geen wijziging is gekomen in de politiek van de regering-Nixon. Het doel van deze politiek blijft de omvang van de oorlog te verkleinen en de vrede door onderhandelingen mogelijk te maken.

Ondanks Lairds verklaring blijven vele politici en waarnemers van mening, dat Nixon door de bombardementen Hanoi een lesje heeft willen leren. Hij heeft de Noordvietnamese regering duidelijk willen maken, zo gelooft men, dat zij de oorlog moet de-escaleren of anderszins rekening moet houden met meer represailles.

Het Pentagon maakte gisteren bekend, dat het langs onofficiële weg had vernomen, dat zeventien van de 459 Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam onlangs zijn overleden. Men had dit gehoord via de anti-oorlogsbeweging in de Verenigde Staten, waarvan sommige leiders goede contacten onderhouden met Hanoi. Om te voorkomen dat nog meer krijgsgevangenen zouden overlijden, had Nixon de actie tegen het kamp bij Hanoi goed-gekeurd.

Zowel de voor- als de tegenstanders van het Amerikaanse beleid in Vietnam menen dat de bombardementen en de reddingsactie de oorlog in een ve en hardere fase hebben ge-

bracht. Sinds twee jaar geleden de bombardementen op Noord-Vietnam door president Johnson werden gestaakt, was de intensiteit van de gevechten steeds meer afgenomen, hetgeen duidelijk te zien was aan het steeds kleiner wordende aantal Amerikaanse gesneuvelden.

Tegenstanders van de oorlog, onder wie de vooraanstaande Democratische senatoren Mansfield, Fulbright, Muskie, McGovern en Kennedy, vrezen dat de oorlog thans weer wordt geïntensiveerd. Ook zijn zij bang dat de mislukte actie tegen het kamp voor krijgsgevangenen zal leiden tot harde acties van Hanoi tegen de Amerikaanse gevangenen.

Muskie

Senator Edmund Muskie, een van de leidende Democratische kandidaten voor het presidentschap, veroordeelde gisteren krachtig de actie in Noord-Vietnam. „Zelfs als de actie was gelukt, zou het een mislukking voor honderden andere gevangenen zijn geweest”, aldus Muskie.

„Wij hebben geen president in het Witte Huis of een minister van defensie in het Pentagon om te laten zien hoe flink wij zijn. Als de regering militaire middelen gebruikt om krijgsgevangenen te bevrijden, is de volgende logische stap een invasie in Noord-Vietnam”, aldus zei Muskie in de Senaat.

Agnew

De leider van de Republikeinse fractie in de Senaat, Scott, zei dat de regering verplicht is de krijgsgevangenen te helpen. Dergelijke acties zijn ook in de tweede wereldoorlog ondernomen, maar nu we het voor het eerst in Vietnam doen schreeuwen alle duiven”.

Vice-president Agnew zei over de protesten: „Het lijkt wel of de tegenstanders meer belangstelling hebben voor het welzijn van de vijand dan

voor het welzijn van onze eigen troepen”.

De vice-president van Zuid-Vietnam, generaal Ky, noemde de actie in Noord-Vietnam „een prachtige operatie”. Als hij het tevoren had geweten zou hij graag van de partij zijn geweest, zei hij, „want ik ken dat gebied goed, ik heb er gewoond.” Ky brengt op het ogenblik een bezoek aan Washington.

REESCALATIE

PRESIDENT NIXON zou moeten weten dat bombardementen niet de manier zijn om een vijand eronder te krijgen, althans niet Amerika's Noordvietnamese vijand. Zijn voorganger, president Johnson, heeft bitter leergeld betaald voor de bombardementen die hij jarenlang op Noord-Vietnam heeft laten uitvoeren.

Maar president Nixon heeft al lang de hoop opgegeven (zo hij haar ooit heeft gehad) Noord-Vietnam eronder te krijgen. Die bombardementen zijn alleen maar bedoeld om de Noordvietnamezen duidelijk te maken dat zij niet straffeloos profijt zullen kunnen trekken uit de geleidelijke terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam.

Het is de vraag of Noord-Vietnam onder de indruk zal komen van deze waarschuwing. Hanoi schijnt geen enkel signaal uit Washington — of het nu vredesvoorstellen of bombardementen zijn — te kunnen begrijpen.

Dit zo zijnde, rijst de vraag of het middel niet opnieuw erger is dan de kwaal. Officieel werden die bombardementen uitgevoerd als vergelding voor het neerschieten

van Amerikaanse verkenningsvliegtuigen boven Noord-Vietnam. Ook als die verklaring juist is, lijkt de verhouding tussen actie en reactie disproportioneel.

En als die bombardementen opnieuw het Vietnamdebat in Amerika zelf tot leven zouden brengen, dan zouden zij misschien ook in dit opzicht het doel voorbijschieten. Maar wat dit betreft, schijnt Nixon zeker van zijn zaak: Vietnam speelt geen rol meer in de politiek, zoals de verkiezingen hebben aangetoond; en de verkiezingen zelf zijn achter de rug, zodat Nixon zijn handen vrij heeft.

Blijft het gevaar dat, naarmate de Amerikaanse troepenmacht in Vietnam kleiner wordt, de verleiding voor Noord-Vietnam en Vietcong groter wordt de resterende troepen in de pan te hakken — waarop Amerika alleen zou kunnen antwoorden met wapenen waarin het wél een overwicht heeft: bommen op Noord-Vietnam. In laatste aanleg heeft Hanoi het zelf in de hand of de terugtrekking van de Amerikaanse troepen ongehinderd geschieden zal dan wel gepaard met een reëscalatie in de lucht.

Amerika overweegt nieuwe acties

De Amerikaanse minister van defensie, Laird, heeft gisteren voor de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen verklaard dat de Amerikaanse regering „andere actie” overweegt om Amerikaanse piloten die in Noord-Vietnam gevangen zitten te bevrijden. Laird waarschuwde dat hij bij president Nixon zou aandringen op scherpe tegenmaatregelen, wanneer Noord-Vietnam zou besluiten om de raid van het afgelopen weekeinde op het verlaten gevangenenkamp bij Hanoi te wreken op Amerikaanse krijgsgevangenen. Ook vice-president Spiro Agnew is van oordeel dat de VS hun pogingen, Amerikaanse krijgsgevangenen te bevrijden, dienen voort te zetten. „Deze reddingen zijn riskant, maar ik geloof dat wij het ons niet kunnen veroorloven onze krijgsgevangenen aan hun lot over te laten. Wij moeten blijven proberen ze te bevrijden wanneer wij dat ook maar kunnen”

Het officiële Noordvietnamese dagblad Nhan Dan heeft vandaag voor het eerst melding gemaakt van de mislukte overval op het kamp. Het blad zegt dat de gebeurtenis een nieuw bewijs is voor de bedrieglijkheid van de Amerikaanse regering.

De Noordvietnamese onderhandelaar in Parijs, Xuan Thuy, heeft gisteren op het Franse ministerie van buitenlandse zaken besprekingen gevoerd over de recente ontwikkelingen in Vietnam, met name over de nieuwe luchtaanvallen.

Volgens het Witte Huis wijst het mislukken van de raid op het krijgsgevangenenkamp niet op zwakke plekken in het Amerikaanse inlichtingensysteem. De woordvoerder van het Witte Huis, Ziegler, zei dat men zich ervan bewust was geweest dat het kamp verlaten zou kunnen zijn.

Het Pentagon heeft bekendgemaakt dat de afgelopen twee weken de namen ontvangen zijn van 17 Amerikaanse krijgsgevangenen die in Noord-Vietnam zouden zijn gestorven. Een woordvoerder zei dat men de namen via „onofficiële kanalen” had gekregen.

Laird verdedigt raid voor senaatscommissie

Door onze correspondent

WASHINGTON, 25 nov. — In een van die zeldzame confrontaties onmiddellijk na het feit, verscheen minister van defensie Laird gisteren op het politieke matje bij senator Fulbrights commissie van buitenlandse zaken.

Hij zou tekst en uitleg geven over de mislukte Amerikaanse

's nachts een landing op geoefend.

Geen van de deelnemers mocht ook maar in contact staan met zijn eigen familie. Verraad kan er niet geweest zijn. Cooper: ik heb geen bezwaar tegen de landing. Maar zijn de bombardementen niet een teken dat de Amerikaanse luchtaanvallen op Noord-Vietnam worden her- vat?

bevrijden vlakbij Hanoi er is over de bombardementen van het weekend.

De stemmig donkere betimmerde voorzaal was vol, de televisiecamera's zoemden, ieder verwachtte een drama. Maar het onderwerp is al gaan vervelen. En, al is de operatie mislukt, bijna niemand durfde zich openlijk te keren tegen een poging om uitgehongerde en zieke Amerikaanse krijgsgevangenen te bevrijden. Het is dus wat de Fransen een „Dialog der doven" noemen.

Laird: sommigen zeggen dat de landing de levens van andere krijgsgevangenen bedreigt. Ik geloof dat ze iedere dag sterven zolang Hanoi weigert zich aan de conventie van Genève te houden.

Fulbright: daar gaat het niet om. Wat is de uitwerking van de landing en de bombardementen op het vredesoverleg in Parijs. Betekent het dat de regering eigenlijk al alle hoop op een overeenkomst heeft opgegeven.

Laird: we kunnen de Vietnamisatie niet laten mislukken alleen wegens de impasse in Parijs. President Nixon deed het meest dramatische vredesvoorstel van de geschiedenis en bood 35.000 Noordvietnamese krijgsgevangenen aan aan tegen driehonderd geallieerden.

Fulbright: de actie was zeker dramatisch en bovendien jlungeachtig. De Fransen maakten een eind aan het probleem binnen zes weken, maar men gaat nu de tegengestelde kant op. De landing was zeker een fout van de de inlichtingendienst.

Laird: onze jongens hebben zich prachtig gewoerd. Fulbright: ik klaag niet over onze jongens maar over uw inlichtingendienst. Laird: we hebben reusachtige vooruitgang geboekt in het inlichtingenwerk. Fulbright: sinds vrijdag dan zeker. Laird: we konden per luchtfoto niet in de cellen kijken.

Senator Cooper (Republikein uit Kentucky): juist omdat ik voor snel Amerikaans vertrek heb geijverd sta ik er op te zeg-

Een demonstrante schreeuwt haar misnoegen uit over het bezoek dat de Zuidvietnamese vice-president op het ogenblik aan de VS brengt. Ky werd gisteren bij het gebouw van de Nationale persclub opgewacht door een grote groep anti-oorlogsdemonstranten.

gen dat de landing op zichzelf een rechtmatige poging was. De vraag is was het een wijs besluit?

Laird: we hadden het plan al sinds een jaar. Sinds 20 augustus hadden we een copie van het krijgsgevangenenkamp gemaakt op ware grootte en in een echte omgeving. Totaal heeft de commandogroep er 150 maal

van de stilzwijgende overeenstemming met Hanoi bij het stopzetten van de bombardementen op 1 november 1968 niet toelaten. Cooper: is die overeenstemming schriftelijk vastgelegd? Laird: Nee, niet schriftelijk. Cooper: suggereert u nu dat we de staking van de bombardementen herroepen?

Laird: ik zou zeker aanbevelen om de bombardementen te hervatten indien een belangrijke opzijschuiving van de stilzwijgende overeenkomst plaats zou vinden. (Volgens de stilzwijgende overeenkomst die Hanoi zegt niet te erkennen zouden de Amerikaanse bombardementen worden gestaakt en zou Hanoi zich daartegenover verplichten in Parijs te onderhandelen, de infiltratie via de gedemilitariseerde zone stop te zetten en beschieting van grote Zuidvietnamese steden te staken. Bovendien deelden de Amerikanen toen mee dat ze met onbewapende verkenningsvliegtuigen over het zuidelijk deel van Noord-Vietnam zouden vliegen.)

Fulbright: tenzij de landing nodig was omdat Amerikaanse gevangenen stierven. Hoeveel? Laird: eerst stierven er zes en toen elf gevangenen. Totaal zeventien. Fulbright: van de 480. Laird: van de 958, de vermisten meegerekend over wie Hanoi niets mededeelt.

Nixon verantwoordelijk

Terwijl de commissie Laird ontving confereerde president Nixon met de Zuidvietnamese vice-president Ky en liet zich uitgebreid met hem fotograferen. Later liet de president via zijn woordvoerder weten dat hij zelf de verantwoordelijkheid op zich nam voor de bombardementen en de mislukte operatie om Amerikaanse krijgsgevangenen te bevrijden.

Ten tijde van de invasie in Cambodja en het verzet daartegen had men Laird gevraagd iets „spectaculaires" te bedenken behoeve van de krijgsgevangenen.

Nixon kijkt te veel naar oorlogsfilms

Door onze correspondent
E. G. LACHMAN

WASHINGTON, 26 nov. — Het leek op een van die oorlogsfilms waar president Nixon dol op is. Een vlijmscherpe generaal met 343 succesvolle missies in de Tweede wereldoorlog achter de kiezen, sindsdien gespecialiseerd in de allergeheimste knokopdrachten, een houwdegen van een kolonel idem dito, een 50 van de vervaarlijkste groene baretten, hun gezichten zwart geverfd, de acetyleenbranders tussen de tanden.

In het holst van de nacht een „mission impossible” om de stervende kameraden in het hol van het vijandige leeuwteje te bevrijden. De brug over de rivier Kwai is er niets bij...

Jantmer genoeg lijkt het voor de waarnemers hier nu of er nog nooit zoveel misbaar is gemaakt over een opdracht die zo volledig mislukte, terwijl de regering desondanks die mislukking zoals minister Laird het zei, als een „morele overwinning” tracht voor te stellen.

Niemand hier gelooft werkelijk dat de Amerikaanse landing bij Hanoi en de bombardementen op Noord-Vietnam vorig weekcind een ommekeer aankondigden in de politiek der onthechting. Het is eerder een inter-

mezzo, een achterhoede gevecht in het drama.

De ruzie hier wordt, zoals ook ten tijde van Cambodja, alleen veroorzaakt omdat de duiven uit Vietnam willen vertrekken. Punt uit, terwijl Nixon wil vertrekken, zonder dat dit gepaard gaat met een feitelijke of schijnbare nederlaag.

Men zal de feiten en het beeld ervan dat de regering dient moeten onderscheiden. Voor de actie met 200 bommenwerpers op het zuidelijkste deel van Noord-Vietnam — die het Pentagon „beschermende reactie” noemt — was het neerschieten tien dagen eerder van een ongewapend Amerikaans verkenningsvliegtuig als reden natuurlijk geheel ongeloofwaardig.

Vrees

De ware redenen waren: 1) Amerikaanse angst voor een nieuw offensief nu het droge seizoen begint en de Noord-Vietnamese infiltratie naar het zuiden en voorraadvorming in twee maanden is verdrievoudigd. 2) De wens daarom Hanoi te tonen dat men de stilzwijgende overeenkomst van 1 november 1968, die Hanoi niet zegt te erkennen, ook van Amerikaanse zijde opnieuw kan interpreteren.

Vandaar dat nu plotseling als voorwaarde werd toegevoegd dat Noord-Vietnaams afweerschuut aan die kant van de grens ook niet de Amerikaanse bombardementen op de infiltratieroute in Laos, vlak langs die grens, mag hinderen.

Maar minister Laird zelf gaf voor de Senaatscommissie toch alleen de klassieke samenvatting van de stilzwijgende overeenkomst.

In ruil voor stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam en Zuid-Vietnamese deelname aan de retorische marathon van Parijs, werd aangenomen dat Hanoi niet via de gemilitariseerde zone een inval zou doen. De Zuid-Vietnamese steden niet zou beschieten en verkenningsvluchten ten zuiden van de negentiende parallel zou toelaten. Hanois zwijgen werd als toestemming opgevat.

Signaal voor Hanoi

De bombardementen ten zuiden van de negentiende parallel en Lairds waarschuwing dat bij Noord-Vietnamese overschrijding van de gedemilitariseerde zone de bombardementen op geheel Noord-Vietnam kunnen worden hervat, was zoals Laird ook toegaf een signaal aan Hanoi, nl. dat de Verenigde Staten schending van de overeenkomst niet zullen dulden.

Of zoals Rogers het gisteren uitdrukte: een bescherming van de Vietnamisatie. Maw: als Hanoi niet toelaat dat Vietnamisatie van de oorlog betekent dat die oorlog als een nachtkaaus uitgaat, dan — hou me vast, anders bega ik een ongeluk.

Op zichzelf geloven de meeste waarnemers hier Laird ook als hij zegt dat de bombardementen en het mislukte huzarenstukje onderling onafhankelijke acties waren. Alleen achteraf kon de

publiciteit en aandacht voor de huzarenstreek gebruikt worden om de kritiek op de bombardementen af te leiden. Vandaar dat Laird zelf de openbare hoorzitting aanvraag bij Fulbrights gevreesde commissie.

Toch heeft de missie van de 100 commando's die met snel vliegende helikopters uit Thailand doordrongen tot vlakbij Hanoi, meer vragen opgeworpen dan beantwoord konden worden met Lairds verklaring dat men wilde tonen hoe begaan men is met het lot der krijgsgevangenen.

Ook hier dekt het beeld de realiteit niet. Senator Gore slaagde erin door zijn vragen aan te tonen dat de reden niet het sterven van 17 gevangenen geweest kan zijn, dat pas in oktober bekend werd. Op de Elgin Airforce Base in de jungle van Florida was toch al in augustus het krijgsgevangenkamp haarfijn nagebouwd en het oefenen begonnen.

Tragedie voorkomen?

De onaangenaamste vraag voor Nixon is natuurlijk, zoals de Democratische presidentschapskandidaat senator Muskie het formuleerde, of de missie niet mislukte was juist indien zij was geslaagd. Of er, als men alle 80 gevangenen had gevonden, niet bij de evacuatie zoveel doden waren gevallen dat het huzarenstukje in een tragedie was gekeerd. Om nog maar te zwijgen van mogelijke Noord-Vietna-

mese wraak op de resterende gevangenen elders.

Velen hier stellen dan ook — verontwaardigd, maar stilletjes omdat het doel van de operatie op zichzelf instemming heeft van het grote publiek — deze ernstige vraag: heeft Nixon door zijn verzoek deze zomer om „iets spectaculairs” te doen voor de gevangenen en zijn poging om juist twee dagen voor Thanksgiving daarmee een succes te boeken, niet onverantwoordelijke risico's genomen?

Alleen het neveneffect van het huzarenstukje lijkt op dat van de bombardementen. Washington toonde Hanoi dat het heel gekke dingen kan doen als de Amerikaanse krijgsgevangenen niet worden uitgewisseld zoals in Parijs is voorgesteld.

Of, zoals minister Laird dit signaal aan Hanoi omschreef: we overwegen sterke en ongewone middelen te gebruiken om de krijgsgevangenen te bevrijden. Op senator Fulbrights vraag hoe dat kan zonder bezetting van Noord-Vietnam gaf de minister geen antwoord.

Een resultaat van de operaties is een succes voor Nixon. De Amerikaanse vrees, bewezen door de bombardementen dat de oorlog niet als een nachtkaaus uitgaat via de Vietnamisatie, is op de achtergrond gedrongen door de opwinding over de mislukte bevrijding.

Een tweede resultaat is dat in de Senaat, maar niet in het land, de kritiek op de militaire hulp aan Cambodja weer is opgeluid. Een doeltreffend ant-

woord op de kritiek is dat de hechting uit Azië die de kritici wensen juist alleen mogelijk is indien ipv. GI's dollars worden ingezet volgens de Nixon-dctrine.

Onheilspellende conclusies

Een conclusie uit het gebeurde is volgens vele waarnemers hier dat Washington blijkens Amerikaanse acties en ook wat minister Rogers gisteren zei, iedere hoop heeft opgegeven dat in Parijs iets te bereiken valt. Voor de vrede of voor de krijgsgevangenen.

Een tweede conclusie is nog onheilspellender. Toen na de actie in Cambodja de oorlog als een nachtkaaus uit leek te gaan en Amerikaanse verliezen lager waren dan ooit in de laatste vijf jaar, bleek bewezen dat de kritiek op die operatie voorbarig was geweest.

De noodzaak voor de Amerikaanse acties dit weekend vlak voor het gevechtsseizoen van december en januari, toont dat er bij de Amerikaanse regering geïnteresseerd vrees bestaat dat Hanoi de oorlog toch niet via Vietnamisatie als een nachtkaaus uit wil laten gaan.

Het nieuwe seizoen zal de proef op de som blijken, wie gelijk heeft. Nixon en het Pentagon of de kritiek. Te vrezen is dat dit niet de laatste actie zal blijken ter bescherming van de Vietnamisatie, die fopspeen voor het Amerikaanse vertrek.

Een „Groene baret” wordt in Fort Bragg (Noord-Carolina) omhelsd door zijn vrouw, na de terugkeer van zijn 102 man sterke commandogroep die de mislukte raid in Noord-Vietnam ter bevrijding van Amerikaanse krijgsgevangenen heeft uitgevoerd.

VS maken zich geen illusies meer over Parijse vredesoverleg

Door onze correspondent
E. G. LACHMAN

WASHINGTON, 26 nov. — Minister van buitenlandse zaken Rogers heeft gisteren duidelijk gemaakt dat de Amerikaanse regering praktisch geen hoop meer heeft op voortgang bij het Parijse vredesoverleg over Vietnam.

Rogers verklaarde dat de bombardementen dit weekend op het zuidelijkste deel van Noord-Vietnam geen escalatie van de oorlog betekenden maar pasten in de beoogde de-escalatie.

Zij waren geheel in overeenstemming met de politiek van Vietnamisering en bedoeld als bescherming daarvan. Ook zouden zij geen effect hebben op de Parijse besprekingen die toch geen voortgang maakten, al zou Hanoi natuurlijk wel het tegendeel doen voorkomen.

De minister sprak in een hoorzitting van de commissie voor buitenlandse zaken van het Huis van Afgevaardigden, ter verdediging van het regeringsverzoek om ruim een miljard dollar aanvullende buitenlandse hulp voor Azië en het Midden-Oosten.

De 225 miljoen dollar hulp

voor Cambodja, die vooral bij de man in de straat kritiek wekken, noemde de minister een kleine prijs voor redding van Amerikaanse levens. De hulp betekende niet dat Amerikaanse adviseurs of gevechtstroepen naar Cambodja zouden gaan.

Over de vijfhonderd miljoen dollar defensiekredieten voor Israël die in principe al eerder door de Senaat zijn goedgekeurd maar nog niet toegewezen, meende de minister: „De versterking van zijn defensie zal Israël het vertrouwen geven om de onderhandelingen met de Arabieren weer te beginnen”.

Terwijl Rogers sprak decoreerde president Nixon vier leiders van de mislukte ontvoeringspoging van Amerikaanse krijgsgevangenen bij Hanoi. De meesten van de tachtig deelnemers aan de operatie zijn intussen op de basis voor de speciale troepen in Georgia teruggekeerd. Vernomen werd dat zij uit het lege krijgsgevangenenkamp enige Noord-Vietnamese bewakers meenamen.

Thant herhaalt verzoek aan Hanoi

Nixon ontving de luchtmachtgeneraal Manor, de legerkolonel Simons en twee sergeanten. Hij roemde hun daden als „onvergelijkelijk in kundigheid en moed.” „Men zegt dat de jeugd tegenwoordig geen helden meer kent. Dit is het antwoord”.

Intussen heeft de secretaris-generaal van Verenigde Naties, Thant zijn verzoek aan Hanoi herhaald om het Internationale Rode Kruis toe te laten tot de Amerikaanse gevangenen in Noord-Vietnam.

Maar in een commentaar van de Washingtonse correspondent van de Prawda wordt de Amerikaanse actie in Noord-Vietnam gekarakteriseerd als de eerste poging van de Amerikanen om de landoorlog tot Noord-Vietnam uit te breiden.

Het Russische partijorgaan vraagt zich af: „Zal de „proef”-overval niet door verdere schendingen worden gevolgd — dat is de vraag waarvoor vele politici zich nu het hoofd breken.”

Ontvoering verijdeld van staflid van Witte Huis

WASHINGTON, 28 nov. — De Amerikaanse federale recherche, FBI, heeft een complot ontdekt dat ten doel had een hoge functionaris van de staf van het Witte Huis te ontvoeren en elektrische leidingen in Washington op te blazen, om de regeringskantoren het werken onmogelijk te maken.

Dit heeft de directeur van de FBI, J. Edgar Hoover, verklaard voor een financiële subcommissie van de Amerikaanse Senaat, waarvan hij aanvullende fondsen ten bedrage van 50 miljoen gulden wil verkrijgen om 1000 nieuwe agenten te kunnen aanstellen en nog eens 700 administratieve personeelsleden.

De FBI kwam kortgeleden de samenzwering op het spoor en stelt een intensief onderzoek in. Als de samenzweerders in hun opzet waren geslaagd, hadden zij het beëindigen van de Amerikaanse bombardementen in Zuidoost-Azië geëist en het vrijlaten van alle politieke gevangenen.

Hoover omschreef de groep als militant, met als naam „De samenzwering van de oostkust om mensenlevens te redden”. Katholieke priesters en nonnen, docenten en studenten die gekant zijn tegen de oorlog in Vietnam zouden er deel van uitmaken.

De voornaamste leiders van de groepering zouden de gebroeders Philip en Daniel Berrigan zijn, katholieke priesters die momenteel in Danbury, in de staat Connecticut, gevangen zitten wegens hun deelname aan de vernietiging van het archief van de recruteringsdienst in Baltimore in 1968 (Reuter-AFP).

VIETNAMEES CONFLICT

29 nov 70

DE AMERIKAANSE regering heeft deze week drie aanwijzingen gegeven dat zij het einde van het Vietnamese conflict nog niet gekomen acht. De betrekkelijke rust aan het „front” verstoorde zij met zware luchtaanvallen op Noord-Vietnam en een commando-actie in de buurt van Hanoi. De onbeweeglijkheid aan de onderhandelingstafel liet zij onderstrepen door minister van buitenlandse zaken Rogers die de publieke opinie meedeelde dat er van de vredesconferentie in Parijs

Het TET-offensief van februaari 1968 bracht de guerpubliciteit en de Amerikaanse regering een scheuring in het thuisfront.

Maar Hanoi en het NLF betaalden een hoge prijs — 250.000 man werden door dood of verwonding aan de strijd onttrokken en een jarenlange investering in kader en verbindings- en aanvoerlijnen ging in één slag verloren. De Amerikaanse inval in Cambodja afgelopen voorjaar en zomer ontnam de guerrilla voorts zijn vluchthaven en zijn belangrijkste aanvoerweg, de haven van Sihanoukville. Ten slotte zouden de Zuidvietnamese regeringsstrijdkrachten in Cambodja een nieuw elan hebben opgedaan.

DE TOESTAND

DOOR J. H. SAMPIEMON

niet veel meer te verwachten valt.

De onverwachte militaire en diplomatieke geprikkeldheid van de VS heeft verbazing en verwarring gewekt. In de sfeer van de op gang zijnde terugtocht der Amerikaanse troepen, de overdracht van de oorlogvoering aan het Zuidvietnamese regeringsleger en de sterk verminderde activiteit van de tegenstander kwam zij nogal onverwacht.

Ook de gang van zaken in Parijs leek ondanks het uiterlijke immobilisme een plotselinge en rigoureuze terugkeer naar een beleid van soldateske escalatie niet te rechtvaardigen. President Nixon had nog niet zo lang geleden een gerestaureerd vredesplan aangeboden en geruchten wilden dat Hanoi en het Bevrijdingsfront daarvoor belangstelling toonden.

Met in het vooruitzicht de Zuidvietnamese presidentsverkiezingen van volgend jaar die een bewijs moeten gaan worden van een geslaagde Amerikaanse democratiseringsmissie in een Aziatisch land en de afronding van het door president Nixon uitgevonden proces van vietnamisering van de strijd leek het huidige bewind in Washington eindelijk dat te zullen bereiken wat voor zijn voorgangers ongrijpbaar was gebleven — het licht aan het eind van de tunnel.

OVER DE STATISTIEK van de Vietnam-oorlog zijn rekkelijken en preciezen het eens. De Amerikaanse verliezen zijn de afgelopen zomer teruggelopen van de „normale” 180 tot 300 tot 30 à 40 per week. De bewering van Saigon dat het regime 95 procent van de bevolking onder zijn controle heeft wordt overdreven genoemd maar dat dit percentage ergens in de buurt van de 85 ligt wordt algemeen aangenomen. De belangrijkste wegen zijn weer te gebruiken en hoofdweg no. 4 is een schoolvoorbeeld van het succes van het pacificatieprogramma.

Ook over de oorzaken van deze ontwikkeling bestaat

Bij de interpretatie van dit feitenmateriaal gaan de analisten van het Vietnamese gebeuren echter gescheiden wegen. Er zijn er die menen dat de feiten voor zichzelf spreken. Anderen graven verder, in de veronderstelling dat de oplossing van het 25-jarig conflict niet zo achteloos gevonden kan worden als nu gebeurd schijnt te zijn.

Zij wijzen erop dat het Noordvietnamese leger en het NLF nog sterke strijdkrachten onderhouden in de noordelijke provincies en in de buurt van Saigon en dat de bevoorrading van die troepen vrij eenvoudig verzekerd kan worden vanuit Noord-Vietnam zelf en vanuit de Zuidvietnamese hoofdstad — hoe paradoxaal dit laatste ook klinkt. Een nieuw offensief zou slechts afhankelijk zijn van de politieke timing der revolutionaire leiders.

DE JONGSTE AMERIKAANSE operaties lijken vanuit dezelfde denktrant te zijn opgezet. Garantie van verkenningsvluchten door afstraffing is minder ongehoorzaam dan vele waarnemers menen. Er moet Washington nog steeds veel aan gelegen zijn te weten wat er ten noorden van de zogenaamde gedemilitariseerde zone gebeurt. De luchtaanvallen hebben waarschijnlijk voorts regelrechte tactische doelen gegolden zoals het afsnijden van de Noordvietnamese bevoorradingsroute naar Laos.

De raid op een krijgsgevangenenkamp in de buurt van Hanoi kan ook een zekere militaire logica niet worden ontzegd. Afgezien van de directe aanleiding — bevrediging van de thuisblijvers — hebben de Amerikanen hiermee Hanoi voorzichtig duidelijk gemaakt dat er nog andere middelen zijn om Noord-Vietnam (in Johnsoniaanse termen) „een prijs voor zijn halstarrigheid” te laten betalen.

De gebeurtenissen van de laatste dagen betekenen niet dat de VS zich alsnog hebben bekeerd tot de doctrine van de militaire overwinning. Wel dat de militaire fase van het conflict onverminderd voortduurt en dat de generaals nog steeds studeren op het toepassen van nieuwe varianten.

VS vallen weer basis aan in Noord-Vietnam

SAIGON, 30 nov. — Een Amerikaanse Thunderchief-straaljager heeft vandaag een Noordvietnamese luchtdoelstelling bij de Laotische grens ten noorden van de gedemilitariseerde zone gebombardeerd.

Het Amerikaanse opperbevel in Saigon noemde de aanval een „beschermende reactie” en zei dat de door radar bestuurd stelling negen kilometer binnen Noord-Vietnam lag.

Dat is veel zuidelijker dan het gebied waar de Amerikanen vorig weekeinde Noordvietnamese doelen hebben gebombardeerd. Volgens de Amerikaanse legerwoordvoerder had de piloot al zijn bommen boven de luchtdoelstelling laten vallen maar was het resultaat van de aanval onbekend.

De woordvoerder beschreef de „beschermende reactie” als een „inherent recht van zelfverdediging”, maar vermeldde niet of er voor de aanval op het Amerikaanse vliegtuig was geschoten.

De aanvallen van vorige week-einde, die samenvielen met de mislukte raid op een krijgsgevangenkamp bij Hanoi, waren gericht op doelen ten zuiden van de negentiende breedtegraad volgens Amerikaanse lezing. Volgens Hanoi hadden de aanvallen zich ook uitgestrekt tot doelen in het noorden.

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rogers, verklaarde vorige week dat de bombardementen op Noord-Vietnam geen afwijking van de politiek van de stopzetting van de luchtaanvallen op Noord-Vietnam inhielden, die president Johnson in november 1968 afkondigde. Volgens Rogers waren de recente aanvallen geen escalatie van de oorlog, maar vormden ze een bescherming van de Vietnamisering van de oorlog.

De Russische partijleider Brezjnev heeft gisteren een scherpe aanval op de bombardementen boven Noord-Vietnam gericht. Tijdens een toespraak in de Armeense hoofdstad Jerevan zei Brezjnev: „De agressors zijn nog niet opgehouden agressors te zijn”, en noemde de aanvallen „banditisme”.

Een van de felste critici van het Amerikaanse beleid in Vietnam, senator Fulbright, heeft dit weekeinde Nixons methode om de oorlog in Indochina te beëindigen aan de kaak gesteld.

In het televisieprogramma „Face the nation” zei Fulbright dat door Nixons Vietnamiseringspolitiek de gevechtsactiviteit in Vietnam wel wat was afgenomen, maar dat de oorlog was uitgebreid tot Cambodja en de intensiteit in Noord-Vietnam en Laos was verhoogd.

Intussen heeft de Amerikaanse marine in Zuid-Vietnam vandaag meegedeeld dat vorige week zondag een geslaagde raid is ondernomen op een krijgsgevangenkamp van de Vietcong in de Mekongdelta. Bij de gecombineerde Amerikaans-Zuid-

vietnamese actie zijn 19 Vietnamese krijgsgevangenen bevrijd.

De woordvoerder van de Amerikaanse marine zei dat de aanval was gelanceerd nadat Vietcong-krijgsgevangenen de ligging van het diep in bamboewouden gelegen kamp hadden opgegeven.

De aanval was uitgevoerd door 15 marinespecialisten, gesteund door plaatselijke Zuidvietnamese troepen. De missie is zonder slachtoffers op de basis teruggekeerd. (Reuter — AP).

Vietcong rukt op naar Phnom Penh

PHNOM PENH, 1 dec. (AFP) — Noordvietnamese en Vietcongtroepen zijn er in geslaagd de 30.000 man Cambodjaanse regeringstroepen aan het noordelijk front volledig van hun achterland te isoleren. Ze zijn sne doorgestoten in de richting van de hoofdstad Phnom Penh. Hun voorhoede bevindt zich op nog maar dertig kilometer van de stad.

De Cambodjaanse strijdmacht aan het noordelijk front is als gevolg van felle vijandelijke acties uiteengevallen in kleine eenheden. De Noordvietnamezen en de Vietcong hebben zich meester gemaakt van een strategisch veer op de rivier de Bassac

Explosie in ambassade VS

PHNOM PENH, 1 dec. — In de Amerikaanse ambassade in de Cambodjaanse hoofdstad Phnom Penh heeft zich vanmorgen vroeg een zware ontploffing voorgedaan, waardoor de eerste verdieping zwaar werd beschadigd. Een Cambodjaanse arbeider liep verwondingen op.

De politie van Phnom Penh heeft twaalf mensen aangehouden, onder wie een aantal bouwvakkers die bezig waren met herstelwerkzaamheden aan de gevel van het gebouw.

De ontploffing komt een week nadat premier Lon Nol in een radio-uitzending had gewaarschuwd voor mogelijke sabotage-

pogingen van de Vietcong, die volgens inlichtingen van de regering in de Cambodjaanse hoofdstad was geïnfilteerd. (Reuter)

Sihanouk volgend jaar naar Joegoslavië

BELGRADO, 1 dec. — Het afgezette Cambodjaanse staats-hoofd, prins Norodom Sihanouk, zal volgend jaar een bezoek brengen aan Joegoslavië. Sihanouk heeft dit gezegd tegen een correspondent van het semi-officiële Joegoslavische dagblad Borba.

Het bezoek geschiedt op uitnodiging van president Tito, en zal waarschijnlijk in het voorjaar of de zomer plaatshebben.

Joegoslavië is een der weinige Oosteuropese landen die de regering-in-ballingschap van prins Sihanouk, die in Peking is gevestigd, erkennen. Moskou en zijn Oosteuropese satellieten hebben hun betrekkingen met het huidige regime in Phnom Penh nog steeds intact gelaten, ondanks het gevaar daardoor anti-revolutionair te schijnen.

(Reuter)

Successen van Vietcong in Cambodja

PHNOM PENH, 1 dec. — Guerrilla-eenheden zijn er gisteren in geslaagd de 30.000 man Cambodjaanse regeringstroepen aan het noordelijk front volledig van hun achterland te isoleren, en snel doorgestoten in de richting van Phnom Penh.

Hun voorhoede bevindt zich op nog maar 30 km van de Cambodjaanse hoofdstad, zo is van welingelichte zijde vernomen.

De Cambodjaanse strijdmacht aan het noordelijk front is als gevolg van felle vijandelijke acties uiteengevallen in kleine eenheden. De guerrillastrijders hebben zich meester gemaakt van een strategisch veer op de rivier de Tonle Sap en daarmee de bevoorradingslijnen naar de regeringstroepen afgesneden.

Ondanks voortdurende berichten van vluchtende dorpsbewoners die zeggen dat de guerrillatroepen binnenkort een aanval op Phnom Penh zullen lanceren, ondanks de dreiging ook van verhoogde sabotageactiviteit van de Vietcong in Phnom Penh toch gelooft men niet dat deze stad thans rechtstreeks wordt bedreigd.

De Cambodjaanse generale staf is het meest beducht voor wat er van de toestand op het noordelijke front terecht komt.

Ook een hoge Amerikaanse functionaris van het State Department is van mening dat het niet de bedoeling van de communisten is de regering in Phnom Penh ten val te brengen.

Volgens Marshall Green, assistent-minister van buitenlandse zaken belast met Oost-aziatische en Pacifische aangelegenheden, is het belangrijkste doel van de communistische activiteiten in Cambodja het in stand houden van de toevoerlijnen naar Vietnam.

Premier van Noord-Vietnam, Pham Van Dong, in interview:

Nieuwsdienst Le Monde

HANOI, 2 dec. — „Wij zullen alles doen om de oorlog te winnen. Wij hebben daar een enorme prijs voor betaald”, zo heeft de Noord-vietnamese premier Pham Van Dong vrijdag in een interview verklaard tot de speciale verslaggever van Le Monde.

De Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken had toen zojuist een verklaring gepubliceerd over de luchtraids van 21 november en de premier leverde daar nog het volgende commentaar op: „Aan die Amerikaanse raids zijn wij gewend. Deze oorlog is vol tegenspraak voor de Amerikanen en dat is onvermijdelijk.”

„Enerziids moest deze oorlog

„Wij zullen de oorlog winnen”

strategie en sinds enkele jaren de diplomatieke strategie.

„Wij voelen ons op ons gemak in deze logica, omdat wij er het geheim van kennen dat Nixon, het Witte Huis en het Pentagon niet kunnen begrijpen. Deze logica past in heel de geschiedenis van onze tijd, van die van de onafhankelijkheid van alle volkeren en dat is geen slogan.

„Dit is het tijdperk van het verval van alle soorten imperia-

toeval dat de massa daar sinds enkele jaren, vooral sinds 1969, in beweging is gekomen.

„Deze massa omvat alle klassen van de bevolking, vanaf de arbeiders tot aan de studenten, de bonzen, de liberale bourgeoisie, de intellectuelen, de journalisten en de parlementsleden. Al deze mensen strijden in wezen geïnspireerd door de leuzen van de voorlopige revolutionaire regering. Dat is geen toeval. Deze beweging is niet te stuiten. Er is een lange strijd van vele jaren nodig op alle fronten om te komen tot het rijpen van de beweging in de steden.”

„De massa's in de steden zijn in opstand gekomen tegen een zeer steng politieregime. Twee jaar geleden was het daar voldoende dat men over vrede of neutraliteit sprak om de gevangenen in te gaan. Nu zijn er overal in Saigon, in Hue en Da-nang slogans te lezen waarin de vorming wordt gevraagd van een vredesregering en de terugtrekking van de Amerikaanse troepen. Als honderdduizenden dit durven dan is dat omdat zij weten dat onze overwinning reëel is.”

„De ambtenaren van de stromannen-regering, de stromannen-officieren in Saigon en de provincies kennen de „acht punten” die op 17 september door de Voorlopig revolutionaire regering zijn ingediend. Zij weten dat het tijdstip nadert waarop dit plan het zal winnen. Zij begrijpen dat de terugtrekking

van de Amerikaanse troepen en de vorming van een regering van nationale verzoening onvermijdelijk is.”

De premier spreekt voortdurend over deze acht punten en wijst met name op de passages over de uitsluiting van de generaals Thieu, Ky en op de noodzaak een regering te vormen die vrede, onafhankelijkheid, neutraliteit en democratie wil.

„Verkiezingen in het zuiden onder militaire bezetting kunnen nooit eerlijk zijn. Die van 1971 zullen wellicht van belang zijn gezien de ontwikkeling van de politieke situatie, vooral in de steden. De presidentsverkiezing kan ook een rol spelen, maar een zwakke rol.

„Het essentiële is de volksbeweging waaruit een regering zal voortkomen waarop de massa kan rekenen en waarmee de Voorlopige revolutionaire regering zal kunnen spreken.

Pham van Dong

De acht punten van de Voorlopige revolutionaire regering hebben een grote populariteit in het zuiden, behalve voor een handjevol pro-Amerikanen”.

Over de terugtrekking der Amerikaanse troepen zegt Pham Van Dong: „Moet men Nixon bedoelingen toeschrijven die hij in werkelijkheid niet heeft? Hij heeft nooit een precieze datum genoemd. Hij wil geen totale terugtrekking. Herhaalde malen heeft hij te verstaan gegeven, dat hij een deel van zijn leger zal achterlaten.

„Maar (...) hij zal ooit de oorlog moeten beëindigen en zijn troepen geheel en onvoorwaardelijk moeten terugtrekken, hij zal ons volk van het zuiden zijn eigen zaken moeten laten regelen zoals het dat wil. Eens zal hij de acht punten van de voorlopige revolutionaire regering begrijpen”.

Over de rede van Nixon op 7 oktober verklaart de Noord-vietnamese premier het volgende: „Het is niet van belang om met een vergrootglas te gaan kijken wat Nixon tussen de regels door heeft gezegd. De „vijf punten” van Nixon waren bedoeld voor de verkiezingen van 3 november, die hij overigens heeft verloren. Hij kan zijn kiezers bedriegen, maar niet ons.

Over de Amerikaanse krijgsgevangenen zegt Pham Van Dong: „De Amerikaanse regering en de massamedia die haar dienen maken een enorme propaganda rondom die kwestie. Wij zijn daar niet van onder de indruk omdat onze houding is gebaseerd op humanitaire overwegingen”.

„Wanneer die heren in Washington ons spreken over menselijkheid, dan klinkt dat vals in de oren want iedereen weet wat zij hebben gedaan, vooral in het zuiden, met hun misdaden en in het bijzonder tegen degenen die zij gevangen namen, of dat nu krijgsgevangenen waren of burgerlijke gevangenen.”

Helpt van VS- militairen in Vietnam gebruikt marihuana

WASHINGTON, 3 dec. — Ongeveer 50 procent van de Amerikaanse soldaten in Vietnam die bij een onderzoek werden ondervraagd heeft toegegeven daar wel eens marihuana te gebruiken, zo is gisteren voor een commissie uit de Amerikaanse Senaat meegedeeld.

Van de duizend militairen die op de basis Cam Ranh Bay zijn ondervraagd zei 6,3 procent dat ze opium gebruikten voordat ze naar Vietnam werden gestuurd, en 17,4 zei het tijdens hun verblijf daar te gebruiken. Van de ondervraagden was 17,7 procent regelmatige gebruiker van marihuana.

Uit het onderzoek is verder gebleken dat de drugs meestal gebruikt worden na een gevecht. De directeur van het bureau van narcotica en gevaarlijke drugs, Ingersoll, zei voor de subcommissie die het druggebruik in Vietnam onderzoekt dat de verlovende middelen in het dagelijkse leven in Vietnam z'n grote rol spelen dat voordat bij de betrijding ervan enig succes zou worden bereikt, de Amerikaanse roepen Vietnam allang verlaten zouden hebben. (Reuter).

Vietnambetoging in Parijs

PARIJS, 3 00z — Ongeveer 2000 mensen hebben gisteravond in Parijs een bijeenkomst tegen het Amerikaanse optreden in Indochina bijgewoond. Onder de aanwezigen bevonden zich Xuan Thuy en mevrouw Binh, de leiders van de communistische delegaties bij het vredesoverleg, en ook afgevaardigden van de communistische partijen uit Frankrijk, Engeland, Italië, Nederland en Zweden.

Xuan Thuy verklaarde in een toespraak dat Noord-Vietnam bij het zoeken naar een vreedzame regeling zijn goede wil zal blijven tonen. De deelnemers aan de bijeenkomst namen een resolutie inzake solidariteit met het Vietnamese volk aan, waarvan de tekst aan de Amerikaanse ambassade zal worden overhandigd. (Reuter)

Nixon boos op meisje

WASHINGTON, 4 dec. (Reuter) — Een 19-jarige studente heeft gisteren in het Witte Huis president Nixon boos gemaakt door hem, nadat zij van hem een onderscheiding had ontvangen, te zeggen: „Ik kan moeilijk in de oprechtheid van deze onderscheiding geloven, zolang u ons niet uit de oorlog in Vietnam haalt.” De president fronste de wenkbrauwen en antwoordde: „Wij doen ons best.”

Vrijwel direct daarna verliet Nixon het vertrek. Hij negeerde een verzoek van de officiële fotograaf van het Witte Huis om met het meisje en drie andere jongelui, die eveneens waren onderscheiden, te poseren.

De studente, Debra Jean Sweet, kreeg de onderscheiding voor het organiseren van een inzamelingsactie voor noodlijdende mensen in de Verenigde Staten en Latijns-Amerika. Aan het begin van de plechtigheid had Nixon gezegd: „Wij horen te veel over de heel kleine minderheid van jonge Amerikanen die het vertrouwen in Amerika hebben verloren... Deze vier fijne jonge Amerikanen vertegenwoordigen het allerbeste in de Amerikaanse jeugd.”

Bruce stelt inspectie voor in gevangenissen

PARIJS, 4 dec. — De Verenigde Staten hebben gisteren voorgesteld om alle gevangenisinstellingen — zowel civiele als militaire — in Noord- en Zuid-Vietnam te onderwerpen aan internationale inspectie.

De Amerikaanse onderhandelaar bij het vredesoverleg in Parijs deed dit voorstel tijdens een discussie over en weer nadat de formele verklaringen waren afgelegd. De zitting van gisteren kwam twee weken na de vorige. De zitting van verleden week was door de Communisten afgezegd uit protest tegen de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam.

Volgens een woordvoerder van de Amerikaanse delegatie had Bruce in de loop van de discussie over de behandeling van krijgsgevangenen gezegd: „Laten we nu overeenkomen dat elk van ons de noodzakelijke maatregelen toelaat en neemt, voor het Internationale comité van het Rode Kruis of een andere onpartijdige waarnemer, om regelmatig alle gevangenenkampen in Noord- en Zuid-Vietnam te bezoeken.”

De VS hebben al lang gevraagd om internationale inspectie van krijgsgevangenenkampen in het noorden, en van Amerikaanse zijde wordt gezegd dat dergelijke inspectie in Zuid-Vietnam wordt toegestaan.

Het voorstel van Bruce is een nieuw teken dat de Amerikaanse regering aan het probleem van de Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam hoge prioriteit heeft gegeven. De nieuwe benadering van de kwestie is op opzienbarende manier in het nieuws gebracht door de mislukte commandoraid op het kamp in de buurt van Hanoi, morgen twee weken geleden.

En dat de kwestie voortdurend in het centrum van de belangstelling wordt gehouden blijkt uit de verklaringen van de afgelopen twee weken van o.a. minister Laird en ook Bruce zelf, dat nieuwe acties om de Amerikaanse piloten vrij te krijgen niet uitgesloten moeten worden geacht. (Reuter)

Meadlo

weigert te getuigen

FORT BENNING, 4 dec. — De voormalige dienstplichtige soldaat Paul Meadlo, die vorig jaar de Amerikaanse televisiekijkers schokte door zijn verklaring zo'n vijftig weerloze Zuidvietnamese burgers te hebben neergeschoten op bevel van luitenant Calley, moet zich vandaag voor een federaal districtsgerechtshof verantwoorden, omdat hij gisteren tijdens het proces tegen Calley weigerde het verhaal van de massamoord in My Lai te herhalen.

Meadlo handelde op advies van zijn verdedigers omdat zijn verklaringen bezwarend voor hemzelf zouden kunnen zijn.

Eerder op de dag had ex-korporaal Boice die op dezelfde gronden weigerde te getuigen, zich door de commandant van Fort Benning laten overtuigen dat zijn getuigenis bij het proces tegen Calley niet als grond voor vervolging tegen hemzelf gebruikt zou kunnen worden.

Boice verklaarde dat hij had gezien hoe Meadlo bij een greppel in My Lai op Zuidvietnamese burgers schoot, terwijl luitenant Calley erbij stond. Boice zei dat het peloton direct bij het binnenkomen in het dorp begon te schieten, en dat dat de gebruikelijke manier van doen was.

Intussen is de civiele commissie die op initiatief van de Nationale veteranenvereniging was gevormd om het Amerikaanse optreden in Vietnam te onderzoeken tot de conclusie gekomen dat het begaan van wreedheden in Vietnam aan de orde van de dag is, dat dorpen zonder reden in brand worden gestoken en boeren worden verninkt.

Vietcongleider zou in handen Z.-Vietnam zijn

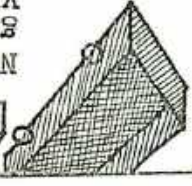
Saigon — De president van de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam (de Vietcong) zou zich in Zuidvietnamese gevangenschap bevinden. Volgens de vertegenwoordiger van de provincie Chau Doc in het parlement te Saigon is de president, Hoeynh Tan Phat, op 2 december door Zuidvietnamese strijdkrachten gevangen genomen in Chau Doc.

Noodzakelijk voor een
goede trek is een
vrij ruim en redelijk
recht rookkanaal.

Open hard zonder
hakken of breken:
Een voorziet open hard
van zwart of in kleur
geemillieerd metaal
Levert Fa. Tasso.
prijs: v.a. f 560,--
Importeur:
Dick Lutting
Monetnes 16,
Bergen N.H.

Ben prefab.
Inbouwhard.
Bestaat uit bo-
venstaande onderdelen.
Er zijn div. fabrieka-
ten in de handel.
Indichtingen en prijzen:
Bouwcentrum Rotterdam
tel. 010-116181.

aslade

VIETNAM

Ter vergelijking met de voorstellen van „het derde Vietnam”, zoals die zijn ver-
vat in de verklaring van Ngo Cong Duc, volgen hier de laatste voorstellen
van de Voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam en het vredesplan
dat president Nixon enkele weken daarna heeft ingediend.
Het „acht-puntenplan” van de „Vietcong” is gebaseerd op en gedestilleerd
uit het tien-puntenplan dat in mei vorig jaar, enkele maanden na het begin van
de vredesbesprekingen in Parijs, door mevrouw Binh als vredesprogramma
van haar regering werd gelanceerd.

Door D. F. Schaling

Nixons voorstel, dat in een rege-
ling voor de hele Indochinese
kwestie voorziet, en in en buiten
de VS tamelijk veel instemming
ontmoette, is door zijn tegenstan-
ders verworpen en afgedaan als
een verkiezings stunt.
In het kort houden de acht punten
van mevrouw Binhs „initiatief om
de conferentie van Parijs vorder-
ingen te laten maken” het vol-
gende in:

1. De Amerikaanse regering moet
onvoorwaardelijk uit Zuid-Viet-
nam al haar troepen en oorlogs-
materieel volledig terugtrekken
evenals de troepen en het mate-
riël van andere buitenlandse lan-
den op het Amerikaanse kamp

cratische algemene verkiezingen.

5. De voorlopige coalitieregering
moet worden gevormd uit de vol-
gende drie groepen:

- personen die deel uitmaken
van de Voorlopige revolutionaire
regering van de republiek Zuid-
Vietnam;
- personen in de regering van
Saigon die zich werkelijk voor
vrede, onafhankelijkheid, neutrali-
teit en democratie uitspreken;
- personen die behoren tot de
verschillende politieke en reli-
gieuze krachten en stromingen die
zich uitspreken voor vrede, onaf-
hankelijkheid, neutraliteit en de-

te komen verklaart de Voorlopige
revolutionaire regering zich bereid
om nu al contact op te nemen
met krachten of personen van alle
politieke en godsdienstige stromin-
gen, met inbegrip van degenen die
deel uitmaken van de huidige re-
gering in Saigon behalve Thieu,
Ky en Khiem.

PLAN NIXON

Het vijf-punten omvattende plan
dat president Nixon op 7 oktober
tijdens een persconferentie ont-
vouwde, en dat een antwoord
vormde op het plan van acht pun-
ten van de Vietcong, behelst het
volgende:

Van de 15 miljoen
dat zei mevrouw
tijdens een perscon-
ferentie in Zuidoo-
st-Azië die een zek-
kerheid verliezen
dat we hoe langer
meer eigenlijk,
Want daar ligt het
eenvoudige verleng-
gaan om te laten
Ook al biedt Saigo-
regering in Saigon
tegenover Hanoi, en
Toen president Dien
torpedeerde, beteken-
Door de verkiezingen
tegen de Fransen de
Maar de vrees dat
Westerse invloed in
niet al te nauw te r

Kleine bo

Veertien jaar, en rui-
steun die het in 1956
had in het volk.
Weliswaar neemt nu
militaire middelen b
regering zich identifi-
In de loop van de
en de mogelijkheid o
Die gelegenheid ond
staatsgreep tegen pre-
bij de presidentsverki-
Door nu (anders dan
eenvoudige wijze kun

Charisma

In 1967 heeft Thieu
Minh bezit als een d
De generaal, die met
op steun bij vele va
De bereidheid die M
tot diegenen die zich
Dit document, een in-
evenzeer tegen de co
Opvallend was, dat D
Vietcong-vredesplan
Maar nog opmerkeli
Een derde parallel is
Wat in de lezing van
het heersende regime

Consensu

De overeenkomsten
officiële (maar wel
met de Vietcong.
Een belangrijke vo
en zich nu tevreden
Zuidvietnamezen” in
De verklaring van l
volk, dat naar vrede
aan de strijd.
Wij drukken Ducs
Het is te hopen dat

VER

All Amerikaanse jases in het land moeten worden opgeheven. Wanneer alle Amerikaanse en buitenlandse troepen voor 30 juni 1971 zullen worden teruggetrokken, zal het Nationale Bevrijdingsfront zich onthouden van het doen van aanvallen op die terugtrekkende troepen. Tegelijkertijd kan gesproken worden over een veiligheidsgarantie voor de terugtrekkende troepen en over de vrijlating van de krijgsgevangenen.

Haar politiek zal binnenslands zijn gericht op nationale eendracht, verbetering van de levensomstandigheden van het volk en het houden van algemene verkiezingen, en buitenslands op goede nabuurschap met Laos en Cambodja en het aanknopen van betrekkingen met alle landen, waaronder ook de Verenigde Staten.

2. De kwestie van de Vietnamese strijdkrachten in Zuid-Vietnam zal worden geregeld door de Vietnamese partijen onderling.

3. Vrede is alleen mogelijk wanneer in Saigon een regering is gevormd waar Thieu, Ky en Khiem geen deel van uitmaken. Met een regering die zich uitspreekt voor vrede, onafhankelijkheid en neutraliteit is de Voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam bereid besprekingen te beginnen over het vinden van een politieke oplossing van het Zuidvietnamese probleem.

4. Het volk van Zuid-Vietnam moet zelf door vrije en democratische verkiezingen beslissen over het politieke regime in het land. Geen enkele partij mag zich het recht voorbehouden de algemene verkiezingen te organiseren of vast te stellen hoe die gehouden moeten worden. Het bestaan van een voorlopige brede coalitieregering is onmisbaar voor de organisatie van waarlijk vrije en demo-

1. Om de wapenstilstand in heel Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja, met internationale supervisie. De strijdkrachten van beide partijen zullen hun posities blijven innemen, maar het vechten moet worden stopgezet, terwijl de tegenstanders overeenkomsten over andere vraagstukken proberen te sluiten.

2. Het bijeenroepen van een internationale vredesconferentie, naar het model van de Geneefse conferenties van 1954 en 1962, die een verdeling van Vietnam en een politieke regeling voor Laos wisten te bereiken. Deze conferentie zou de problemen van heel Indochina moeten behandelen; daarnaast kunnen de Parijse vredesgesprekken over Vietnam gewoon doorgaan.

3. Onderhandelen over een tijdschema voor een complete (Amerikaanse) troepen terugtocht uit Vietnam, als deel van een algemene overeenkomst.

4. Nieuwe gemeenschappelijke pogingen om een politieke regeling te bereiken die aan de verlangens van alle Zuidvietnamezen tegemoet komt.

5. Onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van alle krijgsgevangenen aan beide zijden, en onmiddellijke invrijheidstelling van alle gevangen journalisten en onschuldige burgerslachtoffers van het conflict.

Door Ngo Cong Duc, afgevaardigde van Vinh Binh, secretaris-generaal van het socialistische oppositieblok in de Nationale Assemblée, voorzitter van de commissie voor voorlichting in de Assemblée, hoofdredacteur van het dagblad Tin Sang, voorzitter van de Federatie van hoofdredacteurs van Zuid-Vietnam, secretaris-generaal van de Interacademiale vereniging van Zuid-Vietnam, afgeleid op een persconferentie gehouden op 21 september 1970, in Hotel Lutetia, Parijs.

Het Zuidvietnamese volk streeft op het ogenblik meer dan ooit, naar vrede, onafhankelijkheid, en een menswaardig leven. Dit streven spreekt voor zichzelf want op dit moment is het volk van Zuid-Vietnam betrokken bij een uiterst wrede oorlog. Het politieke, economische en culturele leven wordt beheerst door buitenlanders.

I. Enige opvallende punten betreffende de bevolking van Zuid-Vietnam.

(1) De huidige oorlog vernietigt een oneindige hoeveelheid menselijke en materiële bronnen in Zuid-Vietnam. De strijdkrachten van het Nationale Bevrijdingsfront (NLF) niet meegerekend, telt het leger van de Republiek Vietnam 1 miljoen man; hier ont men nog 1 miljoen man van de zwaardgedigingsstroepen aan toe te voegen plus 100.000 man politiestrijdkrachten.

Met andere woorden, twee miljoen jong menschen worden gedwongen om, in plaats van te studeren en productief te zijn, de wapenen op te nemen in het Amerikaanse imperialisme te helpen zijn politieke doeleinden in Zuidoost-Azië te verwerkelijken.

Amerikaanse strijdkrachten en de strijdkrachten van de Amerikaanse bondgenoten bijna 500.000 man, zijn 24 uur per dag bezig onze onschuldige landgenoten af te slachten. Gevalen als My Lai, Son My, die telkens 500-600 slachtoffers eisen, staan geenszins op zichzelf. De VS hebben meer dan tien miljoen ton bommen op het land gegooid en een oneindige hoeveelheid giftige chemische producten alsmede bijna 100.000 ton ontvlammingsmiddelen over onze akkers en rijstvelden uitgetrooid, waardoor onze hele oogst onbruikbaar geworden is of vernietigd.

Hoewel Zuid-Vietnam rijk is aan rijst moet het zich nu behelpen met Amerikaanse rijst. Ten gevolge van het gebruik van giftige stoffen wordt Zuid-Vietnam momenteel geplaatst door vreemde ziekten: vrouwen baren monsters en het aantal vrouwen dat psychische afwijkingen vertoont neemt steeds toe.

(2) Op het politieke vlak proberen de Verenigde Staten, via de Vietnamisering van de oorlog, alleen maar de militaristen te handhaven en te oorlog te verlengen.

De regering van Nguyen Van Thieu is een dictatoriale regering die allen vervolgt die strijden voor vrede en onafhankelijkheid, en onschuldigen gevangen zet. Alleen al in de provincie Vinh Binh, waarvan ik afgevaardigde ben, zijn vorig jaar meer dan 300 mensen op willekeurige wijze gearresteerd en gevangen gezet. In 1969 verklaarden de Amerikanen dat er slechts 20.000 communistische

kaderleden in Zuid-Vietnam waren; eind 1969 echter arresteerde de regering meer dan 70.000 mensen en het blijkt dat het aantal communistische kaderleden niet verminderd is. Alleen al deze cijfers betekenen een veroordeling van de repressieve politiek van de regering in Saigon.

Op het moment onderdrukt de regering van Nguyen Van Thieu op strenge wijze alle oppositiebewegingen. Enige honderden oorlogsslachtoffers worden gevangen gehouden; enige honderden studenten worden vastgehouden in militaire trainingskampen; de president van de Studentenbond van Saigon-Hue zit in de gevangenis. Allen worden zij onderworpen aan de meest wrede martelingen. Gedurende de afgelopen zes maanden van deze bittere strijd, werden niet alleen de oppositiebewegingen onderdrukt; de pers onderging hetzelfde lot. Niet alleen werd de pers het onmisbare krantenpapier onthouden, maar ook werd zij meer dan 200 keer geconfisqueerd; het dagblad Tin Sang (Ochtendnieuws) in het bijzonder werd acht keer verboden en vijftien keer geconfisqueerd gedurende een periode van zes maanden. Vietnamisering van de oorlog is slechts een verlenging van de Amerikaanse oorlog. Hoewel de VS toegestemd hebben in de Parijse conferentie willen zij eigenlijk helemaal geen vrede en dwingen zij de regering van Nguyen Van Thieu om een militaire overwinning na te streven.

(3) Op het economische vlak bevindt Zuid-Vietnam zich in een rampzalige situatie. De jaarlijkse begroting belooft 210 miljard piaster; de inkomsten bedragen slechts zeventig miljard. Behalve de Amerikaanse hulp slokt de inflatie acht miljard piaster op.

Het hoofddoel van de Amerikaanse hulpverlening is om de Vietnamezen onderling te verdelen. Amerika heeft de Zuidvietnamese markt veranderd in een consumentenmarkt met éénrichtingsverkeer. Gesmokkelde Amerikaanse levensmiddelen overstroomden de Zuidvietnamese markten. Van de zeventien miljoen mensen die nu in Zuid-Vietnam wonen, leven wel twee miljoen gezinnen van oorlogswinsten door de belangen van de Verenigde Staten te dienen.

Dat is de reden waarom het doel van de Amerikaanse hulp geenszins is om de levensstandaard van de bevolking te verhogen; integendeel, het dompelt de bevolking in een steeds toenemende ellende. Twintig jaar salaris van een officier van het Zuidvietnamese leger met een vrouw en vijf kinderen is bijvoorbeeld nog niet genoeg om een Peugeot 404 te kopen tegen de huidige prijzen.

Door de ervaringen van de afgelopen paar jaar zijn de Zuidvietnamezen tot de volgende slotsom gekomen: het doel van de Amerikaanse hulp aan Zuid-Vietnam is de Vietnamese bevolking te dwingen tot totale afhankelijkheid van de Verenigde Staten.

(4) De Amerikaanse politieke en economische doeleinden hebben de aard van de Vietnamese samenleving volkomen veranderd. De Amerikanen zetten met hun geld de ene bevolkingsgroep tegen de andere op en vernietigen al hun traditionele geestelijke en morele waarden.

Het aantal prostituees neemt dagelijks toe. Meer dan 400.000 Vietnamese vrouwen oefenen momenteel dit verfoeilijke en vernederende beroep uit. De Amerikanen proberen ook de corruptie te bevorderen om via hun samenzweerders hun imperialistische oogmerken in Zuid-Vietnam te bereiken.

Op het culturele vlak trachten de Verenigde Staten Zuid-Vietnam te veranderen in een samenleving van het Amerikaans type door alle positieve aspecten van de Vietnamese overlevering weg te vagen. Miljoenen jonge mensen zijn verstoken van onderwijs, negen of tien jaar oude kinderen gaan niet naar school maar hoeden buffels, werken op rijstvelden, poetsen schoenen en verkopen kranten.

De Amerikaanse politiek in Zuid-Vietnam is er op gericht het Vietnamese volk te „amerikaniseren“, en maakt de Vietnamezen tot vreemdelingen in eigen land, tot steeds zingender ontwikkelde schepsels zonder enige waardigheid.

II. Het verzet van oppositiebewegingen tegen de Verenigde Staten en de regering van Nguyen Van Thieu. Nu het Zuidvietnamese volk zich bewust is geworden van de imperialistische politiek die de VS het willen opleggen en nu het volk ook beseft hoe afhankelijk de regering van Nguyen Van Thieu is van de VS komt het thans in opstand.

De tijd is aangebroken dat niet alleen de partizanen van het NLF, maar ook het gehele Zuidvietnamese volk in verzet komt tegen de VS en tegen de generaals Nguyen Van Thieu en Nguyen Cao Ky. Samenleven met, of in de nabijheid van de Amerikanen heeft de Zuidvietnamezen beter dan wie ook geleerd hoe doortrapt de Amerikaanse politiek is. Zelfs degenen die gecollaboreerd hebben of nog steeds collaboreeren met de Amerikanen of met de regering van Nguyen Van Thieu begrijpen de omvang van deze doortraptheid.

Laten we een paar voorbeelden aanhalen: op 23 augustus verkrachtte een groep Amerikaanse soldaten in Binh Tuy een oude vrouw en haar schoondochter die aan het werk waren op het land, tengevolge waarvan zij overleden.

Tijdens hun begrafenis veranderde de menigte de plechtigheid in een straatdemonstratie tegen de aanwezigheid van de Amerikanen.

Op 22 augustus werd in Saigon een jeugdig schoenpoetsertje dat op de hoek van een straat lag door een auto die bestuurd werd door een Amerikaanse soldaat overreden en gedood. Meer dan 200 jonge schoenpoetsertjes legden hun magere verdiensten bij elkaar om een doodskist voor hem te kunnen kopen en gaven aldus uiting aan hun solidariteit met de tragedie van een van de hunnen die veroorzaakt werd door de wreedheid van de Amerikanen.

Er bestaat op het ogenblik geen enkele krant die zich niet tegen de Verenigde Staten opgesteld heeft, want dat is de houding van het hele Zuidvietnamese volk.

De mensen gaan steeds meer beseffen dat de regering van Nguyen Van Thieu als stroman fungeert van de Amerikanen: zij heeft met de Amerikanen samengewerkt om de broederlijke

Mevrouw Nguyen Thi Binh

moord te verlengen; zij heeft meer dan 100.000 militaire politiemannen in dienst om de aanhangers van bewegingen die het recht op leven verdedigen en vrede eisen te onderdrukken en wreed te folteren. Het Zuidvietnamese volk weet dat Nguyen Van Thieu steun geeft aan het regime van Lon Nol (in Cambodja), dat meer dan 20.000 Zuidvietnamese burgers in Kampuchea heeft afgeslacht.

Geconfronteerd met een regering die volkomen afhankelijk is van de Amerikanen, geconfronteerd met een neokolonialistische politiek, zijn krachten in het volk in verzet gekomen tegen de regering van Nguyen Van Thieu en tegen de vestiging van het Amerikaanse imperialisme. De bewegingen die het actief deelnemen aan deze strijd zijn de volgende:

- De boeddhistische beweging, die herstel van de vrede en de onafhankelijkheid eist, onder leiding van de Verenigde boeddhistische kerk.
- De Strijdbeweging van de studenten, die wordt geïnspireerd door de Studentenuile in Saigon en de grote steden, en die onafhankelijke universiteiten, de afschaffing van verplichte militaire training, en de afschaffing van gedwongen rekrutering voor het leger eist, en die tegen de politiek is om de oorlog voort te zetten.
- De Vrouwenbeweging, die het recht om te leven en de terugkeer naar vrede eist, en die geleid wordt door het Vrouwenactiecomité voor de verdediging van het recht om te leven.
- De Beweging van oorlogsslachtoffers, die voedsel en huizen eist, en die zich opstelt tegen de armzalige behandeling die deze slachtoffers hebben ontvangen van de VS en de regering van Nguyen Van Thieu. Bovendien zijn er jeugd- en middelbare-scholierenbewegingen, de beweging van kleine landeigenaars, die tegen de landbouwpolitiek zijn en de beweging die tegen de belastingpolitiek van de regering is.

Hoewel deze bewegingen op barbaarse wijze worden onderdrukt, zijn we ervan overtuigd dat niets de groei van deze oppositiebewegingen zal voorkomen. De NV en Nguyen Van Thieu proberen ze te vernietigen of, om dat te voorkomen, hen af te kopen. De macht van de dollar is echter geen partij voor de geestelijke

vervolg op pag. Z-3

Verklaring Ngo Cong Duc

Stopzetten

vervolg van pag. Z-1

en morele kracht van het Vietnamese volk.

De oppositiebewegingen worden noch door de communisten, noch door het Nationale Bevrijdingsfront geïnspireerd. De hele bevolking, bewust van haar patriottische verantwoordelijkheden, bereidt zich voor op strijd tegen de dreiging uitgeroemd te worden door de oorlog en tegen het gevaar van Imperialisme.

Zij staan noch in dienst van het NLF noch van enige ideologie in het bijzonder. Wij moeten eerlijk toegeven dat de meeste Zuidvietnamezen sterk staan in hun vastberadenheid om te strijden tegen de VS en de regering van Nguyen Van Thieu. Niettemin zijn zij nog bevreesd voor een eventuele „communisering” van Zuid-Vietnam.

Tot besluit, dit is het diepste streven van het Zuidvietnamese volk: (1) De onmiddellijke terugtrekking van alle Amerikaanse en vreemde troepen uit Zuid-Vietnam. (2) Een onmiddellijke einde van de oorlog, zodat de Vietnamezen hun zaken onderling kunnen regelen.

III. Voorstellen.

Aangezien:

- deze wrede en eindeloze Vietnamese oorlog de Vietnamese maatschappij met totale vernietiging bedreigt,
- er geen definitieve militaire overwinning kan zijn,
- vrede het diepste verlangen van het Vietnamese volk en de grondvoorwaarde voor elke maatschappelijke hervorming is,
- een in getal sterk volksdeel in Zuid-Vietnam dat vrede, onafhankelijkheid, democratie, vrijheid en nationale verzoening eist, nog niet op de Parijse Conferentie is vertegenwoordigd,
- een algehele oplossing van het Vietnamese conflict niet verwezenlijkt kan worden, tenzij die berust op het fundamentele recht van het Zuidvietnamese volk op zelfbeschikking,
- het recht op zelfbeschikking pas echt bereikt kan worden door werkelijk vrije verkiezingen, zonder dat daarbij druk optreedt door de aanwezigheid van vreemde troepen en vrij van enige interventie door enige militaire of politieke macht.

Stellen wij plechtig voor:

I. Een de-escalatie van de oorlog en een stopzetting van alle onderdrukking van de bewegingen die strijden voor vrede, onafhankelijkheid, democratie, vrijheid en nationale verzoening door middel van de volgende voorwaarden:

1. De Amerikanen moeten van het grondgebied van Zuid-Vietnam al hun strijdkrachten en oorlogsmaterieel terugtrekken, evenals troepen en oorlogsmaterieel van Thailand, Nieuw-Zeeland, Australië en Zuid-Korea.
2. De Amerikanen moeten ophouden de regering van Nguyen Van Thieu aan te moedigen en te steunen bij haar onderdrukking van de oppositiebewegingen die strijden voor vrede, onafhankelijkheid, democratie, vrijheid en nationale verzoening.
3. De regering van Nguyen Van Thieu moet een eind maken aan haar praktijken van marteling, alle onwettig vastgehouden gevangenen vrijlaten, iedere onderdrukking stopzetten van boeddhisten, studenten, middelbare scholieren, vrouwen, oorlogsinvaliden, arbeiders en van alle vooruitstrevende bewegingen die

Nguyen Cao Ky

strijden voor vrede, onafhankelijkheid, democratie, vrijheid en nationale verzoening in Zuid-Vietnam.

4. Alle partijen die bij de oorlog zijn betrokken moeten beginnen de oorlog te de-escaleren. De Amerikanen moeten de bombardementen staken en ophouden met het gebruik van schadelijke chemische middelen op het grondgebied van Zuid-Vietnam. Het Nationale Bevrijdingsfront moet alle zonder onderscheid uitgevoerde raket- of mortierbombardementen, waarvan onschuldigen het slachtoffer worden, staken.

II. Wanneer de bovengenoemde voorwaarden zijn vervuld, moet de Parijse Conferentie worden uitgebreid:

De Parijse Conferentie over Vietnam bestaat op het ogenblik uit vier partijen: de Amerikaanse delegatie, die van de regering van Nguyen Van Thieu, die van het Nationale Bevrijdingsfront, en die van Noord-Vietnam.

Maar de overweldigende meerderheid van de Zuidvietnamese bevolking die vrede, onafhankelijkheid, democratie, vrijheid en nationale verzoening eist, is niet vertegenwoordigd.

Daarom moet er een delegatie komen die de politieke en religieuze groepen en de krachten die strijden voor vrede, onafhankelijkheid, democratie, vrijheid en nationale verzoening bindt, opdat zij zich kan voegen bij de andere delegaties voor het vinden van een gezamenlijke oplossing voor het probleem van Vietnam.

III. Wanneer de delegatie van de krachten die strijden voor vrede, onafhankelijkheid, democratie, vrijheid en nationale verzoening een zetel heeft gekregen, zal de Conferentie in staat zijn over te gaan tot:

1. Het bespreken van de voorwaarden voor een staakt-het-vuren en voor de terugtrekking van de Noordvietnamese strijdkrachten uit Zuid-Vietnam, en tot de oplossing van het probleem van het leger van de Republiek Vietnam en van het leger van het Nationale Bevrijdingsfront.
2. De vestiging van een neutrale voorlopige regering in Zuid-Vietnam.
3. Deze neutrale voorlopige regering zal de taak hebben:
 - de voorwaarden die de Parijse Conferentie overeengekomen is uit te voeren,
 - de politieke, economische, culturele en sociale activiteiten in Zuid-Vietnam te normaliseren,
 - betrekkingen met Noord-Vietnam aan te knopen,
 - vrije verkiezingen in Zuid-Vietnam te organiseren.

De „grote” oorlog in Vietnam

5 DEC 70 *Thurgood C.*

lijkt voorbij

Van een medewerker

Saigon — Op de eerste avond die ik sinds vier jaar in Saigon doorbracht, is mijn horloge gestolen. Er schoot van achter een boom een vage figuur tevoorschijn toen ik laat in de avond de Toe-do, Saigons bekendste straat, afliep. Ik stapte net van de stoep toen ik hem zag. Geen seconde later had hij mijn linkerarm te pakken en voelde ik een flinke pijn aan mijn pols toen er zo'n harde ruk aan mijn horloge gegeven werd dat het bandje knapte.

Enige wat ik zag was een jongen die een zijstraat inrende, waar dertig meter verderop een motorfiets met draaiende motor klaar gehouden werd. De dief sprong op de duo en weg was de motorfiets. En mijn horloge.

Zulke dingen gebeuren aan de lopende band. Dieven op motor- of bromfietsen grijpen horloges, camera's en handtassen van Europeanen langs de straat. Het is Saigons nieuwe plaag. Toen ik een jaar of vier geleden hier was, dreigde er voor inwoners en bezoekers een heel ander gevaar: kneedbommen, mijnen, salvo's uit kleine vuurwapens, waarmee de Vietcong-strijders toonden dat zij overal zaten en konden doen wat ze wilden.

Lawaai

Die tijd is voorbij. Bomontploffingen zijn zeldzaam en als je al eens hoort schieten, zijn het dikwijls schoten die per ongeluk gelost zijn door de nieuwe burgerwachten bij hotels en andere gebouwen, die nog niet zo handig met hun wapens omgaan. De Vietcong schijnt voor Saigon niet veel belangstelling meer te hebben.

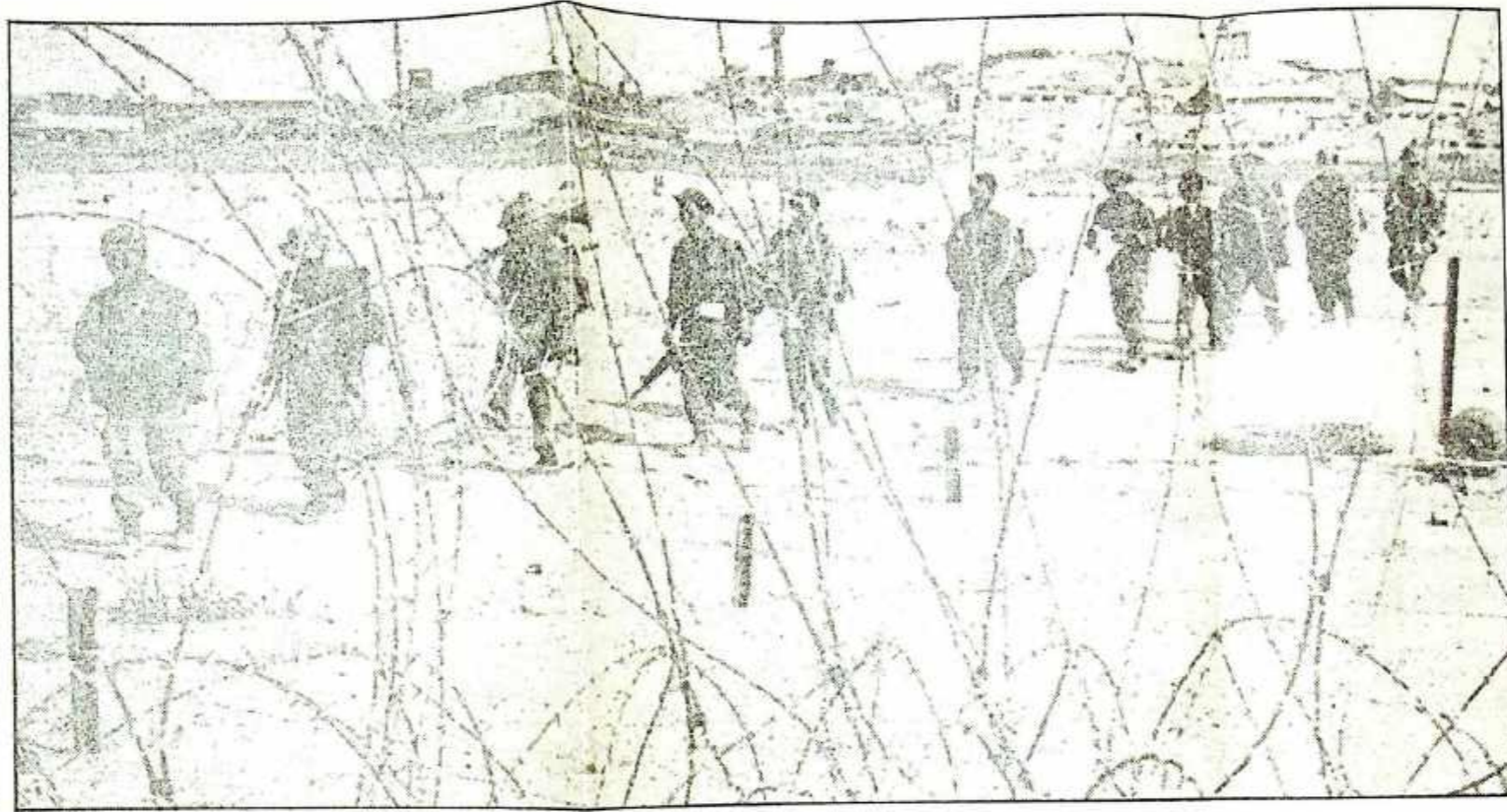
Is er in Saigon niet minder luidruchtig om geworden. Knetterende Japanse bromfietsen en honderden mini-taxi's en gemoto-

riseerde riksja's, plus een geweldig verkeer van auto's en vrachtauto's veroorzaken een afschuwelijk lawaai. Nog een verschil dat mij op de Toe-do opviel: vier jaar geleden wemelde het er van Amerikanen, de peperdure kroegjes zaten vol Amerikanen en Vietnamese animeermeisjes.

Nu zie je vrijwel geen Amerikaan meer, de meisjes hangen bij de deur rond, wachtend op klanten. Na sluitingstijd van de kantoren druppelen er wel wat Amerikanen binnen. Sommige van de jongere meisjes vertonen nog de buitenmaatsse boezem die ze zich in vroeger dagen met behulp van siliconeninjecties hebben laten maken om de Amerikaanse soldaten aan te trekken. Het proces schijnt onomkeerbaar te zijn.

De verminderde Vietcong-activiteit in Saigon weerspiegelt de toestand in de rest van het land. Volgens sommige Amerikaanse deskundigen hebben de Vietcong-strijders geconstateerd dat terrorisme in steden het goede doel niet dient. Ook het grote Tet-offensief van 1968 op het platteland heeft de gewenste opstanden in steden nog niet op gang kunnen brengen. Het offensief was een militaire mislukking.

Uit de vermindering van de Vietcong-activiteit moet men niet afleiden dat de Vietcong overwon-

„Vietnamisering” van de strijd... Zuidvietnamese patrouilles hebben in een steeds groter deel van het land het heft in handen

nen is of de moed opgeeft. Om te beginnen, is de gecombineerde sterkte van Vietcong en Noordvietnamese strijdkrachten in Zuid-Vietnam nog omstreeks 300.000 man. Nu is het Zuidvietnamese leger wel duidelijk verbeterd en geactiveerd, en het heeft dan ook meer succes en drijft de Vietcong hier en daar terug de heuvels en de bergen in, maar het lijkt of de Vietcong en de Noordvietnamezen zich daartegenover weer wat meer willen gaan bepalen tot Mao's leer van de beweeglijke guerrilla-strijd.

Richtlijn

Het communistische opperbevel zegt in zijn richtlijn nr. 9 dat men moet terugkeren tot de guerrillastrijd en tot actie in kleine eenheden ter herovering van verloren dorpen. De Vietcong en de Noordvietnamezen hebben talrijke plaatsjes verloren die zij jarenlang in handen gehad of beheerst hebben. Vele wegen die een jaar of twee, drie geleden zonder toestemming van de Vietcong niet te gebruiken waren, zijn nu weer gewoon berijdbaar. De Vietnamese oorlog zoals we die de laatste jaren gekend hebben

lijkt wel voorbij te zijn. Maar dat betekent niet dat het conflict voorbij is. De bevolking van Zuid-Vietnam heeft nog jaren van op z'n minst guerrilla, kleine en soms ook grotere acties voor de boeg.

Het Zuidvietnamese leger verliest op het ogenblik omstreeks 250 man per week en de Amerikanen 30. Men zegt dat het Noordvietnamese leger en de Vietcong wekelijks wel 800 tot 1000 man verliezen. Bovendien worden er omstreeks 200 per week gevangen genomen en er lopen er ook nogal wat over. De verschuiving in de oorlog is in de laatste anderhalf jaar zo geleidelijk gekomen dat men het buiten Zuid-Vietnam eigenlijk nu pas begint te beseffen.

Bij de verschillende verklaringen die je hier hoort aanvoeren voor de veranderingen in de Vietnamese oorlog, is een van de belangrijkste factoren dat het Noordvietnamese leger en de Vietcong bij hun Tet-offensief in februari 1968 en in mei daaropvolgend zulke verschrikkelijke verliezen geleden hebben. Het Tet-offensief is een geweldig propaganda-succes voor hen geweest en het heeft in Amerika een verandering in de

openbare mening op gang gebracht die tot „vietnamisering” van de strijd en terugtrekking van Amerikanen geleid heeft. Pas later is men gaan beseffen wat een verschrikkelijke militaire klap het mislukte offensief eigenlijk voor Noord-Vietnam was geweest, met bijna een kwart miljoen doden.

Troef

Veertien jaar van gestadige geheime voorbereiding en stelselmatige uitbreiding van de invloedssfeer leverden niet het gewenste resultaat op. De grote troef die het hele land onder communistisch bewind had moeten brengen, werd gespeeld en werd overtroefd. Voor het eerst — en het had ook de laatste klap moeten zijn — kwam het hele ondermijningsapparaat, inclusief leiders, openlijk te voorschijn, „bovengronds”. Amerikanen en Zuidvietnamezen verweerden zich krachtig; in een maand verloor de Vietcong vele van zijn beste leiders. Sindsdien is de Vietcong wel weer tot een aantal dorpen doorgedrongen, maar niet met dezelfde schaal als tevoren. Een tweede factor is onge-

de operatie geweest waarmee vorige zomer de wijkplaatsen van de Vietcong in Cambodja uitgeschakeld zijn. Jarenlang konden de Noordvietnamezen en de Vietcong zich in volstrekte veiligheid terugtrekken op Cambodjaans gebied, om op nog geen zestig kilometer van de Vietnamese hoofdstad Saigon op hun verhaal te komen. Belangrijk was natuurlijk ook de afsluiting van de natuurlijke aanvoerweg via de Cambodjaanse haven Sihanoukville. Nu moet alle materieel vankracht over de lange Kaul en Minh-route door Laos naar Tsji Vietnam komen. De Zuidvietnamezen met B52's stelde afborderende van de van ongenegens op deze aanvoerwachtwa-bedrijf.

De derde factor is het beleid van president Thieu's regering. Na leid de politiek ongeïnteresseerde Zuidvietnamese minister afkerig van de Vietcong helpen maken — zij het nog niet over materiele commissie heeft het

Terug naar Mao's guerrilla

H als een man van zeer beperkt intellect die gemakkelijk te manipuleren zou zijn. Maar al schiet hij dan wellicht in intellect tekort, hij is méér een man die de kiezers aanspreekt dan het merendeel van de andere Zuidvietnamese leiders. Hij heeft de laatste weken twee keer aangekondigd dat hij zich kandidaat stelt.

Thieu's regering weet natuurlijk wel dat het schrikbarende economische probleem de achilleshiel is. Ieder oppositielid dat je spreekt, hamert constant op de Zuidvietnamese afhankelijkheid van de Verenigde Staten, die de economie met 2,5 miljard gulden per jaar steunen en dat nog wel een hele tijd zullen moeten blijven doen. „We willen Zuid-Vietnam geen tweede Philippijnen zien worden”, wordt er dan gezegd, zonder dat overigens duidelijk wordt hoe dat vermeden dient te worden.

Doel

Zoals alle regeringen ter wereld

Premier van Vietcong-bewind zou gevangen zijn

SAIGON. 5 dec. — Advocaat Hoeynh Tan Phat, premier van de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam — waarvan de strijdkrachten worden gevormd door de Vietcong — zou 2 december gevangen zijn genomen door Zuidvietnamese speciale eenheden in de Delta-provincie Tsjaoe Doc, 170 km ten zuidwesten van Saigon.

Dit meldden gisteravond de Zuidvietnamese kranten naar aanleiding van een verklaring van de afgevaardigde van die provincie in het parlement, Hoeynh Van Laoe. (AFP).

Twee overlevenden ontdekt van in Vietnam vermiste vliegtuigen *foto*

SAIGON, 7 dec. — Reddingsploegen hebben twee overlevenden gevonden van een militair transportvliegtuig dat sinds meer dan een week boven centraal Vietnam werd vermist. Het toestel had 44 Amerikaanse militairen aan boord.

Het zoeken naar een tweede toestel van hetzelfde type dat twee dagen eerder verdween boven hetzelfde gebied, wordt voortgezet. Dat toestel had bijna tachtig passagiers, meest Zuid-vietnamese soldaten en hun gezinsleden aan boord.

De vliegtuigen zijn neergestort bij zeer slecht weer. Het reddingswerk wordt eveneens bemoeilijkt door het slechte weer en het woeste en bergachtige terrein. (Reuter)

VS overwegen uitbreiding kerstbestand in Vietnam

WASHINGTON, 7 dec. —

De Verenigde Staten overwegen de gebruikelijke bestanden met Kerstmis en Nieuwjaar in Vietnam uit te breiden. Dit heeft de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, William Rogers, gisteren laten weten.

Vanuit Noord-Vietnam is onlangs gezegd dat de Amerikanen een langdurig bestand voor de feestdagen overwegen, maar dat Hanoi daartegen gekant is. Intussen heeft de Vietcong vorige week wel drie afzonderlijke bestanden afgekondigd voor Kerstmis, de jaarwisseling en het Boeddhistische Nieuwjaar, eind januari, de eerste twee van elk drie, het laatste voor vier dagen.

(Reuter-AP)

Naar een bestand in Zuid-Vietnam?

WASHINGTON, 7 dec. (AP) — De Amerikaanse senator Henry M. Jackson heeft zondag voorgesteld, dat de Verenigde Staten in Zuid-Vietnam een wapenstilstand voorstellen van Kerstmis tot ver in januari. Dit zou een methode kunnen zijn, zei hij, om tot een duurzame wapenstilstand te komen. Het voorstel kreeg onmiddellijk de steun van de regering.

De minister van buitenlandse zaken, William P. Rogers, zag de rede van Jackson via de TV. Hij belde de senator onmiddellijk op en wenste hem geluk met het voorstel. De regering had er reeds enige tijd over gedacht en zal proberen het plan door te zetten, zei hij.

De Noordvietnamezen hebben onlangs verklaard, dat zij niets voelen voor een langdurig bestand. De Vietcong heeft verleden week driedaagse bestanden afgekondigd voor Kerstmis en de jaarwisseling. Bovendien wil de Vietcong een vierdaags bestand voor Tet, het Zuidvietnamese Nieuwjaar.

De regering van Zuid-Vietnam moet haar plannen voor de feestdagen nog wereldkundig maken.

Jackson zei, dat beide partijen in het conflict de periode tussen Kerstmis en Tet (eind januari) zouden kunnen gebruiken om te komen tot een duurzaam bestand.

Waarschuwing van Nixon aan Hanoi

11:20 10 Nov 68

WASHINGTON (Reuter-AFP) — President Nixon heeft Hanoi gewaarschuwd dat hij de bombardementen op militaire doelen en aanvoerlijnen in Noord-Vietnam zal laten hervatten als een militaire opbouw van de communisten de terugtrekking van Amerikaanse troepen uit het zuiden in gevaar zou brengen.

Tijdens zijn eerste persconferentie in het Witte Huis sinds zeven maanden herhaalde de Amerikaanse president met grote nadruk eerder gedane waarschuwingen dat de Noordvietnamese zelf krachtige tegenacties uitlokken als zij blijven doorgaan ongewapende Amerikaanse verkenningsvliegtuigen ten noorden van de gedemilitariseerde zone aan te vallen.

Nixon kondigde aan dat hij bereid is een beperkt staakt-het-vuren in acht te nemen tijdens Kerstmis, Nieuwjaar en Nieuwjaar tot aan het eind van januari. Hij verwierp echter de idee van een uitgebreid eenzijdig bestand door de Ver-

voorstel op voorhand al had afgewezen.

Nixon liet er vervolgens geen twijfel over bestaan dat de verkenningsvluchten kost wat kost worden voortgezet, „omdat ik, nu we troepen uit het zuiden weghalen, moet weten of er kansen bestaan voor een aanval op de troepen die blijven, en bovendien moeten we de militaire opbouw in het noorden in de gaten houden”.

Wat president Nixon gisteravond heeft gezegd over een mogelijke her-
vatting van de bombardementen op
Noord-Vietnam klinkt op het eerste
gezicht niet onredelijk. De Ameri-
kanen zijn bezig met het terugtrek-
ken van hun troepen uit Zuid-
Vietnam (dat is toch wat iedereen
wilde?) en mogen dan als tegen-
prestatie van de vijand verwachten,
dat hij de opbouw van zijn militaire
macht in het zuiden staakt, anders
worden de achterblijvende Ameri-
kanen in gevaar gebracht.

In werkelijkheid ziet de situatie er
wel wat anders uit dan Nixon zegt.
Het is waar dat de Amerikanen
reeds vele militairen hebben terug-
getrokken, en dat anderen zullen
volgen, maar dit betekent niet dat
de Verenigde Staten daadwerkelijk
zijn begonnen aan de ontmanteling
van de oorlog. Het tegendeel is het
geval: de oorlog wordt „gevietnami-
seerd“, met dien verstande dat de
Amerikaanse luchtmacht in het zui-
den doorgaat met zijn verwoestende
bombardementen, terwijl in feite het
gehele Zuidvietnamese leger door de
Verenigde Staten logistiek, tactisch
en economisch op de been wordt ge-
houden.

Nixon zit tussen twee vuren. Aan
de ene kant beseft hij heel goed, dat
hij de Amerikaanse jongens moet
terughalen uit de jungle om zijn
kansen op herverkiezing in 1972 te
vergroten. Aan de andere kant weet
hij dat een echte „vietnamisering“
van de oorlog uiteindelijk tot gevolg
zal hebben, dat Zuid-Vietnam com-
munistisch wordt of minstens een
coalitieregering krijgt, waarin de
huidige machthebbers in Saigon
geen enkele rol meer spelen.

Nixon wil wel van de oorlog af,
maar omdat hij „niet de eerste Ame-
rikaanse president wil zijn, die een
oorlog verliest“, zoals hij verleden
jaar heeft gezegd, weet hij nog steeds
niet hoe hij ermee moet ophouden.
En omdat hij er niet mee kan op-
houden, begint hij weer te dreigen
met escalatie. Dat is wel een diep-
treurige toestand.

Als men dan nog bedenkt dat de
anti-Amerikaanse houding van het
Zuidvietnamese publiek steeds gro-
ter wordt, zoals deze week werd
bewezen door massale anti-Ameri-
kaanse relletjes in Qui Nonh, dan
mag men zelfs van een krankzinnige
situatie spreken. De Zuidvietname-
zen in Qui Nonh riepen „Yankee,
go home!“ tegen een volk dat al
45.000 jonge levens heeft opgeofferd
om diezelfde Zuidvietnamezen te
„beschermen“. Alleen dat al zou
voor Nixon voldoende redenen moeten
zijn de ontmanteling van de oorlog
zo snel mogelijk voort te zetten.

Als gevaar ontstaat voor
Amerikanen in Vietnam

Nixon dreigt met bommen op Noorden

WASHINGTON, 11 dec. (AFP, Reuter) — President Nixon heeft gisteravond gedreigd met een hervatting van de bombardementen op Noord-Vietnam. Indien de communisten de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam in gevaar brengen, zo zei de president op een persconferentie in het Witte Huis, dan zullen de bombardementen worden hervat. Hij herhaalde ook met grote nadruk zijn waarschuwing, dat Noord-Vietnam „krachtige tegenacties” uitlokt, indien het doorgaat met het beschieten van ongewapende Amerikaanse vliegtuigen, die verkenningsvluchten uitvoeren boven Noordvietnamees gebied.

Letterlijk zei Nixon: „Indien de Noordvietnamese infiltratie en gevechtsactiviteit ondanks de terugtrekking van Amerikaanse troepen gaat toenemen, zodanig dat de achterblijvende troepen in gevaar komen, dan zal ik opdracht geven de bombardementen op militaire doelen in Noord-Vietnam, op de aanvoerlijnen vanuit het noorden naar het zuiden en op militaire complexen te hervatten. En met enige nadruk: „Dat zal mijn reactie zijn.”

Nixon deelde mee dat hij bereid is een beperkt staakt-het-vuren in acht te nemen tijdens Kerstmis, Nieuwjaar en Tet, het boeddhistische Nieuwjaar aan het einde van januari. Hij verwierp echter het idee van een uitgebreid eenzijdig bestand door de Verenigde Staten vanaf Kerstmis tot eind januari, omdat Noord-Vietnam zo'n langdurig bestand reeds bij voorbaat heeft afgewezen.

Verkenning

Nixon verwierp de opvatting, dat Hanoi nooit toestemming heeft gegeven tot vluchten met ongewapende verkenningsvliegtuigen boven Noord-Vietnam in ruil voor het beëindigen van de bombardementen in november 1968. Hij zei dat er volgens ex-president Johnson wel degelijk zo'n overeenkomst was en dat ook andere leden van de regering-Johnson van het bestaan ervan afwisten. Maar zelfs al zou er echter sprake zijn van een

stand, dan nog „wil deze president di overeenkomst met betrekking tot d verkenningsvluchten wel aanhouden.

Nixon maakte duidelijk dat de verkenningsvluchten kost wat kost zullen worden voortgezet. „omdat ik, nu wi troepen uit het zuiden weghalen, moe weten of er kansen bestaan voor ee aanval op de troepen die blijven, e bovendien moeten we militaire op bouw in het noorden in de gaten hou den.”

Vervolg op pagina 6

Hanoi: „Wees paraat tegen aanvallen VS”

HONGKONG, 11 dec. — Het Noordvietnamese opperbevel heeft gisteren de strijdkrachten en de Noordvietnamese militia opgeroepen zich volledig paraat te houden voor het weerstaan van een Amerikaanse aanval op het land. Dit is door het Noordvietnamese persagentschap meegedeeld.

Volgens de dagorder van het opperbevel beramen de VS een aanval tegen Noord-Vietnam „om het gevaar van een nederlaag in Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja af te wenden”. De dagorder kwam bijna op hetzelfde tijdstip dat president Nixon Hanoi waarschuwde voor een mogelijke hervatting van de bombardementen op Noord-Vietnam, en enkele weken na de mislukte commandoraaid op het krijgsgevangenenkamp in de omgeving van Hanoi.

De afgelopen weken heeft Washington er geen twijfel over laten bestaan dat het bereid is dergelijke aanvallen te herhalen.

De Zuidvietnamese minister van buitenlandse zaken, Tran Van Lam, heeft intussen vandaag de steun van Saigon toegezegd voor raids op de kampen waar Amerikaanse piloten die boven Noord-Vietnam zijn neergeschoten gevangen zitten. (Reuter)

Amerikaanse leger Dec 70 is zwaar onderbemand

In veel opzichten zijn de Amerikaanse strijdkrachten buiten Vietnam er even slecht zo niet slechter aan toe als in de tijd van de Amerikaanse militaire opbouw in Zuidoost-Azië. Dit meldt Christian Science Monitor. Het blad noemt hiervoor verantwoordelijk de bezuinigingspolitiek van de regering-Nixon.

De onderbezetting van bepaalde Amerikaanse leger-eenheden kwam aan het licht toen de 82ste luchtlandingsdivisie in Fort Bragg, North Carolina, in staat van alarm werd gebracht met het oog op de burgeroorlog in Jordanië in september. De divisie was zo onderbemand dat slechts twee van zijn drie brigades konden worden ingezet. De derde moest worden gebruikt om de andere twee op sterkte te brengen.

Bij deze divisie, aldus de Monitor, worden aan de voertuigen alleen dan onderdelen vervangen wanneer dat strikt noodzakelijk is voor het in gebruik houden. Een kapot windscherm wordt meestal niet vernieuwd. De chauffeurs dragen in dat geval motorbrillen. Verwacht wordt dat deze toestand in het komende jaar nog zal verslechteren.

Ook op maritiem gebied was de Jordaanse crisis onthullend. De Amerikaanse regering ontdekte dat slechts het vliegdekschip John F. Kennedy zo dicht

in de buurt was dat het kon opstomen voor versterking van de Middellandse zeevloot. De tekorten waren vooral een gevolg van het feit dat twee van de zeven vliegdekschepen van de Atlantische vloot naar de Stille Oceaan waren verplaatst.

De 82ste luchtlandingsdivisie is bestemd voor speciale opdrachten, zoals de bestrijding van rellen in de VS en acties in het Midden-Oosten Afrika en mogelijke andere spanningsgebieden. De divisie is, aldus de Monitor, in felte de enige eenheid die de president voor speciale missies beschikbaar heeft.

Maar bij recente oefeningen zou zijn gebleken dat de divisie slechts een derde van haar voertuigen in het veld kan brengen. Compagnieën met een organieke sterkte van 180 man bleken daarbij voor driekwart of tweederde onderbemand.

Versterkingen voor de 82ste divisie worden nu aangevoerd ten koste van de twee luchtlandingsbataljons in West-Duitsland. Maar het leger in Europa is ook al onder de sterkte. Het tekort loopt in de enkele duizenden manschappen op een organieke sterkte van minder dan 200.000 man.

De wapentekorten in het Amerikaanse leger zijn het grootst bij de infanterie, de artillerie en de tankeenheden — in die volgorde. In sommige gevallen in Europa zijn gemechaniseerde infanteriebataljons uitgerust met minder dan de helft van hun organieke aantal pelotons. Honderden tanks staan ongebruikt, omdat er niemand is om ze te bemannen en operationeel te houden. In enkele

tankeenheden is nog niet tweederde van het aantal voertuigen beschikbaar om ingezet te worden.

President Nixons besluit om de troepensterkte in Europa te handhaven gedurende ten minste nog een jaar zal de tekorten in mankracht en uitrusting nog vergroten tenzij meer fondsen beschikbaar worden gesteld. De beperking van de defensiebegroting kan de inkrimping van het leger zo versnellen dat weinig voor Europa kan worden gedaan.

In het algemeen wordt in het Amerikaanse leger het probleem van de onderbezetting nog in de schaduw gesteld door het vraagstuk van de voortdurende oversluiting van manschappen. In Europa zijn de eenheden in een jaar tijd voor meer dan honderd procent „vernieuwd.“ In Amerika worden de eenheden bemand door manschappen uit Vietnam die nog slechts enkele maanden dienst voor de boeg hebben. De vijfde gemechaniseerde divisie ondergaat een aantal overplaatsingen van jaarlijks anderhalf maal de sterkte. Hoewel deze divisie op sterkte is, blijft zijn militaire vermogen daardoor ver onder de maat.

Volgens vele officieren, aldus de Monitor, is nu aan de gang wat zij de „eenzijdige ontmanteling“ van het Amerikaanse leger noemen. Van een top van 19²/₃ divisies wordt het leger snel teruggebracht tot iets meer dan elf divisies. Dat laatste getal zou toereikend zijn, zo wordt gezegd, als de resterende eenheden op sterkte werden gehouden en genoeg geld kregen om gereed te blijven voor actie.

„Calley handelde op bevel“

FORT BENNING. 11 dec. — De verdediger van luitenant Calley heeft gisteren gezegd dat zijn cliënt, beschuldigd van moord op 102 burgers in My Lai, handelde in directe opdracht van zijn compagniecommandant, kapitein Ernest Medina.

Volgens Calley had Medina bevel gegeven om „het dorp plat te branden, het vee af te maken, de waterputten te besmetten en ieder levend wezen in het gebied te doden“.

„Er waren geen instructies over wat met de burgers gedaan moest worden. Aangenomen werd dat iedereen in het dorp lid van de Vietcong was of ermee sympathiseerde“, aldus Lattimer. Hij ontkende niet dat in My Lai massamoord was gepleegd.

Volgens de advocaat stond My Lai bekend als een „dodelijke val voor Amerikaanse militairen“. Enkele dagen voor de massamoord hadden Vietcong-guerrilla's die zich als burgers voordeden, Amerikaanse soldaten in de rug geschoten.

De compagnie voelde daarover „wrok en boosheid“, zo zei Lattimer. De dag voor de aanval waren rouwdiensten gehouden voor drie leden van Calleys compagnie die rond My Lai op een boobytrap waren gelopen.

Nixons visie op de wereld

Door onze correspondent
E. G. LACHMAN

WASHINGTON, 11 dec.
— De wijze waarop Nixon gisteren op deze eerste persconferentie sinds meer dan vier maanden sprak over Vietnam maakte duidelijk dat hij geen hoop meer heeft op succes in Parijs.

Juist daarom wil hij met een dreigende houding aanvallen op de vertrekkende Amerikanen voorkomen tijdens het naderende droge gevechtsseizoen.

Vandaar ook dat hij met grote nadruk wees op de noodzaak voor 255 miljoen dollar (waarvan 100 miljoen voor de aanzuivering van al gegeven hulp) extra militaire en economische hulp aan Cambodja. Deze werd ook door minister Rogers gisteren voor een zeer kritische senaatscommissie van Fulbright verdedigd.

In Cambodja worden veertigduizend Noordvietnamese soldaten bezig gehuoden, aldus Nixon, die anders Amerikanen zouden doden. Het is de beste investering die het land ooit heeft gedaan. De dollars daar sparen de levens van Amerikaanse soldaten en maken hun vertrek mogelijk. Op een nieuwe Amerikaanse invasie van Cambodja was „geen enkele kans“.

Nixon dreigt Hanoi met aanvallen

70 Nke

Door onze correspondent E. G. LACHMAN

WASHINGTON, 11 december — Omdat hij „niet veel hoop” meer heeft op resultaten van de Parijse onderhandelingen en bovendien kennelijk bevreesd is voor aanvallen in het nu aanbreekende droge seizoen op de door inkrimping kwetsbaarder Amerikanen, heeft president Nixon gisteren op een persconferentie een nieuwe voorwaarde genoemd voor het niet bombarderen van Noord-Vietnam.

Zelfs de dreiging dat de vijand zijn capaciteit tot aanvallen verhoogt, noemde president Nixon nu als een reden voor bombardementen op noordelijke militaire installaties, de bergpassen van noord naar zuid en infiltratieroutes.

Verder verklaarde hij dat zolang men „nog” onderhandelt in Parijs, al bracht dit geen resultaten, het schema van het Amerikaanse vertrek uit Vietnam niet bekend wordt gemaakt. Dit omdat er anders geen reden meer is voor de vijand om te praten.

De weigering van Noord-Vietnam gisteren om het Kerstbestand te verlengen of krijgsgevangenen uit te wisselen in de verhouding van een op tien, noemde de president een bewijs voor de wereld dat de regering van Noord-Vietnam een „internationale boef” is.

De president verklaarde dat zijn uitleg van de „stilzwijgende afspraak” die in 1968 een eind maakte aan het bombarderen van het noorden, precies dezelfde is als die van president Johnson en de onderhandelaars Vance en Clifford.

Er kan geen misverstand zijn, aldus Nixon. Wij staan op voortdurende verkenningsvluchten omdat we terwijl we ons terugtrekken eventuele versterking van de vijand moeten kunnen zien. Wordt er op onze vliegtuigen geschoten dan zullen we niet alleen terugvuren maar ook de raketteninstallaties vernietigen en de militaire complexen in hun buurt.

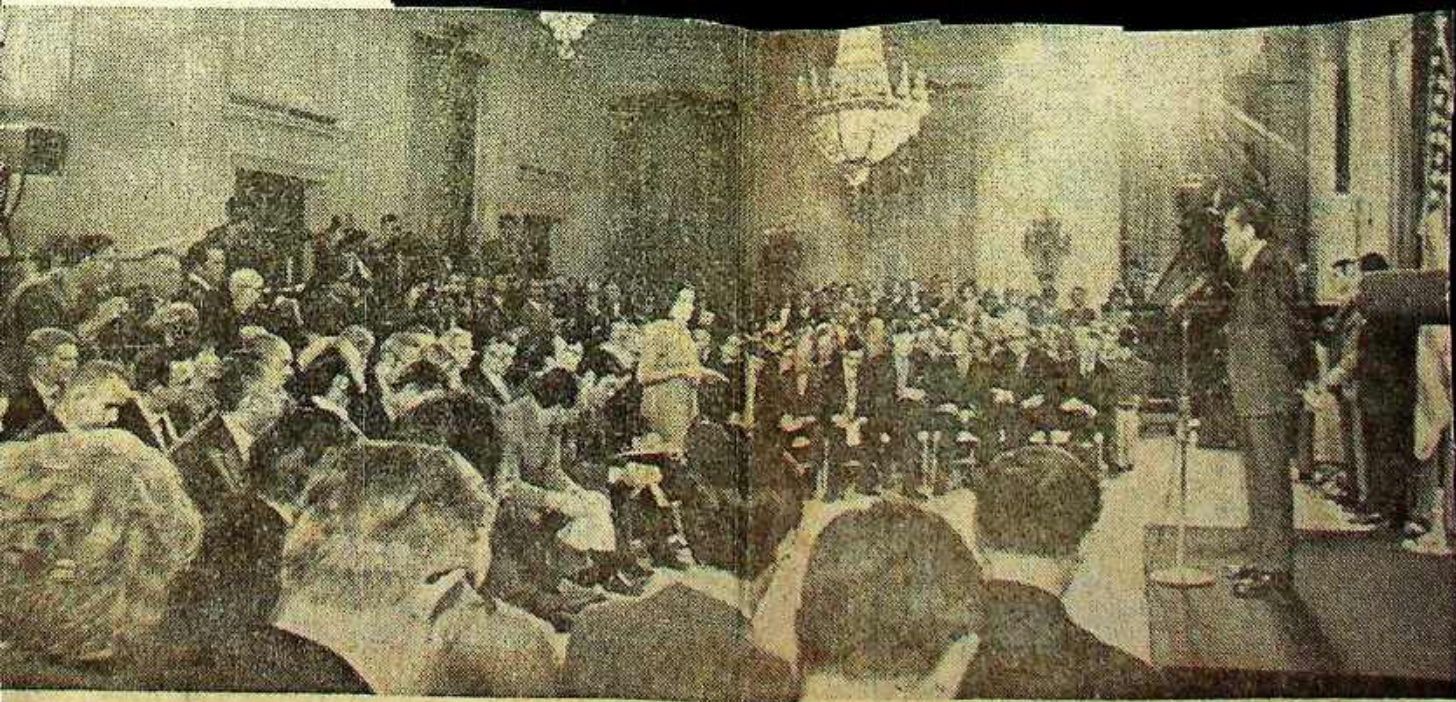
bevelhebber terwijl wij terugtrekken de plicht de overblijvende troepen te beschermen. Wanneer de vijand dreigt en het vermogen verhoogt om aan te vallen dan zal hij bevel geven militaire installaties in het noorden te bombarderen alsmede passen van noord naar zuid en de aanvoerlijnen. Laat er geen misverstand zijn over de uitleg die deze president geeft aan de stilzwijgende afspraak, aldus Nixon.

Tot nu toe werd steeds aangenomen dat president Johnson de bombardementen op het noorden in 1968 staakte in ruil voor een — door Hanoi overigens ontkend — afzien van aanvallen op Zuidvietnamese steden en Amerikaanse verkenningsvliegtuigen en van een massale infiltratie via de gedomilitariseerde zone die de grens tussen Noord- en Zuid-Vietnam vormt.

Zie voor verder nieuws over Nixons persconferentie pag. 4

Bescherming

Ten tweede heeft de opper-

Een beeld van de Oostelijke kamer in het Witte Huis, waar president Nixon gisteravond zijn persconferentie gaf.

„Eerst gevangenen vrij, dan troepen weg”

Laird stelt harde eisen aan Hanoi

WASHINGTON, 12 dec. — Terwijl Nixons dreigementen om de bombardementen op Noord-Vietnam te hervatten in Amerikaanse politieke kringen een zeer kritisch onthaal vonden, legde minister van defensie Laird er nog een schepje bovenop door te zeggen dat het vietnamiseringsprogramma pas voltooid zou worden wanneer alle Amerikaanse gevangenen door Hanoi zouden zijn vrijgelaten. Tegenover de Senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen verklaarde Laird: „We moeten tegenover de wereld-opinie, onder bondgenoten en bij het communistische blok al het mogelijke doen om de 500 Amerikanen vrij te krijgen.”

Tevoren had de voorzitter van de Senaatscommissie, Fulbright, opgemerkt dat Nixons regering nog steeds tracht de Vietnamese oorlog met militaire middelen in plaats van door onderhandelingen te beëindigen.

Senator Symington (Missouri) beschuldigde de president ervan de oorlog uit te breiden door de bombardementen op militaire doelen in Noord-Vietnam te hervatten als vergelding voor het neerhalen van een Amerikaans verkenningsvliegtuig vorige maand. En de Democratische fractieleider Mansfield toonde zich pessimistisch „omdat de oorlog waarschijnlijk toch door gaat, ondanks de terugtrekking van Amerikaanse troepen”.

Waarnemers geloven dat de bedreiging de bombardementen te hervatten bedoeld is om de vrijlating van Amerikaanse krijgsgevangenen zeker te stellen en de communisten te dwingen in Parijs serieus te gaan onderhandelen. Ook de noodzaak de eenzijdige Amerikaanse terugtrekking te beschermen zou hierbij een rol spelen.

Hanois reactie

Zoals verwacht heeft Hanoi de verklaringen van Nixon als een nieuw gebaar van oorlog bestempeld. De woordvoerder van de Noordvietnamese delegatie in Parijs zag er „een ernstige provocatie in ten opzichte van de Democratische republiek van Vietnam en van het gehele Vietnamese volk, en een van de meest schaamteloze aanvallen op de soevereiniteit van de volken en van de internationale rechtsnormen”.

Nixon schijnt volgens hem te willen laten weten dat de conferentie in Parijs als enig doel heeft de kwestie van de krijgsgevangenen te bespreken, waarbij hij anderzijds echter volledige stilte in acht neemt over de beëindiging van de Amerikaanse agressie.

De eerste reactie van Moskou

kwam via het persbureau Tass. Ze luidde dat Nixon bevestigt dat „ondanks de protesten van de Amerikaanse en wereldopinie de Verenigde Staten de bedoeling hebben hun politiek van agressie in Zuidoost-Azië voort te zetten”.

Lijst van Palme

Intussen heeft premier Palme van Zweden aan de VS laten weten dat Hanoi hem inlichtingen heeft verschaft over meer dan 200 gevangen genomen of vermiste Amerikanen. Slechts 50 van de 200 man waar Palme naar vroeg bevinden zich officieel in Noordvietnamese handen.

Van vier man, wier dood tevoren via onofficiële kanalen werd bericht, is nu bevestigd dat zij in Noord-Vietnam zijn overleden. De lijst van de Zweedse premier is de grootste die Amerika ooit officieel bereikte. Het wordt mogelijk geacht dat de 150 man die zich niet in Noordvietnamese handen bevinden, in Laos zijn. (Reuter-AFP)

DREIGEMENTEN

1205L To NoK

President Nixon heeft ferme taal gesproken. Op zijn persconferentie van eergisteren heeft hij Noord-Vietnam laten weten dat de Verenigde Staten hun bombardementen op dat land zullen hervatten als het de capaciteit verhoogt tot aanvallen in Zuid-Vietnam. Met andere woorden: als Hanoi doorgaat met de massale infiltratie van Zuid-Vietnam, die de laatste tijd weer is waargenomen, zal de bommenregen op Noord-Vietnam (Nixon zei speciaal op militaire installaties en bergpassen) weer beginnen.

De reden voor dit dreigement is duidelijk. De Amerikanen zijn bezig zich terug te trekken en ook al gaat dit zogenaamd hand in hand met overname door het Zuidvietnamese leger van hun taken, zij maken zich toch ernstige zorgen dat de Vietcong en de Noordvietnamezen gebruik zullen maken van de verzwakte Amerikaanse positie om in het komende droge seizoen een paar grote klappen uit te delen. Het enige machtsmiddel waarmee Washington nog kan dreigen om dit te voorkomen is hervatting van de bombardementen op Noord-Vietnam. In eerste instantie met de conventionele bommen, die tussen februari 1965 en oktober 1968 ook boven Noord-Vietnam werden afgeworpen. Maar in laatste instantie, het wordt vaker en vaker gezegd, met tactische kernwapens.

Op zijn persconferentie stelde president Nixon het voor alsof hervatting van de bommenregen in overeenstemming zou zijn met de „stilzwijgende afspraak”, die president Johnson in oktober 1968 onder druk van zijn minister Clifford en zijn onderhandelaars Vance en Harriman met Hanoi zou hebben gemaakt. Maar dat was nieuws voor iedereen, die het Vietnam-drama de afgelopen jaren gevolgd heeft.

TOT NU toe leek die stilzwijgende afspraak (die door Hanoi overigens altijd is ontkend) nl. alleen in te houden dat de Vietcong geen Zuidvietnamese steden zou beschieten, en Noord-Vietnam op zou houden met massale infiltratie via de gedemilitariseerde zone alsook oogluikend toe zou staan dat Amerikaanse verkenningsvliegtuigen vluchten boven zijn grondgebied uitvoerden.

Belangrijker dan de juistheid van Nixons interpretatie van de schimmige overeenkomst is evenwel de conclusie die men uit de nieuwe uitspraken moet trekken. Deze kan eigenlijk niet anders luiden dan dat Nixon nog altijd probeert met Amerikaanse militaire macht (door inzetten ervan of ermee dreigen) te bereiken dat een stevig gesteund Zuidvietnamees regime op eigen benen de strijd tegen de Vietcong kan voortzetten. Het is een politiek, die door oud-minister Clark Clifford beschreven is als „een formule voor eeuwig durende oorlog”.

HET alternatief voor dit beleid, dat nu al jaren wordt bepleit door Harriman, Vance, Clifford, een groot deel van de parlementaire oppositie in Washington en ook door de in Zuid-Vietnam onderdrukte niet-communistische oppositie van het generaalsregime in Saigon, luidt: een politieke overeenkomst. De prijs daarvan is de laatste jaren steeds gestegen naar gelang het duidelijker werd dat geen Amerikaanse president zich meer kan permitteren de oorlog in het Vietnamese moeras op Johnsons voet voort te zetten. Maar zij lijkt nog haalbaar als Washington bereid zou zijn Thieu en Ky te laten vallen en een tijdschema voor de aftocht van de Amerikaanse troepen op de ondanks alle dikke woorden nog lege conferentietafel in Parijs neer te leggen.

Natuurlijk komt er geen fraaie overeenkomst meer tot stand. Maar deze weg lijkt de enige mogelijkheid voor een Amerikaanse regering, die haar troepen zo behouden mogelijk snel wil terugtrekken, en die niet vervallen wil in militaire dreigementen die alleen via escalatie in nucleaire richting hun geloofwaardigheid kunnen behouden.

Nieuwe oproep tot vrijlating journalisten in Cambodja

PHNOM PEN 14 dec. — Het comité ter bevordering van de bescherming van oorlogscorrespondenten in Cambodja heeft een oproep tot „alle regeringen en partijen” in het gebied gericht de 17 in Cambodja vermiste journalisten met Kerstmis vrij te laten.

Het zijn een Duitser en een Zwitser. Twee Koreaanse journalisten zijn onlangs door de communisten vrijgelaten nadat ze kort tevoren gevangen waren genomen. (AFP)

Phnom Penh

wint zware

veldslag

70 1976

PHNOM PENH, 14 dec. — Tijdens een hevige veldslag die drie dagen heeft geduurd en waarvan het dorp Prey Totung, 60 km ten noordoosten van Phnom Penh, de inzet was hebben Cambodjaanse troepen meer dan tweeduizend guerrillastrijders gedood.

Dit is door het Cambodjaanse opperbevel bekendgemaakt. Het opperbevel zegt dat de regeringstroepen de overwinning hebben behaald in wat het „eerste grote offensief van het droge seizoen” wordt genoemd.

Een groot gedeelte van de slag is gevoerd in verbitterde gevechten van man tot man tussen de Cambodjaanse soldaten en vier tot vijf communistische regimenten. (Reuter).

Granaten ontploft. In een volle markthal in de Mekongdelta in Zuid-Vietnam zijn gisteravond twee granaten ontploft, die volgens het Zuidvietnamese opperbevel door leden van de Vietcong werden gegooid. Zeven mensen kwamen om het leven en 87 mensen werden gewond. (Reuter)

Cambodjaanse troepen zwaar in het nauw

PHNOM PENH, 14 dec. (AP) — Een sterke communistische strijdmacht is een zware aanval begonnen op de Cambodjaanse troepen in een van de laatste grote bolwerken aan het noordelijke front in Cambodja. Het lot van het grote regeringsgarnizoen ter plaatse is benard.

Indien Prey Totung, een districts-hoofdstad ten noorden van Phnom Penh, zou vallen zou het noordelijke front van de regering nog slechts twee centra bezitten met daartussen weinig of niets langs een vijftig kilometer lang stuk verkeersweg.

Het communistische offensief aan het noordelijke front duurt thans al zes weken.

Hanoi en de kerstkalkoen

NEW YORK, 15 dec. — De Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam zullen met kerstmis kalkoen eten.

Dit heeft een lid van het politburo van de Noord-vietnamese communistische partij twee leden van de staf van het Amerikaanse tijdschrift Look, die een bezoek aan Hanoi hebben gebracht, verzekerd.

De Amerikaanse krijgsgevangenen kunnen, aldus Le Duc Tho, kranten lezen, naar de kerk gaan en brieven naar hun familie schrijven. Zij hebben ook pakjes uit de VS ontvangen.

Maar volgens Look mochten de staffunctionarissen geen bezoek brengen aan Amerikaanse krijgsgevangenen, wat naar hun mening afbreuk doet aan de geruststellende Noordvietnamese verklaring. (Reuter)

Ook Senaat keurt hulp aan Cambodja goed

WASHINGTON, 15 dec. — De commissie van buitenlandse zaken van de Amerikaanse Senaat heeft gisteren haar goedkeuring gehecht aan het controversiële verzoek van Nixon, 255 miljoen dollar uit te trekken voor hulp aan Cambodja. Wel zijn aan de goedkeuring strikte bepalingen verbonden.

De hulp mag onder geen beding een verplichting van de VS inhouden Cambodja te verdedigen. Een andere unaniem aangeerde restrictie verbiedt de uitzending van Amerikaanse adviseurs of instructeurs naar Cambodja en ook het zenden van Amerikaanse troepen naar dat land.

Saigon steunt Cambodja weer met 3000 man

SAIGON, 16 dec. — Op uitdrukkelijk verzoek en na veel aandrang van de Cambodjaanse leiders heeft Zuid-Vietnam gisteren een nieuwe troepenmacht van 3000 man naar Cambodja gestuurd om de regeringstroepen van Phnom Penh te steunen bij de strijd in centraal-Cambodja.

De troepen zijn per helikopter naar Kompong Cham op de noordwestelijke oever van de rivier de Mekong overgebracht, waar nu geprobeerd wordt het omliggende land weer in handen te krijgen en de belangrijke verkeerswegen zes en zeven vrij te maken.

Laird begin. volgende maand naar Z.O.-Azië

WASHINGTON, 16 dec. — De Amerikaanse minister van defensie, Melvin Laird, heeft gisteren op een persconferentie bekendgemaakt dat hij begin volgende maand naar Zuidoost-Azië gaat om zich op de hoogte te stellen van de toestand daar.

Minister Laird, vertrekt op 5 januari en gaat dan eerst naar Parijs waar hij overleg zal plegen met de Amerikaanse afvaardiging op de vredesconferentie over Vietnam. Van Parijs vliegt Laird naar Thailand en vandaar naar Zuid-Vietnam, waar hij met de Amerikaanse opperbevelhebber, generaal Abrams, zal dis-

70M
cussieren over de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam.

Laird verklaarde gisteren dat de V.S., op grond van de militaire situatie in Vietnam, erin zullen slagen hun troepenmacht in dit land op 1 mei terug te brengen tot 284.000 man. Hij legde er echter de nadruk op dat er Amerikaanse troepen en Amerikaans militair materieel in Zuid-Vietnam zullen blijven totdat de kwestie van de krijgsgevangenen op bevredigende wijze is geregeld.

„Zolang de krijgsgevangenen niet zijn vrijgelaten, zal er geen volledige terugtrekking zijn”, aldus de minister.

(Reuter, AFP)

Moskou veroordeelt Nixons waarschuwing

MOSKOU, 17 dec. — De Sowjetunie heeft gisteren presidents Nixons waarschuwing van 10 december, dat de V.S. de bombardementen op Noord-Vietnam zou kunnen hervatten, scherp afgekeurd. De Russische regering heeft bovendien de „barbaarse aanvallen” van Amerikaanse vliegtuigen op bevolkte gebieden in Noord-Vietnam gekritiseerd, zo meldt het Russische persbureau Tass.

(Reuter)

Bevrijdingsfront

tien jaar

SAIGON, HONGKONG, 21 dec. — De verjaardagen, zaterdag, van de Vietnamese opstand tegen de Fransen in 1946 en gisteren, van de oprichting van het Nationale Bevrijdingsfront, tien jaar geleden, zijn in Zuid-Vietnam begeleid door een lichte verheviging van de guerrilla-activiteit. Zaterdag vuurden de communisten twee grote raketten af die explodeerden in het centrum van de Zuidvietnamese hoofdstad. Daarbij kwamen zes mensen om het leven.

Tijdens een bijeenkomst in een gebied dat het Bevrijdingsfront beheerst, heeft de leider van de politieke arm van het Zuidvietnamese verzet, Nguyen Huu Tho, zaterdag gezegd dat de communisten in Zuid-Vietnam niet zullen ophouden met de oorlog voordat zij hun doeleinde hebben bereikt.

Er de nadruk op leggend dat de vredesvoorstellen die de Vietcong in september in Parijs heeft gelanceerd dezelfde zijn gebleven, verklaarde Tho: „We zijn bereid het vuren te staken en de oorlog stop te zetten wanneer de fundamentele rechten van het Zuidvietnamese volk zijn verzekerd.”

Tho riep alle Zuidvietnamezen op hun steun te geven aan de opbouw van de strijdkrachten van de Vietcong en drong er bij hen op aan „te volharden in de verzetsoorlog tegen de Amerikaanse agressie, voor de redding van het vaderland.”

De leider van het front, een advocaat uit Saigon die negen jaar geleden tot voorzitter van het Nationale Bevrijdingsfront werd gekozen, vroeg het Zuidvietnamese leger en de regering in Saigon zich bij het front aan te sluiten om de Vietnamiseringprogramma's te liquideren en de Zuidvietnamese leiders af te zetten „teneinde een brede coalitieregering te vormen”.

De tiende verjaardag van het Bevrijdingsfront werd in de Chinese hoofdstad Peking gevierd tijdens een grote demonstratie waaraan zo'n tienduizend mensen deelnemen. Belangrijkste aanwezige bij deze bijeenkomst was premier Tsjoen En-lai. Ook prins Norodom Sihanouk, de afgezette leider van Cambodja, die in Peking aan het hoofd staat van een regering-in-ballingschap en een delegatie van het Bevrijdingsfront woonden de demonstratie bij.

Een lid van het Chinese politburo, Jao Wen-joean, beschuldigde in een rede de regering-Nixon ervan samen te zweren met de Japanse regering in een poging Japan te betrekken bij Amerika's „agressieve front” in Azië. (Reuter)

Troepenmacht VS in Azië in juni 324.000 man kleiner

WASHINGTON, 22 dec. — De vermindering van het aantal Amerikaanse troepen in Japan en Okinawa, die gisteren officieel door de Japanse regering is bekendgemaakt, brengt het aantal Amerikaanse manschappen dat tot nu toe opdracht heeft gekregen zich uit Azië terug te trekken gebracht op 324.000, zo heeft het Pentagon gisteren gezegd.

Het Amerikaanse ministerie rekent erop dat dit aantal volgend jaar juni bereikt zal worden, maar minister Laird heeft er eerder wel op gezinspeeld dat met name de terugtrekking uit Zuid-Vietnam, die nu al enigszins voor ligt op het schema, nog versneld zou kunnen worden wanneer de situatie in de oorlogvoering dat mogelijk maakt.

Een woordvoerder van het Pentagon schilderde de vermindering met 17.000 man van de Amerikaanse troepenmacht in Japan, en de terugtrekking van het grootste deel van de Phantom-luchtstrijdmacht af als een onderdeel van de Nixondoctrine, die erop is gericht Amerika's Aziatische bondgenoten voor hun defensie meer op eigen kracht aangewezen te laten.

Volgend jaar juni, twee jaar nadat Nixon dit principe formuleerde, zullen uit Vietnam zeker 265.000 Amerikanen zijn teruggetrokken, 12.000 uit Japan, 5000 uit Okinawa, 20.000 uit Zuid-Korea, 16.000 uit Thailand en 6000 uit de Filippijnen. (Router)

Nederlander komt om in Vietnam

KOMPONG CHAM, 22 dec — De 26-jarige Nederlander J. C. G. Duynisveld uit Voorschoten is zaterdag dood aangetroffen in Cambodja. Het lijk is gevonden door Zuidvietnamese soldaten. Zijn dood is bevestigd door de Nederlandse ambassade in Saigon.

Volgens Zuidvietnamese militairen is de heer Duynisveld om het leven gekomen bij gevechten tussen strijdkrachten van de Vietcong en Noord-Vietnam en Cambodjaanse regeringstroepen. Eerder al kwam de Nederlander in het nieuws toen hij door de Vietcong gevangen was genomen en werd vrijgelaten. Daarna zou hij zich ongehinderd onder de Vietcong hebben kunnen bewegen. Hij was Cambodja legaal binnengekomen met een visum dat op 10 december afliep.

De heer Duynisveld was vermoedelijk op zoek naar de in dit land verdwenen journalisten. Hij had een lijst bij zich met de namen van zeventien verdwenen journalisten.

Volgens zijn studentenkaart was de heer Duynisveld student in de antropologie, volgens zijn paspoort werktuigkundige (AFP)

Saigon houdt brandstof voor Cambodja op

PHNOM PENH, 22 dec. (AP) — Een tanker, met vliegtuigbenzine waarop de Cambodjaanse luchtmacht dringend verlegen zit, wordt opgehouden in Saigon omdat de Zuidvietnamese marine weigert kanonneerboten met de tanker mee te sturen over de rivier de Mekong naar Phnom Penh.

De Mekong is op het ogenblik de enige verbinding waarlangs Phnom Penh benzine en andere olieprodukten kan krijgen, omdat de weg tussen de hoofdstad en de havenstad Kompong Som (t vroegere Sihanoukville) door communistische eenheden is afgesloten.

De afgelopen week was benzine schaars in de Cambodjaanse hoofdstad. In Phnom Penh wordt de weigering van de Zuidvietnamese marine gezien als een pressiemiddel van Saigon op de Cambodjaanse regering. Zuid-Vietnam wil dat Phnom Penh betaalt voor het inzetten van Zuid-Vietnamese troepen in Cambodja.

Deze eisen, en de Cambodjaanse klachten over het gedrag van de Zuid-Vietnamese soldaten in Cambodja, hebben het bondgenootschap van Saigon en Phnom Penh geen goed gedaan.

Vorige maand heeft de Cambodjaanse regering de ongebruikelijke stap gedaan een protestnota aan Saigon te sturen. Daarin beklaagde Cambodja zich over plunderingen, brandstichting en verkrachtig van Cambodjaanse vrouwen door Zuidvietnamese militairen. (AP)

Kennedy heeft lijst van VS-gevangenen in Noord-Vietnam

WASHINGTON, 23 dec. (Reuter) — De Amerikaanse senator Edward Kennedy heeft, via Noordvietnamese functionarissen in Parijs, een lijst gekregen met de namen van 368 Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam. Het is voor het eerst dat een dergelijke lijst rechtstreeks aan een Amerikaan wordt gegeven. Wel heeft Hanoi eerder via Zweden informatie over de Amerikaanse krijgsgevangenen verstrekt.

Senator Kennedy zei niet te weten hoe accuraat de lijst is, maar hij hoopte dat de regering er nut van zou hebben bij de onderhandelingen over Vietnam.

Op de lijst staan ook de namen van negen Amerikanen, die inmiddels zijn vrijgelaten en van twintig, die in gevangenschap zijn overleden. Kennedy had in juni om de lijst gevraagd.

President Nixon heeft met de Democratische fractieleider in de senaat, Mike Mansfield voorstellen besproken om vrijlating van de Amerikaanse krijgsgevangenen te verkrijgen. Mansfield heeft voorgesteld de besprekingen in Parijs te beperken tot het onderwerp van de krijgsgevangenen om te komen tot een regeling, waarbij alle Amerikaanse krijgsgevangenen vrijgelaten zouden worden in ruil voor het vaststellen van een exacte datum voor de voltooiing van het terugtrekken van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam.

Een ander voorstel van plaatsvervangend Republikeins fractieleider Robert Griffin, voorziet in een eenzijdige vrijlating van Noordvietnamese krijgsgevangenen door de Verenigde Staten en Zuid-Vietnam om Hanoi tot een dergelijk gebaar aan te sporen.

Senator Kennedy zei, dat de lijst met 368 namen volgens Noordvietnamese functionarissen een officiële,

volledige lijst is. Het Witte Huis beschikte tot dusver alleen over fragmentarische lijsten, die aan vredesgroeperingen zijn gegeven. Volgens de laatste schatting zouden er 378 Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam zijn.

Zoon van Sihanouk gearresteerd

PHNOM PENH, 23 dec. — Een zoon van prins Sihanouk, Norodom Ranarith, is maandag in de Cambodjaanse hoofdstad gearresteerd.

Deze 27-jarige zoon van het voormalige Cambodjaanse staatshoofd, die beschuldigd wordt van medeplichtigheid aan terreurdaden, stond reeds drie maanden onder politietoezicht. Zijn broer Norodom Naradipo en een van zijn zusters zijn een maand geleden reeds gearresteerd, maar gisteren vrijgelaten.

Een andere dochter van Sihanouk, en de moeder van de prins koningin Kossomak, verblijven nog steeds in een huis dat hun door de Cambodjaanse regering ter beschikking is gesteld.

Studenten VS eens met Vietnamese collega's over vredesverdrag

PARIJS, 23 dec — Een Amerikaanse studentendelegatie, die juist uit Hanoi is teruggekeerd, heeft medegedeeld een vredes- en solidariteitsverklaring ondertekend te hebben met studentenorganisaties in Noord- en Zuid-Vietnam

De delegatie was gestuurd door de Nationale studenten associatie in overeenstemming met het besluit van het congres van augustus om de mogelijkheden van een vredesverdrag met de Vietnamese studenten te onderzoeken.

Namens de delegatie werd gezegd dat overeenstemming is bereikt over de voorwaarden voor vrede in Vietnam. Als voorwaarden worden genoemd: volledige terugtrekking van de Amerikaanse troepen en opzegging van de Amerikaanse steun aan het onwettige bewind van Thieu-Ky-Khiem.

De delegatie was in Hanoi ontvangen door de Noordvietnamese premier Pham Van Dong.
(AP)

Geheimzinnigheid rond de dood van Hans Duynisveld

24 DEC 70 HA-C

Voorschoten — Grote geheimzinnigheid omringt in Saigon het dossier, dat na de dood van Hans Duynisveld uit Voorschoten is aangelegd. Drie dagen reeds worden papieren en foto's bestudeerd. In de plaatselijke pers wordt al gesproken van het „mysterie Duynisveld”.

Zoals gemeld werd de 26-jarige Voorschotenaar, student naar eigen zeggen, monteur volgens zijn paspoort, gedood tijdens een vuurgevecht tussen Vietcong en Zuidvietnamezen, terwijl hij zich al of niet vrijwillig aan Vietcong-zijde bevond.

Tijdens een persconferentie in augustus, toen hij na een eerste gevangenneming door de Vietcong was vrijgelaten, bevestigde Duynisveld, dat hij op zoek was gegaan naar zeventien journalisten, die tijdens hun werkzaamheden waren verdwenen. Hij was ervan overtuigd, dat zeven van hen al dood waren en dat enkele anderen zeer ernstig ziek waren geworden. Volgens eigen mededelingen had hij deze zieken met toestemming

van de Vietcong van medicamenten voorzien.

Een maand na deze verklaring schijnt Duynisveld opnieuw op zoek te zijn gegaan naar verdwenen verslaggevers, waarbij hij weer in handen viel van de Vietcong. Zaterdag kwam hij om het leven.

De autoriteiten vragen zich af, waarom Duynisveld een zo grote mate van bewegingsvrijheid werd verleend, en er is uitgelekt, dat men zich bezorgd maakt over bepaalde documenten. Ook de Amerikanen zijn geïnteresseerd in gevonden papieren. De Nederlandse ambassade in Saigon verwacht, dat de Zuidvietnamezen het dossier te zijner tijd zullen overdragen. „Onze werkzaamheden beperken zich tot overleg met de ouders in Voorschoten en het verzamelen van zijn papieren”.

Hoewel oorlog op alle andere dagen van het jaar even afschuwelijk is als oorlog op Kerstmis, is het toch een trieste zaak dat het woord „vredesfeest“ het Zuidvietnamese volk in 1970 even gruwelijk in de oren moet klinken als in 1969. Het is ongetwijfeld waar dat de oorlog minder intensief is geworden en dat er nu ook minder doden vallen dan 12 of 24 maanden geleden, maar de strijd gaat door, de bombardementen worden voortgezet en de napalm blijft gloeien op de lichamen van mannen, vrouwen en kinderen.

Het belangrijkste verschil met voorgaande jaren is hoogstens, dat de publieke opinie in Amerika en daarbuiten minder agressief is geworden, dat de vredesbeweging en het protest hun élan hebben verloren. De oorlog in Vietnam lijkt iets onherroepelijks te zijn geworden, iets waaraan men schouderophalend voorbijgaat, omdat er toch niets aan te doen is.

Het is nu wel duidelijk dat de weg, die de Amerikaanse regering bewandelt, de weg van troepenterugtrekking en „vietnamisering“ van de strijd, de vrede niet dichterbij brengt. Nixon wil een situatie scheppen, die hem in staat stelt de Amerikaanse soldaten naar huis te halen, terwijl tegelijk de tegenstander buiten de regering blijft. Over een coalitie in Saigon, met deelneming van alle politieke groeperingen in het land, wordt bijna niet meer gesproken.

De vooraanstaande Amerikaanse kranten houden niet op te beklemtonen, dat Nixon een illusie najaagt. Het is onmogelijk de oorlog voort te zetten zonder Amerikaanse deelneming. Het is ook onmogelijk door te vechten met Amerikaanse deelneming. Er is maar één oplossing: het vertrek van de Amerikanen en tegelijk het opbouwen van een coalitieregering, waarin het Nationale Bevrijdingsfront naar evenredigheid is vertegenwoordigd. Dat weet Nixon natuurlijk ook wel, zoals iedereen weet dat het er uiteindelijk van zal komen.

Angst voor prestigeverlies is nog het enige dat de verwezenlijking van deze enige oplossing tegenhoudt. Maar wiens prestige zou groot genoeg kunnen zijn om het Zuidvietnamese volk nog vele Kerstmissen in oorlogstijd te bezorgen?

Indonesische instructeurs in Cambodja

Indonesië heeft Cambodja voorzien van militaire instructeurs voor de opleiding van Cambodjaanse militairen, aldus is van de zijde van het Indonesische ministerie van buitenlandse zaken meegedeeld. Een overeenkomst hieromtrent is enige tijd geleden gesloten.

Maar Indonesië verstrekt geen wapens aan Cambodja, aangezien het zelf geen wapens genoeg heeft. De opleiding van Cambodjaanse militairen zou ten dele in Thailand geschieden.

Volgende maand zal de Cambodjaanse minister van buitenlandse zaken, Koen Wick, een bezoek brengen aan Djakarta voor besprekingen met Indonesische leiders over de oorlog in Cambodja.

(Reuter AP)

Rogers verwijt Hanoi misbruik krijgsgevangenen

7.0 Me

Door onze correspondent

WASHINGTON, 24 dec. — De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken Rogers heeft hier gisteren de wereld weer enigszins gerust gesteld wat betreft de omstandigheden waaronder de Verenigde Staten de bombardementen op Noord-Vietnam zouden kunnen hervatten.

Bovendien heeft hij, zo vlak voor Kerstmis, nog eens de aandacht gevestigd op de onmenselijke wijze waarop Hanoi, zonder zich aan de internationale conventies te houden, politiek kapitaal in de Verenigde Staten tracht te slaan uit de onzekerheid over Amerikaanse krijgsgevangenen.

Dit terwijl wat betreft Noord-Vietnamese krijgsgevangenen in Zuid-Vietnam ruimschoots aan de Rode-Kruisconventies is voldaan. Deze bepalen dat namen van de gevangenen gemeld moeten worden, bezoeken van neutrale waarnemers mogelijk moeten zijn, correspondentie eenmaal per maand toegestaan moet worden en zieken moeten kunnen worden uitgeleverd.

Op een persconferentie maak-

te de minister duidelijk dat hij weinig hoop meer heeft op een akkoord in Parijs, maar dat er bij de terugtrekking uit Vietnam niets is veranderd in de Amerikaanse positie. Deze werd onlangs door een andere kritische commentator hier vergeleken met die van de sheriff in de wildwestfilm die zich als het nodig is met vuurspuwende revolvers terugtrekt uit de kroeg voor paardendieven en valsspelers.

Waarschuwing

De waarschuwing van president Nixon onlangs dat als de vertrekkende Amerikanen op grote schaal worden aangevallen er bombardementen op Noord-vietnamese militaire installaties volgen, hield niets nieuws in, aldus Rogers. Hij herinnerde eraan dat de president dezelfde waarschuwing in iedere rede gemaakt had sinds twee jaar. De waarschuwing betrof militaire installaties en er was geen plan om dezelfde soort bombardementen als in 1968 uit te voeren.

Veel duidelijker dan president Nixon op zijn persconferentie onlangs, liet Rogers weten dat die dreiging niets te maken had met het stilzwijgende akkoord dat in 1968 stopzetting van de bombardementen mogelijk maakte. Er was toen immers nog geen sprake van Amerikaanse terugtrekking, aldus Rogers.

Aan de hand van een memorandum waarin zowel president

Johnson als uitspraken van de toenmalige minister van defensie Clifford en van de onderhandelaar Harriman tegenover de Russen worden geciteerd, toonde Rogers aan dat toen in november 1968 wel werd „aangenomen“ dat er Amerikaanse verkenningsvluchten zouden zijn en dat deze niet zouden worden aangevallen. Noch Moskou, noch Hanoi hadden dit toen betwist.

Mede daarom hadden de Verenigde Staten toen alleen beloofd de „daden van geweld“ te staken en niet „oorlogsdaden“. Trouwens zo wordt hier opgemerkt Noord-Vietnam hield zich wel degelijk aan dit akkoord, aangezien het 90 pct. van de dagelijkse vluchten niet had aangevallen en ook de beschieting van Zuidvietnamese steden had gestaakt op een enkele uitzondering na.

Maar, zo voegde Rogers er aan toe, als de Noordvietnamese generaal Giap nu, zoals eerstgisteren, verklaart dat er geen stilzwijgend akkoord is, dan is de zaak misschien volkomen academisch.

Parijse gesprekken

De minister ontkende bovendien op duidelijke manier dat Amerikaanse bombardementen ook zouden worden hervat als Hanoi in Parijs blijft weigeren om te onderhandelen. Zoiets leek minister van defensie Laird onlangs te suggereren.

Dat de Noordvietnamese onderhandelaars deze week om een datum van Amerikaans vertrek en staking van de verkenningsvluchten vroegen in ruil voor een onmiddellijk bestand, voor het eerst zonder aftreden van de

Zie verder pag. 5

Amerikaans

Vietnambeleid

Vervolg van pag. 1

Zuidvietnamese regering te eisen, achtte Rogers niet nieuw. Het was een van de wekelijks variaties die werden gebruikt als Noordvietnamese propagandamanoeuvres. Een vertrekdatum kon worden bepaald indien die ook voor Noordvietnamese troepen gold.

Al bij het begin van zijn persconferentie noemde Rogers de nieuwe publicatie van een lijst van Amerikaanse krijgsgevangenen, een verachtelijke en onmenselijke manoeuvre van Hanoi om de aandacht af te leiden dat het zich wat dat betreft niet houdt aan de internationale overeenkomsten of aan de elementaire menselijke gedragsregels. Noord-Vietnam had in antwoord op een verzoek van de senatoren Kennedy en Fulbright vertegenwoordigers van deze twee politici naar Parijs ontboden en hen een lijst met 339 namen overhandigd.

Vooraf senator Kennedy had er nogal veel werk van gemaakt, hetgeen hem, omdat het hier achteraf om een duidelijke Noordvietnamese propagandazet ging, niet veel eer zal opleveren.

Rogers bevestigde gisteren dat de 339 namen al maanden geleden via een vertegenwoordiger van de Amerikaanse vredesbeweging en de Zweedse premier bekend geworden waren, zodat nu weer valse hoop is gewekt bij de ongelukkige gezinnen hier. Op de nieuwe lijst werden trouwens twee gevangenen genoemd die eerder als dood waren gemeld. Bovendien had Washington nooit iets gehoord van 412 anderen die in Noord-Vietnam vermist worden.

Het denkbeeld om unilateraal alle Noordvietnamese gevangenen in Zuid-Vietnam te be-

vrijden, wees de minister van de hand. Zulks aangezien nu wel was gebleken dat Hanoi niet normaal menselijk reageerde op zulke gestes. Het had zelfs geen belangstelling getoond voor het aanbod om zieke Noordvietnamese gevangenen uit te leveren aan Hanoi.

Midden-Oosten

Op vragen over andere onderwerpen antwoordde de minister o.a. dat de Verenigde Staten een rol bij de handhaving van de vrede door deelneming aan een strijdmacht van de Verenigde Naties in het Midden-Oosten niet uitsluiten. Zulks indien de partijen dat willen, als een dergelijke regeling geen vervanging is voor een echte vredesovereenkomst en als de strijdmacht staat onder auspiciën van de Veiligheidsraad. Een uitsluitend Russisch-Amerikaanse strijdmacht achtte Rogers „geheel onuitvoerbaar“.

Het viel echter op dat de minister, die zei op geen enkele manier het verwachte begin van onderhandelen te willen storen, voor het eerst de Amerikaanse eis niet noemde voor totale Israëliëse terugtrekking op enkele grenscorrecties na.

NIXON BOOS OVER FILMS UIT HANOI

70
HAC

Washington — President Nixon heeft Noord-Vietnam ervan beschuldigd Amerikaanse krijgsgevangenen te gebruiken voor propaganda door hen toe te staan korte gesprekjes te voeren voor twee televisiefilms die het afgelopen weekeinde in de Verenigde Staten zijn uitgezonden. In de gesprekken zeiden twee gevangen officieren, dat zij de oorlog slecht vonden en dat die zo snel mogelijk moest worden beëindigd zonder zich af te vragen wie gelijk of ongelijk heeft.

Naar de mening van Nixon heeft Noord-Vietnam de Conventie van Genève door de films geschonden naar letter en geest.

De zeer kritische verklaring van het Witte Huis kwam enigszins als een verrassing na eerdere ver-

• Twee volleybalspelende Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam: een beeld uit een van de filmpjes die Hanoi heeft laten maken door een Canadees/Japanse televisieploeg.

klaringen van het Pentagon. Daarin werd gezegd, dat de filmpjes de indruk wekken dat de campagne voor een menswaardiger behandeling van de Amerikaanse krijgsgevangenen succes heeft. Een plaatsvervangend onderminister van defensie, generaal James, zei dat de ongeveer dertig gevangenen een gelukkiger en gezonder indruk maakten dan gevangenen die vroeger te zien waren op door Hanoi vrijgegeven films.

Hans Duynisveld was vrijwillig bij de Vietcong

Voorschoten — De autoriteiten in Saigon hebben bijzonderheden vrijgegeven uit de papieren, die op de 26-jarige Hans Duynisveld uit Voorschoten na zijn dood in Cambodja zijn gevonden.

Tot dusver was niet bekend of Duynisveld zich als gevangene of uit eigen wil bij de Vietcong bevond. Nu mag evenwel worden aangenomen, dat hij zich als guerrillastrijder bij de Vietcong had aangesloten en vrijwillig aan de actie deelnam, die hem op 19 december het leven heeft gekost, toen de Vietcongstrijders in een hinderlaag van de Zuidvietnamezen vielen.

Volgens een dagboek en andere papieren was hij sedert september bij de Vietcong. Op 15 september vertrok hij per fiets uit Pnom Penh, naar hij zei om een onderzoek in te stellen naar zeventien vermiste journalisten. Naar zijn eigen notities werd hij op 28 november guerrillastrijder, waarbij hem een machinepistool en speciale instructies werden verstrekt. In zijn opschrijfboekje schreef hij: „Jammer, dat ik niet kan schrijven wat mijn functie is”.

Hoewel zijn omstandigheden gevaarlijk genoeg waren schijnt Duynisveld er met zijn fantasie nog elementen aan toe te hebben gevoegd. Zijn wapen noemde hij Marian, naar een meisje, dat een verloving zou hebben verbroken en daardoor zijn reizen zou hebben gestimuleerd.

Sommige bijzonderheden uit dit dagboek kloppen niet met de gegevens uit een ander dagboek, dat onder meer zijn Zuidamerikaanse ervaringen behandelt. Hij schijnt daar contact te hebben gekregen met Regis Debray, die hem echter na enkele dagen weer wegzond. In Vietnam lokten later zijn methoden van amateur-verslaggeverij protesten uit van journalisten.

● Paspoortfoto van Hans Duynisveld uit Voorschoten, die als guerrillastrijder in Cambodja is omgekomen.

Film over krijgsgevangenen vertoond in VS

NEW YORK, 28 dec. — De twee grootste Amerikaanse televisiestations hebben gisteravond een film van een kwartier vertoond over Amerikaanse krijgsgevangenen in een kamp in Noord-Vietnam. De film was op eerste kerstdag in het kamp opgenomen door een correspondent van de Canadian Broadcasting Corporation. Titels herinnerden er van tijd tot tijd aan dat het „een door Noord-Vietnam goedgekeurde reportage" betrof.

Oppositie in Saigon ongerust over presidentsverkiezing

SAIGON, 28 dec. — In kringen van de Zuidvietnamese oppositie tegen president Thieu is grote ongerustheid ontstaan nadat het Zuidvietnamese Huis van Afgevaardigden een wet heeft goedgekeurd die strenge eisen stelt aan kandidaten voor de presidentsverkiezingen die begin oktober volgend jaar zullen plaatshebben.

Door de maatregel zal er geen sprake zijn van een keuze uit veel kandidaten en zal het waarschijnlijk een race worden tussen twee personen. De strenge eisen die door regeringsgezinde afgevaardigden werd gesteund, zullen zeker een herhaling voorkomen van de verkiezingen van 1967, toen 11 kandidaten om het presidentschap streden, en Thieu met slechts 35 procent van de stemmen werd gekozen.

Vertegenwoordigers van de oppositie waren fel tegen de nieuwe wet gekant omdat zij er een poging van president Thieu in zien om bij de verkiezingen van 3 oktober de enige kandidaat te zijn.

In een verhit debat, waarbij over ieder punt van de wet moest worden gestemd, bepaalde het Huis ten slotte dat de kandidatenlijsten voor het presidentschap en het vice-presidentschap de goedkeuring moeten krijgen, hetzij van 40 senatoren en afgevaardigden, hetzij van 100 van de 550 provinciale en stedelijke raden, hetzij van zes van de negen erkende politieke partijen.

Volgens diplomatieke waarnemers in de Zuidvietnamese hoofdstad is het zeer onwaarschijnlijk dat de nieuwe wet de kandidatuur zou blokkeren van generaal Duong Van Minh, de populaire leider van de staatsgreep tegen de vroegere president Diem, die onlangs heeft laten blijken het tegen president Thieu te willen opnemen, en die beschouwd wordt als een zeer gevaarlijke rivaal van de ambitieuze president. Generaal Minh is een duidelijk voor-

stander van een vredespolitiek en wil zo snel mogelijk komen tot „nationale verzoening” in Zuid-Vietnam.

Volgens dezelfde waarnemers is het ook niet duidelijk of Thieu in een race tussen twee kandidaten wel meer kans zal hebben dan in de verwarde strijd tussen verscheidene kandidaten en dat de nieuwe wet het ontstaan van een twee-partijensysteem zou kunnen bevorderen. In Zuid-Vietnam bestaan op het ogenblik niet minder dan 50 politieke partijen en groeperingen waarvan er maar negen genoeg aanhangers hebben voor de officiële registratie.

Maar leden van de oppositie hebben al gedreigd om het hooggerechtshof de nieuwe benoemingseisen ongrondwettig te laten verklaren. (Reuter)

Vrijwilligers Vietnam klagen over gedrag VS

SAIGON, 29 dec. — Zevenenveertig Amerikanen, Japanners, Duitsers en Engelsen, die als arts, onderwijzer of sociaal werker in Vietnam werken, hebben president Nixon een brief gezonden waarin zij zeggen dat de Verenigde Staten een „schrikbarend” aantal schendingen hebben bedreven van de internationale gedragscodes in oorlog. Zij dringen er bij Nixon op aan de bombardementsaanvallen in Vietnam te staken en zich te concentreren op het brengen van vrede.

„Wij achten de schendingen van verschillende internationale conventies voor het gedrag in oorlog door de VS bijzonder ernstig”, aldus de ondertekenaars, die zeggen de vrede niet dichterbij te achten dan in januari 1969 toen Nixon aan de macht kwam. „De oorlog is integendeel verhevigd en is uitge-

breid tot Laos en Cambodja”, aldus de brief.

Een kopie van de brief is aan secretaris-generaal Thant van de Verenigde Naties gezonden waarbij een aantal schendingen wordt opgesomd, zoals acties die tot doel hebben hospitalen en medische voorraden te vernietigen, bombardementen op bewoonde gebieden en het gebruik van ontbladeringsmiddelen. (Reuter)

maak: J. G. Karstel.
A. F. Luyendijk en Ph. van Tilst op-
en R. J. Schaeffer redacte radio/vi-
pent: drs. J. van Heerden, A. de Kool
van Spaandonk, redactie wetenschap-
leur geest. leven/onderwijs: J. W. M.
chef sportredactie: S. J. Lidema; redac-
hour: bureauredacteur: Ph. Mendares;
Chief financiële redactie.
Sintakowaki, A. van der Veen.
I. E. Bedeker, J. Reichenfeld, I. W.
I. M. Müller, mr. K. L. Poll, I. W.
A. G. Kloppers, A. M. Meyerman,
Bouwikel, A. van Dijk, P. van Eelen,
Kunsteredactie: A. van Amerongen, W.
(Lisjanbood).
Barcelona), drs. F. G. van Hasselt
(A. H. Luidjens (Rome), I. Thissen
dr. A. F. E. Salomonson (Vijenen),
(Washington) B. Parson (New York),
brandst (Londen), E. G. Lechman
Vissert (Parijs), drs. W. S. A. Colen-
(Bonn), E. Boogerman en mr. F. W. A.

BLAD

1855 K) Jour. AVRO 21 00 (K) Jour.
Ned. topgebeurten. NOS 20 00 (K) Jour.
AVRO 20 20 Sportprogramma 21 40 (K) Jour.
Tallieur showprogramma NOS 22 40 (K) Jour.
TELEAC 22 45 Dammen les 15 (hern.)

VS vrezen een offensief vanuit Centraal-Indochina

Nieuwsdienst Le Monde

Met de aankondiging die in Saigon gedaan werd, dat er „waarschijnlijk een vijandelijk offensief in Cambodja” verwacht wordt, heeft het Witte Huis ongetwijfeld een goede reden om de aandacht te vestigen op Cambodja, dat in het huidige stadium de kwetsbare plaats blijft.

De Amerikanen vragen zich af hoe zij de communistische strijdkrachten kunnen beletten in het noordoosten van Cambodja, d.w.z. in het hart van Indochina, een gebied te vormen waaruit zij steeds minder gemakkelijk verdreven kunnen worden.

de Meo's van generaal Vang Pao. Cambodjaanse recruten zijn reeds in training in twee kampen: een in Zuid-Laos en het andere in Zuid-Vietnam. Thailand zal eveneens Cambodjaanse soldaten opleiden.

Men wil vijf bataljons vormen voor strijd achter de communistische linies in het noordoosten van Cambodja. Deze „speciale strijdkrachten” van de Khmers die door de Amerikanen uitgerust worden, zouden rechtstreeks staan onder Saigon of der een der Amerikaanse commandoposten in het noordoosten van Thailand.

Men denkt hier dus dat het „offensief” waarover een van Nixon's naaste medewerkers dezer dagen sprak, in feite bestaat uit krachtsinspanningen die de communisten ondernomen heb-

ben om de zone die zij reeds in Noord-Cambodja en in Zuid-Laos onder controle hebben, te beschermen en uit te breiden.

Sinds de haven van Kompong Som gesloten werd is de Ho-Tsji-Minhroute immers nog hun enige grote aanvoerweg.

De meeste waarnemers geloven dat de Amerikanen voor mei, het einde van het droge seizoen, alles in het werk zullen stellen om de communisten zoveel mogelijk te hinderen in die afgelegen streken.

Indien zij daarin slagen, zal de Vietcong daardoor in het vervolg meer moeite hebben grote aanvallen in Zuid-Vietnam te brengen, met name in Centraal-Vietnam. Zo niet, dan zou de militaire situatie in die streken tegen het einde van volgend jaar kunnen veranderen.

De aanvoer over de Ho-Tsji-Minhroute is dit jaar vroeger begonnen dan gewoonlijk. Sinds twee maanden voert Noord-Vietnam troepen en materieel over Zuid-Laos af naar de schuilplaatsen in Cambodja en Vietnam. Bij de pogingen om dat te vertragen hebben de dagelijkse aanvallen van B-52's op Zuid-Laos niet al te veel succes.

De Amerikanen kunnen niet rekenen op hulp van Phnom Penh voor een minimum aan controle in het noordoosten van het land. Het leger van generaal Lon Nol telt 180.000 man waarvan 40.000 goed uitgerust zijn.

Volgens Amerikaanse bronnen hebben de Vietcong en Noord-Vietnam 40.000 man in Cambodja. Het leger van prins Sihanouk telt een tienduizend partizanen. Daarvan zijn tussen de vijf- en zeventienduizend man in dagelijkse gevechten gewikkeld met de soldaten van Phnom Penh.

Men is algemeen van mening dat de tegenspoed van de laatste weken het moreel van de soldaten van generaal Lon Nol een lelijke deuk heeft gegeven.

De Cambodjaanse hoofdstad wordt niet zozeer bedreigd maar de communisten hebben twee doelen bereikt. Zij voorkwamen dat het leger van Lon Nol versterkt werd en zij hebben het de toegang tot de noordelijke streken die onder hun controle staan en met Noord-Vietnam verbonden zijn door de Ho-Tsji-Minhroute onmogelijk gemaakt.

Daarom zullen de generale staven in Saigon besluiten om de oorlog tegen de schuilplaatsen in het gebied alleen voort te zetten. Zuid-Vietnam overweegt voor februari nieuwe offensieven in het noordoosten van Cambodja met meer troepen en in noordelijker gebieden dan de vorige keer.

Laotische oplossing

Van hun kant schijnen de Amerikanen te kiezen voor een zelfde oplossing als in Laos met

Vindvind radio/tv

glenze feesten en processie. geloofsvoorstellingen. De rell met oud-hedense gebruiken e Amerikaanse landen, vermen land, zoals in alle Latijns Het katholicisme is in di zien. bruiksvoorwerpen en sieraden ling een aantal zilveren ge-

TILBURG, 29 dec. — In het Volkenkundig Museum te Tilburg is tot 1 februari een tentoonstelling over Bolivia ingericht. De expositie geeft een beeld van de levenswijze van de Indiase bevolking van dit land, op economisch, religieus en artistiek gebied. Hierbij valt vooral de nadruk op de veelkleurige kleding, de handgeweven wanddoeken, de bekende Indiase fluiten en andere muziekinstrumenten. Daarnaast laat de tentoonstel-

Expositie over Bolivia in Tilb

75 JAAR FILM
Gisteren was het 75 jaar gelede Grand Cafe te Parijs de eerste georganiseerd door de ghebroeders Lumiere. Bij deze voorste aanwezig. Deze affiche werd in de begripperiode van de film gebruikt om hun vertoningen aan te kondigen. Een blik op volkomische nummers ook loen al in het repertoire waren

Van de bonte kermisachtig-heid van het IJvermaak geeft de tentoonstelling een goed, ja leister.

"Hij deed zulke dingen wel meer, om een bepaald geestelijk milieo af te tasten of om een mening te verlijeren. Zo verschenen er inderjild in Antwerpen enige literaire tijdschriften; waren transtijl en loen Van Ostaïen eens voor een bijdrage werd vlgendigd, stuurde hij een stuk over de Belgische aankwestie. Het stuk werd geveigert en Van Ostaïen wist op precies welk vlees hij in de cup had.

met Wies Moens, die gen

verwacht had.

Van Ostaïen waarschnijlijk wel Coster weigerde dit — iets wat gen-artikel mocht schrijven. schrijft. De Nieuwe Stem, een te- of hij in Costers eigen tijd-geerde daarop met het verzoek schrijven en Van Ostaïen poezie ge-el over Vlaamse poezie ge-

Dagboek Nederlandse Vietcong-strijder

SAIGON, 29 dec. (AP) — Uit papieren die zijn gevonden op de Nederlander Johannes C. G. Duynisveld uit Voorschoten na zijn dood in Cambodja valt af te leiden dat hij zich als guerrillastrijder had aangesloten bij de Vietcong. Hij is op 19 december omgekomen toen de eenheid waarbij hij zich had aangesloten bij Svay Rieng in oostelijk Cambodja in een hinderlaag van Zuidvietnamese troepen viel.

Volgens een dagboek en andere papieren die hij bij zich droeg, was hij sedert september bij de Vietcong. Hij was op 15 september per fiets uit Pnom Penh vertrokken, naar hij zei om een onderzoek in te stellen naar de zeventien westelijke correspondenten die sedert april in

Cambodja vermist worden.

In het dagboek schrijft hij dat hij op 28 november guerrillastrijder was geworden. Hij kreeg toen van Vietcong-officiëren een machinepistool en speciale instructies. „Jammer dat ik niet kan schrijven wat mijn functie is”, schreef Duynisveld.

Hij schrijft wel dat hij de volgende dag heeft besteed aan het bestuderen van zijn missie en aan het schoonmaken van zijn wapen dat hij Marian noemt. „een heel mooie naam”. Marian zou een Nederlands meisje zijn dat hij heeft gekend. „Als zij onze verloving niet verbroken had, zou ik hier niet zijn”, schrijft hij ergens.

Drie weken nadat hij van quasi-

gevangene van de Vietcong tot guerrillastrijder werd, kwam Duynisveld om het leven toen hij met andere leden van een Vietcongeenheid in een hinderlaag van Zuidvietnamese troepen viel. Hij is het eerste geverifieerde geval van een westerling die meevocht met de Vietcong. Er zijn wel eerder westerlingen waargenomen, waaronder vermoedelijk Amerikanen.

Het dagboek begint op 15 september en eindigt op 17 december. Er blijkt niet uit of hij iets heeft ontdekt over de vermiste journalisten, waaronder Japanners, Fransen, Duitsers, Zwitsers, Oostenrijkers en Amerikanen.

Sommige data en bijzonderheden in het dagboek zijn in strijd met

andere gegevens in een tweede dagboek dat voornamelijk gaat over de reizen in Zuid-Amerika van Duynisveld. Hij heeft daar onder meer een poging gedaan zich bij Regis Debray in Bolivia te voegen. De groep van Debray zond hem echter na een paar dagen weer weg. Verder zou Duynisveld volgens het dagboek in Argentinië gevangen gezeten hebben wegens smokkelarij.

Het Cambodjaanse dagboek van Duynisveld wijst erop dat hij per fiets van Pnom Penh naar Svay Rieng is gereisd en zich daar bewust gevangen heeft laten nemen door de Vietcong nadat hij door de Cambodjaanse en Zuidvietnamese linies getrokken was.

Vietcong dringt door tot vlak bij Phnom Penh

PHNOM PENH, 30 dec. — Een verkenningspatrouille van de Vietcong, bestaande uit tien tot vijftien man is gisteren doorgedrongen tot de buitenwijken van de Cambodjaanse hoofdstad, zo hebben welingelichte kringen in Phnom Penh meegedeeld.

De guerrillastrijders hadden een moeras doorkruist aan de westzijde van de stad en in een dorpje, minder dan een kilometer van de stad een vuurgevecht geleverd met vijftien daar gelegerde Cambodjaanse soldaten. Het dorpshoofd was daarbij omgekomen.